

ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ

ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ – ΑΘΗΝΑ 1975

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτισμού

370.81

2534

Ανθρακόγλυφη ζωγραφική σε πέτρα από την Κύπρο

P E A N
Q
△
* *
△ Q P E A N

ἀνθολόγιο

ἀνθολόγιο γιὰ τὰ παιδιὰ τοῦ δημοτικοῦ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΜΕΡΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΛΟΓΟΤΥΠΟΥ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

δοκιτούρδος τοις φίλαις ότι θίγει οι γάλαθηνά
οταφπι ζοτέμ

ἀνθολόγιο

γιὰ τὰ παιδιὰ τοῦ δημοτικοῦ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ἀθήνα 1975

ογδόλοθνό

δοκτορό δοτ ράδιο πέντε

отечественным

ΟΠΑΝΙΖΩ ΕΒΔΟΜΑΔΙΚΟ ΑΙΓΑΙΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ

ετερί λαζήθν

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΕΠΟΠΤΕΣ : ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ*
ΓΙΩΡΓΟΣ Π. ΣΑΒΒΙΔΗΣ

ΜΕΛΗ : ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΒΟΥΓΙΟΥΚΑΣ
ΑΛΕΞΗΣ ΔΗΜΑΡΑΣ
ΚΑΛΗ ΔΟΞΙΑΔΗ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΛΙΝΑ ΚΑΣΔΑΓΛΗ
ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΜΟΥΣΤΑΚΑ

*'Από την ξεναρξη του 'Ανθολογίου ώς το Νοέμβριο 1974

И ПОЯТИЕ Н

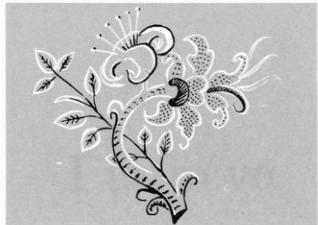
“ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО – ЭТИЧЕСКАЯ
ЗНАЧИМОСТЬ И КОМПЛЕКСНОСТЬ”

ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО – НАУКА
ДЛЯ МАССА
ИДАЕОА НА АК
ЛЮДЕЙ И ГАРМОНИИ
ВИА КАССАТАКА
КАВОИОН МОУЗАКА

“ΕΙΣΙ οπήματι έτι πολεολόγων θα γίνεται της σκάλας”

Στὴ μνήμη τοῦ Ζαχαρία Παπαντωνίου

(1877-1940)

Ζαχαρίας Παπαντωνίου
γεννήθηκε στην Αθήνα τον Ιανουάριο του 1877.
Ο πατέρας του ήταν ο Αλέξανδρος Παπαντωνίος,
ο μητέρα του η Καλογέρη Λαζαρίδη.
Ο Ζαχαρίας ήταν ο τρίτος γιος της οικογένειας.
Επέστρεψε στην Ελλάδα το 1890 από την Αγγλία
όπου έμενε για μερικό διάστημα.
Ο Ζαχαρίας ήταν ο πρώτος εργαζόμενος
στην Ελλάδα που σχεδιάζει και
συγχρέασε την πρώτη ελληνική ραβδογραφία.
Ο Ζαχαρίας ήταν ο πρώτος εργαζόμενος
στην Ελλάδα που σχεδιάζει και
συγχρέασε την πρώτη ελληνική ραβδογραφία.
Ο Ζαχαρίας ήταν ο πρώτος εργαζόμενος
στην Ελλάδα που σχεδιάζει και
συγχρέασε την πρώτη ελληνική ραβδογραφία.
Ο Ζαχαρίας ήταν ο πρώτος εργαζόμενος
στην Ελλάδα που σχεδιάζει και
συγχρέασε την πρώτη ελληνική ραβδογραφία.
Ο Ζαχαρίας ήταν ο πρώτος εργαζόμενος
στην Ελλάδα που σχεδιάζει και
συγχρέασε την πρώτη ελληνική ραβδογραφία.
Ο Ζαχαρίας ήταν ο πρώτος εργαζόμενος
στην Ελλάδα που σχεδιάζει και
συγχρέασε την πρώτη ελληνική ραβδογραφία.

αστερωτικού οικανυδόντων μεταξύ

(1891-1881.)

Γιὰ σένα ποὺ πῆρες αὐτὸ τὸ βιβλίο

ΩΡΑ πιὰ ἔχεις μάθει νὰ διαβάζης καὶ ζέρεις πόσα ὅμορφα πράγματα μπορεῖ νὰ σου χαρίσῃ ἔνα βιβλίο. Μπορεῖ νὰ σὲ κάνη νὰ γελάσης, νὰ διασκεδάσης, ἵσως καὶ νὰ νιώσης στὴν καρδιὰ μιὰ μικρὴ λύπη, ἀλλὰ καὶ ἡ λύπη αὐτὴ θὰ μοιάζῃ μὲ χαρά.

Τέτοιες ἴστορίες, ποὺ ἔχουν μέσα καὶ χαρὰ καὶ λύπη, γράφουν συχνὰ γιὰ χάρη τῶν παιδιῶν οἱ μεγάλοι ποὺ τ' ἀγαπᾶνε ὅπως σ' ἀγαπᾶ ἐσένα ἡ μαμά σου κι ὁ πατέρας σου κι ἡ δασκάλα. Σὲ

μερικοὺς μάλιστα ἀρέσει νὰ τὶς γράφουν τραγουδιστά, καὶ τότε γίνονται τὰ ποιήματα.

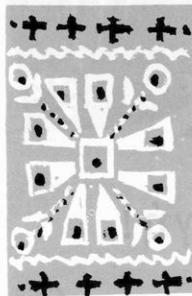
Διαλέξαμε κι ἐμεῖς τὶς πιὸ ώραιες ἵστορίες καὶ τὰ πιὸ ώραια ποιήματα ποὺ βρήκαμε, καὶ φτιάξαμε γιὰ σένα αὐτὸ τὸ βιβλίο. Ἀκριβῶς ὅπως διαλέγεις κι ἔσù λουλούδια στὸν κῆπο καὶ φτιάχνεις μιὰ ἀνθοδέσμη. Γι' αὐτό, τὸ βιβλίο μας τὸ εἴπαμε 'Ανθολόγιο.

'Εσù θὰ τὸ διαβάσης στὸ σχολεῖο καὶ στὸ σπίτι, κι ἂν σοῦ ἀρέσῃ, θὰ θέλης νὰ τὸ διαβάζης δυνατὰ καὶ στοὺς ἄλλους. Ἔτσι θὰ εἶναι διπλὴ ἡ εὐχαρίστηση.

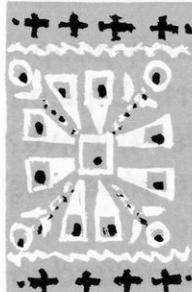
Προσευχὴ

Πέφτω, κάνω τὸ σταυρό μου
κι ἄγγελο ἔχω στὸ πλευρό μου.
Δοῦλος τοῦ Θεοῦ λογιοῦμαι
καὶ κανένα δὲ φοβοῦμαι.

(Δημοτικὸ)

Φεγγαράκι μου λαμπρό !

Φεγγαράκι μου λαμπρό,
φέγγε μου νὰ περπατῶ,
νὰ πηγαίνω στὸ σκολειὸ
νὰ μαθαίνω γράμματα,
γράμματα σπουδάματα
τοῦ Θεοῦ τὰ πράματα.

(Δημοτικὸ)

Κικιρίκου! νά ή αύγή!

ΙΚΙΡΙΚΟΥ! νά ή αύγή! λάλησε
ό μανρος κόκορας με τὴν κατά-
μαυρη οὐρά. Κικιρίκου, σηκω-
θῆτε δλοι! λαλοῦσε τὴν αύγή,
ψηλὰ ἀπὸ τὸν τοῖχο τῆς αὐλῆς.
Κικιρίκου, ἥρθε ή Ρήνα! κικιρίκου, σήκω, Ρή-
να, φέρε μας φαγί!

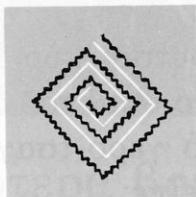
Κὰ κὰ κά, κακαρίζει καὶ ή κότα ή μαυρι-
δερή. Σήκω, Ρήνα! φωνάζει καὶ αὐτή. Σήμερα
θὰ κάμω τὸ πιὸ καλὸ αὔγο. Γιὰ σένα, Ρήνα,
φύλαγα τὸ πιὸ μεγάλο αὔγο. "Ελα φέρε μας
φαγί!"

Πὶ πὶ πί, φώναξαν καὶ οἱ πάπιες μέσα ἀπὸ τὸ

αὐλάκι. Πὶ πὶ πί, φώναξαν καὶ αὐτές. "Ελα,
Ρήνα, βάλε μας καθαρὸν νερό.

— Κικιρίκου, νά ḥ αὐγή! σήκω, Ρήνα!

(Απὸ τὸ Ἀλφαβητάρι μὲ τὸν ἦλιο)

•Ο γερο-Βαγγέλης, ὁ τσαγκάρης

ΑΠΠΟΥΛΗ! εἶπε ὁ πατέρας νὰ
μοῦ μπαλώσης τὰ παπούτσια,
φώναξε ὁ Ρήγας, καὶ χαιρέτησε
τὸ γερο-τσαγκάρη, τὸ Βαγγέλη.

‘Ο Βαγγέλης ὅμως δὲν ἀκούει.

Κοντὰ σ’ ἔνα χαμηλὸν πάγκο δουλεύει ἀκόμη.

‘Ο γερο-τσαγκάρης πότε ράβει καὶ πότε
καρφώνει. Ράβει καὶ τεντώνει τοὺς ἀγκῶνες,
σὰ νὰ μαλώνῃ. Καρφώνει, καὶ σ’ ὅλο τὸ τσαγ-
κάρικο ἀκούεται: Τὰκ τάκ! τὸκ τόκ!

—“Ε, κὺρ Βαγγέλη! δὲν ἀκοῦς; Χάλασαν πάλι

τὰ παπούτσια μου! φώναξε πιὸ δυνατὰ ὁ Ρήγας.

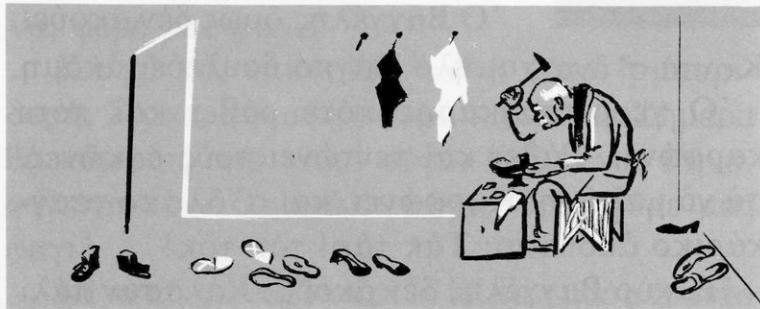
—'Εσὺ εἶσαι, Ρήγα; καὶ δὲ σὲ κατάλαβα! Χάλασαν πάλι τὰ παπούτσια; 'Έγὼ τὴν Τετάρτη τὰ ἔραψα. Τί εἶναι αὐτά; εἶπε ὁ γερο-Βαγγέλης, ὁ τσαγκάρης.

— Παίζω τὸν κουτσό, κὺρ Βαγγέλη, μὲ τὸν Τζανή, τὸν ἐγγονό σου! τοῦ ἀπαντᾶ ὁ Ρήγας.

Χαμογέλασε ὁ γερο-τσαγκάρης. Χάιδεψε τὸ Ρήγα καὶ τοῦ εἶπε:

— Παιδιά μου, γειὰ νά 'χετε, καὶ νὰ παίζετε πάντα τὸν κουτσό. 'Εδῶ εἶναι ὁ γερο-Βαγγέλης ὁ τσαγκάρης.

('Απὸ τὸ 'Αλφαβητάρι μὲ τὸν ἥλιο)

Καλύτερα βρεμένος παρὰ φορτωμένος

ΨΑΡΗΣ, ὁ γάιδαρος τοῦ γερο-
Κανέλη, πρόβαλε στὸ δρόμο. Τί
νὰ γυρεύῃ; Θέλει νὰ īδῃ, θά 'χη
δουλειὰ σήμερα ἢ ὅχι;
Βρέχει, βρέχει δυνατά. Ὁ Ψα-
ρῆς στέκεται καὶ κοιτάζει.

Τὰ κεραμίδια τρέχουν σὰ βρύσες. Τὰ νερὰ
κυλοῦν στὸ μικρὸ δρόμο σὰν ποτάμι. Οἱ δια-
βάτες τρέχουν γρήγορα νὰ χωθοῦν στὰ σπίτια
τους.

Τί καλά, οὕτε φόρτωμα οὕτε μαγκούρα ἔχει
σήμερα. "Ισως οὕτε καὶ αὔριο, λέει ὁ γάιδαρος

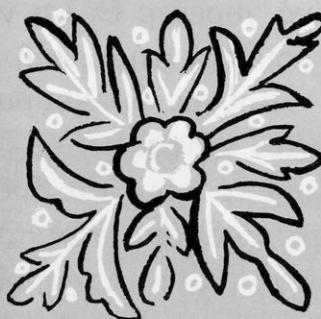
κι ἀπὸ τὴν χαρά του κρεμᾶ τ' αὐτιά του πιὸ κάτω.

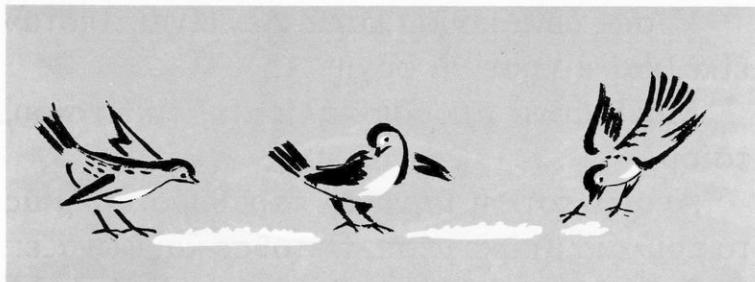
Βιαστικὰ περνοῦσε ἀπὸ κεῖ μιὰ κότα. Εἶδε τὸ γάιδαρο νὰ βρέχεται, καὶ τοῦ εἶπε:

— Βρέχεσαι, καημένε! Φύγε, ἔμπα μέσα! Θὰ χαλάσῃς τὴν φορεσιά σου.

— Καλύτερα βρεμένος παρὰ φορτωμένος, ἀπαντᾶ ὁ Ψαρής. Καὶ συλλογίζεται τὸ βαρὺ φόρτωμα καὶ τὴν μαγκούρα τοῦ γερο-Κανέλη.

(Απὸ τὸ Ἀλφαρητάρι μὲ τὸν ἥλιο)

Τὸ πουλάκι

ΙΚ, ΤΙΚ, ἔνα μικρὸ πουλάκι χτύπησε στὸ τζάμι. Ἔξω ἔριχνε χιόνι πολὺ. Μέσα ὅλοι κάθονταν γύρω στὸ τζάκι. Μὰ κανένας δὲν ἄκουσε τὸ χτύπημα. Ὁ πατέρας τους διάβαζε μιὰ ἴστορία, κι ὅλοι πρόσεχαν τὰ λόγια του.

“Υστερα ἀπὸ λίγο, ἔσαναχτυπᾶ τὸ πουλάκι· τίκ, τίκ! «Τσίου, τσίου» φώναξε δυνατά, σὰ νὰ ἔλεγε:

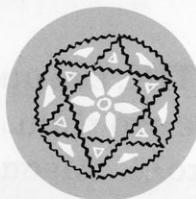
—'Ανοίξετε, παιδιά! Δὲ θὰ γλιτώσω. Μὲ πάγωσε τὸ χιόνι!

‘Η Ρήνα ἄκουσε τὸ χτύπημα. Ἀμέσως σηκώθηκε, καὶ πῆγε στὸ παράθυρο. Δὲν εἶδε τίποτα.

«”Ισως δὲν ἄκουσα καλά. Δὲν εἶναι τίποτα»
εἶπε, καὶ κίνησε νὰ φύγῃ.

Μὰ ἔξαφνα ἄκουσε πάλι: τίκ, τίκ! τσίου,
τσίου!

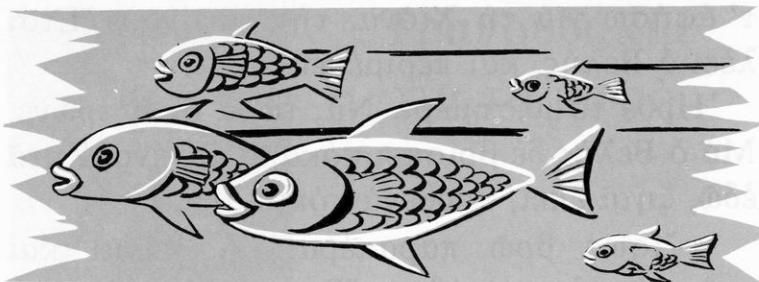
”Ανοιξε τότε ἡ Ρήνα τὸ παράθυρο. Μεμιᾶς
τὸ πουλάκι μπῆκε μέσα. Πετοῦσε καὶ φώναζε:
— Τσίου, τσίου. Τί καλὰ παιδιά! τί καλὸ
τζάκι!

Τὸ πουλάκι

Τίκ, τίκ! Ἀνοῖχτε μου, παιδιά!
Ἐγὼ δὲν ἔχω πιὰ φωλιά,
τὴ σκέπασε τὸ χιόνι.
Ἐξω, μαυρίλα, παγωνιά.
Καὶ στὴ ζεστή σας τὴ γωνιὰ
καλὴ φωτιὰ φουντώνει...
Ἀνοῖχτε μου, καλὰ παιδιά!

(΄Απὸ τὸ ‘Αλφαβητάρι μὲ τὸν ἥλιο)

Μπροστά στη θάλασσα

Ι

ΕΡΑΣΕ κι ἡ Ἀποκριά. Ἡρθε
ἡ Καθαρὴ Δευτέρα. Σήμερα δλοι
γιορτάζουν. Ἀντρες και γυναι-
κες, ἀγόρια και κορίτσια, δλοι
κατέβηκαν στὸ γιαλό.

‘Ωραῖα ποὺ εἶναι! Θὰ μείνουν δλη τὴν
ἡμέρα ἔξω, μπροστά στὴ θάλασσα.

Πόσα παιδιὰ παίζουν στὴν ἀκρογιαλιά! Ρί-
χνουν στὴ θάλασσα βαρκοῦλες και καραβάκια
μὲ ἄσπρα, κάτασπρα πανιά. Δέτε τα, πῶς γλι-
στροῦν ἀπάνω στὸ νερό!

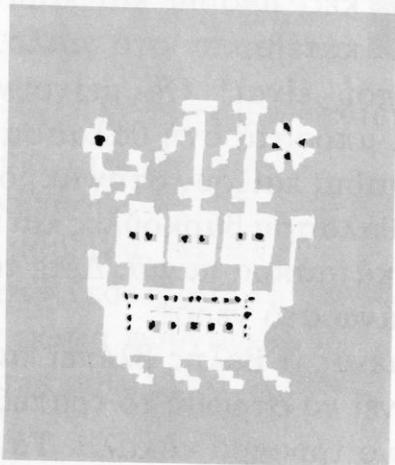
Ξαπλωμένος δι Βελής βλέπει τὰ παιγνίδια,
και περιμένει νὰ στρωθῇ τὸ τραπέζι. «Σήμερα
θὰ φάω μόνο τρυφερὰ κόκαλα. Τὰ σκληρὰ θὰ

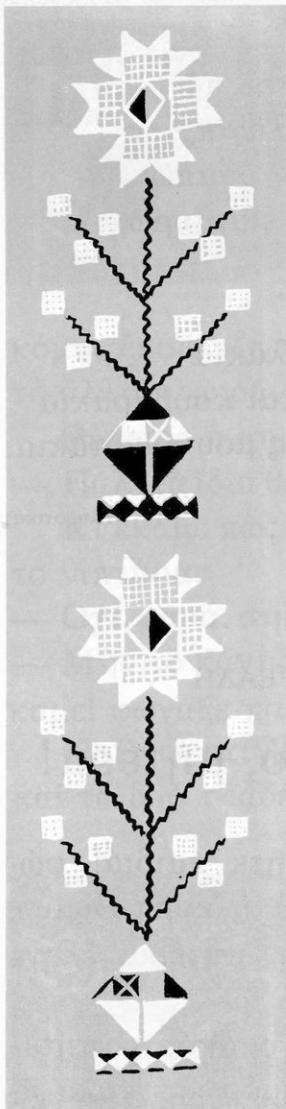
τ' ἀφήσω γιὰ τὴν Χιόνα, τὴν ψιψίνα.» "Ετσι λέει ὁ Βελῆς, καὶ περιμένει.

"Ηρθε τὸ μεσημέρι. Νά, τώρα ὅλοι τρῶνε. Μὰ ὁ Βελῆς δὲ βρίσκει κόκαλο κανένα. Ζητᾶ ἐδῶ, ζητᾶ ἔκει, πουθενὰ κόκαλο!

« "Ισως βρῶ παραπέρα. "Ας εἰναι καὶ σκληρό. Δὲν πειράζει.» "Ετσι συλλογίζεται ὁ Βελῆς, καὶ πάει σ' ἄλλα τραπέζια. Ζήτησε παντοῦ, μὰ πουθενὰ δὲ βρῆκε κόκαλο κανένα. Ό Βελῆς θύμωσε τότε. Γύρισε στὸ σπίτι νηστικὸς κι ἄρχισε νὰ γκρινιάζῃ μὲ τὴν ψιψίνα.

(Απὸ τὸ Ἀλφαβητάρι μὲ τὸν ἥλιο)

Τραγουδάκια γιὰ τὸ μωρὸ

1.

Τὸ παιδί μας τοῦτο δὰ
πότ’ ἐγίνη τόσο δὰ
καὶ φωνάζει καὶ γελᾶ
καὶ χορεύει καὶ πηδᾶ
καὶ τὸν κόσμο τὸν χαλᾶ.

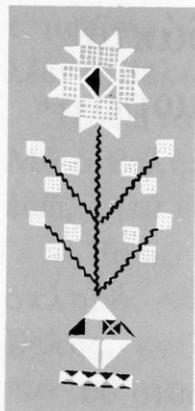
2.

Νὰ τὸ δείρω θέλω γὼ
μὲ τῆς μύγας τὸ φτερό.
Νὰ τὸ δείρω θέλω πάλι
μὲ τῆς μύγας τὸ ποδάρι.

3.

Πάει πάει τὸ μυρμηγκάκι
γιὰ ψωμὶ καὶ γιὰ τυράκι
στοῦ μωροῦ τὸ λαιμουδάκι.
Γάτ, γάτ, γάτ!

4.

”Ελα, ἔλα νὰ σου πῶ
τί μου εἶπε ὁ λαγός.
Εἶπε μου νὰ σ’ ἀγαπῶ
καὶ νὰ μὴν τὸ μαρτυρῶ.

5.

Τίλι τίλι, τιλιλάκια
καὶ κλωστὲς καὶ κουβαράκια
στῆς κορούλας μου τ’ αὐτάκια.

(Δημοτικά)

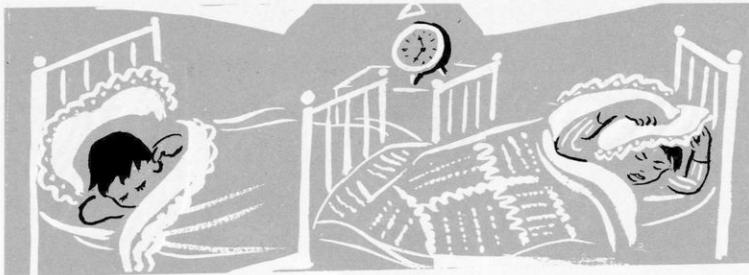
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗ ΑΝΔΡΕΑΔΗ

Μὴν τὸ κάνης αὐτό, μητέρα!

ΦΕΞΕ· σηκωθῆτε παιδιά! φώ-
ναξε μιὰ ἡμέρα ἡ κυρα-Θύμιω.
— Λίγο ἀκόμη, μητέρα, ἔλεγε
ἡ Λίνα.

— ”Ασε μας λίγο ἀκόμη, μητέ-
ρα, σὲ παρακαλοῦμε. Δὲν ξημέρωσε καλὰ ἀ-

κόμη, ξεφώνιζε καὶ ὁ Λόλος, καὶ γύρισε ἀπὸ τὸ ἄλλο πλευρό.

Θύμωσε ἡ κυρα-Θύμιω τότε:

— Πάλι τὰ ἴδια θά χωμε καὶ σήμερα; φώναξε.

Κι ἔκαμε πὼς πηγαίνει τάχα γρήγορα κατὰ τὸ νιπτήρα.

— "Οχι, μαμά, σηκώθηκα! εῖπε ἀμέσως ἡ Λίνα.

— Μήν τὸ κάνης αὐτό, μητέρα! Νά! σηκωθή-καμε! φώναξε καὶ ὁ Λόλος.

Καὶ στὴ στιγμὴ πετάχτηκαν ἀπὸ τὸ κρεβάτι καὶ τὰ δυὸ τ' ἀδέρφια...

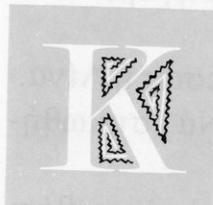
(Απὸ τὸ Ἀλφαβητάριο τὸ Νέο)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Τὸ πρωινὸν τυσιμο

ΑΤΣΕ, χρυσό μου, φρόνιμα,
νὰ σὲ πλύνω! εἶπε ἡ μαμά.

— Παιδί μου, πρέπει νὰ σταθῆς
ῆσυχο, ἔκανε τὸ νερό.

— Ἀν δὲν τριφτῆς καλὰ μὲ τὸ
σαπούνι, δὲ θὰ βγοῦν οἱ μουντζούρες! εἶπε ὁ
τρίφτης.

— Τὸ ἔνα αὐτὶ τὸ σκουπίσαμε, τώρα ἡ σειρὰ
τοῦ ἄλλου! ἔκανε τὸ προσόψι.

— Λίγο βούρτσισμα ἀκόμη καὶ θὰ εἴμαστε
χτενισμένοι! εἶπαν ἡ βούρτσα καὶ τὸ χτένι.

— Πρῶτα τὸ ἔνα χεράκι κι ὕστερα τὸ ἄλλο!
συμβούλεψε τὸ πουκάμισο.

— “Οσο πᾶνε, τὰ γαμπάκια μας παχαίνουν! ἀναστέναξαν οἱ κάλτσες.

— “Ο, τι ἀξίζει ὅλο τὸ ντύσιμο, ἀξίζουν τὰ παπούτσια! καμάρωσαν τὰ μαῦρα γυαλιστερὰ μποτάκια.

— Τώρα, φόρεσέ με δίχως νὰ ξεχτενιστῆς! εἶπε τὸ κόκκινο πουλοβεράκι.

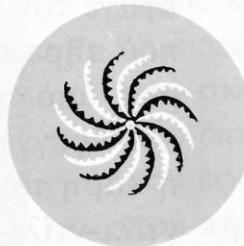
— Καὶ τελευταῖο ἐγώ! ἔκανε τὸ μακρὺ βελούδένιο παντελόνι.

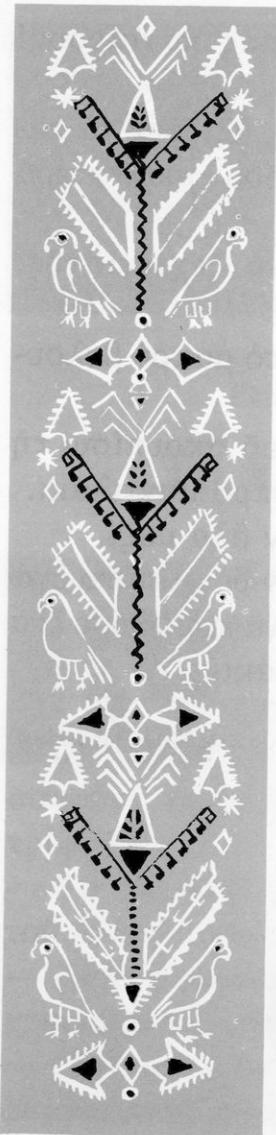
— Τώρα δὲ μένει παρὰ νὰ σοῦ σκουπίσω τὴ μυτούλα! πρόσθεσε τὸ κάτασπρο μαντιλάκι.

— Ἐτοιμοι! Ἐτοιμοι! φώναξαν ὅλα μαζί.

— Τίποτε δὲν εἶναι Ἐτοιμο, ἂν δὲ φιλήσω ἐγὼ τὸ παιδάκι μου! εἶπε ἡ μανούλα καὶ ἔδωσε ἔνα ζεστὸ ζεστὸ φιλὶ στὸ μαγουλάκι.

(Απὸ τὸ βιβλίο *Στῆς Μαμᾶς τὴν ἀγκαλιὰ*)

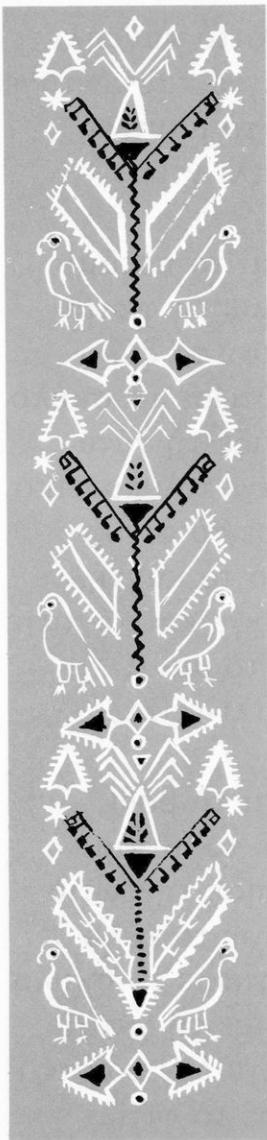

Ντίλι-ντίλι-ντίλι...

Ντίλι-ντίλι-ντίλι,
ντίλι τὸ καντήλι
ποὺ ἔφεγγε καὶ κένταγε
ἡ κόρη τὸ μαντίλι,
ντίλι-ντίλι-ντίλι.

Ἡρθε ὁ ποντικός,
πῆρε τὸ φιτίλι
μέσ' ἀπὸ τὸ καντήλι
ποὺ ἔφεγγε καὶ κένταγε
ἡ κόρη τὸ μαντίλι,
ντίλι-ντίλι-ντίλι.

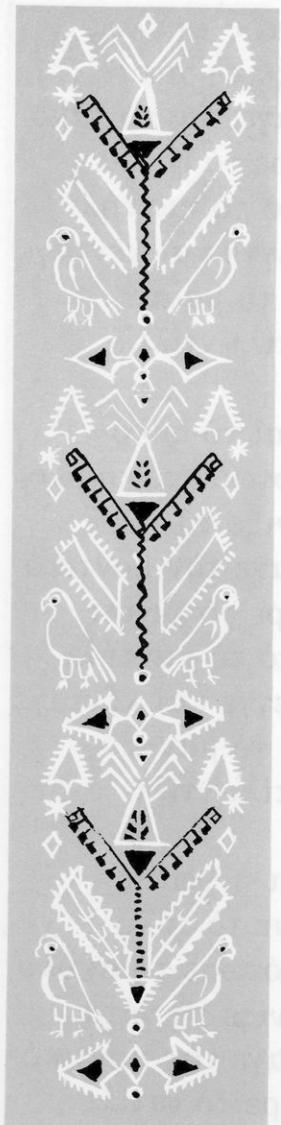
Ἡρθε καὶ ἡ γάτα,
ἔφαγε τὸν ποντικὸν
ποὺ πῆρε τὸ φιτίλι
μέσ' ἀπὸ τὸ καντήλι
ποὺ ἔφεγγε καὶ κένταγε
ἡ κόρη τὸ μαντίλι,
ντίλι-ντίλι-ντίλι.

Ἡρθε καὶ ὁ σκύλος
κι ἔπνιξε τὴ γάτα
ποὺ ἔφαγε τὸν ποντικὸ^ν
ποὺ πῆρε τὸ φιτίλι
μέσ' ἀπὸ τὸ καντήλι
ποὺ ἔφεγγε καὶ κένταγε
ἡ κόρη τὸ μαντίλι,
ντίλι-ντίλι-ντίλι.

Ἡρθε καὶ τὸ ξύλο
καὶ σκότωσε τὸ σκύλο
ποὺ ἔπνιξε τὴ γάτα
ποὺ ἔφαγε τὸν ποντικὸ^ν
ποὺ πῆρε τὸ φιτίλι
μέσ' ἀπὸ τὸ καντήλι
ποὺ ἔφεγγε καὶ κένταγε
ἡ κόρη τὸ μαντίλι,
ντίλι-ντίλι-ντίλι.

Ἡρθε κι ἡ φωτιὰ
κι ἔκαψε τὸ ξύλο
ποὺ σκότωσε τὸ σκύλο
ποὺ ἔπνιξε τὴ γάτα
ποὺ ἔφαγε τὸν ποντικὸ^ν
ποὺ πῆρε τὸ φιτίλι

μέσ' ἀπὸ τὸ καντήλι
ποὺ ἔφεγγε καὶ κένταγε
ἡ κόρη τὸ μαντίλι,
ντίλι-ντίλι-ντίλι.

Ὕρθε καὶ τὸ ποτάμι
κι ἔσβησε τὴ φωτιὰ
ποὺ ἔκαψε τὸ ξύλο
ποὺ σκότωσε τὸ σκύλο
ποὺ ἔπνιξε τὴ γάτα
ποὺ ἔφαγε τὸν ποντικὸ^ν
ποὺ πῆρε τὸ φιτίλι
μέσ' ἀπὸ τὸ καντήλι
ποὺ ἔφεγγε καὶ κένταγε
ἡ κόρη τὸ μαντίλι,
ντίλι-ντίλι-ντίλι.

Ὕρθε καὶ τὸ βόδι,
ρούφηξε τὸ ποτάμι
πού 'σβησε τὴ φωτιὰ
ποὺ ἔκαψε τὸ ξύλο
ποὺ σκότωσε τὸ σκύλο
ποὺ ἔπνιξε τὴ γάτα
ποὺ ἔφαγε τὸν ποντικὸ^ν
ποὺ πῆρε τὸ φιτίλι

μέσ' ἀπὸ τὸ καντήλι
ποὺ ἔφεγγε καὶ κένταγε
ἡ κόρη τὸ μαντίλι,
ντίλι-ντίλι-ντίλι.

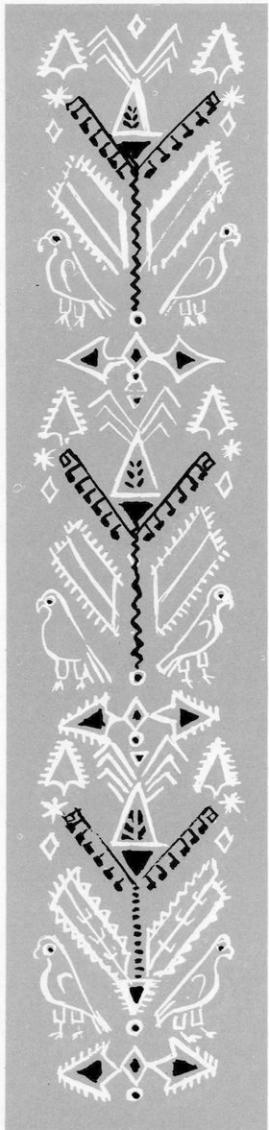
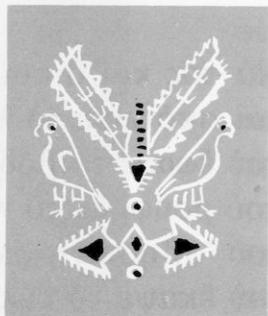
Ἡρθε καὶ ὁ λύκος
κι ἔφαγε τὸ βόδι
ποὺ ρούφηξε τὸ ποτάμι
πού 'σβησε τὴ φωτιὰ
ποὺ ἔκαψε τὸ ξύλο
ποὺ σκότωσε τὸ σκύλο
ποὺ ἔπνιξε τὴ γάτα
ποὺ ἔφαγε τὸν ποντικὸ^ν
ποὺ πῆρε τὸ φιτίλι
μέσ' ἀπὸ τὸ καντήλι
ποὺ ἔφεγγε καὶ κένταγε
ἡ κόρη τὸ μαντίλι,
ντίλι-ντίλι-ντίλι.

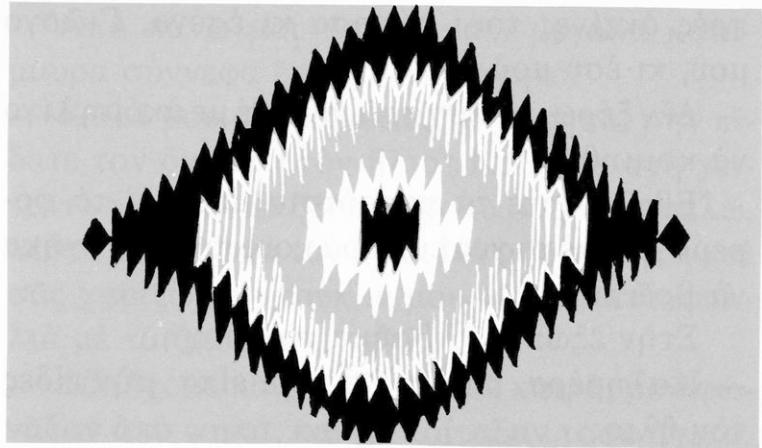
Νά τος καὶ ὁ κυνηγὸς
καὶ σκότωσε τὸ λύκο
ποὺ ἔφαγε τὸ βόδι
ποὺ ρούφηξε τὸ ποτάμι
πού 'σβησε τὴ φωτιὰ
ποὺ ἔκαψε τὸ ξύλο

ποὺ σκότωσε τὸ σκύλο
ποὺ ἔπνιξε τὴ γάτα
ποὺ ἔφαγε τὸν ποντικὸ^ν
ποὺ πῆρε τὸ φιτίλι
μέσ' ἀπὸ τὸ καντήλι
ποὺ ἔφεγγε καὶ κένταγε
ἡ κόρη τὸ μαντίλι,
ντίλι-ντίλι-ντίλι.

Ντίλι-ντίλι-ντίλι,
ντίλι τὸ καντήλι
ποὺ ἔφεγγε καὶ κένταγε
ἡ κόρη τὸ μαντίλι,
ντίλι-ντίλι-ντίλι.

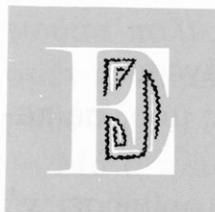
(Δημοτικό)

ΕΠ. Γ. ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

Τί ὄνειρο εἶδε ἡ Δαφνούλα γιὰ τὸν ἥλιο

ΙΔΑ στὸν ὕπνο μου πὼς ἄνοιξα
τὸ παράθυρο νὰ καλημερίσω
τὸν ἥλιο, κι ἔξω ἦταν κατασκό-
τεινα.

Τόσο ἦταν τὸ σκοτάδι ποὺ
δὲν μποροῦσα οὕτε τὶς κάλτσες μου νὰ βρῶ.
— Ποῦ εἶναι ὁ ἥλιος μου; ρωτοῦσα λυπημένη.
Ποῦ εἶναι ὁ ἥλιος ὁ χρυσός μου, μὲ τὶς λαμ-

πρεὶς ἀκτίνες του; ρώτησα κι ἐσένα, Γιῶργο
μου, κι ἐσὺ μοῦ εἶπες:

— Δὲν ξέρω, νὰ σὲ χαρῶ, ἄφησέ με ἀκόμη λίγο
νὰ κοιμηθῶ.

”Ἐβαλα τότε τὰ παπούτσια μου καὶ τὸ φό-
ρεμά μου μὲ τὰ γυαλιστερὰ κουμπιά, καὶ βγῆκα
νὰ βρῶ τὸν ἥλιο.

Στὴν ἔξωπορτα βρῆκα τὴν βροχή.

— Καλημέρα, βροχούλα μου, εἶπα· μὴν εἶδες
τὸν ἥλιο;

— Βρρρ, πλίτς, πλάτς! ἦταν ἡ μόνη ἀπάν-
τηση.

— ”Α, ἔτσι μοῦ εἶσαι, κυρὰ Πλίτσι-πλάτσα;
εἶπα καὶ ἄνοιξα τὴν ὁμπρέλα μου.

Λίγο παρακάτω ἀπάντησα τὸν ἄνεμο.

— Δὲ μοῦ λές, σὲ παρακαλῶ, ἐσὺ ποὺ ἔρχεσαι
ἀπὸ τόσο μακριά, δὲν ξέρεις ποῦ εἶναι σήμερα
ὁ χρυσὸς ὁ ἥλιος;

— Ββιούου, βάο, βάο! ἔκανε ὁ ἄνεμος.

— Αὐτὸ δὲν εἶναι ἀπάντηση· πές μου, σὲ πα-
ρακαλῶ, τοῦ εἶπα πάλι.

— Ββιούου, βάο, βάο! ἐξακολουθοῦσε νὰ
βουίζῃ ὁ ἄνεμος.

— ”Απὸ πρόστυχο νὰ περιμένω ἀπάντηση; εἶ-
πα, καὶ πῆγα παραπέρα.

΄Απὸ πάνω μου ψηλά, κάτι μεγάλα κατά-
μαυρα σύννεφα ἔπαιζαν κυνηγητό.

— Καλά μου συννεφάκια, τὰ ρώτησα, μὴν εἴ-
δατε τὸν ὅμορφο τὸν ἥλιο; Κάθεστε στὴ γει-
τονιά του, καὶ θὰ ξέρετε· πολὺ σᾶς παρακαλῶ,
πέστε μου ποῦ νὰ τὸν βρῶ; Νὰ μοῦ τὸ πῆτε, καὶ
σᾶς χαρίζω τὴν κούκλα μου τὴν Τριανταφυλ-
λιὰ μὲ τὰ δλόξανθα μαλλιά.

— Δὲν ἔχομε καιρό, δὲν ἔχομε καιρό, μοῦ φώ-
ναξαν ἀπὸ ψηλά, καὶ μὲ κοίταξαν τόσο ἄγρια,
ποὺ ἔτρεξα νὰ χωθῶ στὸ δάσος.

΄Ηταν ἐκεῖ μιὰ τριανταφυλλιὰ μὲ πολλὰ
μπουμπούκια.

— Τριανταφυλλίτσα μου, νὰ σὲ χαρῶ, ἐσὺ ποὺ
εἰσαι καλὴ σὰν τὸν ἥλιο, δὲ μοῦ λές ποὺ κάθε-
ται σήμερα τόσην ὥρα ὁ ἥλιος;

— Θρό! θρό! κάνει ἡ τριανταφυλλιά. "Αχ, δι-
ψοῦσα πολύ, τὰ φύλλα μου ἦταν κατασκονι-
σμένα, τὰ μπουμπούκια μου κόντευαν νὰ μα-
ραθοῦν.

— Μὰ ὁ ἥλιος; εἶπα κλαίγοντας ἐγώ.

— "Ω, διψοῦσα τόσο πολύ, ἔλεγε ἡ τριαντα-
φυλλιά· μὰ ἥρθαν οἱ δροσερὲς σταλαματιές, μὲ
πότισαν, μοῦ ἔπλυναν τὰ φύλλα μου, δυνάμω-
σαν τὰ μπουμπούκια μου, κι ἔτσι σηκώθηκαν

πάλι τὰ κεφαλάκια τους. Σὰν ἔρθη ὁ ἥλιος, θὰ φιλήσῃ ἔνα τὰ μπουμπούκια μου, καὶ θ' ἀνοίξουν τὰ φύλλα τους νὰ σκορπίσουν γύρω τὴ μυρουδιά.

— Ξέρεις πότε θά ’ρθη; ρώτησα πάλι τὴν τριανταφυλλιά.

Αὐτὴ ὅμως ὅλο κι ἔκανε «θρό! θρό!» χωρὶς νὰ μοῦ δίνῃ ἄλλη ἀπόκριση.

Τράβηξα λυπημένη τὸ δρόμο μου. Πόσο σκοτεινὰ ἦταν ἐκεῖ μέσα στὸ δάσος! Θὰ ἔβαζα τὶς φωνές, ἀν δὲν ἄκουγα νὰ κελαηδῇ ἔνα πολὺ ὅμορφο πουλί.

— Τί θὰ μοῦ χαρίσης, Δαφνούλα, μοῦ εἶπε, ἃν φωνάξω ἐγὼ τὸν ἥλιο, καὶ βγῆ νὰ τὸν δῆς;

— ”Ω, ἔνα φιλάκι, ἔνα γλυκὸ φιλάκι, εἶπα.

Καὶ πῆρα στὰ χέρια μου τὸ πουλάκι, καὶ τὸ φίλησα.

Πέταξε τότε τὸ πουλάκι κι ἀνέβηκε στὴν κορυφὴ τοῦ πιὸ ψηλότερου δέντρου, καὶ ἀρχισε νὰ κελαηδῇ. Τί ώραῖα ποὺ κελαηδοῦσε!

Πρῶτα σιγὰ σιγά, ὕστερα πιὸ δυνατά, καὶ στὸ τέλος τόσο δυνατά, ποὺ ὅλα γύρω τὰ λουλούδια σήκωσαν ἀπάνω τὰ κεφαλάκια τους, καὶ ὅλα τὰ ζῶα στὸ δάσος ἔτρεξαν ν' ἀκούσουν τὸ τραγούδι του.

Σὲ λίγο ἄρχισα νὰ χοροπηδῶ κι ἐγώ, γιατὶ πίσω ἀπὸ τὰ σύννεφα πρόβαλε δλόλαμπρος ὁ ἥλιος μου. Τὰ σύννεφα ἔτρεξαν ὅσο μποροῦσαν, νὰ κρυφτοῦν. Ὁ αὖμος κάθισε ἥσυχος σὰν ἀρνάκι στὰ πόδια τοῦ ἥλιου. Ἡ βροχὴ κρύφτηκε μέσα στὴ γῆ. Ἀπὸ τὴ μιὰ κορφὴ τοῦ βουνοῦ ώς τὴν ἄλλη ἀπλώθηκε ἔνα ὠραιότατο οὐράνιο τόξο.

— Καλῶς μου τον, τὸν ἥλιο μου, καλῶς τον! φώναξα καὶ τοῦ ἔστελνα φιλιά.

Καὶ τὴ στιγμὴ ἐκείνη... ξύπνησα.

(Απὸ τὸ Ἀλφαβῆτάριο)

Δυὸ κατσίκες σ' ἔνα γεφύρι

ΥΟ κατσίκες ἀνταμώθηκαν μιὰ φορὰ ἐπάνω σ' ἔνα στενὸ γεφύρι.

‘Η μιὰ εἶπε:

— Κάμε τόπο νὰ περάσω ἐγώ!

— ‘Εσὺ νὰ πᾶς πίσω καὶ ν' ἀφήσης νὰ περάσω ἐγώ πρῶτα! ἀποκρίθηκε ἡ ἄλλη θυμωμένη.

— Πῶς εἶπες; φώναξε ἡ πρώτη. ’Εγὼ νὰ κάμω τόπο νὰ περάσης ἐσύ; Εἶσαι στὰ σωστά σου;

— “Ετσι; φώναξε τότε ἡ ἄλλη. Δοκίμασε λοιπὸν νὰ περάσης!

Τὸ μάλωμα βάσταξε ἀρκετὴ ὥρα μὲ πολὺ πεῖσμα.

Τέλος χύθηκαν ἡ μιὰ ἐπάνω στὴν ἄλλη μὲ μεγάλη ὁρμή. Χτυποῦσαν τὰ κέρατά τους

ἄγρια καὶ θυμωμένα. Ἀλλὰ τὸ γεφύρι ἦταν στενὸ καὶ γκρεμίστηκαν κι οἱ δυό τους.

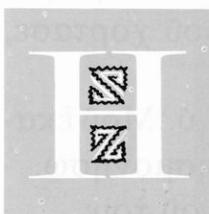
Κάτω ἦταν ποτάμι μὲ βαθιὰ νερά. Οἱ δυὸ κατσίκες θὰ πνίγονταν χωρὶς ἄλλο. Γιὰ καλή τους ὅμως τύχη, τὶς εἶδε ὁ βισκός, ἔτρεξε, καὶ μὲ πολλὰ βάσανα κατόρθωσε νὰ τὶς γλιτώσῃ.

(Απὸ τὸ βιβλίο *Ιστορίες*, Ἀναγνωστικὸ Β' Δημοτικοῦ)

ΑΡ. Π. ΚΟΥΡΤΙΔΗ

Πῶς ἔνα ἄλογο κι ἔνας σπουργίτης βοηθοῦν ὁ ἔνας τὸν ἄλλο

TAN χειμώνας, χιόνια σκέπαζαν τὰ βουνὰ καὶ τοὺς κάμπους· κάτασπρες ἦταν οἱ στέγες τῶν σπιτιῶν.

Τὰ σπουργίτια δὲν ἔβρισκαν τροφὴ καὶ πεινοῦσαν.

Ἐνα σπουργίτι πέταξε στὸ στάβλο ἐνὸς ἀλόγου.

— Μοῦ δίνεις τὴν ἄδεια νὰ φάω κι ἐγὼ λίγους

σπόρους; τοῦ λέει. "Ολα γύρω τὰ σκέπασαν τὰ χιόνια. Δὲ βρίσκω νὰ φάω καὶ πεινῶ τὸ ἄμοιρο. "Αν ἔβρισκα, δὲ θὰ ζητιάνευα.

Τὸ ἄλογο ἀποκρίθηκε μὲ καλοσύνη:
— "Ελα κοντὰ μὲ θάρρος καὶ φάε ὅσο θέλεις.
Εἶναι ἐδῶ ἀρκετὸ κριθάρι καὶ γιὰ μένα καὶ γιὰ σένα.

Τὸ σπουργίτι πλησίασε, κι ἔτσι ἔτρωγαν μαζί, σὰν ἀγαπημένοι φίλοι. Ἀφοῦ χόρτασε, τὸ σπουργίτι εἶπε:

— Σ'εὐχαριστῶ, σ'εὐχαριστῶ πολύ. Μοῦ ἔκαμες μεγάλη χάρη καὶ δὲ θὰ τὴ λησμονήσω.

Κι ἐνῶ πετοῦσε, ἔλεγε μὲ τὸ νοῦ του:
— Ἡ χάρη θέλει ἀντίχαρη. Μὰ τί μπορῶ νὰ κάμω, ἐγὼ δὲ μικρός, στὸ μεγάλο καὶ δυνατὸ ἄλογο;

Πέρασε δὲ χειμώνας, ἥρθε ἡ ἄνοιξη, κι

ύστερα τὸ καλοκαίρι. Πολὺ μεγάλη ἦταν ἡ ζέστη.

Πλήθος μύγες ἦταν στὸ στάβλο καὶ πείρα-
ζαν τὸ ἄλογο καὶ δὲν τὸ ἄφηναν νὰ ἡσυχάσῃ.

Τότε εἶπε ὁ σπουργίτης:

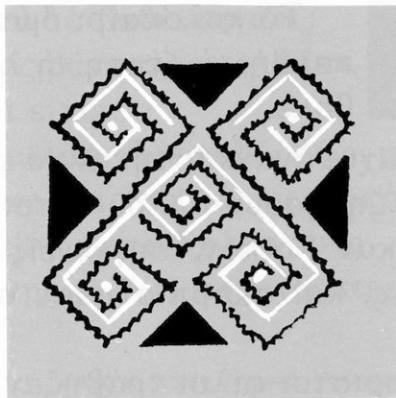
— Νά ὥρα, νὰ κάμω κι ἐγὼ κάτι στὸ καλὸ
ἄλογο.

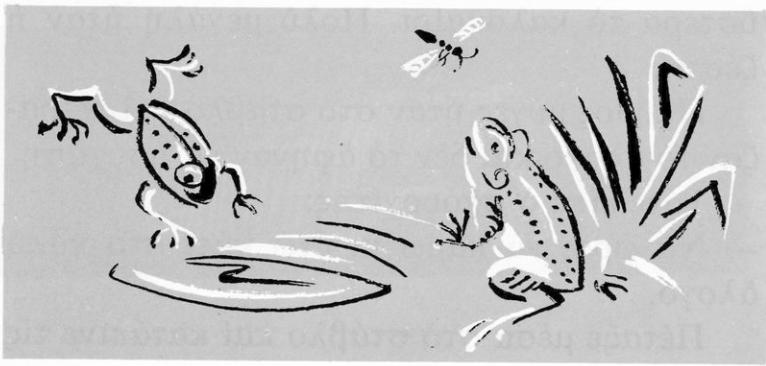
Πέταξε μέσα στὸ στάβλο καὶ κατάπινε τὶς
μύγες.

Ἐτσι χόρταινε, μὰ καὶ λευτέρωνε τὸ φίλο
του ἀπὸ τὴ μεγάλη ἐνόχληση. Τὸ ἄλογο χλι-
μίντριζε ἀπὸ εὐχαρίστηση, σὰ νὰ ἔλεγε στὸ
σπουργίτη:

— Σ' εὐχαριστῶ, ἀγαπητό μου σπουργιτάκι.

(Απὸ τὸ βιβλίο *Ιστορίες*, Ἀναγνωστικὸ Β' Δημοτικοῦ)

ΑΡ. Π. ΚΟΥΡΤΙΔΗ

‘Ο γνωστικός βάτραχος

ΟΛΛΟΙ βάτραχοι ζοῦσαν μέσα σὲ μιὰ λίμνη.

Τὸ καλοκαίρι δμως, ἀπὸ τὴν πολλὴ τὴν ζέστη, ἡ λίμνη ξεράθηκε.

Οἱ βάτραχοι ἀναγκάστηκαν νὰ φύγουν ἀπὸ κεῖ καὶ νὰ ζητήσουν ἄλλοῦ κατοικία. Ἀποχαιρετίστηκαν λοιπόν, συγγενεῖς καὶ φίλοι καὶ γείτονες, καὶ σκορπίστηκαν σὲ διάφορα μέρη.

Δυὸς ἀχώριστοι φίλοι τράβηξαν σ' ἔνα με-

γάλο λιβάδι. Ἐκεῖ ἐλπίζανε νὰ βροῦν μέρος καλὸ γιὰ νὰ ζήσουν.

Στὸ δρόμο ποὺ πήγαιναν, ἀπάντησαν ἔνα βαθὺ πηγάδι.

— Νά ώραῖο μέρος γιὰ νὰ μείνουμε, εἰπε ὁ ἔνας. Εἶναι ὅπως τὸ θέλουμε. Νερὸ ἥσυχο καὶ πολύ, ποὺ δὲ θὰ στερέψῃ ποτέ. Κανεὶς δὲ θά ’ρθη νὰ μᾶς πειράξῃ· ἐδῶ θὰ ζήσουμε εὐτυχισμένοι. ”Ελα νὰ κατέβουμε, μὴ χάνουμε καιρό.

Καὶ ἥταν ἔτοιμος νὰ πηδήσῃ στὸ πηγάδι.

‘Ο ἄλλος τὸν κράτησε βιαστικὰ ἀπὸ τὸ πόδι καὶ τοῦ λέει:

— Στάσου, ἀδερφέ, τί κάνεις; Μ’ ἔνα πήδημα, ἀλήθεια, μποροῦμε νὰ κατέβουμε κάτω· πρὶν ὅμως τὸ κάμουμε αὐτὸ τὸ πήδημα, πρέπει νὰ συλλογιστοῦμε: πῶς θ’ ἀνέβουμε, ἢν τύχη καὶ ξεραθῆ αὐτὸ τὸ βαθὺ πηγάδι;

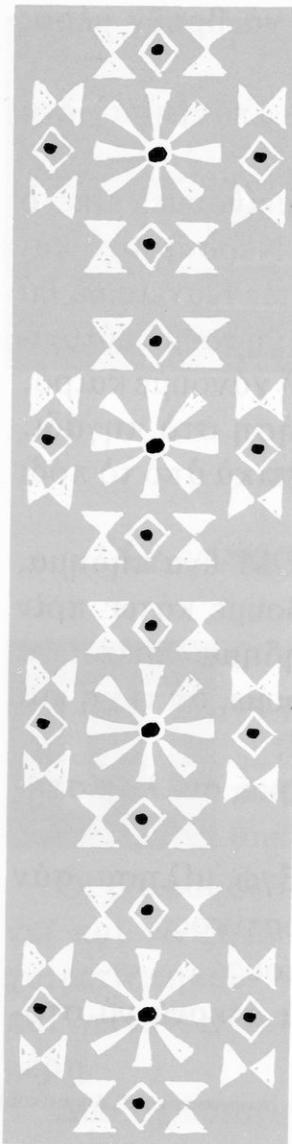
‘Ο πρῶτος βάτραχος στάθηκε, συλλογίστηκε λίγο καὶ εἰπε:

— Σωστὰ μιλᾶς, ἀδερφέ. Ἐγὼ μίλησα σὰν ἀσυλλόγιστος κι ἐσὺ σὰ γνωστικός.

Καὶ τράβηξαν τὸ δρόμο τους.

“Ο, τι κάνης κι ὅ, τι πῆς, τὰ στερνὰ νὰ στοχαστῆς.

(Απὸ τὸ βιβλίο *Ιστορίες*, Ἀναγνωστικὸ Β’ Δημοτικοῦ)

Μαργαρίτα

Ή μικρούλα ή μικρή
Μαργαρίτα
νὰ διαβάσῃ δὲ μπορεῖ
ἄλφα βῆτα.

Στὰ ματάκια της κυλᾶ
ένα δάκρυ,
τὸ βιβλίο της πετᾶ
σὲ μιὰν ἄκρη.

Τὸ ποδάρι της χτυπᾶ
καὶ φωνάζει,
τὴν κοιτάζουν τὰ παιδιά,
κάνουν χάζι.

Νὰ διαβάσῃ δὲ μπορεῖ
ἄλφα βῆτα,
ἄχ! τί ἄταχτο παιδί
Μαργαρίτα!

(Απὸ τὸ βιβλίο *Ἄρμονία*)

·Η πεταλούδα

Μιὰ μικρὴ πεταλούδα
χορεύει τρελά,

τρα-λα-λὰ
τρα-λα-λά.

Πότε τρέχει ἐδῶ κάτω
καὶ πότε ψηλά,

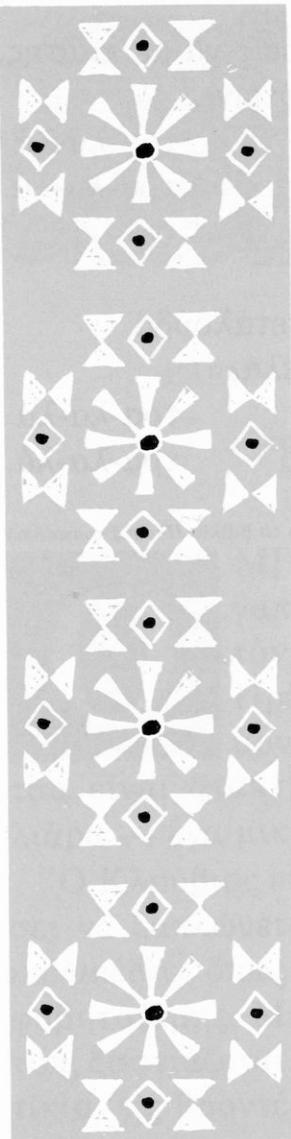
τρα-λα-λὰ
τρα-λα-λά.

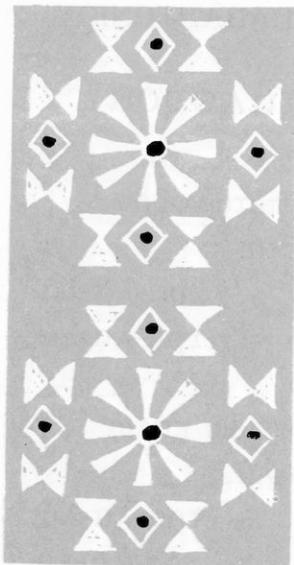
Τὸ παιδάκι τὴ βλέπει
καὶ τὴν κυνηγᾶ,

τρα-λα-λὰ
τρα-λα-λά.

— Τώρα δὰ θὰ σὲ πιάσω,
τῆς λέει, τί χαρά!

τρα-λα-λὰ
τρα-λα-λά.

— Δὲ μπορεῖς νὰ μὲ πιάσης,
γιατὶ ἔχω φτερά,

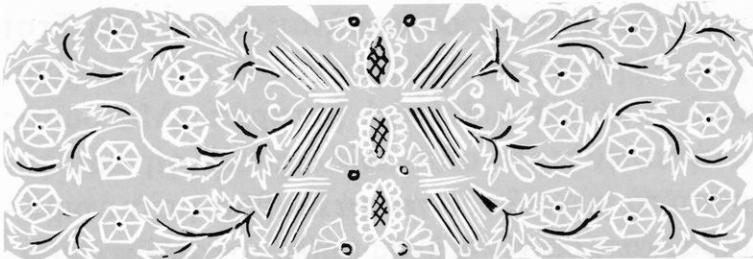
τρα-λα-λὰ
τρα-λα-λά.

· Ή μικρὴ πεταλούδα
χορεύει τρελά,

τρα-λα-λὰ
τρα-λα-λά.

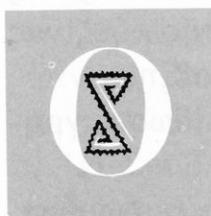
(Απὸ τὸ βιβλίο Παιδικὰ τραγούδια)

ΕΛΕΝΗ ΘΕΟΧΑΡΗ-ΠΕΡΡΑΚΗ

Τὸ γλυκὸ

ΜΠΑΡΜΠΑ - ΜΥΤΟΥΣΗΣ ἀγαπᾶ πολὺ τὰ δυό του ἀνεψούδια: τὸν Κλούβιο καὶ τὴ Σουβλίτσα. Πρέπει ὅμως νά ’χη μεγάλη ὑπομονὴ καὶ μὲ τοὺς δυό. Ἡ Σουβλίτσα εἶναι ἄτακτη, ἀκατάστατη καὶ σκανταλιάρα — ἔνα μικρὸ ζιζάνιο.

‘Ο Κλούβιος εἶναι λίγο τεμπέλης. Τοῦ ἀρέσει νὰ ξαπλώνεται στὰ μαξιλάρια καὶ στοὺς καναπέδες, ὅπως τὰ γατάκια. Εἶναι καὶ λίγο φοβητσιάρης. Μπούμ! νὰ τοῦ κάνη ἡ Σουβλίτσα, ξαφνιάζεται. Φοβᾶται τὸ σκοτάδι, τὰ ποντίκια, τὶς βροντές.

‘Η Σουβλίτσα δὲ φοβᾶται τίποτα. Κι ἔτσι μπορεῖ νὰ τὸν πειράζη μὲ δὲ ὅλ’ αὐτά. “Οταν εἶναι οἱ δυό τους στὸ σπίτι, ὁ Μπαρμπα-Μυτούσης στήνει πάντοτε αὐτί. Μόλις καθίσῃ καὶ φορέσῃ τὰ γυαλιά του γιὰ νὰ διαβάσῃ τὴν ἐφημερίδα, κάτι θὰ γίνη, ἔνας κρότος, κάποια φασαρία. Πρέπει νὰ σηκωθῇ καὶ νὰ τρέξῃ νὰ δῆ τι συμβαίνει... Νά! ὅπως τώρα. Τί θόρυβος εἶν’ αὐτός; ‘Απὸ ποιὰ μεριὰ ἔρχεται; ‘Απ’ τὴν κουζίνα; ”Ισως νά ’ναι ἡ γάτα... ”Οχι! Τώρα νιαούριζε στὴν αὐλή. ‘Ο Μπαρμπα-Μυτούσης εἶναι ἀνήσυχος. Περίεργο! Θά ’λεγε κανεὶς πῶς ἔπεσε τὸ μισὸ σπίτι... ‘Η πόρτα τῆς κουζίνας κλειστή. Προσπάθησε νὰ τὴν ἀνοίξῃ.

— Σουβλίτσα... φωνάζει. Ξεκλείδωσε γρήγορα τὴν πόρτα τῆς κουζίνας.

— Μπαρμπούλη μου, δὲν εἶναι κλειδωμένη. Στάσου... ἔπεσε τὸ σκαμνὶ στὴν πόρτα, γι’ αὐτὸ δὲν ἀνοίγει. Μπλέχτηκα πάλι.

Μὰ πῶς νὰ μὴν μπλεχτῇ. Τίποτε ὅρθιο δὲν εἶχε μείνει στὴν κουζίνα.

‘Ο Μπαρμπα-Μυτούσης μισάνοιξε τὴν πόρτα καὶ κοίταζε.

‘Η Σουβλίτσα ἔτριβε μιὰ τὸ γόνατό της καὶ μιὰ τὸν ἄγκωνά της.

“Ο Κλούβιος, κρυμμένος κάτω ἀπ’ τὸ τραπέζι. Γύρω του, δόλα κάτω. Ο τρίφτης, ἡ σχάρα, τὸ τρυπητό, ἡ κουτάλα. Ο Μπαρμπα-Μυτούσης ξύνει τὸ κεφάλι του. (Ἐτσι κάνει πάντα δταν τὰ πράγματα δὲν πᾶνε καλά.)

- Σουβλίτσα, λέει. Τί εἶναι ἐδῶ μέσα;
- Μπαρμπούλη, κουζίνα ἥτανε. Μὴ μοῦ θυμώνης, θὰ ξαναγίνη πάλι.
- Εκεῖ κάτω ἀπ’ τὸ τραπέζι κάποιος κουνιέται. Μήπως εἶναι ἡ γάτα;
- Εγὼ εἶμαι, Μπαρμπούλη, ὁ... ὁ... Κλούβιος...

— Σήκω ἐπάνω, ἔβγα ἀπὸ τὴν κρυψώνα τέλος πάντων. Σουβλίτσα! αὐτὸ τὸ σπασμένο βάζο μὲ τὸ γλυκό, τί εἶναι;

‘Η Σουβλίτσα κομπιάζει. Κατεβάζει τὸ κεφαλάκι της. Μιὰ κοιτάζει τὸ βάζο, μιὰ τὸν Μπαρμπα-Μυτούση, μιὰ τὸν Κλούβιο.

— Μπαρμπούλη μου... Αὐτὸ... τὸ βάζο, αὐτὸ τὸ βάζο... μὰ γι’ αὐτὸ τὸ βάζο ἔγινε δόλη ἡ ίστορία.

“Αρχισε ἡ Σουβλίτσα νὰ τὰ μπερδεύῃ.
— Εἶναι ἔνας μήνας τώρα ποὺ μᾶς τὸ ’στειλε ἀπ’ τὸ χωριὸ ἡ θειὰ Βγενή. Τὸ εἶχα ξεχασμένο. Ξαφνικά, τὸ θυμήθηκα. ”Ητανε πολὺ καλὰ

κρυμμένο στὸ πάνω ράφι μέσα στὸ γουδί. "Ολο
αὐτὸν τὸν καιρὸ δὲν κάναμε καὶ καμιὰ σκορ-
δαλιά, βλέπεις..."

Ξερόβηξε ὁ Μπαρμπούλης, ἀλλὰ ἡ Σου-
βλίτσα δὲ σταμάτησε.

— Ανέβηκα στὸ τραπέζι, ποὺ λές, νὰ τὸ πάρω.
Τεντώθηκα νὰ τὸ φτάσω. "Ολα πηγαίνανε
καλὰ ὡς ἐκεῖ. Τὴ στιγμὴ ποὺ ἔπιανα τὸ γουδί,
ἄκουσα φτέρνισμα..." Ἐκανα πίσω νὰ δῶ ποιὸς
εἶναι... καὶ πάρ' την κάτω τὴ Σουβλίτσα μαζὶ¹
μὲ τὸ βάζο καὶ ὅ,τι ἄλλο ἦταν στὸ ράφι.

— Καλὰ νὰ πάθη... φώναξε ξαφνικὰ ὁ Κλού-
βιος. Καλὰ νὰ πάθη... γιατὶ θὰ τὸ 'τρωγε ὅλο
μονάχη της.

— Καὶ τί κατάλαβες; Μήπως ἔφαγες ἐσὺ τώ-
ρα; τοῦ λέει ἡ Σουβλίτσα.

‘Ο Μπαρμπα-Μυτούσης χτυπάει ἀνυπόμο-
να τὸ πόδι του... Δὲν εἶναι καθόλου εὐχαρι-
στημένος.

— Σουβλίτσα, ἐμένα νὰ κοιτᾶς κι ὅχι τὸν
Κλούβιο, τώρα ποὺ σοῦ μιλῶ. Δὲ μοῦ λές, γιατί
τὸ ἔκρυψες;

— Νὰ σοῦ πῶ, Μπαρμπούλη. Νά! ὅταν ἔχουμε
γλυκό, τὸ τρῶνε οἱ ξένοι... Ἐρχεται ὁ κύρ
Χρίστος. Λές: «Φέρτε τοῦ κύρ Χρίστου μιὰ

κουταλιά γλυκό μὲ τὸ νερό...» Πάει μιὰ κουταλιά. "Ερχεται ἡ κυρα-Φρόσω· τῆς λέξ: «Μὴ φύγης, Φρόσω μου, πρὶν φᾶς ἔνα γλυκό...» Πάει δεύτερη κουταλιά... "Ερχεται ὁ Γιαννάκης· λέξ: «Δῶστε στὸ παιδὶ μιὰ μεγάλη κουταλιὰ γλυκό». Μιά... δυό...τρεῖς... ἀδειάζει τὸ βάζο μὲ τὸ γλυκό...

"Οσο τὰ ἔλεγε αὐτά, εἶχε φουντώσει ἡ Σουβλίτσα, τὰ μαγουλάκια της κοκκίνισαν, ἀλλὰ δὲν ἔπαψε νὰ μιλᾶ.

— Γλυκὸ ἀπὸ ἐδῶ, γλυκὸ ἀπὸ κεῖ, ἐμεῖς μόνο τὸ βάζο βλέπουμε.

— Ο Μπαρμπούλης ἔγινε σκεπτικός. Μήπως εἶχε κάποιο δίκιο ἡ Σουβλίτσα; Ναί... ἀλλὰ... ἀλλὰ γιατί νὰ κρύψῃ τὸ γλυκό. "Υστερα μποροῦσε νὰ χτυποῦσε σὰν ἔπεφτε. Κούνησε τὸ κεφάλι, κοίταξε καὶ τοὺς δυὸ καὶ εἶπε:

— Σουβλίτσα...

Κι ἐκείνη, παραπονεμένα:

— Ναί, Μπαρμπούλη, δὲν ἥτανε βλέπεις τυχερὸ νὰ φάω πάλι γλυκό.

(Απὸ τὸ βιβλίο *Σκανδαλιές τῆς Σουβλίτσας*)

ΜΑΡΙΑ ΓΟΥΔΕΛΗ

Πυροσβεστική

Πυροσβεστική περνᾶ,
ντίγκ, ντάγκ, ντίγκ, ντάγκ, κουδουνᾶ,
— φωτιά!...

— φωτιά!...

— φωτιά!...

Πυροσβέστες βιαστικοί,
μὴν ἀργῆτε, τρέξτε ἐκεῖ,
— φωτιά!...

— φωτιά!...

— φωτιά!...

Τὸ σπιτάκι μὴν καῆ,
νὰ τοῦ σῶστε τὴ ζωή,
— φωτιά!...

— φωτιά!...

— φωτιά!...

(Από τὸ βιβλίο *Zωγραφίες καὶ τραγούδια*)

Μαστόροι

Δῆτε ἐδῶ τοὺς μαστόρους, παιδιά,
πῶς δουλεύουν μὲ καρδιά.

Ἐνας δῶ, ἄλλος κεῖ,
τὸ σπίτι χτίζουν βιαστικοί.

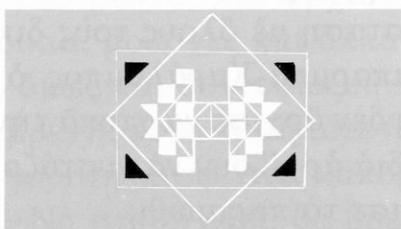
Τοῦβλα κόκκινα, δές, κουβαλοῦν
καὶ μὲ λάσπη τὰ κολλοῦν.

Ἐνας δῶ, ἄλλος κεῖ,
τὸ σπίτι χτίζουν βιαστικοί.

Κοίτα πόσες ψηλὲς σκαλωσιές,
ἄκου πόσες χτυπησιές.

Ἐνας δῶ, ἄλλος κεῖ,
τὸ σπίτι χτίζουν βιαστικοί.

(Απὸ τὸ βιβλίο *Zωγραφιὲς καὶ τραγούδια*)

‘Η γιαγιά ἄρχισε τὸ παραμύθι

INAI ὥρα πολλὴ ποὺ ἡ Ρήνα, ὁ Ρήγας καὶ ἡ Βάσω περιμένουν ν’ ἀκούσουν τὴν καμπάνα τῆς ἐκκλησίας. Κοντεύουν μεσάνυχτα, κι ἐκείνη δὲ χτυπᾶ ἀκόμη. Κι αὐτοὶ ἔχουν ἑτοιμαστῆ σὲ ὅλα.

Λούστηκαν, πλύθηκαν καὶ συγυρίστηκαν. Φόρεσαν καὶ τὰ καινούρια ρούχα καὶ τὰ καινούρια τὰ παπούτσια. Ἐτοίμασαν καὶ τὰ φαναράκια καὶ τὰ κεριά τους· γιατὶ θὰ πᾶνε ἀπόψε στὴν Ἀνάσταση μὲ δλους τοὺς δικούς τους.

Μὰ ὁ μπαρμπα-Χαράλαμπος ὁ ἐκκλησάρης, ἀκόμη δὲν ἄρχισε νὰ χτυπᾶ τὴν καμπάνα. Καὶ τὰ παιδιὰ ἀρχίζουν νὰ νυστάζουν. Τότε ἡ γιαγιά ἄρχισε τὸ παραμύθι:

Μιὰ φορὰ καὶ ἔναν καιρὸν ἦταν μιὰ γριὰ πολὺ φτωχή. Δὲν εἶχε ἡ κακομοίρα κανένα στὸν κόσμο, μήτε ἀντρα μήτε συγγενή. "Ολοι τῆς εἶχαν πεθάνει.

Καθόταν μονάχη σ' ἔνα παλιὸν καλυβάκι. Χρήματα δὲν εἶχε γιὰ ν' ἀγοράσῃ ψωμὶ καὶ φαγί, καὶ ζοῦσε μὲν χόρτα.

Κάθε μέρα ἔπαιρνε τὸ σακούλι της, πήγαινε ώς τὸ βουνὸν καὶ μάζευε χόρτα. Μάζευε καὶ ξύλα. Τὰ ἔφερνε στὸ καλύβι· ἔβραζε τὰ χόρτα καὶ τὰ ἔτρωγε. "Ετσι ζοῦσε ἡ κακομοίρα ἐκείνη ἡ γριά...

Μονάχα μιὰ γειτονοπούλα της, ἔνα κορίτσι, φρόντιζε γιὰ τὴν δυστυχισμένη τὴν γριά. "Οταν ἔψηναν φρέσκο ψωμὶ στὸ σπίτι τους, ἔφερνε στὴν γριὰ μιὰ φέτα μεγάλη, ζεστὴ ζεστή.

Μιὰ μέρα μαρτιάτικη, ἡ γριὰ πῆγε νὰ μάζεψῃ χόρτα. Πῆρε τὸ σακουλάκι της, ἔφτασε σιγὰ σιγὰ στὸ βουνό, καὶ ἄρχισε νὰ μαζεύῃ χόρτα: ραδίκια, μολόχες καὶ ἄλλα τέτοια.

Νά σου ὅμως καὶ συννεφιάζει, καὶ σὲ λίγο ἀρχίζει νὰ βρέχῃ. Τί νὰ κάμη τότε ἡ καημένη ἡ γριά! Νὰ γυρίσῃ πίσω στὸ καλύβι της, δὲν πρόφταινε. Νὰ σταθῇ ἐκεῖ, θὰ βρεχόταν.

Κοιτάζει νὰ βρῆ κανένα μέρος νὰ τρυπώσῃ. Πηγαίνει λίγο παραπέρα, καὶ βλέπει μακριὰ μιὰ σπηλιά. Τρέχει μὲ τὸ μισογεμάτο σακουλάκι της στὸν ὕμο. Φτάνει καὶ τρυπώνει μέσα στὴ σπηλιά.

΄Αλλὰ μόλις μπῆκε, ξαφνιάστηκε. Στὴν πιὸ βαθιὰ ἄκρη τῆς σπηλιᾶς βλέπει ἔνα γέρο ἀσπρομάλλη καὶ ἀσπρογένη. Καὶ γύρω ἀπ' αὐτὸν τὸ γέρο, δώδεκα μεγάλα καὶ ὅμορφα παλικάρια.

Τὰ παιδιὰ αὐτὰ κάθονταν ἀπὸ τρία τρία μαζί· εἶχαν καὶ τὰ χέρια τους περασμένα τὸ ἔνα στὸ λαιμὸ τοῦ ἄλλου.

Τὰ πρῶτα τρία παιδιὰ φοροῦσαν στὰ κεφάλια τους στεφάνια, καμωμένα ἀπὸ λογῆς λογῆς λουλούδια: ἀπὸ τριαντάφυλλα, ἀπὸ βιολέτες, ἀπὸ παπαροῦνες καὶ ἄλλα.

Τὰ παρακάτω τρία ἦταν στεφανωμένα μὲ στάχυα. Τὰ ἄλλα τρία κρατοῦσαν μὲ τὸ ἔνα τους χέρι σταφύλια, κυδώνια καὶ μῆλα.

Μονάχα τὰ τρία τελευταῖα παιδιὰ δὲ φοροῦσαν τίποτα στὰ κεφάλι καὶ τίποτα δὲν κρατοῦσαν στὰ χέρια. Ήταν ὅμως καὶ αὐτὰ ἀγκαλιασμένα καὶ τυλιγμένα μὲ ἄσπρες χοντρὲς γοῦνες.

”Ηταν δέ γερο-Χρόνος μὲ τὰ δώδεκα παιδιά του, τοὺς δώδεκα μῆνες. Μὰ ἡ γριὰ ἐκείνη, μήτε τὸν πατέρα μήτε κανένα ἀπὸ τὰ παιδιά του γνώρισε. Τοὺς χαιρέτησε μονάχα καὶ τοὺς παρακάλεσε νὰ τὴν ἀφήσουν νὰ καθίσῃ μέσα στὴ σπηλιά τους, ὥσπου νὰ σταματήσῃ ἡ βροχή.

— Μεῖνε, καλὴ κυρούλα, δσο θέλεις στὴ σπηλιά μας, εἶπε δέ γέρος, δέ πατέρας τῶν παιδιῶν. Αὐτὸς δέ τρελο-Μάρτης, βλέπεις, ἡταν ἀνάγκη νὰ μᾶς χαλάσῃ τὴν ὅμορφη μέρα καὶ νὰ βρέξῃ.

— Τί λές, γέροντά μου, ἀντιμίλησε ἀμέσως ἡ γριά. Ξεχνᾶς τί λέει δέ κόσμος γιὰ τὶς βροχὲς τοῦ Μάρτη;

”Αν ρίξῃ δέ Μάρτης δυὸς νερὰ
κι δέ Ἀπρίλης ἄλλο ἔνα,
χαρὰ σ' ἐκεῖνον τὸ ζευγά,
ποὺ ἔχει φυτεμένα.

Βέβαια τὸ ξεχνᾶς αὐτό, γι' αὐτὸς κατηγορεῖς τὸ Μάρτη, τὸν καλὸ τὸ μῆνα.

— Καὶ πῶς νὰ μὴν κατηγορήσῃ κανεὶς τὸ Μάρτη; πετάχτηκε καὶ εἶπε ἔνα ἀπὸ τὰ τρία παιδιά, τὰ στεφανωμένα μὲ λουλούδια. Εἶναι ἄλλος μῆνας χειρότερος ἀπὸ αὐτόν; Μιὰ μέρα

ζέστη, τὴν ἄλλη κρύο. Καὶ τί κρύο; Χειρότερα καὶ ἀπὸ τὸ χειμώνα. "Υστερα βροχές, λάσπες, ἀέρας, συνάχια, ἀρρώστιες! Νά, τέτοιος εἶναι δὲ Μάρτης. Γδέρνει τὸν κόσμο. Γι' αὐτὸν λένε καὶ Γδάρτη.

— Μὴ λές, παιδί μου, τέτοια λόγια γιὰ τὸ Μάρτη. Αὐτὸς εἶναι ἀπὸ τοὺς καλύτερους μῆνες τοῦ χρόνου. Αὐτὸς μᾶς φέρνει τὴν ἀνοιξη. Αὐτὸς κάνει καὶ μπουμπουκιάζουν τὰ δέντρα καὶ ἀνοίγουν τὰ λουλούδια. Αὐτὸς λέει τοῦ ἥλιου καὶ ζεσταίνει πιὸ πολύ, καὶ λιώνουν τὰ χιόνια καὶ μᾶς ἔρχονται πάλι τὰ πουλιὰ ἀπὸ τὰ ἔνα μέρη. Καὶ πόσα ἄλλα καλὰ δὲ μᾶς φέρνει δὲ Μάρτης, δὲ καλὸς δὲ μήνας!

Τὸ παλικάρι εὐχαριστήθηκε ἀπὸ τὰ καλὰ λόγια τῆς γριᾶς καὶ δὲ μίλησε πιά. Γιατὶ ἦταν αὐτὸς δὲ ὕδιος δὲ Μάρτης.

— Καλά, δὲ Μάρτης εἶναι καλὸς μήνας, κυρούλα. Γιὰ τὸν Ἀπρίλη ὅμως τί μπορεῖς νὰ πῆς; Εἶναι ἀπὸ τοὺς χειρότερους μῆνες τοῦ χρόνου, εἶπε τὸ παλικάρι ποὺ καθόταν παραπάνω.

— Μπά! παιδάκι μου, τί κάθεσαι καὶ λές τέτοια λόγια γιὰ τὸν Ἀπρίλη; ἀποκρίθηκε ἡ γριά. Καὶ εἶναι ἄλλος κανένας μήνας τόσο

ὅμορφος σὰν τὸν Ἀπρίλη; Ποιὸς ἔχει πιὸ πολλὰ τριαντάφυλλα καὶ πιὸ καλὲς μυρωδιὲς ἀπὸ αὐτόν; Ποιὸς ἔχει ώραιότερα κελαδήματα ἀπὸ τὸν Ἀπρίλη; Καὶ τί μέρες ποὺ μᾶς κάνει! Χαρὰ Θεοῦ! Μήτε ζέστη μήτε κρύο. Καὶ κοντὰ στὰ ἄλλα τὰ καλά, μᾶς φέρνει καὶ τὴ Λαμπρὴ μὲ τὰ κόκκινα αὐγά. Πῶς τὰ ἔχναῖς ὅλα αὐτά, παιδί μου; Καὶ πῶς κατηγορεῖς τὸν Ἀπρίλη, τὸν πιὸ καλὸ μήνα τοῦ χρόνου;

Εὐχαριστήθηκε πολὺ ἀπὸ αὐτὰ τὰ λόγια τῆς γριᾶς ὁ Ἀπρίλης καὶ σώπασε.

Ἐτσι, σὰν τὸ Μάρτη καὶ σὰν τὸν Ἀπρίλη, θέλησαν νὰ δοκιμάσουν τὴ γριά, ἔνας ἔνας, καὶ δλοι οἱ ἄλλοι μῆνες.

‘Ο καθένας τῆς ἔλεγε πὼς εἶναι κακὸς ὁ τάδε μήνας. Τότε ἀρχιζε ἡ γριὰ νὰ ἐπαινῇ αὐτὸν τὸ μήνα καὶ νὰ βρίσκη χίλια δυὸ χαρίσματά του.

Κανένα δὲν ἄφησε ἀπαίνευτο. Ἀκόμη καὶ γιὰ τοὺς χειμωνιάτικους μῆνες, τὸ Δεκέμβρη, τὸ Γενάρη καὶ τὸ Φλεβάρη, εἶπε ἡ γριὰ καλὰ λόγια. Βρῆκε καὶ σ’ αὐτοὺς χαρίσματα πολλά.

Οἱ μῆνες δλοι εὐχαριστήθηκαν γι’ αὐτό. Ἄλλὰ πιὸ πολὺ εὐχαριστήθηκε ὁ πατέρας τους, ὁ γερο-Χρόνος.

Τότε ἔκαμε νόημα ἐκεῖνος στὰ παιδιά του.

Καὶ ἀμέσως ἐκεῖνα σηκώνονται, παίρνουν τὸ σακούλι τῆς γριᾶς καὶ τῆς λένε:

— Ἀφησέ μας, καλὴ κυρούλα, νὰ σοῦ ἀπογε-
μίσωμε ἐμεῖς τὸ σακούλι! Εἶσαι γερόντισσα
καὶ κουράστηκες.

Σὲ λίγο γύρισαν μὲ γεμάτο τὸ σακούλι καὶ
εἴπαν:

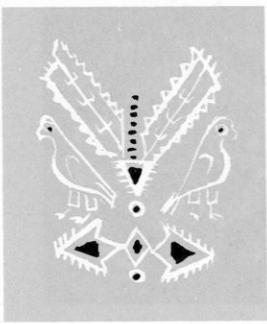
— Πάρε τὸ σακούλι σου, καλὴ κυρούλα, καὶ
πήγαινε στὸ καλό. Μὰ κοίταξε καλά, νὰ μὴν τὸ
ἀνοίξης στὸ δρόμο· μονάχα ὅταν φτάσης στὸ
σπίτι σου.

Εὐχαρίστησε τὰ παιδιὰ ἡ γριά. Εὐχήθηκε
στὸν πατέρα τους νὰ τὰ χαίρεται, χαιρέτησε
καὶ ὑστερα ἔκεινησε γιὰ τὸ καλύβι.

Στὸ δρόμο τῆς φαινόταν τὸ σακούλι πολὺ¹
βαρύ. Μόλις μποροῦσε νὰ τὸ βαστᾶ στὸν ὄμο
της. Δὲν ἔλεγε ὅμως τίποτε. Σιγὰ σιγὰ ἔφτασε
στὸ καλύβι της καὶ ἀνοίξε τὸ σακουλάκι. Τί νὰ
δῆ! Ἄντις γιὰ χόρτα, βλέπει φλουριά, κίτρινα
κίτρινα καὶ γυαλιστερά. Θάμπωσαν τὰ μάτια
τῆς γριᾶς ἀπὸ τὴ γυαλάδα ἐκείνη...

«Ντάν, ντάν» ἀκούονται ἔξαφνα οἱ καμπά-
νες· καὶ τὸ παραμύθι ἔμεινε στὴ μέση.

(Απὸ τὸ Ἀλφαβητάρι μὲ τὸν ἥλιο. Μέρος Β')

Γλωσσοδέτες

”Ασπρη πέτρα ξέξασπρη
κι ἀπ’ τὸν ἥλιο ξεξασπρότερη.

Καλημέρα, καμηλάρη,
καμηλάρη, καλημέρα.

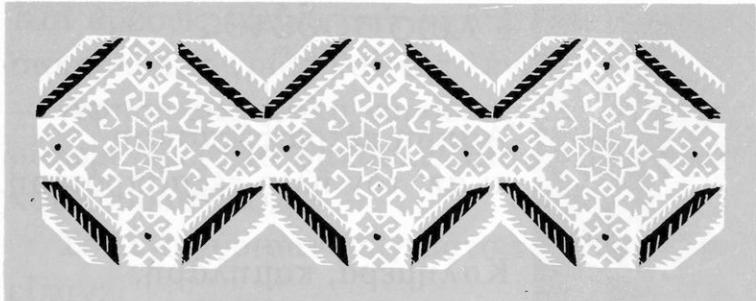
Κούπα καπακωτή,
κούπα καπακωμένη,
κούπα ξεκαπάκωτη,
κούπα ξεκαπακωμένη.

—’Εκκλησιὰ μολυβωτή,
μολυβοκοντυλοπελεκητή,
ποιὸς σὲ μολυβοκοντυλοπελέκησε;
—’Ο γιὸς τοῦ μολύβοκοντυλοπελεκητῆ.

Πέφτη* ἔκοψα τὸ πεῦκο,
Πέφτη πέφτει ὁ πεῦκος κάτω.

(Δημοτικά)

*Πέφτη: Πέμπτη

ΓΑΛΑΤΕΙΑ KAZANTZAKH

Τὸ ἄσχημο βασιλόπουλο

MΙΑ φορὰ κι ἔναν καιρὸν ἦταν ἔνας βασιλιάς καὶ μιὰ βασίλισσα, ποὺ δὲν εἶχαν παιδιά. "Ολα τ' ἀγαθὰ τὰ εἶχαν καὶ μόνο παιδιά δὲν εἶχαν.

"Η πίκρα τους γι' αὐτὸν ἦταν μεγάλη. "Ἐλεγαν:

— Τί θὰ γίνη ὁ θρόνος μας σὰν πεθάνωμε; Ποιὸς θὰ κυβερνήσῃ τὸ λαό μας; ποιὸς θὰ μᾶς γεροκομήσῃ; Κανείς!

Καὶ ἦταν πάντα θλιμμένοι καὶ ἀπαρηγόρητοι.

Ἐπειδὴ ὅμως ἦταν ἀγαπημένο ἀντρόγυνο,

προσπαθοῦσαν νὰ κρύβη ὁ ἔνας ἀπὸ τὸν ἄλλο τὸν καημό του.

“Οταν ἡ βασίλισσα ἔβλεπε θλιμμένο τὸν ἄντρα της, τοῦ ἔλεγε:

—“Ἐχουν καὶ τὰ παιδιὰ τὰ βάσανά τους, βασιλέα μου πολυχρονεμένε. “Οποιος δὲν ἔχει, τὸν παιδεύει ἔνας καημός, μὰ ὅποιος ἔχει, τὸν παιδεύουν πολλά. Λίγο τό χεις νὰ ἔχωμε ἔνα παιδί, καὶ ὅλο νὰ μᾶς κρατᾶ ὁ φόβος μὴ μᾶς ἀρρωστήσῃ καὶ τὸ χάσωμε;

Καὶ σὰ νὰ λές ὁ βασιλιάς παρηγοριόταν.

‘Απὸ μέσα της ὅμως ἀναστέναζε ἡ βασίλισσα καὶ συλλογιζόταν: «“Αμα λείπη τὸ παιδί ἀπὸ τὸ σπίτι, ὅλα λείπουν. Τὸ παιδί εἶναι τὸ στολίδι τοῦ σπιτιοῦ. Εἶναι δ, τι εἶναι τὸ ἀηδόνι τὴν ἄνοιξη, δ, τι εἶναι τὸ λουλούδι στὸν κάμπο. “Αν σωπάσῃ τὸ ἀηδόνι καὶ δὲν ἀνθίσῃ τὸ λουλούδι, τί θὰ εἶναι; Μιὰ ἐρημιά θ’ ἀπλωθῆ στὴ γῆ. ”Ετσι εἶναι καὶ τὸ σπίτι δίχως τὸ γέλιο τοῦ παιδιοῦ».

Καὶ πάλι, σὰν ἔβλεπε ὁ βασιλιάς τὴν βασίλισσα κλαμένη καὶ καταλάβαινε τὴν ἀφορμή, τῆς ἔλεγε:

—“Αχ, βασίλισσά μου, καλὰ εἶναι τὰ παιδιά, μὰ νὰ βγοῦν καλὰ καὶ ἄξια· μὰ ἀν βγοῦν κακὰ

καὶ στραβοκέφαλα;

Καὶ περνοῦσαν τὰ χρόνια.

Εἶχαν γεράσει πιὰ οἱ βασιλιάδες, μὰ ὁ καημός τους δὲ γιατρεύοταν. "Αχ, νὰ εἴχαμε ἔνα παιδί! "Αχ, νὰ εἴχαμε ἔνα παιδί! ἦταν ὁ ἀναστεναγμός τους μέρα νύχτα.

"Ωσπου, ἀπὸ τὰ πολλὰ τὰ παρακάλια, τοὺς ἄκουσε κάποτε ἡ Μοίρα τους καὶ κίνησε νὰ τοὺς βρῆ.

Ἡταν μιὰ γριούλα καμπουριασμένη, μὲ ἄσπρα μαλλιά, ποὺ ἄκουμποῦσε στὸ ραβδάκι της καὶ πήγαινε σιγὰ σιγά.

— Σᾶς ἀκούω, τοὺς εἶπε, χρόνια νὰ παραπονιέστε, καὶ εἶπα νὰ σᾶς κάμω τὴ χάρη. "Ἐπειτα ἀπὸ ἔνα χρόνο θὰ ἔχετε ἔνα γιό.

Νὰ τὸ ἄκουση αὐτὸ τὸ ἀντρόγυνο, πῆγε νὰ τρελαθῇ ἀπὸ τὴ χαρά του.

— Θὰ σᾶς δώσω ἔνα γιό, ἐξακολούθησε ἡ Μοίρα, μὰ ἀπομένει νὰ μοῦ πῆτε ποιὰ χαρίσματα θέλετε νὰ ἔχῃ. "Ο, τι μοῦ ζητήσετε, θὰ γίνη.

— Νὰ εἶναι χίλια τὰ χρόνια του, καὶ πάλι νὰ μὴ λιγοστεύουν! εἶπε ἡ βασίλισσα.

— Αὐτὸ δὲ γίνεται, ἀποκρίθηκε ἡ Μοίρα, μὰ ὅσο γιὰ πολύχρονος, θὰ εἶναι.

— Νὰ γίνη παλικάρι! ζήτησε ό βασιλιάς. Νὰ μὴ φοβᾶται τὸν κίνδυνο καὶ ν' ἀγαπᾶ τὴ χώρα καὶ τὸ λαό του.

— Θὰ γίνη! ἔκαμε ἡ Μοίρα.

— Νὰ εἶναι καλός! παρακάλεσε ἡ βασίλισσα. Ὡς καρδιά του νὰ εἶναι ἀνοιχτὴ σὲ δύλους τοὺς πόνους καὶ τὰ βάσανα. Ν' ἀγαπᾶ τοὺς ταπεινοὺς καὶ τοὺς δυστυχισμένους.

— “Ολα δσα ζητήσατε θὰ τοῦ δοθοῦν. Τώρα ἐγὼ πάω, θέλετε ἄλλο τίποτα;

— Καλή μας Μοίρα, ὅχι, δὲ ζητοῦμε τίποτ' ἄλλο. Σὰν εἶναι ό γιός μας πολύχρονος καὶ γενναῖος, ἄξιος καὶ δοξασμένος, καὶ ἀκόμη ἔχει πονετικὴ καρδιά, τί ἄλλο θέλει;

— Καλά, εἶπε ἡ Μοίρα κι ἔφυγε.

Μὰ δὲν ἦταν καλὰ καλὰ βγαλμένη ἀπὸ τὸ παλάτι, καὶ ἡ βασίλισσα σηκώθηκε βιαστικὴ κι ἔστειλε τρεχάτο ἔναν ύπηρέτη νὰ γυρίσῃ τὴ Μοίρα πίσω.

— Βασιλιά μου! κάμαμε ἔνα μεγάλο λάθος. “Ολα τὰ ζητήσαμε γιὰ τὸ γιό μας, καὶ ἔνα, μπορεῖ τὸ πιὸ καλύτερο, τὸ ξεχάσαμε.

— Τί ξεχάσαμε; ρώτησε ό βασιλιάς ἀνήσυχος.

— Ξεχάσαμε νὰ ζητήσωμε νὰ γίνη πεντά-

μορφο τὸ βασιλόπουλο, σὰν ὅλα τὰ βασιλό-
πουλα.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἔμπαινε ἡ Μοίρα σιγὰ
σιγά, ἀκουμπώντας στὸ ραβδάκι της.

— Καλή μας Μοίρα, ἔλεος! Ξεχάσαμε νὰ δώ-
σης καὶ τὴν ὁμορφιὰ στὸ βασιλόπουλο, εἰπε ἡ
βασίλισσα.

— Βασιλιὰ καὶ βασίλισσα, ἀποκρίθηκε ἡ
Μοίρα, αὐτὸ ποὺ ζητᾶτε δὲ γίνεται. "Ο, τι ἔγινε,
ἔγινε. Τὸ ριζικό του κλείστηκε πιὰ καὶ δὲν
ἀλλάζει.

‘Η βασίλισσα στὰ λόγια τοῦτα ἔβαλε τὰ
κλάματα καὶ ὁ βασιλιάς, μόλι ποὺ δὲν ἔδινε
καὶ πολλὴ σημασία στὴν ὁμορφιὰ τοῦ κορ-
μιοῦ, ἥταν καὶ αὐτὸς καταστενοχωρεμένος.

— Ακοῦστε, εἰπε ἡ Μοίρα. Νὰ προσθέσω, δὲν
μπορῶ πιὰ τίποτα. Μπορῶ ὅμως ἔνα χάρισμα,
ὅποιο μοῦ πῆτε, νὰ τὸ ἀλλάξω μὲ τὴν ὁμορ-
φιά.

‘Η βασίλισσα ὥσπου ν' ἀκούση πάλι τούτη
τὴν καλοσύνη τῆς Μοίρας, ἔπεσε στὰ γόνατά
της καὶ τὴν εὐχαριστοῦσε.

— Καλή μου Μοίρα! Καλή μας Μοίρα, ἔλεγε.

— Μὰ κάνετε γρήγορα, ξαναεῖπε ἡ Μοίρα·
ὅτι γίνη, νὰ γίνη, γιατὶ μὲ περιμένουν καὶ

ἀλλοῦ. Ν' ἀλλάξω τὰ πολλὰ χρόνια ποὺ τοῦ
ἔδωσα μὲ τὴν ὁμορφιά; Νὰ γίνη πεντάμορφο
μὰ λιγόχρονο;

‘Η βασίλισσα ἀνατρίχιασε, καὶ ὁ βασιλιάς
τὸ ἴδιο.

— ‘Ο Θεὸς φυλάξῃ! φώναξαν καὶ οἱ δυὸ μαζί.

— Ν' ἀλλάξω τὴν παλικαριά του μὲ τὴν ὁμορ-
φιά;

— “Οχι, ποτέ! φώναξε ὁ βασιλιάς. Νὰ γίνη φο-
βητσιάρης; Καὶ τότε, τί τὴ θέλει τὴν ὁμορφιά;

Καὶ συμφώνησε ἡ βασίλισσα μαζί του.

— Ν' ἀλλάξω τότε τὴν καλοσύνη του μὲ τὴν
ὁμορφιά· νὰ εἶναι ὁμορφος, μὰ σκληρόκαρδος
καὶ ἄπονος.

— “Οχι! ὅχι! χίλιες φορὲς ὅχι, ἔκαμε ἡ βασί-
λισσα καὶ ἔβαλε τὰ κλάματα.

Καὶ ὁ βασιλιάς ἔσκυψε τὸ κεφάλι θλιμμέ-
νος.

Τότε ἡ Μοίρα, ἅμα εἶδε πόσος ἦταν ὁ πόνος
τους, τοὺς ψυχοπόνεσε καὶ τοὺς μίλησε ἔτσι:

— Τοῦτο μπορῶ νὰ κάμω μόνο: Τὸ παιδί σας
μιὰ φορὰ θὰ γίνη ἀσχημό. Μὰ ἡ ἀσχημιά του
θὰ εἶναι μαγεμένη. “Οποιος τὸ ἀγαπήσῃ τὸ
βασιλόπουλο, θὰ τὸ βλέπῃ πεντάμορφο. Θὰ τὸ
βλέπῃ νὰ ἔχῃ τὸν ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγ-

γάρι στηθος. "Οποιος τὸ ἀγαπήσῃ, ἔτσι θὰ τὸ βλέπῃ.

— Καὶ γίνεται αὐτό; ρώτησε τὸ βασιλικὸ ἀντρόγυνο.

— Γίνεται. Δέχεστε;

— Δεχόμαστε, καλή μας Μοίρα, καὶ προσκυνοῦμε τὰ πόδια σου.

Κι ἔσκυψαν ἵσαμε τὴ γῆ. "Οταν σηκώθηκαν, δὲν εἶδαν πιὰ τὴ Μοίρα, εἶχε χαθῆ ἀπὸ μπρός τους.

Καὶ ἀλήθεια, κιόλας ἔπειτα ἀπὸ ἔνα χρόνο γεννήθηκε ἔνα παιδί πολὺ ἄσχημο.

΄Αλλὰ οὔτε ὁ βασιλιάς οὔτε ἡ βασίλισσα δὲν τὸ ἔβλεπαν πὼς ἥταν ἄσχημο, γιατὶ ἥταν παιδί τους καὶ τὸ ἀγαποῦσαν. "Ελεγε λοιπὸν ἡ βασίλισσα σκυμμένη ἀπάνω ἀπὸ τὴν κούνια τοῦ παιδιοῦ:

— Εἶδες, βασιλέα μου πολυχρονεμένε, ἡ Μοίρα μᾶς χωράτεψε. Γιὰ νὰ μᾶς τρομάξῃ, μᾶς εἶπε πὼς τὸ παιδί μας θὰ γινόταν ἄσχημο.

— Αὐτὸ βλέπω κι ἐγώ, ἀπαντοῦσε ὁ βασιλιάς, καὶ γελοῦσαν γιὰ τὸ χωρατὸ τῆς καλῆς Μοίρας.

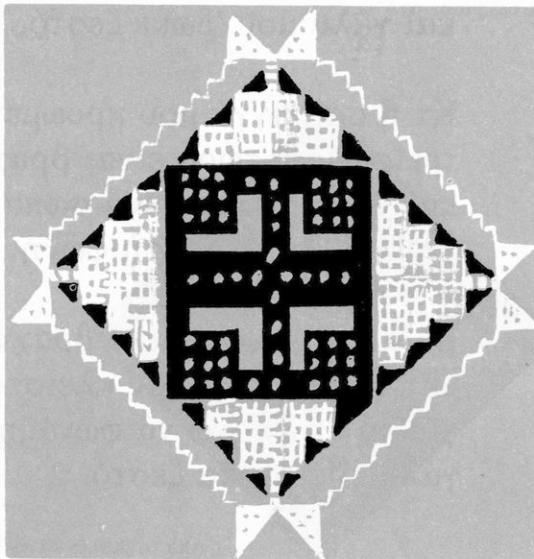
Καὶ τὸ παιδί μεγάλωνε· καὶ ὅσο μεγάλωνε, ἡ ἄσχημιά του γινόταν πιὸ φανερή.

΄Αλλὰ κανεὶς δὲν τὸ ἔβλεπε. Γιατὶ ὅλος ὁ κόσμος τὸ ἀγαποῦσε τὸ βασιλόπουλο. Καὶ αὐτό, γιατὶ τὸ βασιλόπουλο ἦταν καλό. ΄Αγαποῦσε ὅλο τὸν κόσμο, καὶ ὅλο ἔκανε καλοσύνες.

Κανένας πιὰ δὲν πρόσεχε στὴν ἀσχημιά του. Καὶ ὅχι μόνον αὐτό, παρὰ τὸ ἔβρισκαν καὶ ὅμορφο. Τόσο ποὺ ἡ φήμη του δὲν ἥργησε νὰ φτάσῃ στὰ πέρατα. Καὶ ἡ φήμη ἔλεγε πώς εἶχε τὸν ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρι στῆθος.

΄Ολοι τὸ ἀγαποῦσαν τὸ βασιλόπουλο.

(΄Απὸ τὸ Αναγνωστικὸ Οἱ τρεῖς φίλοι)

‘Η σάλπιγγα

— Γιατί, Τοτό, γιατί δὲν πίνεις
τὸ γάλα σου σὰν πάντα ἐσύ,
μόνο σὰν σπάταλος τὸ χύνεις
στὴ σάλπιγγά σου τὴ χρυσή;

— Γιατὶ σὰν βράχνιασα μιὰ μέρα
καὶ τὸ λαιμό μου εἶχα κλειστό,
ἔτρεξ’ ἀμέσως ἡ μητέρα
καὶ γάλα μοῦ ’δωκε ζεστό.

Κι ἡ σάλπιγγά μου κρυωμένη,
τρεῖς μέρες τώρα εἶναι βραχνή,
καὶ τὴ φυσῶ, κι αὐτὴ σωπαίνει,
σὰν νά ’χη χάσει τὴ φωνή.

Κι ἀφοῦ κρυώνει καὶ βραχνιάζει
μὲ τὸ λαιμό της τὸν κλειστό,
γιὰ νὰ τὴν κάνω νὰ φωνάζῃ,
γάλα τῆς ἔδωκα ζεστό.

(Απὸ τὸ βιβλίο *Tὰ πρῶτα βήματα*)

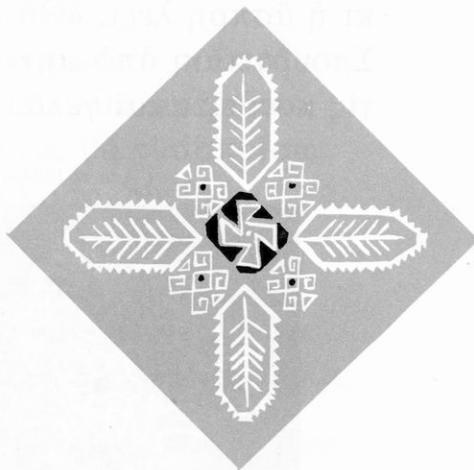
ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΖΑΣ

Καντηλάκι

Τὸ μικρό μου τὸ χεράκι
ἄναψε τὸ καντηλάκι·
πιάνω νὰ γδυθῶ.

Φέγγε, καντηλάκι, τώρα,
νὰ μὲ βλέπῃ ἡ Παναγίτσα,
γιὰ νὰ κοιμηθῶ.

(Απὸ τὸ βιβλίο *Μικρὲς φωνὲς*)

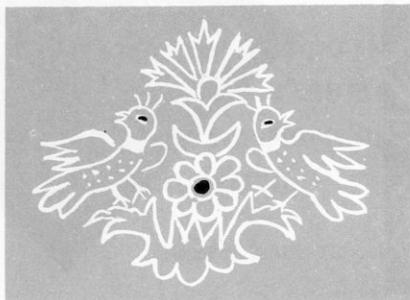
ΧΑΡΗΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Τρεῖς κοτούλες

Τρεῖς κοτούλες στήν αὐλή!
Πρώτη πάει ἡ παρδαλή,
εἶν' ἡ μαύρη μεσιανή
κι ἡ ἄσπρη πίσω ἀκολουθεῖ.
Περπατοῦν καμαρωτὲς
κι ὅλοι λέν: «Ποιές εἶν' αὐτές!»

Βγαίνει ἡ πρώτη ἀπ' τὴ φωλιὰ
μὲ τὰ δέκα της πουλιά.
"Ἐχει ἡ μαύρη κάνει αὐγὸ
κι ἡ ἄσπρη λέει: «Θὰ ἴδητ' ἐγώ!»
Σπουργιτάκι ἀπὸ ψηλὰ
τὶς κοιτάζει καὶ γελᾶ.

(Απὸ τὸ βιβλίο *Χαρούμενες φωνές*)

Μοῦ 'λεγε ἡ μάνα μου

1.

Μὲς στὴν κούπα τὴ χρυσὴ
πίνει τὸ μωρὸ κρασί.

Τὸ τάγιζεν ἡ μάνα του
ψωμὶ μὲ τὴν κανέλα,
νὰ μεγαλώσῃ γρήγορα
νὰ γίνη μιὰ κοπέλα.

Τὸ τάγιζεν ἡ μάνα του
ψωμὶ μὲ τὸ μπαχάρι,
νὰ μεγαλώσῃ γλήγορα
νὰ γίνη παλικάρι.

2.

Τὸ παιδάκι μου τὸ ροῦσο*
θὰ τ' ἀλλάξω, θὰ τὸ λούσω,
θὰ τὸ πλύνω, θὰ τ' ἀσπρίσω,
θὰ τὸ μοσκοσαπουνίσω·
θὰ τὸ στείλω στὸ σκολειό,
νὰ μάθη πένα κι ἀργαλειό.
Θὰ τὸ στείλω στὴ δασκάλα
νὰ εἶν' καλύτερο ἀπὸ τ' ἄλλα,

* ροῦσο: κοκκινομάλλικο

νὰ τὸ δείρη ἡ δασκάλα,
μὲ κλωνάκι μαντζουράνα.

3.

Τὸ παιδί μου τὸ μικρὸ
μοναχὸ κυλάει τ' αὐγό,
καὶ κανεὶς δὲν τὸ βοηθᾶ,
μόνο ἡ πέρδικα κι ὁ ἀιτὸς
καὶ τῆς Παναγιᾶς ὁ Γιός.

(Δημοτικὰ)

ΓΙΩΡΓΗΣ ΚΡΟΚΟΣ

‘Ο κουλουρὰς

Τί χαρά μου, τί χαρά,
σὰν ἀκούω τὸν κουλουρά!
Τὸν ἀφρὸ μὲ τὸ σησάμι
κουλουράκια τά ’χει κάμει.
Κι ἡ γλυκιά τους μυρωδιὰ
φτάνει ώς μέσα στὴν καρδιά.

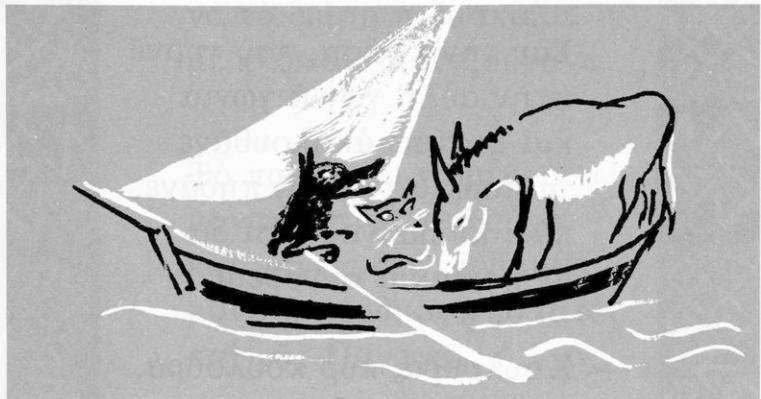

Σὰν τὴν κλώσα, ποὺ γυρνᾶ
στὴν αὐλὴ γωνιὰ γωνιὰ
καὶ ξοπίσω ἀκολουθᾶνε
τὰ πουλιά της καὶ πηδᾶνε,
πάει κι ἐκεῖνος ἔτσι δὰ
μὲ παιδάκια συνοδειά.

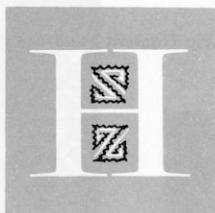
— Κουλουρά, κὺρ κουλουρά,
τόση ἀν χάριζαν χαρὰ
τὰ κουλούρια ὅλου τοῦ κόσμου,
θά ’λεγα: «Δασκάλα, δῶσ’ μου
ὅσα θὲς μηδενικὰ
μυρωδάτα καὶ γλυκά».

(Απὸ τὸ βιβλίο *Παιδικὰ χαμόγελα*)

Λύκος, ἀλεποὺ καὶ γάδαρος

TANE μιὰ φορὰ ἔνας γάδαρος παχὺς καὶ θρεμμένος καὶ βόσκας στὸ λιβάδι. Τὸν βλέπει μιὰ ἀλεπού, τὸν δρέχτηκε. Πάει στὸ λύκο:

— "Ελα νὰ δῆς, λύκο, ἔνα γάδαρο. "Αμα πράμα γιὰ φαγί!

Πάει ὁ λύκος, τὸν βλέπει, ἀρχίσανε νὰ τρέχουνε τὰ σάλια του.

— Ξέρεις τί νὰ κάνουμε, λύκο; λέει ἡ ἀλεπού.

— Τί; ἐσένα κόφτει τὸ κεφάλι σου.

— Ν' ἀγοράσουμε μιὰ βάρκα καὶ νὰ τὴ φορτώσουμε ἐλιές, νὰ πάρουμε καὶ τὸ γάδαρο μαζὶ γιὰ ναύτη καὶ, ἂμα βγοῦμε στὸ πέλαγος, νὰ τὸν φᾶμε. "Αἰντε σύ, σύρε νὰ πάρης μιὰ βάρκα, κι ἐγὼ πά' νὰ συμφωνήσω μὲ τὸ γάδαρο.

Πάει ὁ λύκος, ἀγοράζει μιὰ βάρκα (παραμύθ' αὐτὸ γιά!), τὴ φορτώνει ἐλιές. Πάει κι ἡ ἀλεπού, παίρνει τὸ γάδαρο, κατεβαίνουνε στὸ γιαλό, μπαίνουνε μέσα στὴ βάρκα.

"Αμα ἥρθανε καταπέλαγα, λέει ἡ ἀλεπού:

— Καλά! ἐμεῖς τώρα ταξιδεύουμε, ἀμ' ποιὸς ξέρει ἀν θὰ πᾶμε ζωντανοί. Γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακό, ἐλᾶτε νὰ ξεμολογηθοῦμε.

Γίνεται ὁ λύκος πνεματικός,* ξεμολογᾶ τὴν ἀλεποὺ πρῶτα.

— Τί ἀμαρτίες ἔκαμες, κυρα-ἀλεπού;

—"Εκλεψα καμπόσες ὅρνιθες κι ἔφαγα κάτι ὄλλα ἀγριμέλια, λαγοί, μαγοί, κουνέλια· νά, τέτοια πράματα ἔπνιξα κι ἔφαγα.

— Δὲν κάνεις δουλειά σου, κυρα-ἀλεπού, σκουλήκια τσῆ γῆς ἔφαγες. "Ελα τώρα, ξεμολόγα με κι ἐσύ.

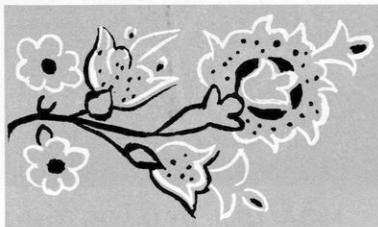
— Λέγε, τί ἀμαρτίες ἔκαμες;

*πνεματικός: παπὰς ποὺ ξεμολογᾶ

- ”Εφαγα καμπόσα πρόβατα, καμπόσα κατσίκια, καμπόσα γελάδια.
- ”Α, μικρὰ πράματα, σκουλήκια τσῆ γῆς.
- “Υστερα λέει ό λύκος στὸ γάδαρο:
- ”Ελα κι ἐσύ, κὺρ γάδαρε, νὰ μᾶς πῆς τί ἀμαρτίες ἔχεις;
- ”Ἐγώ, λέει ό γάδαρος, μιὰ φορά, ὅντας φορτωμένος μαρούλια, γύρισα κι ἔκοψα ἕνα φύλλο, γιατὶ τὰ λιμπίστηκα, καὶ τό ’φαγα.
- ”Α! κὺρ γάδαρε, εἴπανε κι οἱ δυὸ μαζί:
- ”Ἐφαγες τὸ μαρουλόφυλλο χωρὶς λάδι, χωρὶς ξίδι· καὶ πῶς δὲν ἐπνιγήκαμε σὲ τοῦτο τὸ ταξίδι!
- ‘Η ἀμαρτία σου εἶναι μεγάλη καὶ πρέπει νὰ σὲ φᾶμε.
- Βρὲ ἀμάν.
- ”Οχι, πρέπει νὰ σὲ φᾶμε.
- Καλά, λέει ό γάδαρος, μόν’ ό πατέρας μου, ὅταν πέθανε, μοῦ ἔδωκε μιὰ γραφὴ καὶ τὴν ἔχω ἔδω στοῦ ποδαριοῦ μου τὸ πέταλο. ”Ελα, κὺρ λύκε, διάβασέ την, γιὰ νὰ ἴδω τί μοῦ γράφει, κι ὕστερα φάγε με.
- Σηκώνει τὸ πισινό του τὸ ποδάρι, πάει ό λύκος νὰ διαβάσῃ, τοῦ πατεῖ μιὰ κλοτσιὰ στὰ μοῦτρα, πάρ’ τον μὲς στὴ θάλασσα. ‘Η ἀλεπού,

βλέποντας αύτά, πηδᾶ κι αυτή μὲς στὴ θάλασσα γιὰ νὰ γλιτώσῃ, πνίγονται κι οἱ δυό, κι ἔτσι ἀπόμεινεν ἡ βάρκα μὲ τὶς ἐλιές στὸ γάδαρο...

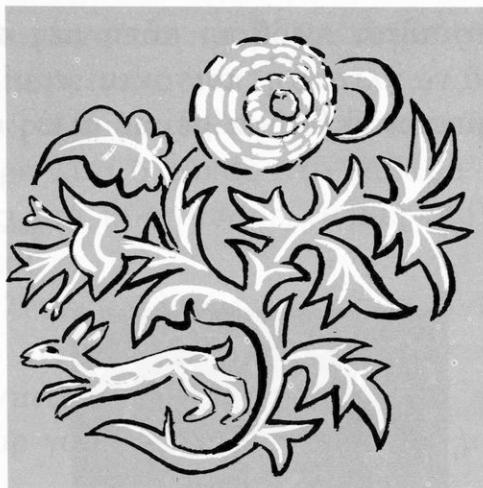
(Λαϊκὸ παραμύθι)

Tà βγάζουμε;

Ανέβηκα στὴν πιπεριὰ
νὰ κόψω ἔνα πιπέρι
κι ἡ πιπεριὰ τσακίστηκε
καὶ μοῦ ’κοψε τὸ χέρι.

Δῶσ’ μου τὸ μαντιλάκι σου
τὸ χρυσοκεντημένο
νὰ δέσω τὸ χεράκι μου
ποὺ τό ’χω ματωμένο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

Ἡ ἀλεποὺ καλόγρια

Σὰν δὲν εἶχε τί νὰ φάη
Μιὰ ἀλεποὺ πονηρεμένη
Ἄποφάσισε νὰ πάη
Καὶ καλόγρια νὰ γένη.

Τρεῖς κοκόροι ποὺ δὲν ἔχουν
Στὸ κεφάλι λίγη γνώση
Τὴν πιστεύουνε καὶ τρέχουν
Τὴν εὐχή της νὰ τοὺς δώσῃ.

Μπαίνουν μέσα στὸ κελί της·
Τοὺς ξομολογᾶ ἐκείνη
Καὶ κουνεῖ τὴν κεφαλή της
Καὶ συχώρεση τοὺς δίνει.

Καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ ὥρα
Καθὼς ἦταν πεινασμένη
Τοὺς ἀρπάζει —κι εἶναι τώρα
Καὶ οἱ τρεῖς συχωρεμένοι.

Καὶ ἡ ἀλεποὺ τοὺς κλαίει,
Τοὺς μοιρολογᾶ καὶ λέει:
Ἐτσι τὴν παθαίνουν ὅσοι
Ἐχουνε κοκόρου γνώση!

(Απὸ τὸ βιβλίο *Παραμύθια*)

Μαντέματα

1.

Αποπάνω τηγανάκι,
ἀποκάτω μπαμπακάκι
κι ἀποπίσω ψαλιδάκι.

Tí εἶναι;

2.

Ποιὸ εἶναι ἔνα πραματάκι,
μικρὸ μικρὸ καὶ μαῦρο,
ποὺ καὶ τὸ βασιλιὰ σηκώνει;

(Δημοτικὰ)

Θὰ βρήτε τις ἀπαντήσεις στὰ «Μαντέματα» στὸ τέλος τοῦ βιβλίου.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΥΒΑΛΙΑ-ΓΟΥΜΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

"Ένα τσαμπὶ σταφύλι

MΙΑ φορὰ κι ἔναν καιρό, στὰ πολὺ παλιὰ χρόνια, ὑπῆρχε ἔνα μικρὸ χωριὸ ποὺ τὸ λέγανε Ἀγαθοχώρι. Στὸ Ἀγαθοχώρι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἦταν καλοὶ κι ἀγαπούσαν πολὺ ὁ ἔνας τὸν ἄλλο.

Εἶχε ἀπ' ὅλα τὰ καλὰ τὸ Ἀγαθοχώρι, ἐκτὸς ἀπὸ ἀμπέλια καὶ κληματαριές. Σταφύλι δὲν εἶχαν δεῖ ποτὲ στὰ μάτια τους οἱ Ἀγαθοχωρίτες, καὶ κρασάκι, ποὺ γίνεται ἀπ' τὰ σταφύλια, δὲν εἶχαν ποτέ τους πιεῖ.

Μιὰ μέρα, ἔνας γέρος, ποὺ πῆγε μὲ τὸ γαϊδουράκι του σ' ἔνα ἄλλο χωριό, ἔφερε γυρίζοντας μιὰ μικρὴ ρίζα κληματαριὰ καὶ τὴ φύτεψε στὴν αὐλή του.

‘Η κληματαριὰ μεγάλωσε, κι ὅταν ἦρθε ὁ Αὔγουστος, εἶχε κιόλας ἔτοιμο τὸ πρῶτο τσαμπὶ σταφύλι. Τό ’κοψε γεμάτος χαρὰ δικαλὸς Ἀγαθοχωρίτης, τό ’πλυνε στὴ βρυσούλα του, ἀλλὰ πρὶν τὸ φάη, σκέφτηκε: «Δὲν εἶναι κρίμα νὰ τὸ φάω μοναχός μου, ἐνῶ μπορῶ νὰ καλέσω καὶ τὸ γείτονά μου νὰ τὸ φᾶμε μαζί;» Μιὰ καὶ δυὸ πλησίασε τὸ φράχτη καὶ φώναξε: — Γείτονα, ἔλα νὰ φᾶμε μαζί τὸ σταφύλι μου.

‘Ηρθε ὁ γείτονας χαρούμενος, μαζὶ μὲ τὴ γυναίκα του, ἀλλὰ πρὶν ἀρχίσουν νὰ τὸ τρῶνε, εἶπε ἡ καλὴ γυναίκα:

— Τί κρίμα νὰ τὸ φᾶμε μόνοι μας, ἀφοῦ μποροῦμε νὰ καλέσουμε καὶ τοὺς ἄλλους μας γείτονες, ποὺ ἔχουν καὶ μικρὸ παιδί.

‘Ηρθαν λοιπὸν κι οἱ γείτονες οἱ ἄλλοι μὲ τὸ παιδί. Ἐκεῖνοι μὲ τὴ σειρά τους σκέφτηκαν τοὺς δικούς τους γείτονες, πού ’χαν μάλιστα τρία παιδιά, ἥρθαν κι ἐκεῖνοι μὲ τὰ τρία παιδιά. Ἐκεῖνα κάλεσαν ἄλλους, οἱ ἄλλοι ἄλλους, καὶ ἔτσι σιγὰ σιγὰ ἡ αὐλὴ τοῦ καλοῦ Ἀγαθοχω-

ρίτη γέμισε ἀνθρώπους καὶ παιδιά.

“Οταν ἄρχισε ἡ μοιρασιά, ἦταν τόσοι πολλοὶ ἄνθρωποι μαζεμένοι, δσες κι οἱ ρῶγες τοῦ σταφυλιοῦ. ”Ετσι θά ’παιρνε ὁ καθένας ἀπὸ μιὰ ρώγα μονάχα.

Μόλις ὅμως ἔκοψε ὁ γέρος τὴν πρώτη, γιὰ νὰ τὴ δώσῃ στὸν καλό του γείτονα, ἀμέσως ἡ ρώγα μεταμορφώθηκε σὲ ὀλόκληρο τσαμπί. ”Έκοψε τὴ δεύτερη, κι αὐτὴ τὸ ἴδιο. Χαρὲς ποὺ κάνανε οἱ Ἀγαθοχωρίτες! Καὶ ἡ τρίτη καὶ ἡ τέταρτη ἔγιναν κι αὐτὲς μὲ τὴ σειρά τους μεγάλα, ώραῖα τσαμπιά.

Ξετρελαμένοι ἀπὸ χαρὰ οἱ χωρικοὶ ἐπαιρναν ὁ καθένας τὸ τσαμπί του κι ἔφευγαν εὐχαριστημένοι. ”Οταν καὶ ἡ τελευταία ρώγα ποὺ κράτησε ὁ γέρος γιὰ τὸν ἑαυτό του ἔγινε κι αὐτή, μὲ τὴ σειρά της, μεγάλο κι ὅμορφο τσαμπί, ὁ γέρος σκέφτηκε: «Καλύτερα νὰ μὴν τὸ φάω, νὰ τὸ κάνω κρασάκι».

Τὸ ἔστιψε λοιπὸν καλὰ καλά, ἔβγαλε ζουμὶ ὅσο χωράει ἔνα ποτήρι, τό ’βαλε ὕστερα σ’ ἔνα μικρὸ μικρὸ βαρελάκι, καὶ περίμενε. ”Οταν πέρασαν οἱ μέρες καὶ τὸ κρασὶ ἦταν ἔτοιμο, φώναξε πάλι τὸ γείτονά του νὰ τὸ πιοῦνε μαζί.

’Εκεῖνος θυμήθηκε τὸ δικό του γείτονα καὶ

τὸν κάλεσε, αὐτὸς κάλεσε ἔναν ἄλλο, δὲ ἄλλος ἄλλον, καὶ σιγὰ σιγὰ μαζεύτηκαν πάλι ὅλοι οἱ Ἀγαθοχωρίτες στὴν αὐλὴ τοῦ καλοῦ γέρου, γιὰ νὰ δοκιμάσουν τὸ κρασάκι του. “Ομως ἔγινε καὶ πάλι τὸ ᾴδιο παράξενο πράγμα, ποὺ εἶχε γίνει μὲ τὶς ρῶγες τοῦ σταφυλιοῦ.

Τὸ βαρελάκι δὲν ἄδειαζε, ὅσο κι ἀν ἔπιναν. “Ἐπιναν, ἔπιναν, κι αὐτὸ ἥταν πάντα γεμάτο. Ἡταν ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ, εἶχε πεῖ ὁ καλὸς γέροντας. Κι ἥθελε μ’ αὐτὸ ὁ Θεὸς νὰ τοὺς δείξῃ, ὅτι ὅποιος μοιράζεται μ’ ἄλλους τὰ καλὰ ποὺ ἔχει, αὐτὰ δὲν λιγοστεύουν, ἀλλὰ ὅλο καὶ πιὸ πολλὰ γίνονται.

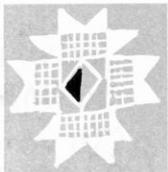
Απὸ τότε τὸ βαρελάκι μὲ τὸ γλυκὸ κρασὶ στὸ Ἀγαθοχώρι εἶναι πάντα γεμάτο. “Οποιος θέλει, πάει, πίνει, καὶ εἶναι τόσο γλυκό, ὅσο κανένα κρασὶ σ’ ὅλο τὸν κόσμο.

Φίλι φίλι καριοφύλι
σὰν οἱ ἄνθρωποί ναι φίλοι
στὴν καρδιά τους καὶ στὰ χείλη
ἔχουν γλύκα ἀπὸ σταφύλι.

Εἶναι πάντα εύτυχισμένοι
γελαστοὶ κι εὐλογημένοι.

Φίλι φίλι καριοφύλι
σὰν οἱ ἄνθρωποι ναι φίλοι.

(Απὸ τὸ βιβλίο Πές μου κάτι, Μανούλα)

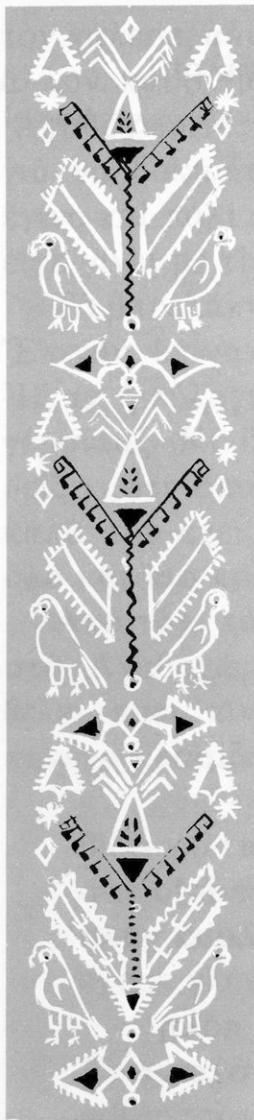

ΒΑΣΙΛΗΣ ΡΩΤΑΣ

Ξύπνημα

Ἐλα, ροδαυγή,
ξύπνα τὸ παιδί,
ξύπνα τὸ μωρό,
νὰ μοῦ τὸ χαρῶ,
ξύπνα τὸ λουλούδι,
τὸ ξεπεταρούδι,
ποὺ μοσκοβιλάει
καὶ χοροπηδάει
καὶ γελάει καὶ κλαίει
καὶ λογάκια λέει
καὶ θὰ βγῆ στὴν πόλη
νὰ τὸ χαίρωνται δλοι.

(Απὸ τὸ βιβλίο Αὐγούλα)

ΒΑΣΙΛΗΣ ΡΩΤΑΣ

Γέλια και κλάματα

“Οταν τὸ Λενιώ μας κλαίει
σάμπως πυρκαγιὰ μᾶς καίει
και τραντάζεται τὸ σπίτι
σὰν νὰ γίνεται σεισμός.

“Οταν τὸ Λενιώ γελάει
και τὸ σπίτι τραγουδάει
και τὸ πεῦκο στὴν αὐλή μας
καμαρώνει φουντωτὸ

και λαλάει κι ὁ κόκορής μας
χλιμιντρίζει κι ὁ ψαρής μας
λέει κι ἡ γάτα μας ἡ Μήτση:
«Τὸ καλό μας τὸ κορίτσι!»

(Απὸ τὸ βιβλίο *Αὐγούλα*)

Τὸ πιὸ μεγάλο

Ἄπὸ κάτω ἀπ' τὸ ραδίκι
κάθονται δυὸ πιτσιρίκοι
καὶ ρωτᾶν ὁ ἔνας τὸν ἄλλο
ποιό 'ναι ἀπ' ὅλα πιὸ μεγάλο.

Τοὺς ἀκούει ἔνα σκαθάρι
καὶ τοὺς λέει «τὸ κουκουνάρι!»
τοὺς ἀκούει ἔνα τριζόνι
καὶ τοὺς λέει «τὸ πεπόνι!»
τοὺς ἀκούει κι ἔνα τσιμπούρι
καὶ τοὺς λέει «τὸ γαϊδούρι!»

Γέλασαν οἱ πιτσιρίκοι
γέλασε καὶ τὸ ραδίκι
κι ἔνας μὲ μεγάλο στόμα
βάτραχος γελάει ἀκόμα.

(Ἄπὸ τὸ βιβλίο *Ἄνγούλα*)

ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

· Η Σουσουράδα

ΙΑ μέρα, μιὰ σουσουράδα, ποὺ εἶχε πουλάκια στὴ φωλιά, κατέβηκε στὴν αὐλὴ τῆς γριᾶς Βάβως, γιὰ νὰ βρῆ κανένα ψίχουλο ἢ σκουληκάκι νὰ τοὺς πάη.

Ἐκεῖ ὅμως ποὺ ἔψαχνε, δὲν εἶδε τὴ γριά, ποὺ σιγὰ σιγὰ τὴν πλησίασε ἀπὸ πίσω καὶ τὴν τσάκωσε ἀπὸ τὴν οὐρά. Ή σουσουράδα, τρομαγμένη, ἔκαμε τότε νὰ πετάξῃ. Άλλὰ ἡ γριὰ τὴν κρατοῦσε τόσο σφιχτά, ὥστε ἡ οὐρὰ ξεριζώθηκε κι ἔμεινε στὰ χέρια της. Ή καημένη ἡ σουσουράδα, χωρὶς οὐρά, δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ πετάξῃ ψηλὰ καὶ νὰ γυρίσῃ στὴ φωλιά της. Ἔτρεχε λοιπὸν χάμω στὴν αὐλή,

πίσω ἀπ' τὴν γριά, καὶ μὲ κλάματα τὴν παρακαλοῦσε:

— Δῶσ' μου, γριὰ Βάβω, τὴν οὐρά μου, νὰ πάω στὰ παιδιά μου!

— Σοῦ δίνω τὴν οὐρά σου, νὰ πᾶς στὰ παιδιά σου, τῆς ἀποκρίθηκε ἡ γριά. Πήγαινε ὅμως πρῶτα στὴ βρύση, ἐδῶ ἀπέξω, νὰ μοῦ φέρης νερό.

Τρέχει στὴ βρύση ἡ σουσουράδα καὶ βρίσκει ἐκεῖ μιὰ κοπέλα, ποὺ γέμιζε τὴ στάμνα της.

— Δῶσ' μου, κοπέλα, νερό, τὴν παρακαλεῖ, κι ἐγὼ νερὸ τῆς Βάβως, κι ἡ Βάβω τὴν οὐρά μου, νὰ πάω στὰ παιδιά μου!

— Σοῦ δίνω νερό, τῆς ἀποκρίθηκε ἡ κοπέλα. Πήγαινε ὅμως πρῶτα, ὥσπου νὰ γεμίσῃ ἡ στάμνα μου, νὰ μοῦ φέρης τυρὶ ἀπὸ τὸ διπλανὸ μπακάλη.

Τρέχει στὸ διπλανὸ μπακάλη ἡ σουσουράδα καὶ τὸν παρακαλεῖ:

— Δῶσ' μου, μπακάλη, τυρὶ, κι ἐγὼ τυρὶ τῆς κοπέλας, κι ἡ κοπέλα σὲ μένα νερό, κι ἐγὼ νερὸ τῆς Βάβως, κι ἡ Βάβω τὴν οὐρά μου, νὰ πάω στὰ παιδιά μου!

— Σοῦ δίνω τυρὶ, τῆς ἀποκρίθηκε ὁ μπακάλης.

μὰ πήγαινε πρῶτα στὸν ἀντικρινὸ φούρναρη,
νὰ μοῦ φέρης ψωμί.

Τρέχει στὸν ἀντικρινὸ φούρναρη ἡ σου-
σουράδα καὶ τὸν παρακαλεῖ:

— Δῶσ' μου, φούρναρη, ψωμί, κι ἐγὼ ψωμὶ τοῦ
μπακάλη, κι ὁ μπακάλης σὲ μένα τυρί, κι ἐγὼ
τυρὶ τῆς κοπέλας, κι ἡ κοπέλα σὲ μένα νερό, κι
ἐγὼ νερὸ τῆς Βάβως, κι ἡ Βάβω τὴν οὐρά μου,
νὰ πάαααω στὰ παιδιά μου!

— Ψωμὶ σοῦ δίνω, τῆς ἀποκρίθηκε ὁ φούρνα-
ρης· πήγαινε ὅμως πρῶτα στὴν παρακάτω τα-
βέρνα, νὰ μοῦ φέρης κρασί.

Τρέχει ἡ σουσουράδα στὴν παρακάτω τα-
βέρνα καὶ παρακαλεῖ:

— Δῶσ' μου, ταβερνιάρη, κρασί, κι ἐγὼ κρασὶ
τοῦ φούρναρη, κι ὁ φούρναρης σὲ μένα ψωμί,
κι ἐγὼ ψωμὶ τοῦ μπακάλη, κι ὁ μπακάλης σὲ
μένα τυρί, κι ἐγὼ τυρὶ τῆς κοπέλας, κι ἡ κο-
πέλα σὲ μένα νερό, κι ἐγὼ νερὸ τῆς Βάβως, κι ἡ
Βάβω τὴν οὐρά μου, νὰ πάαααω στὰ παιδιά
μου!...

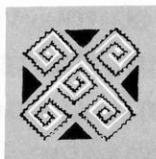
— Κρασί σοῦ δίνω, τῆς λέει ὁ ταβερνιάρης· ἀν
ἡθελες ὅμως κι ἐσύ, νὰ μοῦ ’κανες τὴ χάρη, νὰ
πᾶς στὸ γαλατά, νὰ μοῦ φέρης λίγο γάλα;...

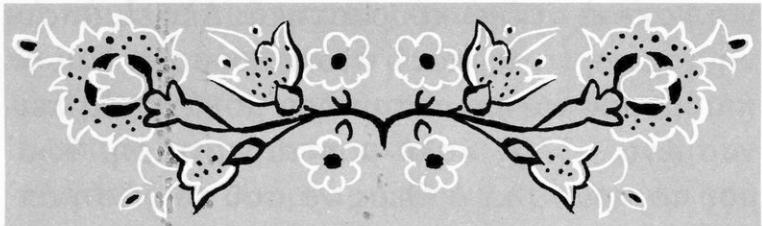
—”Αχ, στενάζει ἡ σουσουράδα, ὁ γαλατὰς εἰ-

ναι μακριά κι ἐγώ κουράστηκα. Δὲν εἶμαι συνηθισμένη νὰ περπατῶ στοὺς δρόμους. Καὶ τὰ παιδιά μου τά ’χω τόσην ὥρα μονάχα καὶ πεινασμένα... ”Αχ, καλέ μου ταβερνιάρη, δῶσ’ μου τὸ κρασί, κι ὁ Θεὸς νὰ σοῦ τὸ δώσῃ ἀπ’ ἀλλοῦ!

Τὴ λυπήθηκε ὁ ταβερνιάρης, ποὺ ἦταν ὁ πιὸ καλὸς ἄνθρωπος τῆς γειτονιᾶς, καὶ τῆς ἔδωσε τὸ κρασί. Ἡ σουσουράδα τὸ πῆγε στὸ φούρναρη, ποὺ τῆς ἔδωσε ψωμί. ”Υστερα πῆγε τὸ ψωμὶ στὸν μπακάλη, ποὺ τῆς ἔδωσε τυρί. ”Υστερα πῆγε τὸ τυρὶ στὴν κοπέλα, ποὺ τῆς ἔδωσε νερό. Καὶ τέλος πάντων, πῆγε τὸ νερὸ στὴ γριὰ Βάβω, ποὺ τῆς ἔδωσε τὴν οὐρά της. Καὶ ἔτσι ἡ καημένη ἡ σουσουράδα μπόρεσε πάλι νὰ πετάξῃ ψηλὰ καὶ νὰ γυρίσῃ στὴ φωλιά της, ὅπου τὴν περίμεναν τὰ πουλάκια της.

(Απὸ τὸ περιοδικὸ Ἡ Διάπλασις τῶν Παιδῶν)

Τὸ χρυσόψαρο

ΙΑ φορὰ ἦταν ἔνας φτωχὸς ψαράς, κι ὅλη νύχτα ἀγωνιζόταν νὰ πιάσῃ ψάρι καὶ δὲν ἔπιανε. Κόντεψε τέλος ἡ αὐγή, ἔριξε πάλι τ' ἀγκίστρι του κι ἔλεγε ἀπομέσα του: «”Ω, Θεέ μου, δυστυχία! σήμερα θὰ πεθάνουν τὰ παιδιά μου ἀπ' τὴν πείνα».

Τοῦ φάνηκε τότε πώς τσίμπησε ψάρι καὶ τράβηξε τ' ἀγκίστρι. Τί νὰ δῆ! Ἔνα ψαράκι χρυσό! Ἔκανε νὰ τὸ βγάλη ἀπ' τ' ἀγκίστρι κι ἄκουσε μιὰ φωνὴ νὰ τοῦ λέη: «Ρίξε τὸ ψαράκι τὸ χρυσὸ στὸ γιαλό, καὶ θὰ δῆς καλό». —”Ε, λέει μὲ τὸ νοῦ του, νὰ τὸ ρίξω! ἔτσι κι ἔτσι δὲ θὰ μοῦ κάμη τίποτε ἔνα ψαράκι.

Καὶ τό ’ριξε στὴ θάλασσα. Πάλι ἀκούει τὴν ἵδια τὴν φωνὴν νὰ τοῦ λέη:
— Τί καλὸ θέλεις νὰ σου κάμω;

—”Ε, λέει, νὰ πάω στὸ σπίτι μου καὶ νὰ βρῶ ψωμιὰ καὶ φαγιά.

Σὰν πῆγε στὸ σπίτι του, τὰ ἥβρεν ὅλα ὅπως τοῦ εἶπε ἡ φωνή. Εἶπε τὴν ἱστορία ὅλη στὴ γυναίκα του.

—”Αχ, καλέ, τοῦ λέει αὐτή, ἀντὶ νὰ ζητήσης τίποτε καλό, ζήτησες ψωμιὰ καὶ φαγιά;

—”Ε, καλά, τῆς λέει αὐτός. ”Αν τὸ ξαναπιάσω, τί θέλεις νὰ τοῦ ζητήσω;

‘Η γυναίκα τοῦ εἶπε νὰ ζητήσῃ παλάτια!

Ἐπῆγεν ὁ καημένος ὁ ψαράς, ἔριξε τὸ δίχτυ κι ἔπιασε πάλι τὸ χρυσόψαρο. ”Έκανε νὰ τὸ βγάλη πάλι ἀπ’ τ’ ἀγκίστρι καὶ ἄκουσε τὴ φωνή: «Ρίξε τὸ ψαράκι τὸ χρυσὸ στὸ γιαλό, καὶ θὰ δῆς καλό».

Τὸ ἔριξε, κι ἄκουσε πάλι τὴ φωνή: «Τί καλὸ θέλεις νὰ σου κάμω;» κι αὐτὸς ἐζήτησε παλάτια.

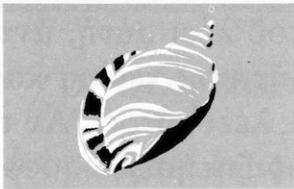
Πάει στὸ σπίτι του καὶ τί νὰ δῆ; παλάτια ώραιότατα!

—”Αχ, τοῦ λέει ἡ γυναίκα του, νὰ πά’ νὰ τὸ ξαναπιάσης καὶ νὰ τοῦ ζητήσης ἐσὺ νὰ γίνης βασιλιὰς κι ἐγὼ βασίλισσα.

Ἐπῆγε πάλι κι ἔκαμεν ὅπως ἔκαμνε καὶ τὶς ἄλλες φορές, ἄκουσε τὴ φωνὴ καὶ ζήτησε ὅ, τι

τοῦ εἶπε ἡ γυναίκα του. Μὰ πάει κατόπι στὸ σπίτι του, καὶ τί νὰ δῆ; Μιὰ καλύβα ὅπως πρῶτα, καὶ τὰ παιδιά του πεινασμένα.

(Λαϊκὸ παραμύθι)

Τὰ καβούρια κάνουν γάμο

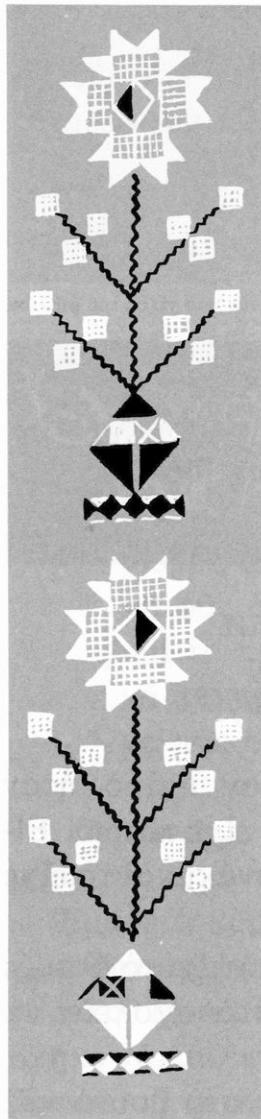
Κάτω στὸ γιαλό, στὴν ἄμμο,
τὰ καβούρια κάνουν γάμο
καὶ καλέσανε κι ἐμένα,
καὶ δὲν ἥθελα νὰ πάω.

Κι ἄκουσα τὸ ντίγκι-ντίγκα
κι ἔκαμα καρδιὰ καὶ πῆγα,
κι ἥβρα τὸ λαγὸ κι ἐπήδα.

‘Ο ψύλλος ἔπαιζε βιολὶ¹
καὶ ἡ χελώνα ντέφι,
καὶ πέρασε ἔνας ποντικὸς
κι εἶπε: χαρὰ στὸ κέφι!

(Δημοτικὸ)

Μαντέματα

1.

Τριγύρω γύρω θάλασσα,
στή μέση μιὰ φωτίτσα.
Τί εἶναι;

2.

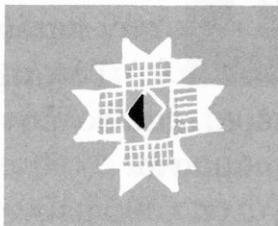
Βασιλιάς δὲν εἶναι,
κορόνα φοράει·
ρολόι δὲν ἔχει,
τὶς ώρες μετράει.

Τί εἶναι;

3.

Ανεβαίνει, κατεβαίνει
καὶ χωρὶς νὰ τρώῃ παχαίνει,
μοναχὰ στριφογυρίζει
κι ἡ κοιλίτσα της γεμίζει.

Τί εἶναι;

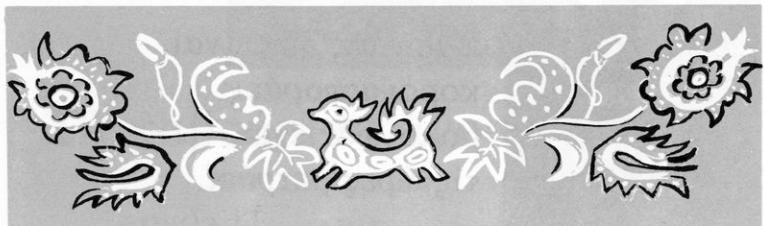

4.

Απάνω κόφτει, κάτω κόφτει,
στή μέση κόρη λέει καὶ λέει...
Τί εἶναι;

(Δημοτικά)

Θὰ βρήτε τις ἀπαντήσεις στὰ «Μαντέματα» στὸ τέλος τοῦ βιβλίου.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

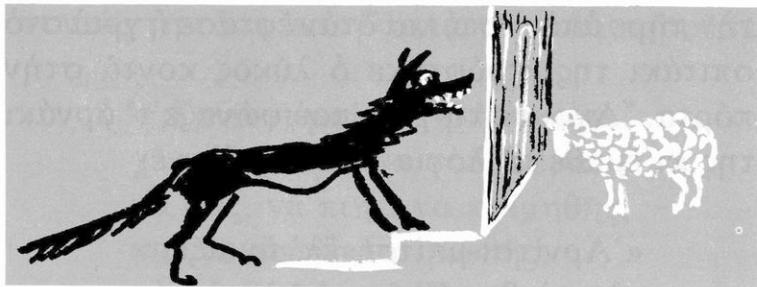
Τ' ἄρνίτσι-μπίτσι

ΙΑ φορὰ κι ἔναν καιρὸν ἦταν
μιὰ γριὰ καὶ δὲν εἶχε παιδιά. Εἶ-
χε λοιπὸν ἔνα ἄρνάκι καὶ τὸ εἶχε
σὰν παιδάκι της.

Τὸ τάιζε, τὸ πότιζε, τὸ ἔλουζε
κάθε μέρα, καὶ τὸ ἔστελνε στὸ σχολεῖο νὰ
μάθῃ γράμματα.

Πήγαινε κάθε μέρα ἡ γριὰ στὸ βουνὸ καὶ

μάζευε χορταράκι γιὰ νὰ φάη τ' ἀρνάκι της.
Σὰν ἔφτανε ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι της, ἔλεγε:

«Ἀρνίτσι-μπίτσι, ἔλ’ ἄνοιξε,
χλωρὴ βισκίτσα σου ’φερα,
νὰ φᾶς, νὰ πιῆς, νὰ κοιμηθῆς,
καὶ τὸ πρωὶ νὰ σηκωθῆς,
νὰ πάρης τὸ καλάθι σου,
νὰ πᾶς στὸ σχολειό σου!»

Τῆς ἄνοιγε τ' ἀρνάκι κι ἔμπαινε ἥ γριὰ
μέσα.

Ἐμαθε δὲ κύρ Νικόλας δὲ λύκος πώς εἶχε ἥ
γριὰ ἔνα ἀρνίτσι-μπίτσι καὶ τὸ λιμπίστηκε νὰ
τὸ φάη. Μιὰ μέρα λοιπόν, ὅταν τὴν εἶδε ποὺ
βγῆκε νὰ μαζέψῃ χορταράκι, τὴν παραμόνεψε
ώσπου νὰ γεμίσῃ τὸ καλαθάκι της. “Υστερα

τὴν πῆρε ἀπὸ πίσω, καὶ ὅταν ἔφτασε ἡ γριὰ στὸ σπιτάκι της, κρύφτηκε ὁ λύκος κοντὰ στὴν πόρτα. "Ακουσε τὴ γριὰ ποὺ φώναζε τ' ἀρνάκι της κι ἔμαθε τὰ λόγια ποὺ τοῦ ἔλεγε:

«'Αρνίτσι-μπίτσι, ἔλ' ἄνοιξε,
χλωρὴ βισκίτσα σοῦ 'φερα,
νὰ φᾶς, νὰ πιῆς, νὰ κοιμηθῆς,
καὶ τὸ πρωὶ νὰ σηκωθῆς,
νὰ πάρης τὸ καλάθι σου,
νὰ πᾶς στὸ σχολειό σου!»

«'Α, εἶπε μέσα του ὁ λύκος. Αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ λέει καὶ τῆς ἄνοιγει.»

Τὴν ἄλλη μέρα παραμόνεψε ὁ λύκος τὴ γριὰ ποὺ ἔφευγε νὰ μαζέψῃ χόρτα καὶ προτοῦ νὰ φύγῃ, εἶπε στ' ἀρνάκι της:

— Κοίταξε, ἀρνάκι μου, μὴν ἄνοιξης σὲ κανένα παρὰ σὲ μένα μονάχα!

— Καλά, μανούλα μου, εἶπε τ' ἀρνάκι.

«Τώρα, σκέφτηκε ὁ λύκος, θὰ τοῦ πῶ κι ἐγὼ τὸ τραγουδάκι νὰ μ' ἄνοιξη τὸ ἀρνίτσι-μπίτσι.»

Σὲ λίγο, λοιπόν, πάει καὶ χτυπάει τὴν πόρτα καὶ λέει μὲ τὴ χοντρὴ χοντρὴ φωνή του, κά-

νοντάς την ὅσο πιὸ γλυκιὰ γλυκιὰ μποροῦσε:

«'Αρνίτσι-μπίτσι, ἔλ' ἄνοιξε,
χλωρὴ βοσκίτσα σοῦ 'φερα,
νὰ φᾶς, νὰ πιῆς, νὰ κοιμηθῆς,
καὶ τὸ πρωὶ νὰ σηκωθῆς,
νὰ πάρης τὸ καλάθι σου,
νὰ πᾶς στὸ σχολειό σου!»

Τὸ ἀρνάκι ὅμως φώναξε ἀπὸ μέσα:

— Δὲν εἶσαι ἐσὺ ἡ μανούλα μου! Ἡ μανουλίτσα μου ἔχει γλυκιὰ καὶ ψιλὴ φωνὴ καὶ ἡ δική σου εἶναι τραχιὰ καὶ χοντρή.

Πάει τότε ὁ λύκος στὸν τροχιστὴν καὶ τοῦ λέει:

— Σὲ παρακαλῶ, τρόχισέ μου τὴ γλώσσα μου νὰ γίνη ψιλὴ ψιλή!

Τρόχισε ὁ τροχιστὴς τὴ γλώσσα τοῦ λύκου καὶ τὴν ἔκανε ὅσο πιὸ ψιλὴ μποροῦσε. Τρέχει πάλι ἐκεῖνος στὸ ἀρνάκι καὶ τοῦ λέει γλυκὰ γλυκὰ ἀπέξω ἀπὸ τὴν πόρτα:

«'Αρνίτσι-μπίτσι, ἔλ' ἄνοιξε,
χλωρὴ βοσκίτσα σοῦ 'φερα,
νὰ φᾶς, νὰ πιῆς, νὰ κοιμηθῆς,

καὶ τὸ πρωὶ νὰ σηκωθῆς
νὰ πάρης τὸ καλάθι σου,
νὰ πᾶς στὸ σχολειό σου!»

Τότε εἶπε τὸ ἀρνάκι:

— Εσὺ εἶσαι ἡ μανουλίτσα μου!

Καὶ τοῦ ἄνοιξε.

Μπαίνει ὁ λύκος μέσα καὶ τοῦ δίνει μία
«χλάπ!» τοῦ ἀρνιοῦ, καὶ τὸ καταπίνει ὁλό-
κληρο!

“Υστερα πάει καὶ χώνεται κάτω ἀπὸ τὸν κα-
ναπέ.

Ἐρχεται σὲ λίγο ἡ γριὰ καὶ φωνάζει:

— Αρνίτσι-μπίτσι!

Μὰ ποῦ τ' ἀρνίτσι-μπίτσι, ποὺ βρισκόταν
μέσα στὴν κοιλιὰ τοῦ λύκου!

Πάει ἡ γριὰ στὴ γειτόνισσα καὶ τῆς λέει:

— Γειτόνισσα, μήπως εἶδες τ' ἀρνίτσι-μπίτσι
μου;

— Οχι, δὲν τὸ εἶδα! λέει ἡ γειτόνισσα.

— Δῶσε μου σὲ παρακαλῶ τὸ τσεκουράκι σου,
ν' ἀνοίξω τὴν πόρτα μου, γιατὶ εἶναι κλειδω-
μένη.

Τῆς δίνει ἡ γειτόνισσα τὸ τσεκούρι, ἀνοί-
γει ἡ γριὰ τὴν πόρτα καὶ μπαίνει μέσα. Κοιτά-

ζει ἀπὸ δῶ, κοιτάζει ἀπὸ κεῖ, πουθενὰ τὸ ἄρνάκι της. "Αρχισε τότε νὰ κλαίη καὶ νὰ λέη: — Ποῦ εἶσαι, ἄρνάκι μου, ποῦ εἶσαι, παιδάκι μου, νὰ φᾶς τὸ χλωρὸ χορταράκι ποὺ σοῦ ἔφερα!

Στὸ τέλος πῆρε τὴ ρόκα της καὶ κάθισε στὸν καναπέ της κι ἔγνεθε κι ἔκλαιγε.

Ο λύκος λοιπὸν ἀναδευόταν κάτω ἀπὸ τὸν καναπὲ καὶ καμιὰ φορὰ τὸν πῆρε εἰδησῃ ἡ γριά. «Τ' εἶναι τοῦτο;» λέει. Σκύβει καὶ βλέπει τὸ λύκο κάτω ἀπὸ τὸν καναπέ.

— "Α, ἐσὺ εἶσαι, κὺρ Νικόλα; τοῦ λέει. Τί κάθεσαι ἀπὸ κεῖ κάτω καὶ δὲ βγαίνεις νὰ φᾶμε καὶ νὰ πιοῦμε καὶ νὰ παίξουμε τὸ σάκουσάκου;

Βγῆκε λοιπὸν ὁ λύκος, φάγανε, ἥπιανε, καὶ ὕστερα πῆρε ἡ γριὰ ἔνα μεγάλο σακούλι καὶ μπῆκε μέσα καὶ τοῦ λέει τοῦ λύκου:

— Πάρε τοῦτο τὸ σκοινὶ καὶ δέσε τὸ σακούλι καὶ πάρε καὶ τούτη τὴ βέργα νὰ μὲ χτυπᾶς μαλακὰ μαλακά. Αὐτὸ εἶναι τὸ σάκου-σάκου!

Τὴν ἔδεσε ὁ λύκος, πῆρε καὶ τὴ βέργα καὶ τῆς ἔδωσε πέντ' ἔξι.

— Φτάνει, γριά;

— Φτάνει!

Βγῆκε ἡ γριά, λέει στὸ λύκο:

— Ή σειρά σου τώρα, κὺρ Νικόλα!

”Εβαλε λοιπὸν τὸ λύκο μέσα στὸ σακί, δένει τὸ σακὶ καὶ τὸν ἀρχίζει, ποῦ σὲ πονεῖ καὶ ποῦ σὲ σφάζει!

— ”Ωχ, γριά, τὸ κεφάλι μου! φώναζε ὁ λύκος.

— Θὰ τρῶς τ’ ἀρνίτσι-μπίτσι μου;

— ”Ωχ, γριά, ἡ πλατίτσα μου!

— Θὰ τρῶς τ’ ἀρνίτσι-μπίτσι μου;

— ”Ωχ, γριά, τὰ πλευρά μου!

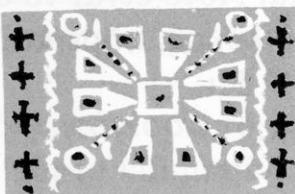
— Θὰ τρῶς τ’ ἀρνίτσι-μπίτσι μου;

— ”Ωχ, γριά, ἡ κοιλίτσα μου!

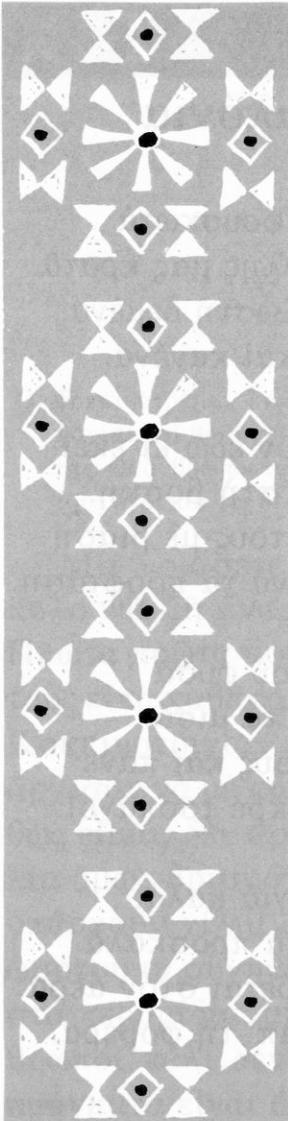
Μὲ τὸ χτύπημα ὅμως ποὺ ἔδωσε ἡ γριὰ στὴν κοιλιὰ τοῦ λύκου, πετάγεται τ’ ἀρνίτσι-μπίτσι ἔξω!

Τοῦ δίνει τότε ἄλλη μιὰ ἡ γριὰ τοῦ λύκου καὶ τὸν σκοτώνει ὀλότελα, καὶ πάει στὸ παζάρι καὶ παίρνει ἔνα κάρο καὶ δυὸ στρατιῶτες καὶ τὸν πῆγαν στὸ ποτάμι καὶ τὸν ἔκαναν μπλούμ!

(Απὸ τὸ βιβλίο *Tὰ παραμύθια ποὺ ἀγαπῶ*)

‘Η Ἀννιώ

Νεροκουβαλήτρα
ή μικρούλα Ἀννιώ,
νεροκουβαλήτρα
κι εἶναι τριῶ χρονῶ!

Μὲ μικρὸ σταμνάκι
στὴ βρυσούλα πά',
πέφτει τὸ σταμνάκι
καταγῆς καὶ σπᾶ.

Καὶ δὲν εἶναι ἡ πρώτη
τούτη δῶ ἡ φορά,
ἄχ! δὲν εἰν' ἡ πρώτη,
γι' αὐτὸ κλαίει πικρά.

Κλαίει, μαλλιοτραβιέται,
λέει: «τί θὰ γινῶ!»
Κλαίει, μαλλιοτραβιέται
κι εἶναι τριῶ χρονῶ!

(Απὸ τὴν Ἀνθολογία P. H. Ἀποστολίδη)

Μπαλόνια

Τί μπαλόνια φουσκωτά
ποὺ δικρούλης μας κρατᾶ.
Τά χει μὲ κλωστή δεμένα,
μὰ ξεφεύγει καὶ κανένα.

Τοῦ γλιστροῦν ἐδῶ κι ἐκεῖ
σὰν ἀρνάκια στὴ βοσκή.
Τρέχει πίσω τους μὲ βιάση
κι δι βοσκὸς νὰ τὰ προφτάσῃ.

Τ' ἀγεράκι ποὺ φυσᾶ
νά, τοῦ πῆρε τὰ μισά.
Φύγαν ὅλα τους καὶ πᾶνε·
τά χασες, μικρὲ τσοπάνε!

Ξαναμμένος γιὰ καλά,
νὰ σταθοῦν τὰ προσκαλᾶ.
Μπούμ! ἀκούεται στὸν ἀέρα.
Ἐσκασ' ἔνα ἀπ' τὴ φοβέρα.

(*"Απαγτα*)

Κ. Α. ΣΦΑΕΛΟΥ

Σπιτόγατος

‘Ο Κοκκινότριχας, ἔνας γάτος ποὺ μεγάλωσε στὰ κεραμίδια, φάχνει καὶ βρίσκει μιὰ οἰκογένεια ποὺ τὸν παίρνει γιὰ δικό της. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ σπιτιοῦ τὸν ἀγαποῦν, ἡ ζωὴ δόμως μαζί τους ἔχει καὶ τὶς δυσκολίες της...’

Μὴ νομίσετε δόμως πώς εἶναι πάντα εὔκολο νὰ ζῇ ἔνας γάτος μὲ τοὺς ἀνθρώπους. Πρῶτα πρῶτα μοῦ ἄλλαξαν ὄνομα. Μόλο ποὺ τοὺς εἶπα καθαρὰ δυὸς τρεῖς φορὲς πώς λέγομαι Κοκκινότριχας, ἐκεῖνοι δὲν τὸ κατάλαβαν κι ἄρχισαν νὰ μὲ φωνάζουν Τόμμυ. ‘Ἐξυπνος καθὼς εἶμαι, δὲν ἄργησα νὰ τὸ μάθω. ‘Η δυσκολία δόμως βρισκόταν ἀλλοῦ. Μέσα στὰ σπίτια ὑπάρχουν χίλια δυὸς παράξενα πράγματα ποὺ ὠσότου τὰ συνηθίσῃ ἔνας γάτος, μεγαλωμένος στὰ κεραμίδια, μπορεῖ πολλὰ νὰ πάθη. Οἱ ἄνθρωποι πάλι δὲν καταλαβαίνουν πώς μερικὰ πράγματα εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ μᾶς.

Θυμᾶμαι τὴν πρώτη μέρα ποὺ ξύπνησα στὸ σπίτι τῶν ἀνθρώπων. Σὰν εὐσυνείδητος γάτος, ποὺ πάντα εἶναι ἔτοιμος γιὰ κυνήγι ἢ γιὰ μάχη, γιὰ σκαρφάλωμα ἢ γιὰ φαῖ, ἐφάρμοσα τὴ συμβουλὴ ποὺ ἀπὸ μικρὸς ἄκουα ἀπὸ τὴ μάνα μου: «Ἐνας γάτος πρέπει νά χῃ πάντα νύχια καλοακονισμένα». Θέλησα λοιπὸν νὰ τροχίσω τὰ νύχια μου. Κοίταξα γύρω μου κι εἶδα πὼς τὸ πάτωμα δὲν ἥταν κατάλληλο γι' αὐτὴ τὴ δουλειά. Κι ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε ἐκεῖ κανένα δέντρο γιὰ νὰ ἀκονίσω στὸν κορμό του τὰ νύχια μου, πλησίασα ἔνα ἐπιπλο ποὺ στηρίζεται σὲ τέσσερα κούτσουρα, τραπέζι τὸ λένε. «Ἀρχισα λοιπὸν εὐσυνείδητα τὸ τρόχισμα, ὅταν ξάφνου ἀκούω πίσω μου μιὰ ἀγριοφωνάρα:

— Μή! μή! μή!

Γύρισα καὶ κοίταξα τὴν κυρά, πού, καθὼς φώναζε, χτυποῦσε καὶ τὰ χέρια της.

— Εμένα τὸ λές; τὴ ρώτησα εὐγενικά.

— Μή! Τόμμυ! Θὰ σὲ δείρω.

«Τί ἀνόητη ποὺ εἶναι!» συλλογίστηκα.
«Νόμισε πὼς μὲ τὰ νύχια μου μπορῶ νὰ κόψω τὰ πόδια τοῦ τραπεζιοῦ... Δὲν πειράζει ὅμως...
Γιατί νὰ τὴν κακοκαρδίσω;»

”Εφυγα λοιπὸν ἀπὸ ἐκεῖ, πήδησα σ' ἔναν πλατὺ καναπέ, κι ἐκεῖ συνέχισα τὴ δουλειά μου.

”Οταν, ἀκούω πάλι τὴν ἵδια ἀγριοφωνάρα:
— Μή, Τόμμυ! μή! μή! Μή γρατσουνᾶς τὸν καλὸ καναπέ.

— Ποῦ θές, λοιπόν, νὰ ἀκονίσω τὰ νύχια μου; τῆς ἀπάντησα. Δεῖξε μου ἐσὺ ἔναν τόπο — γιατὶ βέβαια γάτος μ' ἀτρόχιστα νύχια δὲν ἀξίζει.

Ἐκείνη ὅμως, ποῦ νὰ μὲ καταλάβῃ!... ”Οχι μοναχὰ δὲν ἔπαψε νὰ μοῦ φωνάζῃ «μή», ἀλλὰ μοῦ πέταξε τὴν παντόφλα της. Κι ἀν δὲν ἥμουν σβέλτος καὶ γοργός, θὰ τὴν ἔτρωγα κατακέφαλα.

Τὴν ἀγριοκοίταξα γιὰ νὰ ντραπῇ γιὰ τὴν κακὴ συμπεριφορά της, καὶ θυμωμένος πῆγα καὶ κάθισα κοντὰ στὸ παράθυρο.

”Εξω ἔβρεχε πάλι. Δὲν ἦταν καιρὸς γιὰ περίπατο, κι ἔτσι δὲν τῆς ἔδειξα φανερὰ τὴ δυσαρέσκειά μου. Μὰ μόλις ἡ κυρὰ θὰ ἔφευγε, ἐγὼ θὰ συνέχιζα τὴ δουλειά μου. Αὐτὸ δὰ μᾶς ἔλειψε, νὰ μείνω μὲ ἀκόνιστα νύχια. ’Αφοῦ δὲν καταλάβαινε μονάχη της πόσο ἀπαραίτητο εἶναι γιὰ ἔνα γάτο νά ’χη νύχια κοφτερά, ἐγὼ θὰ

τρόχιζα τὰ δικά μου κρυφά της —κι ἀς φώναζε
ἐκείνη ὅσο ἥθελε «μή».

”Αχ! αὐτὸ τὸ «μή». Οἱ ἄνθρωποι τό χουν
δέκα φορὲς τὴν ὥρα στὸ στόμα τους. Εἶναι ἡ
ἀγαπημένη τους λέξη.

— MHN ἀνέβης ἐδῶ!

— MHN κάτσης ἐκεῖ!

— MH φᾶς αὐτό!

— MHN ἀγγίσης τὸ ἄλλο!

”Αν τὰ κεραμίδια εἶναι ἡ ὅμορφη «κόκκινη
χώρα», τὰ σπίτια τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἡ χώρα
τοῦ «μή» —λές καὶ πρέπει νὰ τοὺς ζητᾶς γιὰ
καθετὶ τὴ γνώμη!

Τί πειράζει ὅμως;... Δὲ θὰ βρέχῃ κάθε μέρα.
Καὶ ἀφοῦ οἱ ἄνθρωποι δὲν ἔχουν ἀρκετὴ κατα-
νόηση γιὰ μᾶς, ποιὸς ὁ λόγος νὰ καθόμαστε
ὅλημερὶς μαζί τους; ”Οταν ὁ καιρὸς εἶναι κα-
λός, θὰ τριγυρίζω κι ἐγὼ καθημερινῶς τὶς
περισσότερες ὥρες καὶ θὰ πηγαίνω σπίτι μόνο
γιὰ φαῖ καὶ ὑπνο! ”Ορίστε ποιὰ θὰ εἶναι ἡ
τιμωρία τους!

Πέρασαν λίγες μέρες ἀκόμα, ὅταν ἔνα πρω-
ινὸ μπῆκα γιὰ πρώτη φορὰ στὸ δωμάτιο ὅπου
πήγαιναν νὰ κοιμηθοῦν. ”Ως τότε δὲν εἶχα ξα-
ναπατήσει ἐκεῖ. Πήδησα στὸ κρεβάτι καὶ, κα-

Θώς ήταν μαλακὸ κι ἀφράτο, ἄρχισα νὰ κυλιέμαι εὐχαριστημένος καὶ χουρχουρίζοντας. Μὰ ἡ κυρία μ' ἔδιωξε παρευθύν. Γιὰ νὰ μὴν τὴν κακοκαρδίσω, κατέβηκα ἀμέσως κάτω.

Μὰ ἐνῶ ἔφευγα, τί βλέπω; ἔνας ἄλλος γάτος, δλόιδιος μὲ μένα, προχωροῦσε στὴν ἕδια κατεύθυνση. Γύρισα τὸ κεφάλι πρὸς ἐκεῖνον. Γύρισε κι αὐτὸς τὸ δικό του πρὸς ἐμένα.

— Νιάου! Τί θὲς ἔδῶ; τὸν ρώτησα.

‘Ανοιγόκλεισε κι ἐκεῖνος τὸ στόμα χωρὶς ν’ ἀκουστῇ φωνή, λὲς καὶ μὲ κορόιδευε. Νευριασμένος, ἄρχισα νὰ κουνῶ τὴν οὐρά μου. “Αρχισε νὰ τὴν κουνᾶ κι ἐκεῖνος. ”Έκανα ἔνα βῆμα πρὸς τὸ μέρος του. ”Έκανε κι ἐκεῖνος ἔνα βῆμα πρὸς ἐμένα. ”Ο, τι κίνηση ἔκανα ἐγώ, τὴν ἔκανε κι αὐτός.

— Απὸ ποῦ μπῆκες; τὸν ρώτησα αὐστηρά, ξέροντας πὼς πόρτες καὶ παράθυρα ήταν κλειστά, γιατὶ ἔκανε κρύο.

‘Ο ἄλλος γάτος ἀνοιγόκλεισε πάλι τὸ στόμα του ἀκριβῶς ὅπως ἐγώ, ἀλλὰ χωρὶς ν’ ἀκουστῇ πάλι φωνή. Σίγουρα μὲ κορόιδευε. Καὶ δὲ φτάνει αὐτό. ”Έχει γοῦστο νὰ ἥθελε νὰ μοῦ πάρη τὴ θέση, καὶ ν’ ἀναγκαστῶ πάλι νὰ τριγυρίζω πεινασμένος.

Τὸν λοξοκοίταξα ἀπειλητικά.

— Νιάαααρρρ! ἔκανα θυμωμένος, τὸ σπίτι αὐτὸς εἶναι δικό μου καὶ φεύγα τὸ γρηγορώτερο ἀπὸ δῶ.

‘Η τρίχα μου εἶχε σηκωθῆ ἀπ’ τὸ θυμό, μὰ κι ἡ δική του τὸ ἴδιο. Μὲ λοξοκοίταξε μὲ τὴ σειρά του καὶ πάλι μιμήθηκε μὲ τὸ στόμα τὴ μιλιά μου.

”Ε! δὲν κρατήθηκα πιά. Γοργὸς σὰν ἀστραπή, τοῦ κατάφερα μιὰ μὲ ὅλα τὰ νύχια βγαλμένα ἔξω. ”Έκανε κι ἐκεῖνος τὸ ἴδιο. Μὰ δὲ μὲ πέτυχε. Κι ἐγὼ ὅμως ἀστόχησα. ’Αντὶ νὰ πετύχω ἐκεῖνον ποὺ μὲ κορόιδευε, τὸ πόδι μου συνάντησε ἔνα γυαλί. ’Αποτραβήχτηκα ξαφνιασμένος, μὰ κι ὁ ἄλλος δὲν ξαφνιάστηκε λιγότερο. Τότε κατάλαβα πώς σίγουρα θὰ βρισκόταν σὲ ἄλλο δωμάτιο καὶ μᾶς ἐχώριζε ἔνα γυαλὶ ἀνάμεσά μας. Βγῆκα ἔξω βιαστικὸς καὶ εἶδα πώς κι ἐκεῖνος ἔκανε τὸ ἴδιο. Μὰ οὔτε στὸ διάδρομο οὔτε πουθενὰ ἄλλοι εἶδα τὸν ἀντίζηλό μου. Τί ἔγινε; Ποὺ πῆγε; Δὲν ξέρω. Μὰ οἱ ἄνθρωποι ποὺ παρακολουθοῦσαν τὸν καβγά μας, φαίνεται πώς διασκέδαζαν πολύ, κι ἄρχισαν πάλι νὰ μὲ φωνάζουν στὸ ἴδιο δωμάτιο. Πῆγα, μὴν ξέροντας τί μὲ ἥθελαν. Μὰ ταυτό-

χρονα μὲν μένα, νὰ καὶ φάνηκε νά 'ρχεται ἐκεῖνος ὁ κοκκινόξανθος γάτος.

«Λέες νὰ τὸν φωνάζουν κι αὐτὸν Τόμμυ;» συλλογίστηκα.

Γύρισα, τὸν κοίταξα, κι ἐκεῖνος πάλι ἔκανε τὸ ἴδιο. "Ε! ἀρκετὴν ὥρα μὲ κορόιδευε. "Ἐπρεπε νὰ τοῦ μάθω τί ἀξίζουν τὰ νύχια μου. Ρίχτηκα ἐπάνω του, κι ἐκεῖνος ἔκανε τὸ ἴδιο.

Μὰ ἀντὶ ν' ἀγκαλιαστοῦμε καὶ νὰ κυλιστοῦμε κάτω παλεύοντας, τὰ πόδια μου σκόνταψαν πάλι στὸ γυαλί. 'Απόρησα. Μὰ κι ὁ ἄλλος δὲ φαινόταν ν' ἀπορῇ λιγότερο ἀπὸ μένα. Νευριασμένος γύρισα κοντὰ στὴ θερμάστρα κουνώντας νευρικὰ τὴν οὐρά μου. Τί τὸν ἥθελαν αὐτὸν τὸν κοκκινότριχα πίσω ἀπὸ τὸ γυαλί; Καὶ γιατί οἱ ἄνθρωποι γελοῦσαν, ὅταν μᾶς ἔβλεπαν νὰ τσακωνόμαστε;

"Η ἔννοια δὲ μ' ἄφηνε νὰ ἡσυχάσω. Κάτι κρυβότανε σ' αὐτὴ τὴν ἱστορία. Μήπως κρατοῦσαν τὸν ἄλλο γάτο καὶ διῶχναν ἐμένα; Μήπως θέλαν νὰ δοῦν ποιὸς εἶναι πιὸ δυνατός; Δὲν ξαναπάτησα στὸ δωμάτιο ἐκεῖνο, κι ὅταν τὴν ἄλλη μέρα πρόβαλε ὁ ἥλιος, βγῆκα γιὰ περίπατο νὰ ξεσκάσω λιγάκι.

—"Ε! φιλαράκο μου, ἄκουσα σὲ λίγο τὴ φωνὴ

τοῦ Μαυρούκου.* Συλλογισμένο σὲ βλέπω.
Δὲν κατάφερες ἀκόμα νὰ πετύχης μερικοὺς
κουτούς, νὰ πᾶς στὸ σπίτι τους νὰ καλοτρῶς;
— Πῶς! πῶς! τοῦ ἀπάντησα, βρῆκα σπίτι...
μὰ... μὰ δὲν ξέρω τί θὰ γίνη. Θαρρῶ πῶς ἔχουν
καὶ δεύτερο γάτο καὶ μᾶς βάζουν νὰ μαλώνωμε
γιὰ νὰ γελοῦνε.

— Γιατί μαλώνετε;

— Νά... αὐτὸς δ ἄλλος μὲ μιμεῖται στὸ καθετί.
“Ο, τι κάνω ἐγώ, κάνει κι ἐκεῖνος. Κι ὅταν
ἀνοίγω τὸ στόμα μου, τὸ ἀνοίγει κι αὐτὸς χω-
ρὶς ν’ ἀκούεται μιλιά.

— Παράξενο, νιαούρισε δ φίλος μου, ξύνον-
τας τ’ αὐτί του. Ποῦ τὸν ἔχουν αὐτὸν ποὺ σὲ
κορόιδευε;

— Πίσω ἀπὸ ἔνα τζάμι.

— “Α! ἄ! κάτι ύποπτεύομαι! φώναξε δ φίλος
μου καὶ κυλίστηκε παιχνιδιάρικα στὴ χλόη
τῆς αὐλῆς, γιὰ νὰ μὴ δῶ πῶς κρυφογελοῦσε. Τί
χρῶμα ἔχει αὐτὸς δ ἄλλος;

— Ιδιος κι ἀπαράλλαχτος μ’ ἐμένα. Δὲν πα-
ραλλάζει οὕτε μιὰ τρίχα.

‘Ο Μαυρούκος γέλασε φανερά.

— Αμ’ τότε δὲν ύπάρχει ἄλλος γάτος στὸ
σπίτι.

*Γάτος, φίλος τοῦ Κοκκινότριχα.

- Πῶς δὲν ύπάρχει, ἀφοῦ τὸν εἶδα! Σ' ὁρκίζομαι στὰ νύχια μου, ἂν δὲ μᾶς ἔχωριζε τὸ γυαλί, θὰ εἶχα μαδήσει τὴν κόκκινη γούνα του.
- Τίνος; τοῦ ἑαυτοῦ σου;
- Τοῦ γάτου ποὺ μὲ κοροϊδεύει.
- Μὰ σου εἶπα, Κοκκινότριχα. "Άλλος γάτος δὲν ύπάρχει στὸ σπίτι. Τὴν ζωγραφιά σου μόνο βλέπεις καὶ ξαφνιάζεσαι.
- Τὴν ζωγραφιά μου; 'Αφοῦ πηγαίνει, ἔρχεται, κουνᾶ τὴν οὐρά του, γιατί λές πῶς δὲν εἶναι ζωντανός;
- "Αμ' ὅταν πίνης νερό, δὲν ἔτυχε καμιὰ φορὰ ν' ἀντικρίσης μέσα σ' αὐτὸ τὸ μουτράκι σου;
- Ναί... συμβαίνει πότε πότε, παραδέχτηκα.
- "Ε! τὸ ἴδιο γίνεται καὶ μὲ τὸ γυαλὶ αὐτό. Έχουν πολλὰ τέτοια οἱ ἀνθρωποι στὰ σπίτια τους. Φαίνεται πῶς τοὺς ἀρέσει πολὺ νὰ βλέπουν τὴν εἰκόνα τοῦ ἑαυτοῦ τους.
- Μὰ πῶς γίνεται; ξανάπα ἐγὼ μὲ ἀπορία.
- Δὲν ξέρω πῶς γίνεται. Μὰ ξέρω καλὰ —μοῦ τὸ ἔλεγε κι ἡ μάνα μου ποὺ γέρασε κοντὰ στοὺς ἀνθρώπους— πῶς αὐτὸ γίνεται. Μὴ χολοσκᾶς λοιπὸν ἄδικα, μικρέ.
- ‘Ανακουφίστηκα, γιατί, μά τὴν ἀλήθεια, πολὺ μὲ στενοχώρησε αὐτὴ ἡ ἱστορία. "Ετσι

βεβαιώθηκα πώς δὲν θὰ ’ρχόταν ἄλλος γάτος νὰ μ’ ἐκθρονίσῃ ἀπὸ τὸ βασίλειό μου.

Κι ἀφοῦ ξένοιασα ἀπ’ αὐτὴ τὴ σκοτούρα, ξαναπῆγα στὸ δωμάτιο ἐκεῖνο. Ὡταν ἀπαραιτητο, καθὼς ἔννοεῖτε, νὰ ἔξερευνήσω ὅλοκληρο τὸ σπιτικὸ γιὰ νὰ ξέρω τί βρισκόταν ἐκεῖ. Ἐνῶ λοιπὸν κοίταζα παντοῦ προσεκτικά, εἴδα στὴ μέση τοῦ δωματίου ἔνα κρεβάτι πολὺ μεγαλύτερο ἀπὸ τοῦ φίλου μου.* Πήδησα ἐπάνω του γιὰ νὰ τὸ ἔξετάσω καλύτερα κι εὐφράνθηκαν τὰ πόδια μου ἀπὸ τὴν ἀφρατοσύνη. Χουρχουρίζοντας ἄρχισα νὰ κυλιέμαι ἐπάνω του, κι ὅταν πιὰ βαρέθηκα, διάλεξα μιὰν ὅμορφη ζεστὴ γωνιὰ καὶ κουλουριάστηκα εὐχαριστημένος.

«Τί καλὰ ποὺ βρῆκα σπίτι μὲ τόσο ὅμορφα πράγματα!» συλλογίστηκα.

”Ημουν ἔτοιμος νὰ πάρω ἔναν ὑπνάκο, ὅταν, πάνω στὴν ώρα, ἡ κυρία τοῦ σπιτιοῦ μπῆκε στὸ δωμάτιο. Μὲ εἴδε ξαπλωμένον στὸ κρεβάτι καὶ κοντοστάθηκε, λὲς κι ἔβλεπε κάτι παράξενο.

— Τόμμυ, τί κάνεις ἐκεῖ; μοῦ φώναξε.

— Τὸ βλέπεις: κοιμᾶμαι, τῆς ἀποκρίθηκα νυσταγμένος.

*Ο φίλος τοῦ Κοκκινότριχα εἶναι τὸ ἀγόρι τοῦ σπιτιοῦ.

— Τόμμυ, ξαναφώναξε δυνατότερα. Τί δουλειά ἔχεις ἐκεῖ;

Παραξενεύτηκα.

Δουλειά; Ἀστειευόταν; Τί δουλειά μὲ εἶδε νὰ κάνω, ἀφοῦ ἡμουν ὅμορφα ὅμορφα κουλουριασμένος; Καὶ γιατί μὲ ρωτοῦσε μὲ τέτοιο ἀγριωπὸ τρόπο;

— Δὲν κάνω καμιὰ δουλειά, ἀπάντησα κι ἔχωσα τὸ κεφάλι ἀνάμεσα στὰ πόδια μου, γιὰ νὰ τῆς δείξω πόσο ἥσυχος ἡμουν.

— Τὸ κρεβάτι εἶναι δικό μου! ξανάπε ἐκείνη καὶ ζύγωσε ἔνα βῆμα.

— Συγχαρητήρια! Εἶναι θαυμάσιο! πολὺ μ' ἀρέσει.

—”Ακουσε, Τόμμυ, ξανάπε ἐκείνη μὲ τὸν ἴδιο ἀγριωπὸ τρόπο, τὸ κρεβάτι εἶναι δικό μου κι ὅχι δικό σου! ’Ακοῦς;

”Α! Τώρα κατάλαβα!... Φοβήθηκε, ἡ ἀνόητη, μὴν τῆς τὸ πάρω, λὲς κι ἤταν δυνατὸν νὰ σηκώσω στὰ νύχια μου ὄλοκληρο ἔπιπλο.

—”Ε! καλά! τί μου τὸ λές; Μήπως ἐγὼ εἶπα τὸ ἀντίθετο; μουρμούρισα καὶ τῆς γύρισα τὴ ράχη, γιὰ νὰ τῆς δείξω πώς δὲν εἶχα ὄρεξη γιὰ συζήτηση.

Μὰ ἐκείνη τὸ χαβά της.

— Τό 'χω γιὰ νὰ ξαπλώνω ἐγώ ! ξανάπε πλησιάζοντάς με.

"Εριξα γύρω μου μιὰ ματιὰ καὶ εἶδα πώς τὸ κρεβάτι θὰ μποροῦσε νὰ χωρέσῃ, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀφεντιά της, ὅχι μονάχα ἐμένα, ἀλλὰ κι ἄλλους τέσσερες γάτους ἀκόμα.

— Νὶρ νὶρ νίρ, τῆς εἶπα εὐγενικά. Δὲ μ' ἐνοχλεῖς, ἀν ξαπλώστης. "Έχει θέση καὶ γιὰ τοὺς δυό μας. "Έλα... Δὲ σ' ἔμποδίζω.

Καὶ γιὰ νὰ τῆς δείξω τὰ καλά μου αἰσθήματα, τραβήχτηκα στὴν ἀκρη, κάνοντάς της ἀκόμα περισσότερο τόπο.

Μὴν πῆτε πώς τάχα δὲν τῆς φέρθηκα μὲ λεπτότητα! Μὰ ἔκείνη τί νομίζετε πώς ἔκανε; Ζύγωσε περισσότερο, ἡ μπαμπέσα, καὶ ξαφνικά, χωρὶς νὰ μὲ εἰδοποιήσῃ μὲ τὸ συνηθισμένο «μή», σήκωσε τὸ χέρι της καὶ μοῦ 'δωσε μιά, ποὺ ἀκόμα τὴ θυμᾶμαι.

Τινάχτηκα εὐθύς.

— Όριστε τρόπος! τῆς ἐφώναξα ἀγανακτισμένος.

Καὶ γιὰ νὰ τὴν τιμωρήσω, τῆς ἔδωσα κι ἐγὼ φεύγοντας μιὰ νυχιὰ περιποιημένη. "Έτσι θά 'μαθε, ἐλπίζω, πώς δὲ δέρνουν ἀναίτια τὶς γάτες.

Σκέφτηκα σοβαρά ጳν θά 'πρεπε νὰ φύγω
ἀπὸ τὸ σπίτι, ἔπειτα ἀπὸ αὐτό. Μὰ προτίμησα
νὰ τοὺς συχωρέσω.

«Δὲν ξέρουν ἀκόμα πῶς πρέπει νὰ μοῦ φέ-
ρωνται, σκέφθηκα. Σιγὰ σιγὰ θὰ μάθουν. Φτά-
νει νὰ μὴν τοὺς παραδώσω θάρρος, γιὰ νὰ μοῦ
δείχνουν σεβασμό!»

Πλοι 21 (Απὸ τὸ βιβλίο *Tὰ Ἀπομνημονεύματα ἐνὸς γάτου*)

ΛΙΝΑ ΚΑΣΔΑΓΛΗ

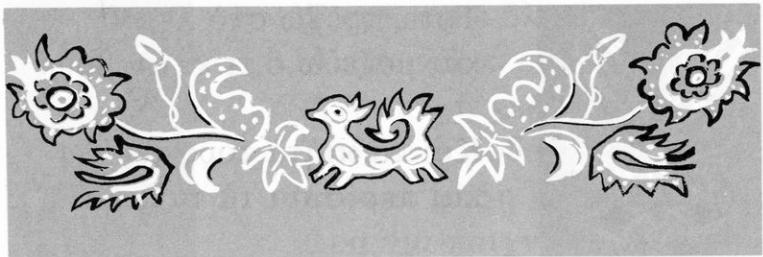

Τὸ τραγούδι τῆς Ψιψίνας

Καλημέρα, Ψιψίνα,
Μ' ἀρέσεις πολύ.
Ἐχεις μαῦρα μουστάκια
Καὶ γούνα ἄπαλή.
Ὀταν ψάρι μυρίζης
Ποὺ ψήνει ἡ κυρά,
Τριγυρνᾶς, νιαουρίζεις,
Μ' ὁρθὴ τὴν οὐρά.

Καληνύχτα, Ψιψίνα.
Σιμὰ στὴ φωτιὰ
Μὲ τὶς σπίθες ἀστράφτει
Ἡ χρυσή σου ματιά.
Τὰ ποντίκια κρυφτῆκαν,
Ο ἀέρας περνᾶ.
Κουλουριάσου, Ψιψίνα,
Κοιμήσου ξανά.

(Από τὸ περιοδικὸ Η Ὀδηγός, 1952)

PENA ΚΑΡΘΑΙΟΥ

Οι καλύτεροί μου φίλοι

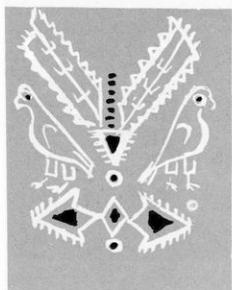
Πάπιες, κότες, γάτες, σκύλοι
είναι οι πιὸ καλοί μου φίλοι.

Στὴν ἔξωθυρα, στὸν κῆπο,
μὲ προσμένουν ὅταν λείπω.

Τὸ πρωί, σὰν πάω σχολεῖο,
μοῦ φωνάζουν: «Φίλε, ἀντίο!»

Κι ὅταν εὔκαιρο μὲ βροῦνε,
ὅλο εὐγένεια θὰ μοῦ ποῦνε:

«Γάβ, παπά, κοκὸ» καὶ «νιάο»
δηλαδὴ μοῦ λὲν «πεινάω».

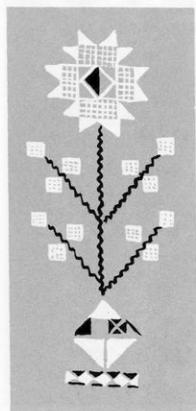

Τότε, τρέχω στὸ λεπτὸ
καὶ μαζεύω ὅ,τι κι ἀν βρῶ.

Καὶ τὰ πιάτα τους γεμίζω
καὶ περίσσια τὰ ταιζό.

Πάπιες, κότες, γάτες, σκύλοι
εἶναι οἱ πιὸ καλοί μου φίλοι.

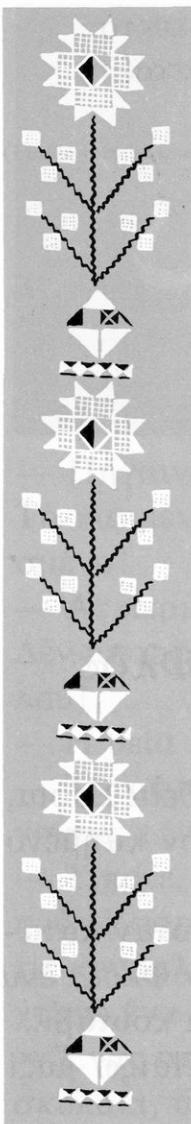
(Απὸ τὸ βιβλίο *Χαρταετοὶ στὸν οὐρανὸ*)

PENA ΚΑΡΘΑΙΟΥ

Γύρω γύρω ὄλοι

Γύρω γύρω ὄλοι!
Χιόνια στὸ περβόλι.
Ἄσπρα γίναν τὰ κλαριά,
ἄσπρα στρώθηκαν χαλιά,
κι ὁ Χιονάνθρωπος ἀπέξω
μὲ καλεῖ νὰ παίξω.

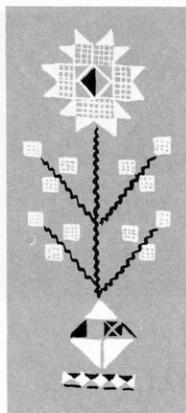

Γύρω γύρω ὅλοι!
Ἄνθη στὸ περβόλι.
Ἄνθισεν ἡ κερασιά,
ρόδισε ἡ ροδακινιά,
παντοῦ χλόη καὶ γρασίδι,
ῶρα γιὰ παιχνίδι.

Γύρω γύρω ὅλοι!
Ζέστη στὸ περβόλι.
Σύκα γέμισε ἡ συκιά,
κόκκινη ἡ κληματαριά,
κι ἔνα τόσο δὰ πουλὶ
«ἔλα ἔξω» μὲ καλεῖ.

Γύρω γύρω ὅλοι!
Μαραμένο τὸ περβόλι.
Φύλλα σκέπασαν τὴ γῆ,
ἡ βροχὴ πιὰ δὲν ἀργεῖ·
τοῦ σχολειοῦ ἡ καλὴ ποδιὰ
ἀγκαλιάζει τὰ παιδιά.

Γύρω γύρω ὅλοι!
Ἡ ζωὴ περβόλι.
Ἄνθη, χιόνια καὶ βροχὴ¹
κάθε χρόνο ἀπ' τὴν ἀρχή.

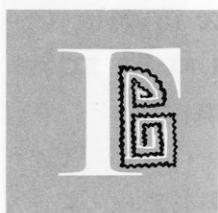

Καὶ τὸ ξέρουμε ὅλοι:
Μιὰ δουλειά, μιὰ σκόλη.

(Απὸ τὸ βιβλίο *Χαρταετοὶ στὸν οὐρανὸν*)

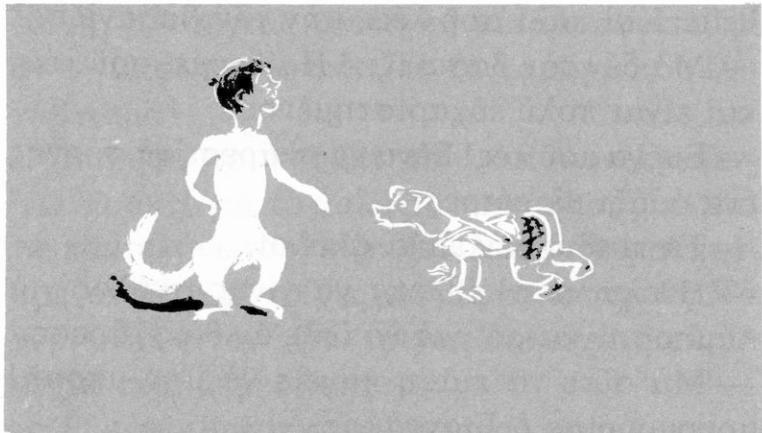
ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

‘Ο Γιαννάκης καὶ ὁ Φλόξ

IANNAKH, εἶπε ἡ θεία Σοφία,
μὴ βασανίζης πιὰ τὸν καημένο
τὸ σκύλο!

‘Ο Γιαννάκης καθόταν κατα-
γῆς κι ἔπαιζε μὲ τὸν Φλόξ, ἔνα
ώραιο λυκόσκυλο ποὺ ἦταν ἀκόμα κουτάβι.
— Μὰ δὲν τὸν βασανίζω, εἶπε. Παίζω μαζί
του!

— Πήγαινε νὰ τοῦ φέρης ἔνα κουπάκι γάλα.
Τὸ καημένο τὸ σκυλάκι θὰ εἶναι καταπεινα-
σμένο!

— "Ἄς περιμένη καὶ λιγάκι, εἶπε ὁ Γιαννάκης.
Δὲν μπορῶ δὰ νὰ γίνω καὶ ύπηρέτης τοῦ σκύ-
λου!"

‘Η θεία Σοφία ξανάπιασε τὴ δουλειά της.
— Τί τοῦ κάνεις πάλι; ρώτησε σὲ λίγο, ἀκού-
γοντας τὸν Φλόξ νὰ κλαίη.

— Τίποτε, θεία. Τὸν ἔζεψα στὸ ἄμαξάκι μου,
ποὺ τὸ φόρτωσα μὲ πέτρες, καὶ ὁ Φλόξ θὰ μοῦ
τὶς κουβαλήσῃ ώς τὴν ἄκρη τοῦ κήπου γιὰ νὰ
χτίσω ἔνα σπιτάκι.

— "Ἐνας σκύλος, καὶ μάλιστα ἔνα τόσο μικρὸ
σκυλάκι, δὲν μπορεῖ νὰ σέρνη πέτρες, εἶπε ἡ

θεία. Καὶ πάλι σοῦ λέω, μὴν τὸν βασανίζης!
— Μὰ δὲν τὸν βασανίζω! Παίζουμε, σοῦ λέω,
καὶ εἶναι πολὺ εὐχαριστημένος!

— Εμένα μοῦ λές! Σένα θὰ σ' ἄρεσε νὰ σέρνης
ἔνα ἀμάξι μὲ πέτρες;

— Τὰ παιδιὰ δὲν εἶναι σκύλοι.

— Ήθελα νὰ σ' ἔβλεπα νὰ γίνης σκύλος γιὰ
κάμποσον καιρό, γιὰ νὰ ἴδης ἀν θὰ σ' ἄρεσε.

— Μὰ οὕτε νὰ παίξῃ κανεὶς νὰ μὴν μπορῇ!
μουρμούρισε ὁ Γιαννάκης.

Καὶ κάθισε στὸν καναπέ, ἐνῶ ἡ θεία Σοφία
ἀντίκρυ του ἔραβε πάντα.

”Εξαφνα τοῦ φάνηκε πὼς λίγο λίγο ἡ θεία
Σοφία μίκραινε, μίκραινε, ἐνῶ ἡ βελόνα της
μάκραινε, μάκραινε καὶ χόντραινε κι ἔμοιαζε
μ’ ἔνα μακρουλὸ ραβδί. ”Αρχισε νά ’ρχεται
πρὸς τὸ μέρος του καὶ τὸν κοίταζε παράξενα κι
ἔγειρε τὸ ραβδί της κι ἄγγιξε τὸν Φλόξ.

Καὶ ξαφνικά, τί παράξενο! Τὸ πέτσινο κο-
λάρο τοῦ σκυλιοῦ ἔγινε ἔνα ἄσπρο γιακαδάκι,
τὸ κορμί του σκεπάστηκε μ’ ἔνα κοστούμι
ὅμοιο μὲ τοῦ Γιαννάκη, καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ ὁ
Φλόξ μεταμορφώθηκε σὲ παιδί, ἴδιο κι ἀπα-
ράλλαχτο μὲ τὸν μικρό του κύριο.

‘Ο Γιαννάκης πῆγε νὰ βγάλῃ μιὰ χαρούμενη

φωνή, βλέποντας τούτη τὴ μεταμόρφωση, μ' ἀντὶ γιὰ φωνή, βγῆκε ἀπὸ τὸ λαρύγγι του ἔνα γάβγισμα!

"Εσκυψε τὸ κεφάλι του καὶ κοιτάχτηκε. Άλλὰ ἀντὶ γιὰ τὸ γαλάζιο του μπλουζάκι καὶ τὸ παντελόνι του, εἶδε τὸν ἔαυτό του σκεπασμένον δλον μὲ τρίχες μαῦρες καὶ σταχτιές. Τὰ χέρια του εἶχαν γίνει τριχωτὰ κι εἶχαν μακριὰ νύχια στὶς ἄκρες τους.

"Εξαφνα βρέθηκε μὲ τέσσερα πόδια.

"Η εὐχὴ τῆς θείας Σοφίας εἶχε γίνει ἀληθινή. Εἶχε μεταμορφωθῆ σὲ σκύλο, καὶ ὁ Φλόξ εἶχε μεταμορφωθῆ σὲ παιδί!

Θέλησε νὰ δείξῃ πόσο στενοχωρημένος ἦταν γι' αὐτὸ τὸ πάθημά του, μὰ δὲν μπόρεσε νὰ βγάλῃ λέξη ἀπὸ τὸ στόμα του. Μόνο νὰ γαβγίζῃ μποροῦσε καὶ τίποτε ἄλλο!

— Σώπα, τοῦ εἶπε τότε ὁ Φλόξ-παιδί, μοῦ πήρες τὸ κεφάλι μὲ τὰ γαβγίσματά σου! καὶ τὸν χτύπησε μ' ἔνα ραβδί.

— Μὴ χτυπᾶς τὸ σκύλο σου! εἶπε ἡ φωνὴ τῆς θείας Σοφίας.

— Μπά, τί πειράζει; Τὰ σκυλιὰ δὲν εἶναι παιδιά!

Γιὰ νὰ γλιτώσῃ κι ἄλλο ξύλο, ὁ καημένος ὁ

Γιαννάκης-σκυλὶ κρύφτηκε κάτω ἀπὸ τὸν καναπέ. Σὲ λίγο ὅμως ἄρχισε νὰ τὸν θερίζῃ ἡ πείνα καὶ βγῆκε κι ἄρχισε νὰ τρίβεται στὰ πόδια τοῦ μικροῦ του ἀφέντη, μὲ τὴν ἐλπίδα πῶς θὰ τοῦ ἔδινε λίγο ψωμὶ ἢ λίγο γαλατάκι.
— Φύγε ἀπὸ δῶ! εἶπε τὸ παιδὶ καὶ τὸν κλότσησε δυνατά.

Καὶ τὸ δυστυχισμένο τετράποδο, ποὺ εἶχε ἄλλοτε δυὸ πόδια, ἔφυγε οὐρλιάζοντας στὸν κήπο.

‘Ο κύριός του τοῦ ἔριξε μιὰ πέτρα ποὺ τὸ χτύπησε στὸ πόδι.

‘Ο Γιαννάκης ἔβαλε ἀκόμα μεγαλύτερες φωνὲς κι ἔτρεξε νὰ κρυφτῇ μὲς στὰ χαμόκλαδα.

— Περίμενε καὶ θὰ ἴδης! Τώρα θὰ πάω νὰ βρῶ μιὰ κατσαρόλα καὶ θὰ τὴ δέσω στὴν οὐρά σου, καὶ τότε θὰ ἴδης πῶς θὰ γαβγίζης!

Ακούγοντας τούτη τὴν φοβέρα, ὁ Γιαννάκης ἔτρεξε καὶ κρύφτηκε σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ κήπου γιὰ νὰ γλιτώσῃ ἀπ’ τὸ κακὸ ἀφεντικό του.

“Οταν νύχτωσε, τὸ δυστυχισμένο ζῶο ξαναγύρισε στὸ σπίτι. Σηκώθηκε στὰ μπροστινά του πόδια κι ἀπ’ τὸ παράθυρο εἶδε πῶς εἶχαν

κιόλας στρώσει τὸ τραπέζι γιὰ τὸ βραδινὸ φαγητό. Κι εἶχε μιὰ πείνα...

”Εβγαλε ἔνα δειλὸ γάβγισμα. ”Ακουσε τότε μιὰ φωνή, ποὺ ḥταν σὰν τῆς θείας Σοφίας, νὰ λέη:

— Νά ὁ Φλόξ, ζητάει νὰ μπῆ μέσα. ”Ανοιξέ του!

— ”Ας περιμένη! Δὲν μπορῶ ἐγὼ νὰ σηκώνωμαι ὅλην τὴν ὥρα γιὰ νὰ κάνω τὸν ὑπηρέτη τοῦ σκυλιοῦ μου!

Πέρασε ἔνα λεπτό, κι ὕστερα ἄλλο λεπτό, ἔπειτα μισὴ ὥρα, ἔπειτα μία, κι ὁ ἄμοιρος ὁ σκύλος ḥταν ἀκόμα ἔξω καὶ νηστικός.

— Μπά, τὸν λησμόνησα, ἔκανε ὁ Ψευτογιαννάκης ἐνῷ πλάγιαζε στὸ ἀναπαυτικό του κρεβατάκι. Τί νὰ γίνη, ἀς τὰ καταφέρη ὅπως μπορεῖ!

”Ο καημένος ὁ ἀληθινὸς Γιαννάκης-σκύλος ξαναγύρισε στὸν κῆπο, ὅπου ὕστερα ἀπὸ πολλὴν ὥρα —γιατὶ ἡ κοιλιά του ḥταν ἄδεια— κατάφερε νὰ κοιμηθῇ.

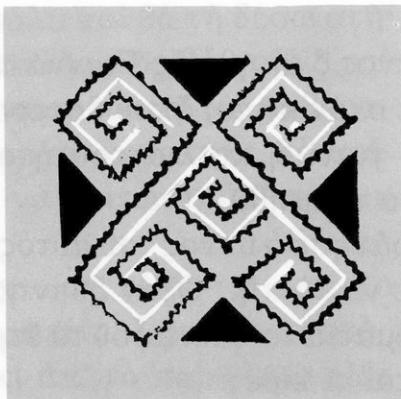
Πόσο κράτησε ὁ ὕπνος του αὐτός; Κανένας δὲ θὰ ἤξερε νὰ τὸ πῆ. ”Οταν ξύπνησε, ὅρχισε νὰ τρίβῃ τὰ μάτια του. Κι ἀφοῦ τὰ ἔτριψε καλά, τ' ἄνοιξε, καὶ τί εἶδε;

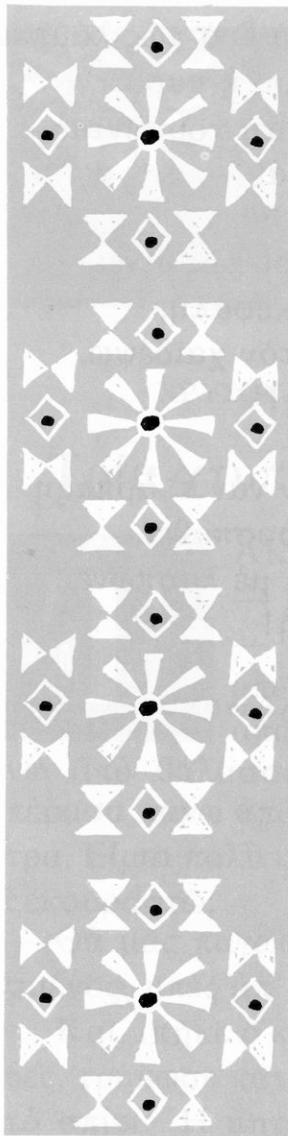
Εἶδε τὴ θεία Σοφία μὲ τὸ φῶς ἀναμμένο νὰ
ράβη πάντα πλάι στὴ λάμπα. Εἶδε τὸν Φλόξ
πλαγιασμένο στὰ πόδια του. Καὶ τὸ πιὸ εὐχά-
ριστο: δὲν εἶδε πιὰ τρίχες στὰ χέρια του. Τὰ
μάγια εἶχαν λυθῆ, δὲν ᾔταν πιὰ σκύλος, εἶχε
ξαναγίνει παιδί.

Τὸ πρῶτο ποὺ ἔκανε ᾔταν νὰ τρέξῃ στὴν
κουζίνα, νὰ γεμίσῃ ἔνα κουπάκι γάλα καὶ νὰ τὸ
φέρη τοῦ Φλόξ. Κι ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ἡ
θεία Σοφία ποτὲ πιὰ δὲν ξαναεῖπε στὸν Γιαν-
νάκη:

— Μὴν πειράζης δὰ τὸν καημένο τὸ σκύλο!

(Απὸ τὸ βιβλίο *Tὰ παραμύθια ποὺ ἀγαπῶ*)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΛΛΗΣ

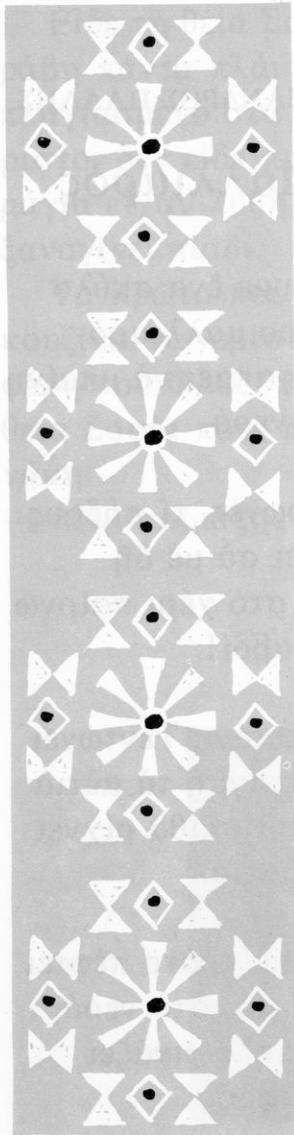
Μαλλιαρὸς

Ἐχουμε ἔνα σκύλο
μαῦρο μαλλιαρὸ
κι ἀγαπάει νὰ μπαίνη
στὸ νερό.

Τί φωνές, τί πήδους
κάνει σὰ μὲ δῆ
πὼς στὸ χέρι παίρνω
τὸ ραβδί!

Τὸ πετάω; Τεντώνει
μιὰ στιγμὴ τὰ αὐτιὰ
καὶ σὰ σπίθα ρίχνει
μιὰ ματιά.

Καὶ μὲ κρότο πέφτει
πάφ! μὲς στὸ νερό,
κι ἀψηλὰ τινάζει
τὸν ἄφρο.

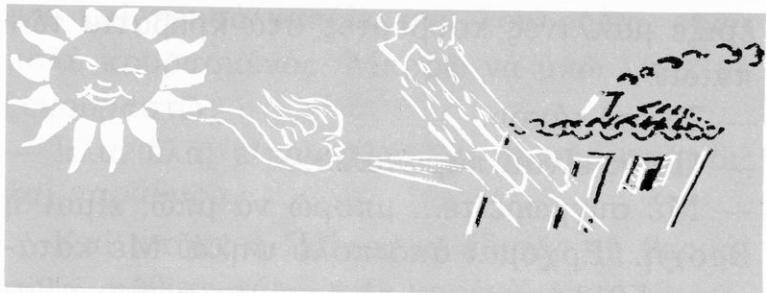

Μές στὰ δυὸ πῶς λάμπει
μάτια του ἡ χαρὰ
σὰ γυρνάη κουνώντας
τὴν οὐρά!

Τὸ ραβδὶ πῶς δίνει
μὲ τὴν κεφαλή,
γιὰ νὰ τὸν χαϊδέψω,
χαμηλή!

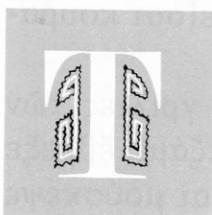
Κι ὅταν νὰν τ' ἀρπάξῃ
πίσω προσπαθεῖ,
πῶς καὶ μὲ λασπώνει...
νὰ χαθῆ!

(Απὸ τὸ βιβλίο *Κούφια καρνόδια*)

ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΙΟΥ

Τρία χτυπήματα στήν πόρτα

ΑΚΟΥ τάκου!

- Ποιός εἶναι, παρακαλῶ;
- Μὲ συγχωρεῖτε... μπορῶ νὰ μπῶ; εἶμαι ὁ Βοριάς. "Ερχομαι ἀπὸ πολὺ μακριά... Πέρασα πάνω ἀπὸ θάλασσες, σήκωσα κύματα βουνό, πέρασα πάνω ἀπὸ κάμπους καὶ ξερίζωσα δέντρα. Εἶμαι πολὺ κουρασμένος, νὰ μπῶ λίγο νὰ ξεκουραστῶ;
- Θὰ μᾶς παγώσης... μὰ ἀφοῦ εἶσαι κουρασμένος, μπὲς ἀπ' ὅπου μπορεῖς.

Καὶ μπῆκε ὁ κρύος Βοριάς ἀπ' τὶς χαραμάδες, τρύπωσε κάτω ἀπ' τὴν πόρτα καὶ πάγωσε τὸ σπίτι. Ἡ μητέρα ἄναψε τὴν θερμάστρα κι

ἔριξε μάλλινες κουβέρτες στὰ κρεβάτια τῶν παιδιῶν.

— Τάκου τάκου.

— Ποιὸς εἶναι, παρακαλῶ;

— Μὲ συγχωρεῖτε... μπορῶ νὰ μπῶ; εἶμαι ἡ Βροχή. "Ερχομαι ἀπὸ πολὺ ψηλά. Μὲ κατάπιαν οἱ θάλασσες καὶ τὰ ποτάμια, χώθηκα βαθιὰ μὲς στὴ γῆ, χτυπήθηκα πάνω στὶς πέτρες, ξέπλυνα ὅλους τοὺς δρόμους σας καὶ τὶς αὐλές. Εἶμαι πολὺ κουρασμένη... μπορῶ λίγο νὰ ξεκουραστῶ;

— Θὰ μᾶς κάνης κακό, μὰ ἀφοῦ εἶσαι κουρασμένη, μπὲς ἀπ' ὅπου μπορεῖς.

Κι ὅρμησε ἡ Βροχὴ ἀπ' τὶς γρίλιες τῶν παραθυριῶν κι ἀπ' τὸ σπασμένο τζάμι, ἔβρεξε τὶς κουρτίνες καὶ τοὺς τοίχους καὶ μούσκεψε τὸ πάτωμα καὶ τὸ χαλάκι. Ἡ μητέρα μάζεψε μ' ἔνα σφουγγάρι τὰ νερὰ καὶ φώναξε ἔναν ἄνθρωπο νὰ περάσῃ καινούριο τζάμι.

— Τάκου τάκου.

— Ποιὸς εἶναι, παρακαλῶ;

— Μὲ συγχωρεῖτε... μπορῶ νὰ μπῶ; Εἶμαι ὁ "Ηλιος. "Ερχομαι ἀπὸ πολὺ ψηλά. "Έριξα χρυσὰ παπλώματα στὶς σκεπές, ζέστανα ὅλα τὰ νερὰ καὶ τὰ ποτάμια, ἔβαλα φύλλα στὰ δέν-

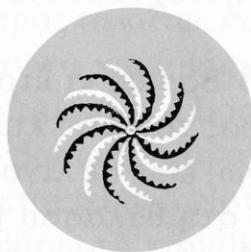
τρα και χρυσὰ καπέλα στὰ λουλούδια, εῖμαι πολὺ κουρασμένος. Μπορῶ νὰ μπῶ λίγο, νὰ ξεκουραστῶ;

—”Ελα, ἔλα! εἶπαν ὅλοι, κι ἄνοιξαν πόρτες και παράθυρα.

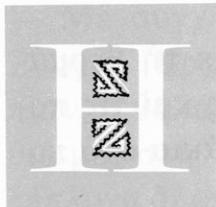
Και μπῆκε ό ”Ηλιος κι ἔδιωξε τὴ θερμάστρα, κάθισε πάνω στὶς καρέκλες και τὶς πολυθρόνες, κι ἔστρωσε χρυσὰ χαλάκια στὰ πατώματα.

Και τώρα λάμπει ὅλο τὸ σπίτι, λάμπουν κι οἱ καρδιές.

(Απὸ τὸ βιβλίο ”Ηλιε μον, ἥλιε μον”)

Οι ἄνεμοι

NYXΤΑ κρατοῦσε ἔνα σακούλι κι εἶχε μέσα ὅλους τοὺς ἀνέμους.

’Απ’ τὴν πιὸ μικρούλα αὔρα, ὡς τὸν πιὸ μεγάλο νοτιὰ κι ὡς τὸν πιὸ ἄγριο βοριά. Φωνάζανε ἐκεῖ μέσα, μαλώνανε, μὰ ἡ Νύχτα εἶχε γερὰ δεμένο τὸ σακούλι μ’ ἔνα σπάγκο.

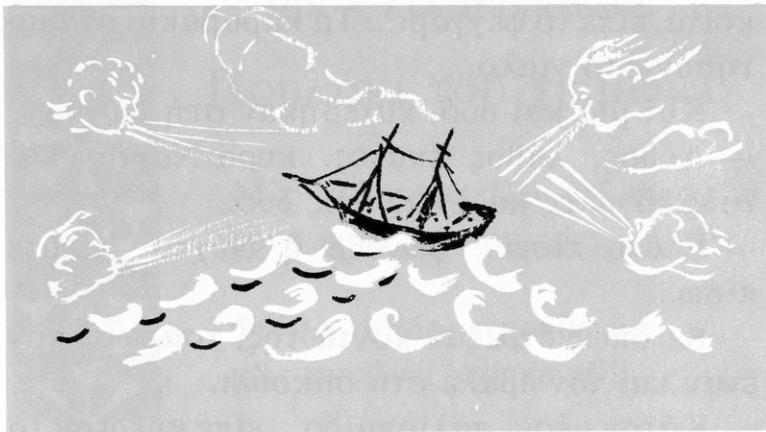
—”Ασε με νὰ βγῶ! εἶπε ὁ Βοριάς. ”Ἐνα καραβάκι εἶναι στὸ γιαλὸ καὶ βιάζεται νὰ πάη στὸ κάτω λιμάνι. ”Ασε με νὰ πάω νὰ τὸ σπρώξω...

— Νὰ πᾶς, εἶπε ἡ Νύχτα κι ἄνοιξε σιγὰ σιγὰ τὸ σακούλι.

Πετάχτηκε ὁ Βοριάς κι ἔτρεξε νὰ σπρώξῃ τὸ καραβάκι πρὸς τὸ κάτω λιμάνι.

—”Ασε με νὰ βγῶ! εἶπε σὲ λίγο ὁ Νοτιάς. ”Ἐνα καραβάκι εἶναι στὴ θάλασσα καὶ βιάζεται νὰ πάη στὸ πάνω λιμάνι. ”Ασε με νὰ πάω νὰ τὸ σπρώξω...

— Νὰ πᾶς, εἶπε ἡ Νύχτα κι ἄνοιξε σιγὰ σιγὰ τὸ σακούλι.

Μεμιᾶς τινάχτηκε ὁ Νοτιὰς κι ἔτρεξε νὰ σπρώξῃ τὸ καραβάκι πρὸς τὸ πάνω λιμάνι.

Τὰ καραβάκια βρέθηκαν κοντὰ κοντά. Τὸ ἔνα ἀνέβαινε καὶ τὸ ἄλλο κατέβαινε. Μὰ ἡ θάλασσα ἥταν μιὰ κι οἱ ἄνεμοι ἥταν δυό... Ὁ ἔνας φυσοῦσε πρὸς τὰ κάτω, κι ὁ ἄλλος πρὸς τὰ πάνω, στάθηκαν τὰ καραβάκια.

— Τώρα τί γίνεται; εἶπε ὁ Βοριάς, σταμάτα νὰ φυσᾶς, νὰ κατεβάσω τὸ καραβάκι.

— Τώρα τί γίνεται; εἶπε ὁ Νοτιάς, σταμάτα νὰ φυσᾶς, νὰ ἀνεβάσω τὸ καραβάκι.

Μὰ κανένας δὲ σταματοῦσε.

— Κοίτα, κοίτα... εἶπαν τ' ἄστρα ἀπὸ ψηλά.
Τὰ καραβάκια σταματῆσαν στὸ γιαλό... Κοίτα

κοίτα, εἶπε τὸ φεγγάρι... Τὰ καραβάκια σταματῆσαν στὸ γιαλό...

Καὶ μιὰ καὶ δυό, κατέβηκαν στὴ Νύχτα.

— Λάθος, λάθος ἔκανες, κυρα-Νύχτα, καὶ τοὺς ἔβγαλες μαζὶ καὶ τοὺς δυό.

— Ελᾶτε πίσω... φώναξε ἡ Νύχτα. Ελᾶτε πίσω...

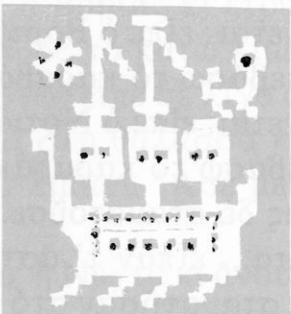
Κι ὅπως ἔτρεξαν κοντά της, τσάκωσε τὸν ἔναν καὶ τὸν ἔβαλε στὸ σακούλι.

— Κάτσε μέσα, παλιόπαιδο... εἶπε κι ἔδεσε τὸ σπάγκο τρεῖς φορές. "Οσο νὰ γυρίσῃ ὁ ἄλλος, ἐδῶ θὰ κάθεσαι ἐσύ.

Κι ἀπὸ τότε, ἀμα ὁ ἔνας τρέχη καὶ φυσᾶ, ὁ ἄλλος εἶναι μέσα στὸ σακούλι.

Καμιὰ φορὰ τὸ τρυπᾶ καὶ βγαίνει, καὶ τότε τὰ καραβάκια χορεύουν στὸ γιαλό.

(Απὸ τὸ βιβλίο *"Ηλιε μου, ηλιε μου"*)

Πουλάκι τοῦ χειμώνα

Μὲς στὸ κρύο, ἔξω ἀπ' τὸ σπίτι,
ξένο πέταξε σπουργίτι.

Φύλλο, σπόρος πουθενά,
πῶς κρυώνει καὶ πεινᾶ!

Τὸ παράθυρο θ' ἀνοίξω,
δυὸ σπειράκια νὰ τοῦ ρίξω.

—”Ελα μέσα δῶ, πουλί,
ζεστασιὰ θὰ βρῆς πολλή.

Δὲν ἀκούει, μόνο τσιμπάει
δυὸ σπειράκια καὶ πετάει.

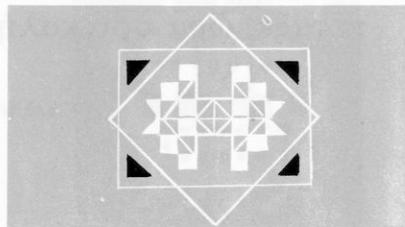
— Ταξιδιάρικο πουλί,
πέταξε, ὥρα σου καλή.

(Απὸ τὸ βιβλίο *Ἄρμονία*)

Τὸ ποταμάκι

- ' Απὸ ποῦ εῖσαι, ποταμάκι;
—' Απὸ κεῖνο τὸ βουνό.
— Πῶς τὸν λέγαν τὸν παππού σου;
— Σύννεφο στὸν οὐρανό.
— Ποιὰ εῖναι ἡ μάνα σου; —' Ή μπόρα.
— Πῶς κατέβηκες στὴ χώρα;
— Τὰ χωράφια νὰ ποτίσω
 καὶ τοὺς μύλους νὰ γυρίσω.
— Στάσου νὰ σὲ ἰδοῦμε λίγο,
 ποταμάκι μου καλό.
— Βιάζομαι πολὺ νὰ φύγω,
 ν' ἀνταμώσω τὸ γιαλό.

('Απὸ τὸ βιβλίο *Παιδικά τραγούδια*)

ΜΑΡΙΑ ΚΟΥΒΑΛΙΑ-ΓΟΥΜΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

‘Η μερμηγκοφωλιά

ΙΑ φορὰ κι ἔναν καιρό, μέσα σὲ μιὰ μερμηγκοφωλιά, ζούσαν τρία μικρὰ μερμηγκόπουλα: ‘Ο Ψιχουλάκος, δ Σιταρούλης κι δ Κριθαρής.

Ήταν τόσο μικρὰ ἀκόμη, ποὺ δὲν μπορούσαν νὰ βγοῦν ἀπὸ τὴ φωλιά τους. Γι' αὐτὸ καὶ ᾧ μητέρα τους, κάθε φορὰ ποὺ τὰ τάιζε, τους ἔλεγε:

- Φᾶτε πολύ, παιδάκια μου, νὰ μεγαλώσετε γρήγορα, νὰ βγῆτε ἔξω, νὰ δῆτε τὸν ἥλιο.
- Τί εἶναι δ ἥλιος, μαμά; ρωτοῦσαν ἐκεῖνα, γεμάτα ἀπορία.
- Εἶναι μιὰ πολὺ μεγάλη μπάλα, ποὺ βγάζει

ἀπὸ μέσα της φῶς καὶ ζέστη.

— Θὰ μποροῦμε νὰ παίζουμε μαζί του; τὴν ρώταγαν πάλι μὲ περιέργεια.

—”Οχι, μωρούλια μου, ὅχι. Ὁ ἥλιος εἶναι πολὺ ψηλά. Εἶναι πάνω στὸν οὐρανό.

Τὰ τρία μερμηγκόπουλα τρῶγαν τότε γρήγορα γρήγορα τὸ φαγητό τους, γιατὶ εἶχαν μεγάλη ἐπιθυμία νὰ μεγαλώσουν, νὰ βγοῦν ἔξω καὶ νὰ δοῦν τὸν ἥλιο. Αὐτὴ τὴν μεγάλη μπάλα, ποὺ ἔβγαζε φῶς καὶ ζέστη καὶ ἦταν πάνω στὸν οὐρανό.

Μιὰ μέρα, ἐκεῖ ποὺ καθόντουσαν μονάχα στὴ φωλίτσα τους, τοὺς ἤρθε μιὰ σπουδαία ἰδέα. Οἱ δικοί τους, καθὼς καὶ ὅλος ὁ μερμηγκόκοσμος, ἔλειπαν στὴ δουλειά. Ἡταν ἡ ἐποχὴ τῆς σοδειᾶς. Ζεστὸ καλοκαιράκι, βλέπετε, καὶ στὰ θερισμένα χωράφια ὑπῆρχε πολλὴ τροφὴ γιὰ μερμήγκια. Ἔφευγαν ὅλοι πρωὶ πρωὶ μὲ τὴ δροσιὰ καὶ γύριζαν τὸ βράδυ, σὰν ἔβγαιναν στὸν οὐρανὸ τ' ἀστέρια. Ὁμως ἐκεῖ, στὴν ἀρχὴ ἀρχὴ τῆς μερμηγκοπολιτείας, ποὺ ἦταν οἱ ἀποθῆκες, ἐρχόντουσαν πολλὲς φορὲς καὶ ἔφορτωναν τὰ πολύτιμα φορτία τους. “Υστερα ἔναντι γαιναν πάλι ἀπὸ τὴ μεγάλη τρύπα, τὴν κεντρικὴ εἰσοδο, γιὰ νὰ ἔ-

ναφορτωθοῦν καὶ νὰ ξανάρθουν σὲ λίγο μὲ νέα τρόφιμα.

Κανεὶς δὲν τεμπέλιαζε στὴ μερμηγκοπολιτεία. Μονάχα τὰ μωρά, αὐτὰ ποὺ ἦταν ἀκόμα πολὺ ἀδύνατα, ἀπαγορευόταν νὰ βγοῦν κι ἔμεναν μόνα στὶς φωλιές τους.

— Ξέρετε τί σκέφτομαι! εἶπε ἐκεῖνο τὸ πρωὶ ὁ Σιταρούλης στ' ἀδελφάκια του. Νὰ βγοῦμε σήμερα ἔξω. Νὰ πᾶμε νὰ δοῦμε κι ἔμεῖς ἐπιτέλους τὸν ἥλιο.

— Νὰ πᾶμε, νὰ πᾶμε, ἀπάντησε ὁ Ψιχουλάκος μὲ προθυμία.

— Χωρὶς νὰ ρωτήσουμε κανένα! Μὰ θὰ μᾶς μαλώσουν, ὅταν τὸ μάθουν.

— Θὰ τοὺς ποῦμε ὅτι τώρα πιὰ μεγαλώσαμε.

— Αὐτὸ τοὺς τό χουμε ξαναπεῖ, ἀλλὰ δὲ μᾶς πίστεψαν.

Ἐμειναν καὶ τὰ τρία σκεφτικά. Ξαφνικὰ ὁ Κριθαρής ἔβαλε μιὰ δυνατὴ φωνή.

— Τὸ βρῆκα. Θὰ κάνουμε κάτι τὸ πολὺ σπουδαῖο. Κάτι ποὺ ὅταν τὸ μάθουν, θὰ πιστέψουν ὅτι πραγματικὰ μεγαλώσαμε. Τί, δὲν ξέρω ἀκόμα. Θὰ τὸ σκεφτοῦμε στὸ δρόμο.

Τ' ἄλλα συμφώνησαν, καὶ μιὰ καὶ δυὸ ξεκίνησαν ν' ἀνεβοῦν στὴ γῆ. Ἡταν πολὺ χαρού-

μενα. Θὰ γνώριζαν τὸν κόσμο, θὰ ἔβλεπαν ἐπιτέλους αὐτὴ τὴ μεγάλη μπάλα ποὺ βγάζει φῶς καὶ ζέστη καὶ τὴ λένε ἥλιο, κι ἀκόμα θὰ προσπαθοῦσαν νὰ κάνουν κάτι τὸ πολὺ σπουδαιό, γιὰ νὰ πεισθοῦν οἱ γονεῖς τους ὅτι μεγάλωσαν πιά.

Πρῶτα πρῶτα βγῆκαν ἔξω ἀπὸ τὴ φωλίτσα τους καὶ βρέθηκαν σ' ἔνα μακρύ, ἀνηφορικὸ διάδρομο. Αὐτὸς ἦταν ἔνας ἀπὸ τοὺς δρόμους τῆς μερμηγκοπολιτείας, ποὺ ὁδηγοῦσε στὴ μεγάλη ἔξοδο. Περπάτησαν, περπάτησαν, περπάτησαν, χωρὶς νὰ συναντήσουν ψυχή. Ποῦ καὶ ποῦ διασταυρωνόντουσαν μ' ἄλλα στενώτερα δρομάκια, ποὺ καὶ κεῖ βασίλευε ἡ Ἱδια ἐρημιὰ καὶ ἡσυχία. "Οσο προχωροῦσαν, ὅλο καὶ φωτεινότερος γινότανε ὁ δρόμος. 'Απ' αὐτὸ συμπεράνανε ὅτι πλησίαζαν ἐπιτέλους στὴν ἔξοδο. Μὰ ξαφνικά... "Ω δυστυχία τους! 'Εκεῖ, ἔξω ἀπὸ τὶς μεγάλες ἀποθῆκες, ὑπῆρχε κίνηση. Δυὸ τρεῖς φορτωμένοι μέρμηγκες ξεφόρτωναν τὰ τρόφιμα ποὺ εἶχαν φέρει, ἐνῶ οἱ ἀποθηκάριοι τοὺς βοηθοῦσαν, τακτοποιώντας τα σὲ σειρές.

— Τώρα θὰ μᾶς δοῦν. Δὲ θὰ μᾶς ἀφήσουν νὰ περάσουμε.

— Θὰ μᾶς ποῦνε μωρά, ὅπως μᾶς λένε ὅλοι.

Δὲν πρόλαβε νὰ πῆ κι ὁ Κριθαρής τὴ σκέψη του, καὶ μιὰ φωνὴ ἀκούστηκε ἀπὸ τὸ μέρος τῆς ἀποθήκης:

—”Ε, σεῖς πιτσιρίκοι, γιὰ ποῦ τὸ βάλατε; Δὲν ξέρετε ὅτι ἀπαγορεύεται στὰ μωρὰ νὰ βγαίνουν ἔξω;

— Δὲν εἴμαστε πιὰ μωρά. ”Αν θέλετε, μπορεῖτε νὰ μᾶς δοκιμάσετε, ἀκούστηκε δυνατὴ καὶ θαρραλέα ἥ φωνὴ τοῦ Κριθαρῆ.

Οἱ ἀποθηκάριοι ἔβαλαν τὰ γέλια.

— Μπράβο κουράγιο τὰ πιτσιρίκια! Ἐμπρὸς λοιπόν, ἀφοῦ τὸ λέει ἥ καρδούλα σας, ἐλᾶτε νὰ σᾶς δοκιμάσω, εἶπε ὁ γεροντότερος.

Μὲ καρδιὰ ποὺ χτυποῦσε δυνατά, ὁ Κριθαρής πλησίασε πρῶτος. Ὁ ἀποθηκάριος σήκωσε τότε ἔνα μεγάλο σπειρὶ σιτάρι καὶ τοῦ εἶπε:

—”Αν μπορῆς, μετακίνησέ το. Τὸ σιτάρι ἦταν πολλὲς φορὲς μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ μπόι τοῦ Κριθαρῆ. Μὰ ὁ Κριθαρής ἔβαλε ὅλη του τὴ δύναμη καὶ λέγοντας ἀπὸ μέσα του: «Θεέ μου, ἐσὺ ποὺ βοηθᾶς στὶς δύσκολες στιγμὲς ὅλα τὰ πλάσματά σου, ἀπὸ τὸ μεγάλο ἐλέφαντα μέχρι τὸ μικρὸ μερμήγκι, βοήθησε τώρα καὶ τὸν

Κριθαρή σου», ἔδωσε μιά, καὶ μετακίνησε τὸ ἀσήκωτο σιτάρι.

— Μπράβο, μικρέ, μπράβο, φώναξαν οἱ ἀποθηκάριοι. Ὁ ἄλλος, τώρα.

‘Ο Σιταρούλης πλησίασε. Νόμιζε πὼς ἡ καρδούλα του θὰ ἔσπαγε ἀπὸ τὸ πολὺ χτύπημα. “Α, δχι. Θὰ προτιμοῦσε νὰ εἶχε μείνει στὴ φωλίτσα του παρὰ νὰ δοκιμάσῃ αὐτὸ τὸ καρδιοχτύπι.

«Θεούλη μου, ἐσὺ ποὺ προστατεύεις ὅλα τὰ πλάσματά σου στὶς δύσκολες στιγμές, ἀπὸ τὸ μεγάλο ἐλέφαντα μέχρι τὸ μικρὸ μερμήγκι, βοήθησε τὸν Σιταρούλη σου» ψιθύρισε. “Απλωσε ὕστερα τὰ ἀδύνατα χεράκια του, φορτώθηκε τὸ μεγάλο σιτάρι, καὶ... «μπράβο, μπράβο, πιτσιρίκο, φίνα τὰ κατάφερες» ἄκουσε τοὺς ἀποθηκάριους νὰ λένε.

Καὶ τώρα ἡ σειρὰ τοῦ Ψιχουλάκου. ‘Ο καημένος ὁ Ψιχουλάκος! Αὐτὸς ἦταν ὁ μικρόρος κι ὁ πιὸ ἀδύνατος ἀπ’ ὅλους. Αὐτὸ τὸ ἥξερε. Μὰ δὲν μποροῦσε νὰ κάνῃ ἄλλιῶς. “Επρεπε νὰ δοκιμάσῃ.

«Θεούλη μου, ἐσὺ ποὺ προστατεύεις ὅλα τὰ πλάσματά σου, ἀπὸ τὸ μεγάλο ἐλέφαντα μέχρι τὸ μικρὸ μερμήγκι, βοήθησε τώρα τὸν Ψιχου-

λάκο σου.»

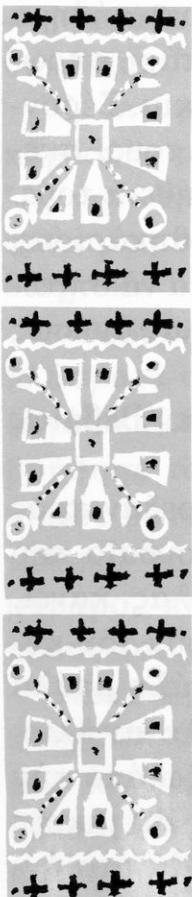
“Ομως, πρὶν προλάβη νὰ φορτωθῇ τὸ βαρὺ φορτίο, τὰ δυὸ ἀδέλφια του μ’ ἔνα πήδημα βρέθηκαν στὸ πλευρό του. Τὸ σιτάρι σπρώχνόταν τώρα ἀπὸ τὰ τρία μερμηγκάκια. Ξέροντας τὴν ἀδυναμία τοῦ ἀδελφούλη τους, σκέφτηκαν νὰ τοῦ προσφέρουν τὴ βοήθειά τους. Αὐτὴ ἡ πράξη συγκίνησε τοὺς ἀποθηκάριους, νὰ βλέπουν καὶ τὰ τρία μερμηγκάκια νὰ σπρώχνουν μαζὶ ἔνα σιταράκι, καὶ ἔβγαλαν ἀμέσως τὴν ἀπόφαση:

— Εἰσαστε ἐλεύθερα νὰ περάσετε. Βεβαίως καὶ ἔχετε πιὰ μεγαλώσει.

Χαρούμενα τὰ τρία ἀδέλφια ἔτρεξαν πρὸς τὴν ἔξοδο. Αὐτὸ τὸ κάτι πολὺ σπουδαῖο ποὺ ἔπρεπε νὰ κάνουν, τὸ εἶχαν κιόλας κάνει. Τώρα, δὲν ἔμενε παρὰ νὰ γνωρίσουν τὸν κόσμο, καὶ νὰ δοῦν ἐπιτέλους τὴ μεγάλη μπάλα ποὺ ἔβγαζε φῶς καὶ ζέστη καὶ τὴν ἐλεγαν ἥλιο. Τρία κεφαλάκια κοίταζαν τώρα ἔξω ἀπὸ τὴν τρύπα τῆς μερμηγκοπολιτείας. Τρεῖς μικρὲς καρδοῦλες πλημμύριζαν ἀπὸ εύτυχία στὸ ἀντίκρισμα τῆς ὅμορφης γῆς, ποὺ ἦταν σκεπασμένη μὲ ξανθὰ σιτάρια.

(Απὸ τὸ βιβλίο *Πές μου κάτι. Μανούλα*)

Κρατούμενη στην παράδοση της Ελλάδας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, η παραδοσιακή μουσική και χοροί της Ελλάδας είναι ένα από τα πιο γνωστά και αξέχαστα θέματα στην παγκόσμια μουσική παραδοσία.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

‘Ο ’Ηλιος καὶ ὁ ’Αέρας

‘Ο ’Αέρας θύμωσε,
μὲ τὸν Ἡλιο μάλωσε.

‘Ο ’Αέρας ἔλεγε:
«Εῖμαι δυνατότερος!»

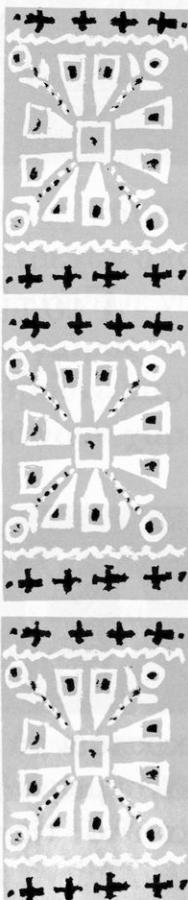
Καὶ ὁ Ἡλιος ἔλεγε:
«Σὲ περνῶ στὴ δύναμη!»

Ἐνας γέρος ἄνθρωπος
μὲ τὴ μαύρη κάπα του
στὸ χωράφι πήγαινε.

‘Ο ’Αέρας λάλησε:
«”Οποιος ἔχει δύναμη
παίρνει ἀπὸ τὸ γέροντα
τὴ χονδρὴ τὴν κάπα του!
Φύσησε, ξεφύσησε,
ἔσκασε στὸ φύσημα.”

ἀδικος ὁ κόπος του.
Κρύωσεν ὁ γέροντας
καὶ διπλὰ τυλίχθηκε
στὴ χονδρὴ τὴν κάπα του.
Καὶ ὁ Ἡλιος λάλησε:
«Οποιος ἔχει δύναμη
παίρνει ἀπὸ τὸ γέροντα
τὴ χονδρὴ τὴν κάπα του!»
Ἐφεξεν δὲ λαμπρος·
καλοσύνη σκόρπισεν,
ἔβγαλεν ὁ γέροντας
τὴ χονδρὴ τὴν κάπα του.
Πάλι ξαναλάλησε:
«Ἀκουσε καὶ μάθε το·
σὲ περνῶ στὴ δύναμη,
γιατὶ πᾶς μὲ τὸ κακὸ
κι ἐγὼ πάω μὲ τὸ καλό!»

(Απὸ τὸ βιβλίο *Παραμύθια*)

ΦΑΝΗ ΠΑΠΑΛΟΥΚΑ

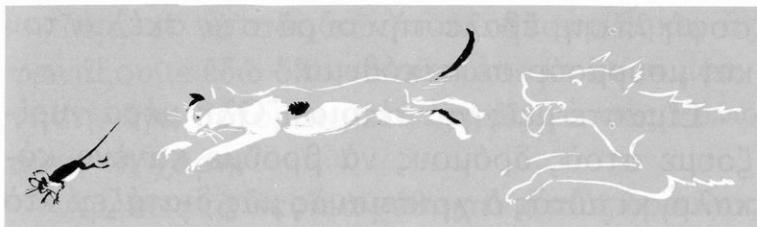
Γιατί τὰ σκυλιά κυνηγᾶνε
τὶς γάτες καὶ οἱ γάτες
τοὺς ποντικούς

Ι ΣΚΥΛΟΙ μὲ τὶς γάτες κι οἱ γάτες πάλι μὲ τοὺς ποντικοὺς ἥτανε πρῶτα φίλοι, ὅπως εἶναι ὅλα τὰ ζῶα μεταξύ τους. Μὰ κάποτε τσακώθηκαν, κι ἀπὸ τότε κρατάει τὸ μίσος τους ἀπὸ γενιὰ σὲ γενιά, κι ὅλοι μας σήμερα ξέρουμε πόσο ἔχθρεύονται οἱ σκύλοι τὶς γάτες κι οἱ γάτες τὰ ποντίκια.

Καὶ νά πῶς ἔγιναν τὰ πράγματα.

Μιὰ φορὰ κι ἔναν καιρό, πᾶνε χρόνια ἀπὸ τότε, τὰ σκυλιά μπλέχτηκαν δίχως νὰ τὸ θέλουν σὲ μιὰ δίκη. Τὰ καημένα δμως, σὰν σκυ-

λιὰ ποὺ ἥταν, δὲν ἥξεραν ἀπὸ δίκες καὶ τὰ εἴχανε χαμένα. Ἔτρεχαν ἀπὸ δῶ, ἔτρεχαν ἀπὸ κεῖ... Μὲ τὰ πολλά, κάποιος τοὺς ὁρμήνεψε νὰ πᾶνε σ' ἕνα δικηγόρο, μὰ κι ὁ δικηγόρος σ' ἄλλες σκοτοῦρες τοὺς ἔβαλε. Νὰ βροῦνε μάρτυρες, νὰ βροῦνε λεφτά, νὰ ὑπογράψουν χαρτιά. Θεέ μου, πόσα χαρτιά!

Καὶ σὰ νὰ μὴν ἔφταναν ὅλα αὐτά, μιὰ μέρα ὁ δικηγόρος τοὺς παρέδωσε μὲ μεγάλη ἐπισημότητα ἕνα σωρὸ χαρτιὰ καὶ τοὺς εἶπε νὰ τὰ φυλάξουν μὲ προσοχή, γιατὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ χαρτιὰ ἔξαρτιόταν ἡ τύχη τῆς δίκης. Τὰ σκυλιὰ ντράπηκαν, δὲν εἶπαν λέξη στὸ δικηγόρο καὶ πῆραν τὰ πολύτιμα χαρτιὰ κι ἔφυγαν... Μὰ ἄντε πάλι, ἄλλη σκοτούρα κι αὐτή. Ποῦ νὰ κρύψουν τὰ χαρτιά, ποιὸς νὰ τὰ φυλάη; Ἀναστατώ ὁλόκληρο τὸ σκυλολόι.

‘Ο πιὸ γέρικος σκύλος, αὐτὸς ποὺ ὅλοι σέβονταν κι ὅλοι λογάριαζαν πώς θὰ βρῆ μιὰ

σοφὴ λύση, ἔβαλε τὴν οὐρὰ στὰ σκέλια του και μουρμούρισε κακόθυμα:

— Εἴμαστε μεῖς γιὰ τέτοια; "Ολη μέρα γυρίζουμε στοὺς δρόμους νὰ βροῦμε κανένα κόκαλο, κι αὐτὸς ὁ χριστιανὸς μᾶς διατάζει: «τὸ νοῦ σας στὰ χαρτιά», σὰν νὰ μὴν ξέρη ἀπὸ σκυλιά!

Κείνη τὴν ὥρα, νά και μία γάτα. "Ασπρη ἄσπρη και καθαρή, μ' ἔναν κόκκινο μεταξωτὸ φιόγκο στὸ λαιμό της και μιὰ γαλάζια χάντρα νὰ μὴν τὴν πιάνη μάτι, καλοταϊσμένη, καλοζωισμένη, κατέβαινε ἀπὸ τῆς κυρᾶς της τὸ σπίτι, νὰ κάνη βόλτα στὴ λιακάδα. Τὴ βλέπουν τὰ καημένα τὰ σκυλιὰ σὰν σωτηρία μέσα στὴν ἀπελπισία τους κι εὐθὺς τὴ φωνάζουν και τῆς λένε:

—"Ε, κυρα-γάτα, δὲν παίρνεις ἐσù νὰ μᾶς φυλάξης τοῦτα τὰ πολύτιμα χαρτιά, πού 'σαι νοικοκυρὰ κι ἔχεις και σπίτι δικό σου;

‘Η γάτα γύρισε και κοίταξε τοὺς σκύλους ἔνα γύρο, τοὺς εἶδε ἀναστατωμένους, ἀναμαλλιασμένους, ταραγμένους, κατάλαβε πώς αὐτὰ τὰ χαρτιὰ θὰ ἥταν πολὺ πολύτιμα και σκέφτηκε νὰ μὴν ἀναλάβῃ μόνη της τόση μεγάλη εὐθύνη.

— Μμ, τί νὰ σᾶς πῶ; τοὺς ἀποκρίθηκε, ἃς φωνάξουμε ἐδῶ ὅλο τὸ σόι μου, κι ἀν συμφωνήσῃ, ἐγὼ δέχομαι μετὰ χαρᾶς νὰ σᾶς κάνω αὐτὴ τὴ χάρη.

Ἄμεσως τὰ σκυλιὰ χύθηκαν στοὺς δρόμους νὰ μαζέψουν τὶς γάτες, κι ὕστερα ἀπὸ λίγο μιὰ μιὰ ψιψίνα ἄρχισε νὰ ξεπροβάλῃ ἀπὸ τὰ στενά.

“Οταν μαζεύτηκε ὀλόκληρο τὸ γατόσογο, τοὺς εἶπαν οἱ σκύλοι τί χάρη ζητοῦσαν. Οἱ γάτες σκέφτηκαν κάμποσο κι ἀποφάσισαν νὰ δεχτοῦν νὰ βοηθήσουν τὰ σκυλιά, μιὰ κι αὐτὸ ποὺ ἥθελαν δὲν ἥτανε τίποτα σπουδαῖο γι’ αὗτές, κι ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ θὰ κέρδιζαν ἔτσι τὴν παντοτινὴ εὐγνωμοσύνη τοῦ σκυλόσογου, ποὺ μιὰ μέρα μποροῦσε νὰ τοὺς σταθῆ χρήσιμο.

Οἱ σκύλοι παρέδωσαν μ’ ἀνακούφιση τὰ πολύτιμα χαρτιὰ στὶς γάτες καὶ σκόρπισαν εὐθὺς στοὺς δρόμους νὰ χώσουν τὴ μουσούδα τους σὲ κανένα σκουπιδοντενεκέ. Οἱ γάτες πάλι παρέλαβαν μὲ τὴν ἐπισημότητα ποὺ ταίριαζε τὰ χαρτιὰ καὶ πήδηξαν ἀπὸ ἔνα παράθυρο σ’ ἔνα γειτονικὸ σπίτι. Στὸ πρῶτο δωμάτιο βρῆκαν τὸ τραπέζι τῶν ἀνθρώπων στρω-

μένο καὶ τὸ φαγητὸ στὰ πιάτα.

— Νὰ μὴν τ' ἀφήσουμε ἐδῶ τὰ χαρτιά, νιαούρισε μιὰ γάτα, μπορεῖ νὰ τὰ πάρουν οἱ ἄνθρωποι καὶ νὰ τὰ σκίσουν, πᾶμε πιὸ μέσα.

“Ολες οἱ γάτες βρῆκαν τὰ λόγια της σοφὰ καὶ εὐθὺς τρύπωσαν στὸ δεύτερο δωμάτιο.

“Ενα μικρὸ ἀγόρι καθόταν χάμω στὸ πάτωμα καὶ ἔπαιζε μ' ἔνα σωρὸ παιχνίδια.

— Πά, πά, πά, ψιθύρισε μιὰ ἄλλη γάτα, ἀπὸ τοῦτο τὸ μικρὸ τίποτε δὲ θὰ γλιτώσῃ, πᾶμε, πᾶμε.

‘Αφοῦ γύρισαν ἔτσι πολὺ εὔσυνείδητα —τὸ σωστὸ πρέπει νὰ τὸ ποῦμε— ὅλο τὸ σπίτι, στὸ τέλος συμφώνησαν πώς τὸ πιὸ κατάλληλο μέρος γιὰ νὰ κρύψουν τὰ πολύτιμα χαρτιὰ ἦταν τὸ κελάρι.

— Ακοῦστε καὶ μένα ποὺ εἶμαι τοῦ σπιτιοῦ, εἴπε ἡ γάτα μὲ τὴν κόκκινη κορδελίτσα, ἐδῶ νὰ τὰ κρύψουμε, ἡ νοικοκυρὰ μπαίνει ἀραιὰ καὶ ποῦ νὰ πάρη κάτι, κι ὕστερα ἐδῶ μέσα εἶναι τόσο σκοτεινά, ποὺ καὶ νὰ μπῆ, δὲ θὰ τὰ δῆ.

Πήδηξε τότε ἡ πιὸ σβέλτη γάτα πάνω σ' ἔνα τενεκὲ μὲ λάδι κι ἀπὸ ἐκεῖ τοποθέτησε ώραῖα ώραῖα τὰ χαρτιὰ στὸ πιὸ ψηλὸ ράφι. “Υστερα ἔκλεισαν μὲ προσοχὴ τὴν πόρτα τοῦ κελαριοῦ

καὶ βγῆκαν ἔξω. "Ομως οἱ καημενοῦλες οἱ γάτες δὲν εἶχαν λογαριάσει καλά:

Σ' ἐκεῖνο τὸ κελάρι πραγματικὰ ἡ νοικοκυρὰ τοῦ σπιτιοῦ ἔμπαινε ἀραιὰ καὶ ποῦ, ἀλλὰ... ἀλλὰ ἔμενε μιὰ ὀλόκληρη οἰκογένεια ποντικῶν. Μόλις ἔκλεισε ἡ πόρτα καὶ ξανάγινε στὸ κελάρι σκοτάδι, τὸ πιὸ μικρὸ ποντικάκι βγῆκε ἀπὸ τὴν τρύπα του καὶ πῆγε νὰ δῇ τί ἥταν τάχα τὸ καινούριο δέμα. Ἀμέσως ἄρχισαν τὰ δοντάκια του νὰ δουλεύουν σὰν πριόνι καὶ κρούτς κρούτς σκιζόταν λίγο λίγο τὸ χαρτί.

Τ' ἀδέρφια του, ποὺ ἄκουσαν τὸ θόρυβο, ἔτρεξαν περίεργα, καὶ σὰ νὰ μὴν ἔφταναν τὰ ποντικάκια, νά σου σὲ λίγο ἡ ποντικομάνα καὶ ὁ ποντικοπατέρας. "Ετσι ὀλόκληρη ἡ φαμίλια ρίχτηκε μὲ κέφι στὰ πολύτιμα χαρτιά. Κρούτς κρούτς.

Πέρασε καιρός, καὶ μιὰ μέρα ὁ μεγάλος δικηγόρος ζήτησε ἀπὸ τὰ σκυλιὰ νὰ τοῦ φέρουν τὰ χαρτιά. Τὰ σκυλιὰ ἔτρεξαν στὶς γάτες, κι οἱ γάτες ἀνύποπτες στὸ κελάρι. Μὰ τί ἥταν αὐτὸ ποὺ ἀντίκρισαν τὰ μάτια τους; Τὰ πολύτιμα χαρτιὰ εἶχαν γίνει κόσκινο. Ἀμέσως κατάλαβαν τί εἶχε συμβῆ. Ἀπελπισμένες χύθη-

καν στὸ δρόμο τραβώντας τὰ μουστάκια τους. Τὶς βλέπουν στὴ στιγμὴ οἱ σκύλοι, τὶς ρωτοῦν τί ἔγιναν τὰ χαρτιά, καὶ μόλις μαθαίνουν τὴν ἀλήθεια, ρίχνονται ἀπάνω τους καὶ ἀρχίζουν νὰ τὶς κυνηγοῦν. Οἱ γάτες πάλι, σὰν λυσσασμένες ἀπὸ τὸ κακό τους, τρέχουν, ξετρυπώνουν τὰ ποντίκια καὶ τὰ παίρνουν τὸ κατόπι. Τότε ἔγινε μεγάλο κακό. Γέμισαν οἱ δρόμοι ποντίκια, γάτες, σκυλιά. Μπρὸς τὰ ποντίκια τρέχανε δῶθε κεῖθε ζαλισμένα, πίσω τους οἱ γάτες μὲ σηκωμένες τὶς τρίχες τῆς γούνας τους καὶ ἀπὸ πίσω τὰ σκυλιά. Νιαουρίσματα, γαβγίσματα, μεγάλος σαματάς. Καὶ τρέχανε, τρέχανε, κυνηγιόνταν, ὥσπου ἀπόκαμε τὸ ποντικολόι, τὸ γατολόι, τὸ σκυλολόι.

Τότε κοίταξε ὁ καθεὶς νὰ κρυφτῇ, ὅπως μπορεῖ, γιὰ νὰ σωθῇ· τὰ ποντίκια ἀπ’ τὶς γάτες κι οἱ γάτες ἀπὸ τὰ σκυλιά.

Ἐτσι, ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα γεννήθηκε ἡ ἔχθρα, κι ὅπου πιὰ συναντήσῃ σκύλος γάτα τὴν παίρνει στὸ κυνηγητό, τὸ ἴδιο κι ἡ γάτα μὲ τὸν ποντικό...

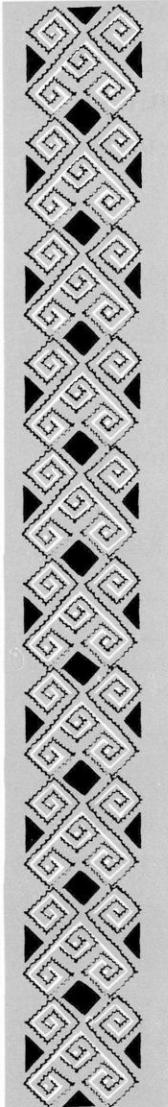
(Απὸ τὸ βιβλίο Τστορίες σὰν παραμύθια)

‘Ο Ποντικούλης

Στὸ σκοτάδι μαστορεύουν
πέντε ποντικοί.
Τί σκεπάρνια! Τί πριόνια!
Τί μαστορική!
Σὲ ντουλάπι νοικοκύρη
βάλθηκαν νὰ μποῦν·
κράτες! ὁ ἔνας, κρίτες! ὁ ἄλλος,
κόβουν καὶ τρυποῦν.

Εἶναι νύχτα καὶ στὸ σπίτι
τό ’ριξαν βαριά.
Ἐτεμπέλιασεν ὁ γάτος
δίπλα στὴ φωτιά.
Μόνο ἡ φάκα στὸ ντουλάπι
κάθεται ξυπνὴ
κι ἀφουγκράζεται τὸν κλέφτη
κι ὥρες ἀγρυπνεῖ.

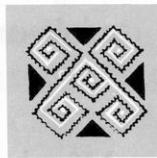
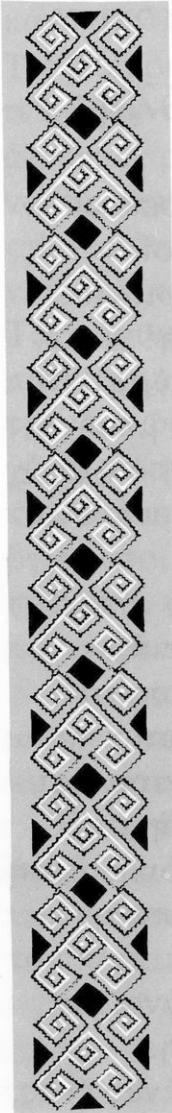
Μὲ τὰ δόντια τους ἀνοιξαν
τρύπα φοβερή.
Νά τους! μπαίνουν ἔνας ἔνας,

βόσκουν στὸ τυρί,
παξιμάδια ροκανίζουν,
στὸ γλυκὸ βουτοῦν,
κουβεντιάζουν, σουλατσάρουν,
σιγοπερπατοῦν.

Κι ὁ μικρὸς ὁ Ποντικούλης,
ποὺ ὅλο τριγυρνᾶ,
μὲς στὴ φάκα μπαινοβγαίνει
καὶ τήνε κουνᾶ.
Φράπ! ἐκείνη τὸν γραπώνει
καὶ τὸν ἔχει ἐκεῖ.
Γιὰ τοὺς πέντε ὁ Ποντικούλης
μπῆκε φυλακή.

(Απὸ τὸ βιβλίο *Παιδικὰ τραγούδια*)

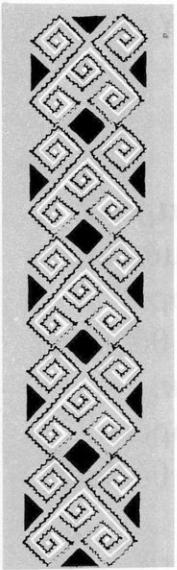

Τὸ ρολόι

— Γυρνᾶς τόσον καιρὸν
καὶ ποτὲ δὲν κοιμᾶσαι,
σὲ κοιτῶ καὶ θαρρῶ
κουρασμένο πώς θά 'σαι.
Τίκι-τάκ, τίκι-τάκ,
σὲ κοιτῶ καὶ θαρρῶ
κουρασμένο πώς θά 'σαι.

Τόσα χρόνια πιστὸν
μᾶς χτυποῦσες τὴν ὥρα,
στάσου κι ἔνα λεπτὸν
γιὰ ξεκούραση τώρα.
Τίκι-τάκ, τίκι-τάκ,
στάσου κι ἔνα λεπτὸν
γιὰ ξεκούραση τώρα.

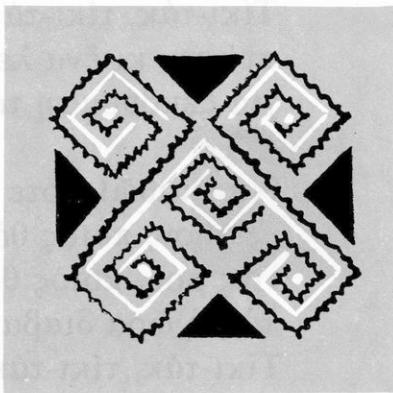
— Νὰ σταθῶ! Τότε πιά,
πές μου, ποιὸς θὰ σημαίνῃ;
Πές μου, ποιὸς θὰ χτυπᾶ
πώς ἡ ὥρα διαβαίνει;
Τίκι-τάκ, τίκι-τάκ,

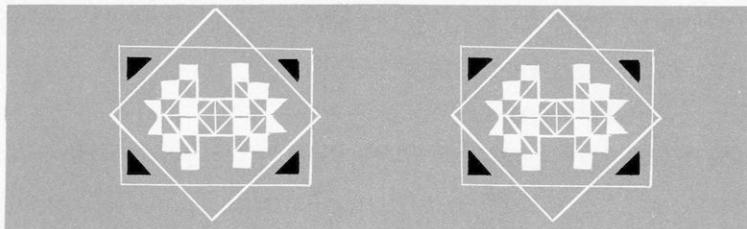

πές μου, ποιὸς θὰ χτυπᾶ
πώς ἡ ὥρα διαβαίνει;

Τὴ δουλειά μου ἀγαπῶ,
καὶ στὸν τοῖχο ἐδωπάνω
θὰ μετρῶ, θὰ χτυπῶ,
ὅσο ποὺ νὰ πεθάνω.
Τίκι-τάκ, τίκι-τάκ,
θὰ γυρνῶ, θὰ χτυπῶ,
ὅσο ποὺ νὰ πεθάνω.

(Απὸ τὸ βιβλίο *Ἄρμονία*)

ΕΛΕΝΗ ΒΑΛΑΒΑΝΗ

Τὸ ξένο αὐγὸ

INAI νύχτα. Στὸ φεγγαρόφωτο γυάλιζε μιὰ καλοχτισμένη δόλιοστρόγγυλη φωλιά, πάνω στὸ γερὸ κλαρὶ ἐνὸς καταπράσινου πεύκου. "Ολα τὰ πουλιὰ καὶ τὰ δέντρα κοιμοῦνται μέσα στὸ δάσος. Οἱ δύο κοκκινωποὶ τρυποφράχτες κοιμοῦνται κι αὐτοὶ βαθιὰ τούτη τὴ νύχτα μέσα στὴν καινούρια φωλιά τους καὶ δὲν μποροῦν ν' ἀκούσουν τίποτα μὰ τίποτα. Εἶχαν ἀποκοιμηθῆ ἀπάνω στὰ πέντε νεογέννητα αὐγούλάκια τους.

Μόνο τὸ φεγγάρι εῖδε...

Εἶδε τὸν κοῦκο, τὸ μαυριδερὸ πουλὶ μὲ τὶς σταχτιὲς γραμμές, νὰ κρατάῃ στὸ μαῦρο του

ράμφος ἔνα αὐγό. Ἐνα κιτρινοπράσινο αὐγὸ μὲ σταχτιές βοῦλες.

Τὸ φεγγάρι εἶδε...

Εἶδε τὸν κοῦκο νὰ πηγαίνῃ μὲ γρήγορο πέταγμα καὶ νὰ τὸ ἀφήνῃ μέσα στὴ φωλιὰ ποὺ κοιμοῦνται οἱ δυὸ μικροὶ τρυποφράχτες.

Κι ὅταν βγῆκε ὁ ἥλιος τὴν ἄλλη ἡμέρα τὸ πρωί, οἱ δυὸ τρυποφράχτες ἄνοιξαν τὰ ματάκια τους μὲ μεγάλη ἔκπληξη καὶ ὁ ἔνας κοίταζε τὸν ἄλλο σηκώνοντας ψηλὰ καὶ κουνώντας γρήγορα τὶς στρογγυλὲς οὐρίτσες τους πάνω κάτω, πάνω κάτω, πάνω κάτω. Ἀνοιγόκλεισαν πολλὲς φορὲς τὰ κοντά τους ράμφη καὶ ρωτοῦσαν:

— Ποιός; ποιός; ποιός;

Τὸ καταπράσινο πεῦκο ἄκουσε τὴ φασαρία καὶ τίναξε δυνατὰ τὶς βελόνες του.

— Ὁ κοῦκος! ὁ κοῦκος! ὁ κοῦκος! φώναξε δυνατὰ τρεῖς φορές.

— Πότε; πότε; πότε; ρώτησαν πάλι καὶ τὰ δυὸ πουλιὰ μαζί.

— Τὴ νύχτα, εἶπε τὸ πεῦκο. Μοῦ τὸ εἶπε τὸ φεγγάρι...

Τότε τὰ δυὸ πουλιὰ κοίταξαν ἀκόμη μιὰ φορὰ τὸ ξένο αὐγό, καὶ ἀφοῦ κοιτάχτηκαν μέσα στὰ μάτια, σὰ νὰ συμφώνησαν, τ' ἀγκάλια-

σαν μὲ τὰ φτερά τους καὶ τὸ ἀνακάτεψαν μὲ τὰ
ἄλλα πέντε ἀσπρουδερὰ αὐγούλάκια τους.

— "Ε! Τί πέντε, τί ἔξι, εἶπε ἡ τρυποφράχτισσα·
χῶρο ἔχουμε. Θὰ τὸ κλωσήσω μαζὶ μὲ τὰ δικά
μας.

— Θὰ γίνη παιδί μας, εἶπε ὁ τρυποφράχτης κι
ἄνοιξε τὰ φτερά του μὲ χαρὰ κι ἔφυγε νὰ φρον-
τίσῃ γιὰ φαγητό.

Τὴ δέκατη τρίτη ἡμέρα, ἔξι μικρά, μικρού-
τσικα πουλάκια βγῆκαν ἀπὸ τὰ ἔξι αὐγά.

— "Ενα, δύο, τρία, τέσσερα, πέντε... τὰ δικά
μας, μέτρησε ἡ μαμά.

— "Εξι, θέλεις νὰ πῆς! τὴ διόρθωσε ὁ μπαμπάς.
"Έξι δικά μας παιδάκια..."

— Καὶ τὸ κουκάκι; καὶ τὸ κουκάκι; ρώτησε
ἀνήσυχο τὸ πεῦκο καὶ κούνησε δυνατὰ τὶς βε-
λόνες του.

— Δικό μας καὶ τὸ κουκάκι, εἶπαν τρυφερὰ οἱ
δυὸ τρυποφράχτες κι ἄρχισαν νὰ τραγουδᾶνε
χαρούμενα.

Σὲ τρεῖς ἑβδομάδες, τὰ ἔξι πουλάκια εἶχαν
μεγαλώσει ἀρκετά. Οἱ γονεῖς τους ἔτρεχαν
δόλημερὶς καὶ τοὺς ἔφερναν τροφή: κάμπιες,
μύγες, σπόρους, χόρτα γιὰ νὰ χορτάσουν.
"Ολα, δλα τὰ παιδιὰ χόρταιναν, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ

πιὸ μεγάλο μὲ τὰ σκοῦρα φτερά.

— Γιατί δὲ χορταίνει τοῦτο τὸ παιδί; ρωτοῦσε
ὅ μπαμπάς ὁ τρυποφράχτης.

— Γιατὶ εἶναι τὸ κουκάκι! τὸ κουκάκι! γέ-
λασε ὁ ἥλιος ἀπὸ ψηλά.

— Γιατὶ εἶναι τὸ κουκάκι! τὸ κουκάκι! τίναξε
καὶ τὸ πεῦκο τὶς βελόνες του.

Σὲ ἔξι ἑβδομάδες τὸ κουκάκι εἶχε τόσο πολὺ¹
μεγαλώσει ποὺ δὲ χωροῦσε καλὰ καλὰ μέσα
στὴ φωλιά.

Καὶ τὰ πέντε ἄλλα μικρὰ τρυποφραχτάκια
δὲν πρόφταιναν νὰ χορτάσουν τὰ καημένα. Τὸ
κουκάκι ἔπαιρνε πρῶτο καὶ καλύτερο τὸ φα-
γητὸ ἀπὸ τὸ στόμα τῶν γονιῶν του καὶ ἄφηνε
τὰ μικρὰ νὰ τὸ κοιτάζουν μ' ἀνοιχτὰ τὰ ράμφη
τους καὶ νηστικά.

— Γιατὶ δὲ χορταίνουν τὰ μικρά; ρώτησε ὁ
τρυποφράχτης τὴ γυναίκα του.

‘Ο ἥλιος γέλασε δυνατά.

Τὸ πεῦκο γέλασε ἀκόμη πιὸ δυνατά... Καὶ τ'
ἄλλα πουλιὰ στὸ δάσος γέλασαν κι αὐτά.

— Φταίει τὸ κουκάκι... τὸ κουκάκι... τὸ κου-
κάκι... εἶπαν τότε ὅλα μαζί.

Καὶ ὁ ἥλιος καὶ τὸ πεῦκο καὶ τὰ ἄλλα που-
λιά.

“Οταν πέρασαν λίγες ήμέρες άκόμα, τὰ πουλάκια ἄρχισαν νὰ μαθαίνουν νὰ πετᾶνε. Ὁ μπαμπάς ὁ τρυποφράχτης πετοῦσε ἀπὸ δεξιὰ καὶ ἡ μαμὰ ἡ τρυποφράχτισσα πετοῦσε ἀπὸ ἀριστερά, καὶ στὴ μέση τὰ ἔξι παιδιά τους, κι ἄρχιζε ἔτσι τὸ μάθημα τῆς πτήσης. Ὅμως, μόνο τὸ κουκάκι πέταξε ἀμέσως· ἦταν τὸ πιὸ μεγάλο.

— Κοίτα τί γρήγορα ἔμαθε νὰ πετάη τὸ κουκάκι! φώναξε ὁ ἥλιος.

— Ἀλήθεια! ἀλήθεια! εἶπαν καὶ τ’ ἄλλα πουλάκια. Τὸ κουκάκι ἔμαθε πολὺ γρήγορα νὰ πετάῃ.

— Ναί, ἀλήθεια! εἶπε τὸ πεῦκο καὶ χαμήλωσε λίγο τὴν κορφή του γιὰ νὰ δῆ καλύτερα.

Εἶναι νύχτα. Στὸ φεγγαρόφωτο γυαλίζει μιὰ καλοχτισμένη φωλιά, πάνω στὸ μεγάλο κλαρὶ τοῦ καταπράσινου πεύκου. Οἱ δυὸ κοκκινωποὶ τρυποφράχτες κοιμοῦνται βαθιὰ τούτη τὴν νύχτα, καθὼς καὶ τὰ πέντε ἀπὸ τὰ παιδιά τους. Μόνο τὸ ἔνα, τὸ μεγαλύτερο παιδί, τὸ μαυριδερό, δὲν κοιμᾶται. Πάει στὴν πόρτα τῆς φωλιᾶς, πηδώντας στὰ κοντὰ κίτρινα ποδαράκια του, σηκώνει λίγο τὸ κεφάλι του, κοιτάζει λίγο τὸ φεγγάρι κι ἀπλώνει τὰ φτερά του καὶ πετάει

μέσα στή νύχτα μακριά ἀπὸ τὴ φωλιά... Κανεὶς δὲν τὸ εἶδε.

Μόνο τὸ φεγγάρι εἶδε... Εἶδε τὸν κοῦκο, τὸ πουλὶ ποὺ μεγάλωσαν οἱ τρυποφράχτες, νὰ φεύγη ἀπὸ τὴ φωλιά τους.

Κι ὅταν βγῆκε ὁ ἥλιος τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωί, οἱ δυὸ τρυποφράχτες ἄνοιξαν τὰ ματάκια τους καὶ κοιτάχτηκαν μὲ μεγάλη ἔκπληξη.

Μὲ τὴν ᾗδια ἔκπληξη κοιτάχτηκαν καὶ τὰ ἄλλα πέντε τρυποφραχτάκια καὶ σήκωσαν ὅλα μαζὶ τὶς στρογγυλές τους οὐρίτσες πάνω κάτω, πάνω κάτω, πάνω κάτω... κι ἀνοιγοκλείνοντας τὰ κοντά τους ράμφη ρωτοῦσαν:

— Γιατί; γιατί; γιατί;

Τὸ πεῦκο ἄκουσε τὴ φασαρία καὶ τίναξε δυνατὰ τὶς βελόνες του:

— Γιατὶ εἶναι κοῦκος! γιατὶ εἶναι κοῦκος! Γι' αὐτὸ ἔφυγε. 'Ο κοῦκος ζῆ μόνος...

— 'Ο κοῦκος ζῆ μόνος! εἶπε καὶ ὁ ἥλιος κι ἔστειλε τὶς ἀκτίνες του στὴ φωλιά τῶν τρυποφράχτηδων.

— 'Ο κοῦκος ζῆ μόνος!... εἶπαν καὶ τ' ἄλλα πουλιά.

Τότε οἱ δυὸ τρυποφράχτες πῆραν τὰ πέντε παιδιά τους καὶ πέταξαν ὅλοι μαζὶ γιὰ νὰ

βροῦνε τροφή.

— Εἶναι κοῦκος... εἶπαν κι αὐτοί. 'Ο κοῦκος
ζῆ μόνος. Τώρα πιὰ μεγάλωσε. Δὲν πειράζει.

‘Ο ἥλιος μάζεψε ἀργά τὶς ἀκτίνες του, καθὼς
ἐρχόταν τὸ βράδυ. Τὴν ὥρα ἐκείνη οἱ τρυπο-
φράχτες γύριζαν πίσω χορτάτοι στὴ φωλίτσα
τους.

— Κούκου... κούκου... ἀκούστηκε ἀπὸ μα-
κριὰ τὸ τραγούδι τοῦ κούκου.

(Απὸ τὸ βιβλίο *Tὸ χρυσὸ ρόδι*)

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

Κοῦκος

«Κούκου! κούκου!» Κοῦκος καὶ λαλεῖ.

Τί χαρά! τ' ἀκούσατε, παιδιά;

”Ανοιξη φωνάζει τὸ πουλί!

«Κούκου! κούκου!» δεύτερη φωνή.

«Δέντρα, ἀνθίστε, βγάλετε κλαδιά!

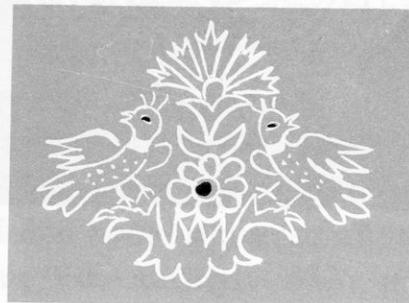
Χαίρεστε καὶ λάμπετε, οὐρανοί!»

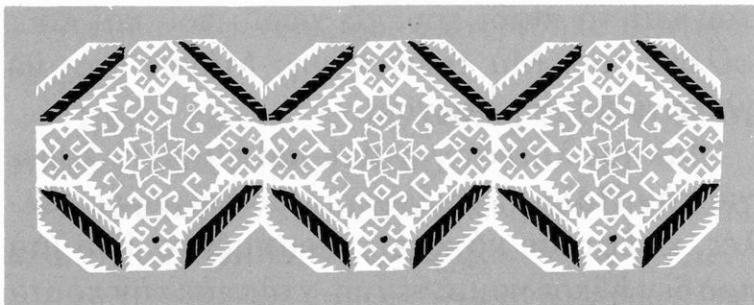
«Κούκου! κούκου!» τρίτωσες, πουλί.

— Αγαθή, χαρούμενη καρδιά,

Σ' ἀγαπῶ (νὰ τὸ ἔξερες!) πολύ.

(Απὸ τὸ περιοδικὸ *Η Διάπλασις τῶν Παιδῶν*)

ΛΟΤΗ ΠΕΤΡΟΒΙΤΣ-ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Οι τρεῖς συμβουλὲς

KΑΠΟΤΕ, τὰ πολὺ παλιὰ χρόνια, ζοῦσε σ' ἔνα χωριό ἔνας καλὸς ἄνθρωπος μὲ τὴ γυναικα του καὶ τὸ γιό του. Τὸν ἔλεγαν Μιχάλη καὶ δούλευε σκληρὰ γιὰ νὰ κερδίζῃ τὸ ψωμί του. "Ομως οἱ καιροὶ ἦταν δύσκολοι, κι ὅσο κι ἀν κοπίαζε, δύσκολα, πολὺ δύσκολα κατάφερνε νὰ τὰ βγάζῃ πέρα.

"Αποφάσισε λοιπὸν μιὰ μέρα νὰ ξενιτευτῇ, νὰ πάη στὴν Πόλη νὰ δουλέψῃ. "Ετσι θὰ μποροῦσε νὰ στέλνῃ ἀπὸ κεῖ χρήματα στοὺς δικούς του. Θὰ νοσταλγοῦσε βέβαια τὴ γυναικα

του καὶ τὸ παιδί του, τὸ χωριό του καὶ τοὺς φίλους του. Μὰ τί νὰ κάνη; Μόνον ἔτσι θὰ γλίτωνε ἀπ’ τὴν φτώχεια.

Φίλησε λοιπὸν γυναίκα καὶ παιδί, κι ἔφυγε γιὰ τὴν Πόλη. Ταξίδεψε, ταξίδεψε μέρες πολλές, κι ἔφτασε κάποτε κουρασμένος. Καὶ μιὰ ποὺ δὲν ἥξερε καμιὰ τέχνη, χτύπησε τὴν πόρτα ἐνὸς ἀρχοντικοῦ καὶ ζήτησε ἀπὸ τὸν "Αρχοντα νὰ τὸν πάρῃ γιὰ ὑπηρέτη. Ἐκεῖνος δέχτηκε, κι ἔτσι ὁ Μιχάλης βρῆκε σπίτι καὶ τροφὴ κι ἄρχισε νὰ κερδίζῃ χρήματα. "Ολα ὅμως τὰ ἔστελνε στοὺς δικούς του. Γιὰ κεῖνον δὲν κρατοῦσε τίποτε.

Πέρασαν δέκα χρόνια, κι εἶπε πιὰ νὰ γυρίση στὸ χωριό του. Ἀρκετὰ εἶχε στείλει στὸ σπίτι του. Καιρὸς πιὰ νὰ φιλήσῃ τὴ γυναίκα του καὶ τὸ παιδί του. Πρὶν φύγη, ὁ "Αρχοντας τὸν φώναξε καὶ τοῦ εἶπε:

— Δούλεψες τίμια τόσα χρόνια, Μιχάλη. Είσαι καλὸς ἄνθρωπος. Γι’ αὐτὸ κι ἐγὼ θὰ σου δώσω γιὰ δῶρο τρεῖς πολύτιμες συμβουλές. Νὰ τὶς θυμᾶσαι ὅμως! Ἐχεις πολὺ δρόμο γιὰ νὰ φτάσης στὸ χωριό σου. Πολλὰ μπορεῖ νὰ σου συμβοῦν. Μὰ ἂν ἀκολουθήσης τὶς συμβουλὲς αὐτές, τίποτα δὲν ἔχεις νὰ φοβηθῆς.

—'Ακούω, ἀφέντη μου, ἀποκρίθηκε ὁ Μιχάλης.

— Πρῶτα πρῶτα, νὰ μὴ ρωτᾶς γιὰ δ, τι δὲ σὲ νοιάζει, εἶπε ὁ "Αρχοντας".

— Καλά, ἀφέντη μου, ἀποκρίθηκε ὁ Μιχάλης.
Σ' εὐχαριστῶ. Κι ἡ δεύτερη;

— Απὸ τὸ δρόμο σου ποτὲ μὴν ξεστρατίζης, εἶπε ὁ "Αρχοντας".

— Καλά, ἀφέντη μου, ἀποκρίθηκε ὁ Μιχάλης.
Σ' εὐχαριστῶ. Κι ἡ τρίτη;

— Τὸν βραδινό σου τὸ θυμὸν νὰ τὸν φυλᾶς τὸ πρωινό, τοῦ εἶπε ὁ "Αρχοντας". "Αντε τώρα, ὅρα καλή!"

— Σ' ἀφήνω γειά, ἀφεντικό, ἀπάντησε ὁ Μιχάλης καὶ ξεκίνησε.

Χρήματα βέβαια δὲν εἶχε γιὰ νὰ ἀγοράσῃ ἄλογο, ἀφοῦ ὅλα τὰ ἔστελνε στὸ σπίτι του. "Ετσι, τί νὰ κάνη, πήγαινε μὲ τὰ πόδια.

Περπάτησε δυὸ μέρες καὶ δυὸ νύχτες, καὶ ξαφνικά, τ' ἄλλο πρωί, βλέπει ἔναν ἄνθρωπο, παράξενα ντυμένο, νὰ κολλᾶ χρυσὰ φλοιοριὰ στὰ φύλλα μιᾶς ἐλιᾶς. Περίεργο, σκέφτηκε, γιατί τὸ κάνει αὐτό; Γιατί εἶν' ἔτσι ντυμένος; "Ομως θυμήθηκε τὴ συμβουλὴ τοῦ ἀφεντικοῦ του, νὰ μὴ ρωτᾶ γιὰ δ, τι δὲν τὸν νοιάζει, καὶ

συνέχισε τὸ δρόμο του.

—”Ε! Σταμάτησε και θέλω νὰ σοῦ μιλήσω, τοῦ φώναξε ὁ ἄνθρωπος μὲ τὰ παράξενα ροῦχα. Χρόνια τώρα εἶμαι ἐδῶ και κάνω αὐτὸ ποὺ βλέπεις. Περιμένω νὰ δῶ ἂν θὰ περάσῃ κανεὶς χωρὶς νὰ μὲ ρωτήσῃ τὸ γιατί. ”Ομως, μόνον ἐσὺ δὲ μὲ ρώτησες. Μπράβο, δὲν εἶσαι καθόλου περίεργος. Πάρε λοιπὸν ὅλα τὰ φλουριά ποὺ εἶναι στὸ δέντρο και στὸ σακούλι γιὰ ἀνταμοιβή σου.

Χαρούμενος ὁ Μιχάλης μάζεψε τὰ φλουριά, τὰ ἔβαλε ὅλα στὸ σακούλι, εὐχαρίστησε τὸν ἄνθρωπο και συνέχισε τὸ δρόμο του.

Περπάτησε μιὰ μέρα και μιὰ νύχτα, και τὸ ἄλλο πρωὶ βλέπει πέντε ἀγωγιάτες, μὲ τὰ γαϊδουράκια τους φορτωμένα τρόφιμα, νὰ παίρνουν τὸ δρόμο τὸν δικό του.

—”Ε! καλοί μου ἄνθρωποι, τοὺς φώναξε. Κάνετέ μου μιὰ χάρη. ”Αστε με νὰ φορτώσω αὐτὸ τὸ σακούλι σ’ ἔνα γαϊδουράκι. ”Ερχομαι ἀπὸ μακριὰ και κουράστηκα νὰ τὸ κρατῶ.

— Μετὰ χαρᾶς, ἀποκρίθηκαν ἐκεῖνοι.

”Ετσι, συνέχισαν τὸ δρόμο τους ὅλοι μαζί, κι ὁ Μιχάλης εὐχαριστοῦσε τὸ Θεὸ γιὰ τὴν καλή του τύχη.

Ξάφνου, βλέπουν ἀπὸ μακριὰ ἔνα παλιό,
έτοιμόρροπο σπίτι.

—'Εκεῖ μέσα εἶναι μιὰ ταβέρνα, φώναξε ὁ ἔνας
ἀγωγιάτης. Πᾶμε νὰ πιοῦμε κρασί.

—"Ελα κι ἐσὺ μαζί μας, εἶπαν ὅλοι τοῦ Μι-
χάλη.

'Εκεῖνος ὅμως θυμήθηκε τὴ δεύτερη συμ-
βουλὴ τοῦ ἀφεντικοῦ του, ποτὲ νὰ μὴν ξεστρα-
τίζῃ ἀπὸ τὸ δρόμο του, καὶ δὲν μπῆκε στὴν
ταβέρνα. Κάθισε ἔξω καὶ φύλαγε τὰ γαϊδουρά-
κια καὶ τὰ πράγματα.

Οἱ ἀγωγιάτες στὴν ταβέρνα, ὅλοι κι ἔπιναν,
ἔπιναν κρασί, ὥσπου μέθυσαν κι ἄρχισαν νὰ
χοροπηδοῦν καὶ νὰ φωνάζουν. Κι ἀπὸ τὸ πολὺ^ν
τὸ χοροπηδητό, σὲ μιὰ στιγμή, γκρεμίζεται ἡ
ταβέρνα καὶ πέφτει τὸ ταβάνι στὰ κεφάλια
τους.

Εἶδε κι ἔπαθε ὁ καημένος ὁ Μιχάλης νὰ
τοὺς βγάλῃ ἀπὸ κεῖ. Τοὺς περιποιήθηκε, τοὺς
ἔδεσε τὶς πληγές τους, τοὺς ἔδωσε νερὸν νὰ
πιοῦν καὶ τοὺς ἔβαλε νὰ ξαπλώσουν κάτω ἀπὸ
ἔνα δέντρο. 'Εκεῖνοι γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστή-
σουν:

— Πάρτα ὅλα, τοῦ εἴπανε, καὶ τὰ γαϊδουράκια
καὶ τὰ τρόφιμα, γιὰ τὸ καλὸ ποὺ μᾶς ἔκανες.

Μὲ τὰ γαϊδουράκια φορτωμένα τώρα, ὁ Μιχάλης συνέχιζε χαρούμενος τὸ δρόμο του και σκεφτόταν τί χαρὰ θὰ ἔκανε ἡ γυναίκα του, ὅταν θὰ τὸν ἔβλεπε νὰ φτάνῃ μὲ δλα τοῦτα τὰ καλὰ στὸ σπιτικό τους.

Περπάτησε ἀκόμη μιὰ μέρα, και τὴν νύχτα ἔφτασε ἐπιτέλους στὸ χωριό τους. "Οταν ὅμως πλησίαζε τὸ σπίτι του, βλέπει ἔναν ἄντρα νὰ μπαίνῃ μέσα και τὴν γυναίκα του νὰ τὸν καλωσορίζῃ.

«'Α! ἔτσι» σκέφτηκε θυμωμένα. «'Εγὼ δουλεύω τόσα χρόνια γιὰ νὰ τῆς στέλνω χρήματα, κι ἐκείνη μὲ ξέχασε και παντρεύτηκε ἄλλον. Θὰ φύγω λοιπὸν κι ἐγώ. Θὰ πάω πίσω στὴν Πόλη.»

Κι ἔκανε νὰ ξεκινήσῃ. Σκέφτηκε ὅμως τὴν τρίτη συμβουλὴ τοῦ ἀφεντικοῦ του, τὸν βραδινό του τὸ θυμὸν νὰ τὸν κρατᾶ τὸ πρωινό. Πῆγε λοιπὸν ἐκεῖ δίπλα σὲ μιὰ καλύβα και κοιμήθηκε ὥσπου νὰ ξημερώσῃ.

Πρωὶ πρωὶ τὴν ἄλλη μέρα, ἄκουσε νὰ μιλοῦν στὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ του. Βγαίνει ἀπ' τὴν καλύβα και βλέπει τὸν ἄντρα, ποὺ εἶχε δεῖ τὸ βράδυ, νὰ φεύγῃ και νὰ λέη στὴ γυναίκα του:

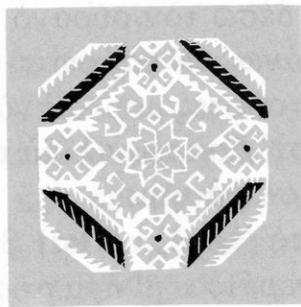
— Γειά σου μάνα, θὰ γυρίσω τὸ μεσημέρι.

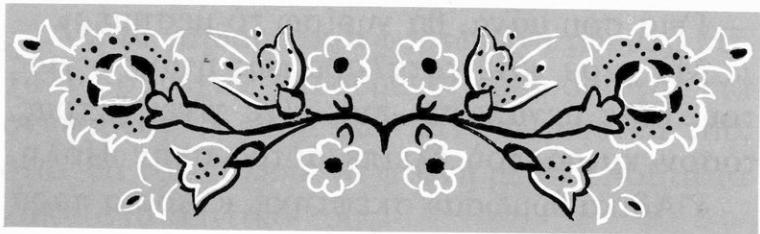
Μὲ χαρὰ τότε κατάλαβε πῶς ἥτανε ὁ γιός του. Εἶχε μεγαλώσει πιά, εἶχε γίνει ἄντρας, τόσον καιρὸν ποὺ ἔλειπε αὐτὸς στὴν Πόλη.

«”Αδικα θύμωσα» σκέφτηκε. «”Αδικα παρὰ λίγο νὰ φύγω πάλι.»

Ἐτρεξε τρελὸς ἀπ' τὴν χαρά του, τοὺς ἀγκάλιασε καὶ τοὺς δυό, γυναίκα καὶ παιδί, καὶ ἔφερτο ταῖς καλὰ ποὺ εἶχε φέρει. Κι ἀπὸ τότε δὲν ξανάφυγε ποτὲ ἀπ' τὸ χωριό του. “Εζησε ἐκεῖ χρόνια πολλά, μὲ δῆλα τὰ καλά του, μὲ τὴν γυναίκα καὶ τὸ γιό, τὰ ἐγγόνια ποὺ ἤρθαν ἔπειτα καὶ τὰ δισέγγονά του.

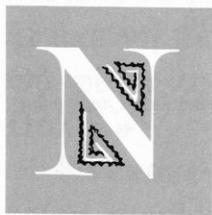
(Απὸ τὸ βιβλίο 17 ἑλληνικὰ λαϊκὰ παραμύθια)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ-ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ

Τὸ γεφύρι τ' οὐρανοῦ

Α ’ΜΟΥΝΑ ψηλός, νά ’μουνα και μάγος! ἔλεγε ὁ Γιαννιδός καταμόναχος στοῦ ποταμοῦ τὴν ἄκρια. Θὲ νά ’στηνα γεφύρι νὰ δέσω τὸν οὐρανὸ μὲ τὴ γῆς. Νὰ περπατάω ἀπάνω, νὰ φτάσω τ’ ἄστρα, νὰ γεμίζω φῶς τὶς χοῦφτες μου και νὰ τὸ κατεβάζω. Νὰ τὸ ρίχνω στ’ ἄσπρα μαλλιὰ τῆς μάνας μου, νὰ λάμπουνε σὰν ἀσήμι.

’Εκεῖ ποὺ τό ’λεγε, νά και βγαίνει ἀπὸ τὸ ποτάμι μιὰ νεράιδα. Φόραγε πράσινο φουστάνι, διάφανο, και τὰ πόδια, τὰ χέρια κι ἡ θωριά της μοιάζανε μὲ κρίνα.

Τοῦ Γιαννιοῦ τοῦ κόπηκε ἡ μιλιὰ ἀπὸ τὸ φόβο. Τό χε δὰ ἀκουστό, πὼς οἱ ξωθιὲς παίρνουνε τὴ μιλιὰ τῶν ἀνθρώπων. Μὰ ἡ Νεράιδα τοῦ γέλασε καὶ τοῦ εἶπε:

— Γεφύρι θές, Γιαννιό, νὰ δένη τὸν οὐρανὸ μὲ τὴ γῆς; Μονάχος σου τὸ φτιάνεις, μονάχος τὸ χαλᾶς.

‘Ο Γιαννιὸς τά χασε. “Εκανε νὰ ρωτήσῃ τὴ νεράιδα, μὰ αὐτὴ εἶχε κιόλας χαθῆ μπροστὰ στὴ ρίζα τῆς βελανιδιᾶς, ποὺ ἄπλωνε τὸν ἵσκιο της στὸ ποτάμι. ‘Ο Γιαννιὸς τὸ κοίταξε. Κι δπως τρεμόπαιζε τὸ φῶς ἀπάνω στὰ ἵσκιωμένα νερά, ἀφήνοντας ποῦ καὶ ποῦ ἄσπρες βοῦλες, τοῦ φάνηκε πὼς ἔβλεπε πλῆθος μικρές, μικρούτσικες νεράιδες, ποὺ σαλεύανε τὰ κρινένια τους χέρια καὶ τραγουδούσανε μ’ ἀσημένια φωνή:

— Μονάχος σου τὸ φτιάνεις, μονάχος τὸ χαλᾶς.

— Πῶς γίνεται; εἶπε φωναχτὰ ὁ Γιαννιός, γιὰ νὰ σιγουρευτῇ πὼς δὲν ἔχασε τὴ μιλιά του.

Μ’ ἀπὸ κείνη τὴν ὥρα ἔχασε τὴν ὅρεξή του. Δὲν ἦθελε νὰ φάη, δὲν ἦθελε νὰ πιῇ. Μονάχα τὸ γεφύρι εἶχε στὸ νοῦ. Πήγαινε πρωὶ καὶ βράδυ στὸ ποτάμι καὶ φώναζε στὶς νεράιδες:

— Πῶς γίνεται; Πῶς γίνεται μονάχος νὰ τὸ φτιάχνω, μονάχος νὰ τὸ χαλῶ τὸ γεφύρι;

Κι ἄκουγε τὸ ποτάμι ποὺ κυλοῦσε τραγουδιστὰ τὰ νερά του καὶ τὰ δέντρα ποὺ σειούσανε τὰ φύλλα τους, κι ἔτσι, πάλι, τ' ἄκουγε νὰ τοῦ ἀποκρίνουνται:

— Μονάχος σου τὸ φτιάνεις, μονάχος τὸ χαλᾶς.

‘Η μάνα του τὸν ἔβλεπε ποὺ δὲν εἶχε κέφι μήτε γιὰ παιχνίδι, μήτε γιὰ φαΐ, μήτε γιὰ γέλιο καὶ τοῦ ’λεγε:

— Τί ἔχεις, Γιαννιό μου, καὶ δὲν τρῶς; Τί ἔχεις καὶ δὲ γελᾶς καὶ δὲν παίζεις, ὅπως πρῶτα;

— Τίποτα, μάνα. Θέλω μονάχα νὰ στήσω γεφύρι, νὰ δέσω τὸν οὐρανὸ μὲ τὴ γῆς, ν’ ἀνέβω στ’ ἄστρα καὶ νὰ γεμίσω τὶς φοῦχτες μου φῶς ν’ ἀσημώσω τὰ μαλλιά σου.

— Σὲ καλό σου, παιδί μου, εἶπε ἡ μάνα του καὶ τὸν ἀγκάλιασε νὰ τὸν φιλήσῃ. Αὐτὰ οἱ ἀνθρώποι δὲν μποροῦνε νὰ τὰ κάνουνε. Κοίτα μονάχα μὴ χάστης κάνα γίδι στὴ βοσκή.

— Μὴν ἔχης φόβο γιὰ μένα, μάνα, μήτε γιὰ τὰ γίδια. Μ’ ἀν δὲ φτιάσω τὸ γεφύρι, δὲ θά ’βρω ποτές μου ἥσυχία.

Κι ὅλο κιτρίνιζε ἀπὸ τὴν ἀφαγιὰ καὶ τὴν

πίκρα, νὰ συλλογιέται τὰ λόγια τῆς νεράιδας.
Μιὰ μέρα, κεῖ ποὺ ἔπαιζε τὴ φλογέρα στὸ
βουνό, βλέπει μπροστά του μιὰ γριούλα.

— “Ωρα καλή, παιδί μου.

— Καλῶς τὴν κυρούλα. Κάτσε ν’ ἀρμέξω τὴ
γίδα νὰ σου δώσω γάλα.

Σὰν ἥπιε τὸ γάλα, ἡ γριὰ εἶπε:

— “Εχε τὴν εύκη μου. Κι ὅ,τι λαχταρᾶς νὰ
γίνη.

— Μὰ πῶς νὰ γίνη αὐτὸ ποὺ λαχταρῶ; εἶπε ὁ
Γιαννιός. Ἡ μάνα μου λέει πῶς οἱ ἄνθρωποι
δὲν μποροῦν νὰ κάνουνε τέτοια πράματα.

Καὶ τῆς εἶπε γιὰ τὸ γεφύρι.

Ἡ γριὰ γέλασε.

— “Ακουσε τὰ λόγια μου καὶ δὲ θὰ χάσης, τοῦ
εἶπε. Τὸ βράδυ, σὰ θὰ γυρίσης στὸ σπίτι σου,
νὰ πᾶς στὴ μάνα σου τὸ πιὸ ὅμορφο ἀχλάδι ποὺ
θὰ βρῆς, νὰ τῆς γελάσης γλυκὰ καὶ νὰ τὴ ρω-
τήσης: Πῶς τὰ πέρασες, μάνα; Καὶ σὰ θ’ ἀρχί-
ση ἐκείνη νὰ σου μιλᾶ, νὰ μὴν ξεκολλήσης
τὰ μάτια σου ἀπὸ τὰ δικά της.

— Καλά, κυρούλα, εἶπε ὁ Γιαννιός. ”Ετσι θὰ
κάνω.

Βόσκησε τὰ γίδια του ὅλη μέρα, καὶ σὰν
πῆρε τὸν κατήφορο γιὰ νὰ τὰ κλείση στὸ μαν-

τρί, ἔψαχνε μὲ τὰ μάτια τὶς ἀγριαχλαδιές. Μὰ
ὅλα τ' ἀχλάδια πού 'βλεπε, τοῦ φαινόντανε
πράσινα, ἄγουρα καὶ στυφά.

Εἶδε καὶ μιὰν ἀχλαδιὰ ξεμοναχιασμένη,
φορτωμένη φροῦτα. Ἀποπάνω της πετούσανε
πουλιά. Κατεβαίνανε, τσιμπούσανε τ' ἀχλάδια
καὶ πάλι φεύγανε.

— Μμ! εῖπε ὁ Γιαννιός. Τούτη ἡ ἀχλαδιὰ θά
'χη ὥριμα ἀχλάδια. Ἀνέβηκε στὸ δέντρο γιὰ
νὰ βρῆ τὸ καλύτερο. Τ' ἀγκάθια τοῦ τρυπού-
σανε πότε τὰ χέρια, πότε τὰ πόδια, μὰ ὁ Γιαν-
νιός τὸ σκοπό του. Δὲν ἔβρισκε καλὸ ἀχλάδι,
γιατὶ τὰ εἶχαν ὅλα τσιμπημένα τὰ πουλιά. Δο-
κίμασε νὰ φάη, καὶ τὰ βρῆκε ὥριμα καὶ νό-
στιμα. Μὰ πῶς νὰ πάη στὴ μάνα του χαλα-
σμένο ἀχλάδι; Κεῖ ποὺ ψαχούλευε, ἀνάμεσα
σὲ κάτι φύλλα, πῆρε τὸ μάτι του ἔνα ἀχλάδι
γινωμένο, ὅμορφο καὶ γερό. "Απλωσε νὰ τὸ
κόψη, μὰ δὲν μποροῦσε. Τὸ ἀχλάδι βαστοῦσε
γερά.

— Γιὰ τὴ χαρὰ τῆς μάνας μου θὰ σὲ κόψω, εῖπε
ὁ Γιαννιός καὶ τράβηξε δυνατὰ καὶ μὲ πεῖσμα
τὸ ἀχλάδι. Αὐτὸ βγῆκε μονομιᾶς, σὰ νά 'ταν
ἀκουμπισμένο σὲ μπαμπάκια, κι ὁ Γιαννιός
ἄκουσε νὰ βγαίνῃ ἀπ' τὸ δέντρο μιὰ φωνή:

— Χαλάλι, ἀφοῦ ναι γιὰ τὴ μάνα σου.

‘Ο Γιαννιὸς παραξενεύτηκε πολύ. Πῆρε ώστόσο τ’ ἀχλάδι, τὸ ἔβαλε στὴν τσέπη του κι ἔτρεξε νὰ μαζέψῃ τὰ γίδια ποὺ εἶχανε σκορπίσει.

Σὰν ἔκλεισε τὰ γίδια στὸ μαντρί, πῆγε στὴ μάνα του κι ἔκανε ὅπως τοῦ εἶπε ἡ γριά.

— Νά χης τὴν εὐκή μου, παιδάκι μου, εἶπε ἡ μάνα του κι ἔσκυψε νὰ φιλήσῃ τὸν Γιαννιό. Κι αὐτὸς εἶδε στὰ μάτια της ἔνα φῶς ὅμορφο καὶ δυνατό, σὰν τὸν ἥλιο. Τὸ φῶς πετάρισε μιὰ στιγμὴ καὶ χάθηκε.

‘Ο Γιαννιὸς ἀπόμεινε συλλογισμένος. Μὰ ἡ καρδιά του ἦταν πιὸ ἥσυχη, πιὸ ξαλαφρωμένη, καὶ γέλασε τῆς μάνας του. Αὐτή, ποὺ τὸν ἔβλεπε τόσες μέρες πικραμένο, χάρηκε, καὶ πάλι εἶδε ὁ Γιαννιὸς στὰ μάτια της τὸ ἴδιο φῶς.

Τὴν ἄλλη μέρα, κεῖ πού βοσκε ὁ Γιαννιὸς τὰ γίδια, ξαναπέρασε ἡ γριά.

— Έκανες ὅπως σοῦ εἶπα; τὸν ρώτησε.

— Ναί. Μὰ τί νὰ τὰ κάνη ἡ μάνα μου τ’ ἀχλάδια; Ἐγὼ θέλω νὰ φτιάξω τὸ γεφύρι, νὰ τῆς ἀσημώσω τὰ μαλλιά μὲ τὸ ἀστρινό φῶς.

— Ε! Τότε πήγαινε της ἀπόψε ἔνα λαγό.

— Καλά, θὰ τῆς πάω, εἶπε ὁ Γιαννιός.

Παιδεύτηκε, παιδεύτηκε, ώσπου ἔπιασε ἔνα λαγό καὶ τὸν πῆγε. Πάλι χάρηκε ἡ μάνα του καὶ πάλι πετάρισε στὰ μάτια της τὸ φῶς. Τοῦ Γιαννιοῦ τοῦ φάνηκε πώς, ἐτούτη τὴ φορά, ἔμοιαζε σὰν ἀχτίνα.

Τὴν τρίτη μέρα, ἡ γριὰ τοῦ εἶπε νὰ πάῃ στὴ μάνα του ἔνα πουλί. Ὁ Γιαννιὸς κυνήγησε ὅλη τὴ μέρα, κουράστηκε, ἴδρωσε, μὰ πῆγε στὴ μάνα του τὸ πουλί, γελαστὸς καὶ χαρούμενος. Κι ἡ ἀχτίνα στὰ μάτια της τοῦ φάνηκε ἀκόμα πιὸ μεγάλη.

Μὰ τί κακὸ ξαφνικά! Ἡ ἀχτίνα σβήστηκε στὰ μάτια τῆς μάνας, ποὺ σκοτεινιάσανε καθὼς γύρισε καὶ τοῦ εἶπε:

— Γιαννιό μου, τὴν ἔβγαλες πιὰ ἀπὸ τὸ μυαλό σου τὴν ἰδέα νὰ χτίσης τὸ γεφύρι;

Κάτι ἄστραψε μεμιᾶς μέσα στὸ μυαλὸ τοῦ Γιαννιοῦ. Θυμήθηκε τὰ λόγια τῆς νεράιδας: «Μονάχος σου τὸ χτίζεις, μονάχος τὸ χαλᾶς».

— Τοῦτο δῶ εἶναι τὸ γεφύρι, εἶπε μέσα του.

Ρίχτηκε στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας του καὶ τῆς εἶπε:

— Τό ’χτισα, μάνα, τὸ γεφύρι μου. Τό ’χτισα!

Ἡ μάνα του σταυροκοπήθηκε, κι ὁ Γιαννιὸς ἔτρεξε στὸ ποτάμι. Τὸ φεγγάρι γελοῦσε μέσ'

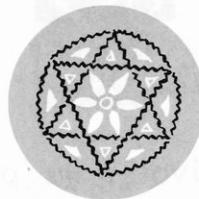
ἀπὸ τὰ φύλλα τῆς βελανιδιᾶς. Οἱ ἵσκιοι γλι-
στρούσανε στὰ νερά, ποὺ λάμπανε σὰ νά ’τανε
σπαρμένα μ’ ἀμέτρητα χρυσὰ πετράδια.

— Νεράιδα, καλὴ νεράιδα, φώναξε ὁ Γιαν-
νιός. Δὲ θὰ τὸ ξαναχαλάσω πιὰ τὸ γεφύρι μου.

’Απ’ τὸ ποτάμι ἀκούστηκε ἔνα γλυκὸ μουρ-
μούρισμα, σὰ νὰ γελούσανε χίλιες νεράιδες
μαζί.

Σήκωσε ὁ Γιαννιός τὰ μάτια στὸν οὐρανό.
Κι εἶδε νὰ ζυγιάζεται ψηλά, σ’ ἔνα χρυσὸ γε-
φύρι, ἡ μάνα του. Τὰ μαλλιά της ἦταν σὰν ἀ-
σήμι. Τὰ μάτια της λάμπανε σὰν ὅλα τ’ ἄ-
στρα. Καὶ τὸ φῶς τους τύλιγε τὸν Γιαννιὸ καὶ
τοῦ ἔφερνε τόση χαρά, μὰ τόση χαρά!

(’Απὸ τὸ βιβλίο ’Ο Νάνος τραλαλάς)

ΛΙΝΑ ΚΑΣΔΑΓΛΗ

Τὰ παιδιὰ τῆς γῆς

Λεμόνι

‘Ο χειμώνας κι ἀν θυμώνη,
Λεμονὶα γερτὴ ώς τὸ χῶμα,
Τὸν καρπό της καμαρώνει:
Δροσερὴ χαρὰ στὸ στόμα,
Ζουμερό, ξανθὸ λεμόνι.

Πορτοκάλι

Μόλις ἡ ἄνοιξη θὰ ’ρθῃ,
Πῶς μυρίζουν οἱ ἄσπροι ἀνθοί!
Καὶ στὸ κρύο, στὴ συννεφιά,
Φῶς καὶ χρῶμα κι δόμορφιά—
Πορτοκάλια χρυσαφιά.

Κρεμμύδι

Λέει τὸ κρεμμύδι: «Δὲν μπορῶ νὰ νιώσω
Γιατί δῆλοι κλαῖνε σὰν βρεθοῦν κοντά μου.
Ἐγὼ εἶμαι τρυφερὸ κι ἡμερο τόσο
Κι δῆλους τοὺς ἀγαπῶ μὲ τὴν καρδιά μου».

Φασολάκι

Τὸ φασολάκι σκαρφαλώνει ὅπου κι ἀν βρῆ.
Κι ἔκανε τὸ φουστάνι του κουρέλι.
Μὰ λέει ἡ μητέρα ἡ φασολιά: «Ἄσ χαρῆ,
Κι ἐγὼ τοῦ τὸ μπαλώνω, δὲ μὲ μέλει».

Τὰ κεράσια

«Τὸ Μάη θὰ γίνουν τὰ κεράσια» λένε
Οἱ σπουργίτες. «Καλὰ θὰ βολευτοῦμε!»
Καὶ τὰ κεράσια ποὺ τ' ἀκοῦνε κλαῖνε
Καὶ ρωτᾶν: «Ποῦ θὰ πᾶμε νὰ κρυφτοῦμε;»

Μουριά

Μόλις ἡ μουριὰ τὰ πρῶτα
φύλλα της πετάξῃ,
Μεγαλώνουν τὰ σκουλήκια
ποὺ μᾶς κάνουν τὸ μετάξι.
Κι ὅταν ἔρθη τὸ ζεστό,
τ' ἀγαπημένο καλοκαίρι,
Στὰ παιδιὰ μὲ τὰ πανέρια
μοῦρα δλόγλυκα θὰ φέρη.

Μηλιά

Απ' τὴ μηλιὰ γλυκόμηλο,
Κατέβα σὲ παρακαλῶ.
Σὲ περιμένουν τὰ παιδιὰ
Μὲ τὴ χαρούμενη καρδιά.

Κυδωνιά

Χρυσοχέρα ἡ Κυδωνιά,
Δὲν προφταίνει στὴ δουλειά.

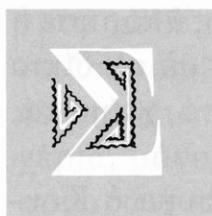
Χίλια δυὸς γλυκὰ μᾶς δίνει
Καὶ πελτὲ σὰν τὸ ρουμπίνι.

(Από τὸ περιοδικὸν Ἡ Οδηγός, 1952)

ΕΛΙΖΑ ΧΑΤΖΙΔΑΚΗ

‘Ο Κουτόγιαννος

ΤΟ Κουτοχώρι, ὅπως ξέρετε, δὲν ύπάρχουν ἔξυπνοι, ἀλλὰ μόνον κουτοί. Ἐκεῖνο τὸν καιρό, ὁ πιὸ κουτὸς ἀπ' ὅλους ἦταν σίγουρα ὁ Γιάννος ὁ Κουτόγιαννος. Δὲ φτάνει ποὺ εἶχε κληρονομήσει ἀπ' τὸ σόι του σπάνια κουταμάρα, τοῦ κατέβαινε κάθε τόσο καὶ μιὰ παράξενη ἰδέα. Λέει μιὰ μέρα ὁ Κουτόγιαννος στὴ γυναίκα του:

— Γυναίκα, τὴ βαρέθηκα πιὰ αὐτὴ τὴ ζωή. Νὰ σηκώνωμαι μὲ τὸ χάραμα, νὰ τρέχω πότε στὸ

χωράφι, πότε στὸ περβόλι καὶ στ' ἀμπέλι, καὶ διαρκῶς νὰ κάνω τὶς ἵδιες κουραστικὲς δουλειές.

— Μὲ τὸ δίκιο σου, ἄντρα μου, νὰ βαρεθῆς, εἶπε ἡ κυρα-Κουτογιάνναινα, ποὺ ἐδῶ ποὺ τὰ λέμε δὲν ἥταν δὰ καὶ τόσο κουτή. Τὸ ἵδιο καὶ τὸ ἵδιο, καταντάει βαρετὸ στὸ τέλος, κι ἀν θὲς ν' ἀλλάξωμε γιὰ λίγο καιρό, εἶμαι πρόθυμη. Πηγαίνω ἐγὼ νὰ δουλέψω τὴ γῆς κι ἐσύ κάθεσαι στὸ σπίτι, κάνεις τὴ λάτρα, τὸ μαγείρεμα, καὶ νοιάζεσαι τὸ μωρό.

— Ἀμ δὲν τὰ καταφέρνω ἐγὼ αὐτά, εἶπε ὁ Γιάννος ὁ Κουτόγιαννος. Αὔτες εἶναι γυναικεῖες δουλειές καὶ δὲ μοῦ ταιριάζουν καθόλου.

— Μὰ τότε τί θὰ κάνης, ἄντρα μου; ἀπόρησε ἡ Κουτογιάνναινα, ποὺ φοβήθηκε, μὲ τὸ δίκιο της, πὼς ἀν ἔμεναν ἀδούλευτα τὰ χτήματα, δῆλοι τους θὰ πεινοῦσαν μιὰ μέρα.

— Δὲ θὰ κάνω τίποτα, δήλωσε ἥσυχα ὁ Κουτόγιαννος. Θὰ κάθωμαι στὸ κατώφλι τοῦ σπιτιοῦ μας καὶ θὰ περιμένω νὰ διαβῇ ἡ μοίρα μου, νὰ τῆς κάνω τὰ παράπονά μου.

«Ἄλλο πάλι καὶ τοῦτο» εἶπε μὲ τὸ νοῦ της ἡ καλὴ γυναίκα. «Ἐ, θὰ τοῦ περάσῃ κι αὐτό, ἀς κάνω λίγη ύπομονή...»

”Έκανε λίγη ύπομονή, ύστερα ἔκανε περισσότερη γιατὶ χρειάστηκε, ἀλλὰ ὁ Κουτόγιαννος τὸ χαβά του. ”Ἐτρωγε, ἔπινε καὶ καθόταν ἔξω ἀπ’ τὸ σπίτι του στὴ δροσιά, μιὰ κι ἔμπαινε καλοκαίρι. Ἡ μοίρα του δὲν πέρασε, ἀλλὰ κάποια μέρα ἔτυχε νὰ περάσῃ ὁ δήμαρχος τοῦ χωριοῦ.

— Τί κάθεσαι ἐδῶ καὶ χαζεύεις; ρώτησε τὸν Γιάννο τὸν Κουτόγιαννο. ”Αρρωστος εἶσαι, γιά τεμπέλης καὶ δὲν πᾶς νὰ δουλέψης στὰ χωράφια;

— ”Έχω ἄλλη δουλειὰ σπουδαιότερη, ἀποκρίθηκε ὁ Κουτόγιαννος. Περιμένω τὴ μοίρα μου νὰ περάσῃ, νὰ τῆς κάνω τὰ παράπονά μου, γιατὶ πολὺ μὲ ἀδίκησε.

— ”Οποιος ἔχει παράπονα ἀπὸ τὴ μοίρα του, δὲν κάθεται νὰ τὴν περιμένῃ μὲ σταυρωμένα χέρια, μόνο πάει καὶ τὴ βρίσκει ὁ ἴδιος, εἶπε σοβαρὰ ὁ κὺρ δήμαρχος.

”Ε, ὅπως καὶ νὰ τὸ κάνης, δήμαρχος ἦτανε καὶ ὁ λόγος του βάραινε. Τὴν ἄλλη μέρα πρωὶ πρωί, ὁ Κουτόγιαννος ἐτοιμάστηκε. Καλοτύθηκε, φόρτωσε τὸ γαϊδουράκο του τὸν Κίτσο μὲ θυμαρίσιο μέλι καὶ μιὰ νταμιτζάνα κρασὶ καὶ οἱ δυὸ μαζί ξεκίνησαν χαρούμενοι.

Βγῆκαν ἀπ' τὸ χωριό, μπήκανε στὸ μεγάλο δρόμο καὶ περπάτησαν ἀρκετὴ ὥρα, γιατὶ ἀργοῦσε νὰ βρεθῇ ἡ μοίρα τοῦ Κουτόγιαννου. Ἐκεῖνος, μιὰ φορά, τὸν κάθε περαστικὸ τὸν ρωτοῦσε.

— Ἔ πατριώτη, μπὰς καὶ εἶδες τὴ μοίρα μου νὰ γυροφέρνῃ ἀπὸ δῶ;

Ο ἔνας τὸν κοίταζε καὶ γελοῦσε, ὁ ἄλλος τοῦ ἔριχνε μιὰ φοβισμένη ματιά, γιατὶ τὸν ἔπαιρνε γιὰ τρελό, μὰ κανεὶς δὲν τοῦ ἔδινε ἀπάντηση. Ὡσπου ἔτυχε νὰ συναντήσῃ στὸ δρόμο του κάποιον ἔξυπνο. Ο ἔξυπνος αὐτὸς δὲν ἦταν μόνο ἔξυπνος, ἀλλὰ τοῦ ἅρεσε νὰ κάνῃ καὶ τὸν ἔξυπνο κοροϊδεύοντας τοὺς ἄλλους. Πράγμα ποὺ μᾶς δείχνει πῶς δὲν εἶχε καὶ τόσο μεγάλη ἔξυπνάδα! Ἄς εἶναι... Ὁταν ἄκουσε ὁ ἔξυπνος τὴν ἐρώτηση τοῦ Γιάννου: «Μπὰς καὶ εἶδες τὴ μοίρα μου, πατριώτη;» γυρίζει καὶ τοῦ λέει:

— Μάλιστα, μοῦ φαίνεται πῶς τὴν εἶδα. Μιὰ ψηλή, ἀρχοντοκυρὰ δὲν εἶναι, φορτωμένη χρυσαφικά, βραχιόλια καὶ δαχτυλίδια;

— Θὰ σὲ γελάσω, ἀποκρίθηκε στενοχωρημένος ὁ Κουτόγιαννος· βλέπεις, δὲν ἔτυχε νὰ συναντηθοῦμε ώς τώρα.

—”Ε, μὴ στενοχωριέσαι, τοῦ λέει δ ἄλλος,
μόνο ἀν θὲς νὰ σὲ βοηθήσω, χάρισέ μου τ'
ὄνομά σου.

— Μπά, καὶ τί θά ’χω ἐγὼ ἅμα τὸ χαρίσω
ἐσένα;

‘Ο ἔξυπνος γέλασε καὶ βιάστηκε νὰ ἡσυ-
χάσῃ τὸν κουτό.

—’Εγὼ δὲν ἥθελα νὰ σοῦ πάρω τ' ὄνομα, τοῦ
ἔξηγησε, ἀλλὰ μόνο νὰ μάθω πῶς σὲ λένε.

— Πῶς μὲ λένε; Γιάννο μὲ λένε. Πῶς ἀλλιῶς
νὰ μὲ ποῦνε, ἀφοῦ ἔτσι μὲ βάφτισαν.

— Τὸ σωστό, σωστό, εἶπε καὶ γέλασε πάλι δ
ἔξυπνος. Τώρα εἶμαι σίγουρος πῶς ἐσένα ἔψα-
χνε ἡ κυρα-μοίρα ποὺ ἀντάμωσα. Βλέπεις, μοῦ
εἶπε κατὰ λέξη: «Γυρεύω κάποιο Γιάννο, ἔνα
παλικάρι γεροδεμένο κι ὅμορφο, ποὺ τὸ μάτι
του λάμπει ἀπὸ ἔξυπνάδα!»

—”Ε μὰ τότε, οὔτε συζήτηση! φώναξε χαρού-
μενος δ Γιάννος. ‘Η μοίρα μου ἥτανε, καὶ μένα
γύρευε, ὅπως κι ἐγὼ τὴ γυρεύω. Πές μου κατὰ
ποῦ τράβηξε νὰ πάω νὰ τὴ βρῶ...

‘Ο ἔξυπνος ἥταν πρόθυμος νὰ συνεχίσῃ τὶς
ἔξυπνάδες του καὶ τὰ ψέματα ποὺ ἔλεγε, γιὰ νὰ
κοροϊδέψῃ τὸν καημένο τὸν Κουτόγιαννο.

— Τὸ βλέπεις, παλικάρι μου, τοῦ λέει, ἐτοῦτο

δῶ τὸ βουναλάκι ποὺ ὀρθώνεται μπροστά μας;
— Καὶ βέβαια τὸ βλέπω, εἶναι κοτζάμ βουνό.

— Καὶ βλέπεις, παλικάρι μου, ἔνα πλούσιο ἀρχοντικό, χτισμένο στὴν πάνω πλαγιὰ τοῦ βουνοῦ;

—”Οχι, αὐτὸ δὲν τὸ βλέπω, μόνο ἔνα φτωχὸ καλυβάκι ἔξεχωρίζουν τὰ μάτια μου.

—”Ε, τότε, παλικάρι μου, τὰ μάτια σου θέλουν κοίταγμα, γιατὶ δὲ βλέπουν καθόλου καλά. Αὐτὸ ποὺ λέες φτωχὸ καλυβάκι, εἶναι τὸ παλατάκι τῆς ἀρχοντοκυρᾶς τῆς μοίρας σου, καὶ κατὰ κεῖ τὴν εἶδα νὰ τραβάῃ.

‘Ο Κουτόγιαννος γούρλωσε τὰ μάτια του γιὰ νὰ δῆ καλύτερα, εἶδε ἀκριβῶς τὸ ἴδιο, μὰ δὲν ἀντιμίλησε. Εύχαριστησε τὸν ἔξυπνο γιὰ τὶς χρήσιμες πληροφορίες ποὺ τοῦ ἔδωσε, ὅπως νόμιζε, καὶ βάλθηκε νὰ σκαρφαλώνῃ τὸ βουνὸ μαζὶ μὲ τὸ γάιδαρό του. Βρῆκαν ἔνα στριφτὸ μονοπάτι, προχωροῦσαν, ἀνέβαιναν εὔκολα κι οἱ δυό τους, καὶ πότε ὁ ἔνας, πότε ὁ ἄλλος, σταματοῦσε. ‘Ο Γιάννος, γιὰ νὰ βγάλῃ μὲ τὸ σουγιά του μερικὰ ἄγρια ραδίκια, καὶ ὁ Κίτσος πάλι, γιὰ νὰ μασουλήσῃ κάποιο τρυφερὸ βλαστάρι ποὺ τραβοῦσε ἡ ὄρεξή του. Καμιὰ φορά, φτάσανε μπροστὰ στὸ καλύβι, γιατὶ καλύβι

ἥτανε πραγματικὰ καὶ ὅχι ἀρχοντόσπιτο, καὶ ὁ Γιάννος βιάστηκε νὰ χτυπήσῃ τὴν πόρτα. Χτύπησε πολλὲς φορὲς μὰ κανεὶς δὲ φάνηκε, καὶ τότε ἄρχισε νὰ τραγουδάῃ, μὲ βροντερὴ φωνή:

Μοίρα μου, καλομοίρα μου,
ἄνοιξέ μου τὴν πόρτα·
σοῦ φέρνω μέλι καὶ κρασὶ¹
καὶ τοῦ βουνοῦ ἄγρια χόρτα.

Τώρα, ἀπὸ μιὰ παράξενη σύμπτωση, στὸ καλυβόσπιτο αὐτὸ καθόταν μιὰ πολὺ γριὰ γυναίκα, ποὺ τὴν ἔλεγαν Καλομοίρα. Καὶ ὅχι μόνο τὴν ἔλεγαν ἔτσι, ἀλλὰ ἥταν καὶ συγγένιστα τοῦ Κουτόγιαννου, Κουτοχωρίτισσα κι αὐτή, ποὺ εἶχε φύγει ἀπ’ τὸ Κουτοχώρι πρὶν ἀπὸ ἀρκετὰ χρόνια. Ποὺ λέτε, σὰν ἄκουσε τ’ ὄνομά της ἡ γριὰ Καλομοίρα, ξεθαρρεύτηκε νὰ πάη ν’ ἀνοίξῃ τὴν πόρτα, κι ἀφοῦ ἀναγνώρισε τὸ ἀνίψι της, καταχάρηκε ἡ καημένη. “Εμπασε μέσα τὸν Γιάννο, τὸν φίλεψε φρέσκο κατσικίσιο γάλα, νὰ ξεδιψάσῃ, κι ὕστερα εἴπανε τὰ δικά τους. ‘Ο Κουτόγιαννος ἐξήγησε τῆς θείας του γιὰ ποιὸ λόγο εἶχε πάρει τοὺς δρόμους, καὶ ἡ γερόντισσα πάλι τοῦ ἐμπιστεύ-

θηκε τις ἔννοιες της. Τοῦ εἶπε λυπημένη πώς τό 'χε πολὺ μετανιώσει ποὺ ἔφυγε ἀπ' τὸ Κουτοχώρι γιὰ ν' ἀλλάξῃ ἀέρα καὶ κινδύνευε τώρα νὰ πεθάνη μόνη κι ἔρημη ἀπάνω στὸ βουνό. Ὁ Κουτόγιαννος ἦταν βέβαια κουτός, παραῆταν μάλιστα, ἀλλὰ ἄπονος δὲ στάθηκε ποτέ του.

— Καὶ δὲ γυρίζεις πίσω, θειά μου, τῆς πρότεινε ἀμέσως. Θὰ σὲ γεροκομήσωμε μιὰ χαρά, ἡ γυναίκα μου κι ἐγώ.

‘Η γερόντισσα δάκρυσε ἀπὸ συγκίνηση:

— Μετὰ χαρᾶς θὰ ῥχόμουνα, γιέ μου, τοῦ ἀποκρίθηκε, ἀλλὰ ὑπάρχει κάποιο μεγάλο ἐμπόδιο.

— Μπά, καὶ τί ἐμπόδιο εἶναι αὐτό;

‘Η γριούλα δίστασε προτοῦ ν' ἀπαντήσῃ.

— Δυὸς σακιὰ μὲ λίρες, εἶπε ἐπιτέλους ψιθυριστά, λέες καὶ κρυφάκουγαν κλέφτες πίσω ἀπ' τὴν πόρτα.

— Δυὸς σακιὰ λίρες! φώναξε μὲ ὅλη του τὴ δύναμη ὁ Κουτόγιαννος. Τί λέες, καλὲ θειά;

— Ναί, νὰ σὲ χαρῶ. Δύο σακιὰ λίρες, βαριὰ βαριά, κληρονομιὰ τοῦ μακαρίτη τοῦ θειοῦ σου, ποὺ στάθηκε κομμάτι σφιχτοχέρης, ὅπως γνωρίζεις. Σὰν ἥρθα ἐδῶ, φόρτωσα τὶς λίρες μου πάνω στὸ ζωντανό μου, μὰ τώρα πῶς νὰ τὶς

γυρίσω πίσω, ἡ κακομοίρα, ποὺ ζωντανὸ δὲν
ἔχω;

Κάτσανε κι οἱ δυό τους πολλὴ ὕδρα καὶ σκεπτόντουσαν, μὲ ποιὸ τρόπο θὰ μποροῦσαν νὰ φέρουν πίσω στὸ χωριὸ ὅλο αὐτὸ τὸ χρῆμα. Μὲ τὰ πολλά, ἡ θειὰ ἡ Καλομοίρα χτύπησε τὸ μέτωπό της.

—Ἐνα κι ἔνα κάνουν δύο, εἶπε. Ἐφοῦ τὸ γαϊδουράκι μου ψόφησε, δὲν μπορεῖ πιὰ τὸ ἄμοιρο νὰ ξαναπάη στὸ Κουτοχώρι ὅλ’ αὐτὰ τὰ χρυσὰ νομίσματα.

— Σωστά, εἶπε σοβαρὰ ὁ Κουτόγιαννος.

— Τὸ λοιπόν, συνέχισε ἡ γριὰ Καλομοίρα, τὸ λοιπόν, Γιάννο παιδί μου, πρέπει νὰ φροντίσωμε νὰ βροῦμε κάποιο ἄλλο γαϊδουράκι.

— Σωστά, ξανάπε ὁ Γιάννος καὶ δὲν ἄργησε καὶ πολὺ νὰ προσθέσῃ:

— Κρίμα νά ’ναι φορτωμένος ὁ γαϊδουράκος μου ὁ Κίτσος μὲ μέλι καὶ κρασί, ποὺ τὰ πάω πεσκέσι στὴ μοίρα μου!

Τότε τῆς γριούλας τῆς κατέβηκε ξαφνικὰ μιὰ καλὴ ἴδεα.

— Εγὼ λέω νὰ μὴν κουραστῆς περισσότερο, εἶπε. Μιὰ καὶ μὲ βρῆκες ἐμένα, τί νὰ τὴν κάνης, γιέ μου, τὴν προκομμένη τὴ μοίρα σου;

Νά τί θὰ κάνωμε: Θὰ φᾶμε μέλι καὶ θὰ πιοῦμε κρασί, νὰ μὴν πᾶνε ὄλότελα χαμένα. "Υστερα, θὰ φορτώσωμε τὸν Κίτσο μὲ τὰ δυὸ σακιὰ τὶς λίρες, θ' ἀνέβω κι ἐγὼ ἀπάνω του, ποὺ εἶμαι ἐλαφριὰ σὰν πούπουλο, κι ἐσὺ πιὰ μᾶς ἀκολουθᾶς σιγὰ σιγά, μὲ τὰ πόδια.

— 'Εν τάξει, συμφώνησε ὁ ἀνιψιός της.

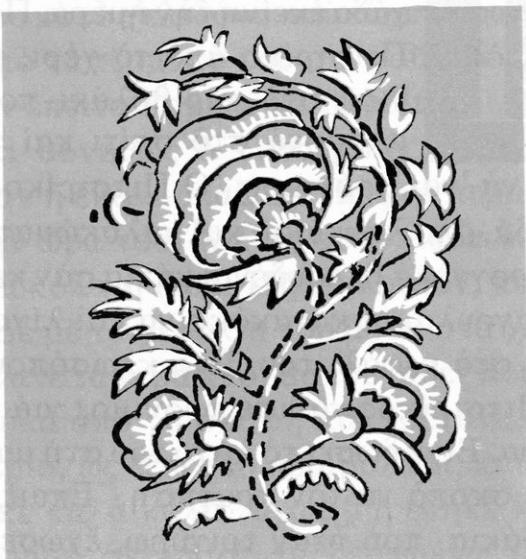
Κι ἂν δὲν ἔγιναν ὅλα ἔτσι ἀκριβῶς, ἔγιναν ἀκόμα καλύτερα... Πρῶτος στὴ σειρά, γελαστὸς κι εὐχαριστημένος, πήγαινε ὁ Γιάννος ὁ Κουτόγιαννος. Κρατοῦσε ἀπ' τὸ καπίστρι του τὸν Κίτσο, μὴν τυχὸν καὶ σκουντουφλήση, τόσο φορτωμένος ποὺ ἤτανε. Τὸ ἄξιο γαϊδουράκι κουβαλοῦσε στὴ ράχη του, ἐκτὸς ἀπ' τὴ θειὰ τὴν Καλομοίρα καὶ τὰ σακούλια της, διάφορα μικροπράγματα, ἔνα μπογαλάκι ροῦχα, τρεῖς κότες κι ἔναν κόκορα. Πιὸ πίσω, σὲ μικρὴ ἀπόσταση, ἐρχόταν ἡ Μαυρούκω, ἡ κατσίκα τῆς γριούλας, ποὺ τὴν φώναζε κάθε τόσο κι ἐκείνη προχωροῦσε. "Ολη ἡ συνοδεία κατηφόρισε ὅμορφα ὅμορφα τὸ βουνὸ καὶ βρέθηκε στὸν κάμπο. 'Εκεῖ, νά σου πάλι ὁ ἔξυπνος μέσα στὰ πόδια τοῦ κουτοῦ. (Ἡ γνώμη μου εἶναι πὼς τὸν περίμενε γιὰ νὰ τὸν κοροϊδέψῃ ἀκόμα λίγο.)

—”Ε πατριώτη, τοῦ λέει εἰρωνικά, τὴ βρῆκες
τὴ μοίρα σου;

—”Αμ δὲν τὴ βρῆκα, γυρίζει καὶ τοῦ ἀπαντάει
ὅ Γιάννος, ἀλλὰ λίγο μὲ νοιάζει τώρα. Βρῆκα
ἐγὼ τὴ θειά μου τὴν Καλομοίρα καὶ τὸ ἴδιο μοῦ
κάνει. Μπορεῖ νὰ μὴν ἔχῃ χρυσαφικά, βρα-
χιόλια καὶ δαχτυλίδια, ἔχει ὅμως καὶ κείνη
τὸν τρόπο της!

Χτύπησε μὲ δύναμη τὰ σακιὰ μὲ τὶς λίρες,
ποὺ κουδούνισαν χαρούμενα, καὶ ὁ ἔξυπνος
ἔμεινε μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα, νὰ χαζεύῃ γιὰ
πολλὴ ὥρα.

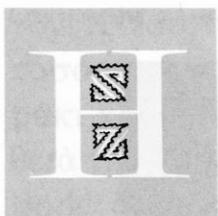
(Απὸ τὸ βιβλίο *Πιρλιπίνος Μικρούτσικος*)

ΔΑΝΑΗ ΤΣΟΥΚΑΛΑ

‘Ο Πιτσιρίκος

ΜΑΝΟΥΛΑ εἶχε βάλει μπουγάδα ἐκείνη τὴν ἡμέρα. Πήρε τὸν Πιτσιρίκο ἀπὸ τὸ χέρι, τὸν κάθισε στὸ περιβολάκι ποὺ ἦταν μπροστὰ στὸ σπίτι καὶ τοῦ σύστησε νά ’ναι φρόνιμος. ‘Ο Πιτσιρίκος ἦτανε τόσος δά, δόλο λακκάκια καὶ μαλακώματα. Εἶχε δυὸ στρογγυλὰ βελουδένια μάτια σὰν κεράσια, κάτι μαγουλάκια κατακόκκινα καὶ λίγο ξανθό χνούδι στὸ κεφάλι του, ἵδιο κλωσόπουλο.

‘Ο Πιτσιρίκος κάθισε φρόνιμος γιὰ κάμποσην ὥρα. Εἶχε δώσει τὸ λόγο του στὴ μανούλα, κι εἶχε σκοπὸ νὰ τὸν κρατήσῃ. ”Επαιξε μὲ τὰ πετραδάκια ποὺ ἦταν τριγύρω, ἔχωσε τὸ δα-

χτυλάκι του στή μερμηγκοφωλιά, «βοτάνισε» λιγάκι, δηλαδή ξερίζωσε τὰ φιντάνια πού ’πρεπε νὰ μείνουν κι ἄφησε τ’ ἀγριοβότανα πού ’πρεπε νὰ ξεριζώθοῦν, κι ἔπειτα σηκώθηκε καὶ πῆγε νὰ καλημερίσῃ τὴν κατσίκα ποὺ τοῦ ’δινε τὸ γάλα της.

— Καλημερούδια! τῆς εἶπε.

‘Η κατσίκα ὅμως δὲν τοῦ ’δωσε σημασία. Γι’ αὐτὸ ὁ Πιτσιρίκος ἔκαμε μιὰ βόλτα ὀλοτρόγυρα: πῆγε καὶ βρῆκε τὴν κότα, χτύπησε παλαμάκια γιὰ νὰ σηκωθοῦν τὰ περιστέρια, κυνήγησε τὴ χήνα φωνάζοντας «βίκ-βίκ», κουβέντιασε μὲ τὸ χελιδόνι, ποὺ εἶχε τὴ φωλιά του κάτω ἀπὸ τὸ τζαμωτὸ τοῦ σπιτιοῦ, τρόμαξε τὴ γάτα, κι ἔπειτα ἄρχισε νὰ βαριέται.

Γιατὶ συνήθως ὁ Πιτσιρίκος ἦ ἔτρωγε ἢ κοιμόταν ἦ ἔκανε ἀταξίες. Πῶς νὰ περάσῃ ἀλλιῶς τὴν ὥρα του; Μὲ τὴ φρονιμάδα δὲν περνοῦσε εὔκολα ἡ ὥρα. Πῆγε, λοιπόν, καὶ πλατσούρισε μὲ τὰ χεράκια του μέσα στὸ χαντάκι ποὺ κάνανε τὰ νερὰ κι οἱ σαπουνάδες πού ’χυνε ἡ μανούλα ἀπὸ τὴ σκάφη καὶ τρέχανε ἀπὸ τὸ πλυσταριό, ώς ἔξω στὸ περιβολάκι, καὶ πασαλείφτηκε καλὰ καλά. “Αμα βαρέθηκε κι αὐτὸ τὸ παιγνίδι, σκούπισε τὰ λερωμένα χεράκια

του πάνω στήν ποδίτσα του γιὰ νὰ τὰ παστρέψῃ κι ἄρχισε νὰ κυλιέται χάμω στὸ γρασίδι.

Τὸ μεσημέρι ποὺ πῆγε νὰ τὸν πάρη ἡ μανούλα γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ νὰ φάη, τὸν βρῆκε γεμάτο λάσπη καὶ πρασινάδα. Τὸν ἄλλαξε, τὸν τάισε, κι ἔπειτα τὸν ξάπλωσε πάνω σὲ μιὰ κουβέρτα, στὴ σκιὰ τῆς καρυδιᾶς, νὰ κοιμηθῇ.

Τὸν Πιτσιρίκο ὅμως δὲν τὸν ἔπαιρνε ὁ ὕπνος. Δὲν τὸν ἄφηναν ἥσυχο οἱ ἀταξίες ποὺ δὲν εἶχε προφτάσει νὰ κάμη ἐκείνη τὴν ἡμέρα. "Αμα βεβαιώθηκε πὼς ἡ μανούλα δὲ θὰ ξανάβγαινε πιά, σηκώθηκε γιὰ νὰ προλάβῃ.

Σηκώθηκε μὲ δυσκολία, γιατὶ δὲν ἦταν πολὺς καιρὸς ποὺ ὁ Πιτσιρίκος εἶχε πάψει ν' ἀρκουδίζῃ. Στερεώθηκε καλὰ πάνω στὰ ὄλοστρόγγυλα καὶ γερὰ ποδαράκια του, ἔχωσε τὸ δάχτυλό του στὸ στόμα, γιατὶ αὐτὸ τὸν βοηθοῦσε νὰ σκεφτῇ καλύτερα, καὶ συλλογιζόταν τί νὰ σκαρώσῃ. Νὰ τραβοῦσε τὴ γάτα ἀπὸ τὴν οὐρά; Νὰ τρόμαζε τὴν κατσίκα; Νὰ μαδοῦσε τὴ χήνα; "Η νά 'ριχνε πέτρες στὰ περιστέρα;

Κι ἀφοῦ τὰ δοκίμασε ὅλα τοῦτα μὲ τὴ σειρά, χωρὶς μεγάλη ἐπιτυχία, γιατὶ οὔτε ἡ κατσίκα τὸν φοβήθηκε, οὔτε τὴ γάτα καὶ τὴ

χήνα κατάφερε νὰ πιάση, ούτε τὰ περιστέρια νὰ πετύχη, ἀπογοητευμένος ἔβαλε μὲ τὸ νοῦ του νὰ κάμη κάτι ἄλλο. «Θὰ πάω νὰ βρῶ τὸ πουλάκι ποὺ τὰ μαρτυράει ὅλα τῆς μανούλας. Θὰ τὸ μαδήσω, τὸ ἄτιμο. Θὰ τοῦ στρίψω τὸ λαρύγγι.» Καὶ μιὰ καὶ δυό, ἄνοιξε τὴν ποττούλα τοῦ φράχτη, πράμα ἀπόλυτα ἀπαγορευμένο, καί, γεμάτος πολεμικὴ διάθεση, τράβηξε κατὰ τὰ πεῦκα.

Ήταν ἀκόμα μικρὸς ὁ Πιτσιρίκος, μόλις μόλις τὸν βαστοῦσαν τὰ ποδαράκια του, μὰ προχωροῦσε θαρρετά. Πέρασε τὸ φρεσκοοργωμένο χωράφι, σκαρφαλώνοντας πάνω στὰ μαλακὰ βουναλάκια του καὶ κατρακυλώντας στὰ ἴσιοχαραγμένα χαντάκια, καὶ βγῆκε στὸν κάμπο. Ἐκεῖ ποὺ πήγαινε, σκουντούφλησε σ' ἔνα ἀγκάθι καὶ πάρ' τον κάτω. Ὁ Πιτσιρίκος ἄρχισε νὰ κλαίῃ, γιὰ νὰ τὸν ἀκούση ὁ τόπος καὶ νὰ μάθη τί ἔπαθε. Ήταν πολὺ φουρκισμένος μ' ἐκεῖνο τὸ ἀγκάθι ποὺ τὸν ἔριξε. Ἔκλαιγε, ἔκλαιγε, μὰ ἀφοῦ εἶδε κι ἀπόειδε πῶς κανεὶς δὲν τὸν ἄκουγε, νά 'ρθη νὰ τὸν παρηγορήσῃ, θεώρησε περιττὸ νὰ κλάψη περιστότερο, σταμάτησε ἄξαφνα, ξανασηκώθηκε, καὶ τράβηξε στὸ δάσος. Τώρα δὰ ἥταν ἀκόμα

πιὸ θυμωμένος μὲ τὸ πουλάκι, σὰν ἔκεινο νὰ τὸν εἶχε ρίξει κάτω.

Τί μεγάλο ποὺ ἦταν τὸ δάσος! Ποῦ νὰ καθόταν τὸ πουλάκι; ‘Ο Πιτσιρίκος ἔτρεχε ἀπὸ τὸ ἔνα δέντρο στ’ ἄλλο καὶ φώναζε: «Πουλάκι, πουλάκι, ψίτ, ψίτ!» Μὰ τὸ πουλάκι φτερούγιζε ἀνάμεσα στὰ κλαριά, ἀπὸ δέντρο σὲ δέντρο, καὶ δὲν καθότανε νὰ τὸ πιάσῃ ὁ Πιτσιρίκος καὶ νὰ τοῦ στρίψῃ τὸ λαιμό. Τὰ δέντρα ἦταν ὅλα ἴδια, μοιάζανε τόσο πολὺ τὸ ἔνα μὲ τ’ ἄλλο, ποὺ δὲν τὰ ξεχώριζες. ‘Ολοτρόγυρα χτυποῦσαν τὰ τρυποκάρυδα τοὺς κορμοὺς μὲ τὶς μύτες τους, σφύριζε ὁ κότσυφας, βούιζε τὸ κουνούπι «ζούμ, ζούμ, ζούμ», καὶ δὲν ἦταν εὔκολο νὰ ξεχωρίσῃ ὁ Πιτσιρίκος τὸ θόρυβο ποὺ ἔκαναν τὰ φτερὰ τοῦ πουλιοῦ.

Μὲ τὸ κυνηγητὸ τοῦ πουλιοῦ, πέρασαν ὥρες. ‘Ο Πιτσιρίκος εἶχε ξεχαστῆ, ὅταν ἄξαφνα ἔνιωσε κάτι μέσα του νὰ τοῦ λέη πῶς ἦταν καιρὸς νὰ γυρίσῃ στὸ σπίτι. Δὲν ἔπρεπε νὰ πάρη εἴδηση ἡ μανούλα πῶς τὸ εἶχε σκάσει. Στάθηκε, κοίταξε γύρω του νὰ δῆ τὸ σπίτι, μὰ τὸ σπίτι δὲ φαινόταν πουθενά. “Οσο ἔφτανε τὸ μάτι του, δὲν ἔβλεπε παρὰ κορμούς, μόνο κορμούς. ‘Ο Πιτσιρίκος τὰ σάστισε. Τί εἶχε γίνει

τὸ σπίτι; Γύριζε γύρω ἀπὸ τοὺς κορμοὺς κι
ἔψαχνε νὰ τὸ βρῆ, μὰ τὸ σπίτι εἶχε φύγει.

‘Ο Πιτσιρίκος ἦταν μονάχος του, δλομόνα-
χος, μέσα στὸ μεγάλο δάσος, ποὺ τώρα σκο-
τείνιαζε γύρω του. Πῶς φοβόταν δλομόναχος
ἐκεῖ μέσα! Σίγουρα ὁ λύκος τὸν παραμόνευε,
κρυμμένος πίσω ἀπὸ κεῖνα τὰ μεγάλα δέντρα.
‘Ο Πιτσιρίκος τὸν ἤκουγε. Νά, τώρα ἀκόνιζε
τὰ δόντια του. Φοβισμένο, τὸ παιδάκι ἔκαμε
πίσω. Μὰ πίσω του ἦταν οἱ σκιές. Οἱ σκιές,
ποὺ μεγάλωναν κι ἅπλωναν τὰ χέρια τους
ἀπάνω του. ”Ηθελαν νὰ τὸν φτάσουν, τὸν κυ-
νηγοῦσαν νὰ τὸν τσακώσουν, νὰ τοῦ κάμουν
κακό. Ποιὸς ξέρει τί θὰ κάνανε, ἀν τὸν ἔφτα-
ναν. Οॐ-οॐ-οॐ, πῶς φοβόταν!

”Έκαμε νὰ τὸ βάλη στὰ πόδια, μὰ τὸν κάρ-
φωσε στὸν τόπο ἔνα μούγκρισμα. Αὐτὸς θά
’ταν ὁ λύκος! ‘Ο Πιτσιρίκος ἔτρεμε δλάκερος
καὶ δὲν ἤξερε ποῦ νὰ πάη νὰ κρυφτῇ. ”Αχ! ἄχ!
Τί τρομερὸ ποὺ ἦταν τὸ δάσος! ‘Ο λύκος πα-
ραμόνευε πίσω ἀπὸ τοὺς κορμούς, ἡ ἀλεποὺ
σκάλιζε τὸ χῶμα μὲ τὰ νύχια της κι ἐρχόταν
δλο καὶ πιὸ κοντά, οἱ σκιές τὸν κυνηγοῦσαν.
Μιὰ μεγάλη κουκουβάγια πέταξε στὸ δέντρο
ποὺ ἦταν πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του. ”Ολο τὸ

δάσος τὰ εἶχε μαζί του. Τί ἀξιολύπητος ποὺ
ἡταν, χαμένος μέσα στὸ ἐχθρικὸ δάσος μὲ τὰ
πανύψηλα δέντρα! Ὁ Πιτσιρίκος κάθισε κάτω
ἀπελπισμένος κι ἄρχισε νὰ κλαίη. "Εκλαιγε,
ἔκλαιγε ἀπαρηγόρητα.

Τὸ παιδάκι βρισκόταν τόσο μακριά, ποὺ τὸ
κλάμα του δὲν ἔφτανε ώς τὸ σπίτι, δὲν ἔφτανε
ώς τ' αὐτιὰ τῆς μανούλας του. Οἱ μανοῦλες
ὅμως δὲν ἔχουν μόνο αὐτιὰ στὸ κεφάλι, ὅπως
ὅλοι οἱ ἄλλοι ἀνθρωποι. Ἐχουν καὶ κάτι αὐτιὰ
στὴν καρδιά, ποὺ ἀκοῦνε πολὺ μακριά, ἀκοῦν
ὅσο μακριὰ κι ἀνεῖναι τὸ παιδί τους. Ἔκει ποὺ
ἔπλενε ἡ μανούλα, ἡ καρδιά της ἄκουσε τὸ
κλάμα. Γιατί ἔκλαιγε ἔτσι ὁ Πιτσιρίκος; Τί
ἔχει πάθει; Τὸν πείραξε κανένας; Ἡ μανούλα
ἄφησε τὰ ροῦχα καὶ πετάχτηκε ἔξω. Ὁ Πιτσι-
ρίκος δὲ φαινόταν πουθενά. Ἡ πορτούλα τοῦ
φράχτη ἦταν ἀνοιχτή. Ὁ οὐρανὸς εἶχε σκο-
τεινιάσει. Ψιχάλιζε.

Ἡ μανούλα ἔτρεξε κατὰ τὴ συστάδα τῶν
πεύκων. Ἔκει καθόταν ὁ Πιτσιρίκος, εἶχε
σκεπάσει τὸ μουτράκι του μὲ τὰ δυό του χέρια,
κι ἔκλαιγε, κι ἔκλαιγε, ποὺ τοῦ κοβόταν ἡ
ἀνάσα ἀπὸ τὸ κλάμα.

— Τί ἔχεις, Πιτσιρίκο; ρώτησε ἡ μανούλα.

Τὸ μουτράκι ξεπρόβαλε πίσω ἀπὸ τὰ χέρια, καταμουτζουρωμένο ἀπὸ χώματα ἀνακατωμένα μὲ δάκρυα. Ἡ μανούλα τὸν σήκωσε στὴν ἀγκαλιά της. Καὶ μόλις ὁ Πιτσιρίκος ἔνιωσε τὰ μπράτσα της γύρω του, παρηγορήθηκε. Ἀναστέναξε ἄλλη μιὰ φορά, κι ἔπειτα χαμογέλασε. Τί σίγουρο ποὺ ἔνιωθε τὸν ἑαυτό του στὴν ἀγκαλιά της! Ἄς ἥταν μισοβρεμένη ἀπὸ τὸ πλύσιμο. Ὁλα γύρω μονομιᾶς ἄλλαξαν δψη· τὸ δάσος μίκρυνε, ὁ λύκος δὲ μούγκριζε πιά, μούγκριζε μονάχα ἡ ἀγελάδα τοῦ γείτονα, ποὺ βοσκοῦσε ἐκεῖ σιμὰ στὸν κάμπο. Πάνω στὸ πεῦκο, ἐκεῖ ποὺ πρῶτα τὸν παραμόνευε ἡ κουκουβάγια, τώρα καθόταν ἔνας σπουργίτης. Ὁλα ἡμέρεψαν μόλις εἶδαν τὴ μανούλα κι ἔγιναν διαφορετικά.

Ἡ μανούλα πῆγε τὸν Πιτσιρίκο στὸ σπίτι, τοῦ 'πλυνε τὸ μουτζουρωμένο μουτράκι του καὶ τὰ χέρια, τοῦ 'δωσε τὸ γάλα του, τὸν ἔγδυσε, καὶ τὸν ξάπλωσε στὸ κρεβατάκι του.
— Τί πῆγες νὰ κάμης στὰ δέντρα; τὸν ρώτησε.

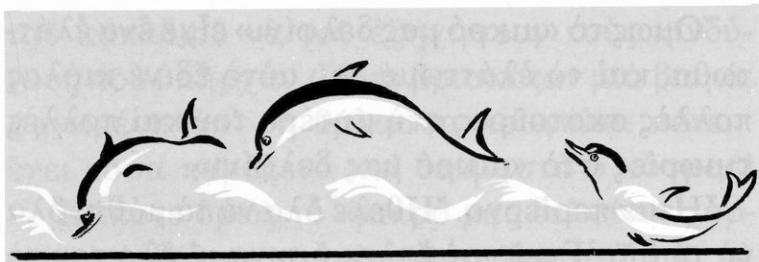
Μὰ ὁ Πιτσιρίκος δὲν τῆς εἶπε τὸ μυστικό του. Ὁλα καλά, μὰ δὲν ἥταν ἀνάγκη νὰ ξέρῃ ἡ μανούλα πῶς εἶχε σκοπὸ νὰ ξεμπερδέψῃ τὸ πουλάκι. Μπορεῖ νὰ τό 'λεγε καὶ τοῦ πατέρα,

ποὺ μάλωνε ἄσκημα. Μὲ τὴ μανούλα τὰ κατάφερνε ὁ Πιτσιρίκος, γιατὶ μαλάκωνε εὔκολα· ὁ πατέρας δῆμος δὲν ἔπαιρνε ἀπὸ χαμόγελα ἄμα ἦταν θυμωμένος. Καλύτερα νὰ κρατοῦσε τὸ μυστικό του. Ὁ Θεὸς ἤξερε πῶς ὁ Πιτσιρίκος εἶχε μετανιώσει καὶ δὲ θὰ τὰ ξανάβαζε μὲ τὸ πουλάκι. Γι' αὐτὸ εἶπε τὴν προσευχή του:

Πέφτω, κάνω τὸ σταυρό μου,
ἄγγελο ἔχω στὸ πλευρό μου,
δοῦλος τοῦ Θεοῦ λογιοῦμαι,
καὶ κανένα δὲ φοβοῦμαι,
κι ὕστερα ἀποκοιμήθηκε ἥσυχος.

(Απὸ τὸ βιβλίο *Tὰ παραμύθια τῆς Νεφέλης*)

ΦΑΝΗ ΠΑΠΑΛΟΥΚΑ

Τὰ δελφίνια

TAN μιὰ φορά ἔνα μικρὸ δελφίνι.

Ζοῦσε μὲ τὸ κοπάδι του στ' ἀνοιχτὰ τῆς θάλασσας ξένοιαστο κι εύτυχισμένο, κι ἦταν ἡ χαρὰ καὶ τὸ καμάρι τῆς μάνας του. "Ολη μέρα ἔπαιζε μὲ τὰ κύματα, καὶ πότε πηδοῦσε ψηλὰ στὸν ἀέρα, πότε βυθιζόταν βαθιὰ στὰ νερά. Τὸ σταχτόμαυρο κορμί του γυάλιζε σὰν ἀτσάλι στὸν ἥλιο κι ἡ σβελτάδα του δὲν εἶχε ταίρι. "Ολο τὸ κοπάδι τῶν δελφινιῶν τὸ ἥξερε καὶ τὸ ἀγαποῦσε. Ἡταν τὸ χαϊδεμένο τους, «τὸ μικρὸ μας δελφίνι», ὅπως τὸ ἔλεγαν.

”Ομως τὸ «μικρό μας δελφίνι» εἶχε ἔνα ἐλάτ-
τωμα, καὶ τὸ ἐλάττωμά του αὐτὸ δίνε κιόλας
πολλές σκοτοῦρες στὴ μητέρα του καὶ πολλές
τιμωρίες στὸ «μικρό μας δελφίνι».

”Ηταν περίεργο. ”Ηθελε δλα νὰ τὰ μάθη, δλα
νὰ τὰ δῆ. ’Έκεῖ ποὺ ἔπλεε ἥσυχα μ’ ὅλο του τὸ
κοπάδι, κι ἔλεγαν τ’ ἄλλα δελφίνια μὲ θαυμα-
σμό: δές, τὸ «μικρό μας δελφίνι» ἔβαλε μυα-
λό! ξάφνου τὸ ἔχαναν. Τὸ κοπάδι σκόρπιζε
τότε νὰ τὸ βρῆ, κι ἡ μητέρα του ἀνησυχοῦσε,
συγχυζότανε, τὴν ἔπιανε ἡ καρδιά της, κι
ύστερα, ὅσο νά ’ναι, ντρεπόταν καὶ τ’ ἄλλα
δελφίνια ποὺ μουρμούριζαν:

— Πάλι τὰ ἵδια!

Στὸ τέλος βέβαια κάθε φορὰ τὸ ἔβρισκαν τὸ
«μικρό μας δελφίνι» ἢ γύριζε καὶ μόνο του.

— Τί ἔκανες πάλι; τὸ ρωτοῦσε ἡ μητέρα του.

Κι ἔκεινο ἔπαιρνε τὸ πιὸ ἀθῶο ὕφος τοῦ
κόσμου κι ἔξηγοῦσε τόσο φυσικά:

— Εἶδα ἔνα μεγάλο ξερονήσι στὴ θάλασσα.

— Ε, κι ύστερα;

— Σκέφτηκα νά, τί νά ’ναι ἄραγε ἀπὸ πίσω...

Πάλι τὰ ἵδια καὶ πάλι τὰ ἵδια...

”Αδικα προσπαθοῦσε νὰ τοῦ βάλη μυαλὸ ἡ
μητέρα του, ἄδικα δοκίμασαν οἱ γεροντότεροι

τοῦ κοπαδιοῦ νὰ τοῦ ἔξηγήσουν τοὺς κινδύνους ποὺ ὑπῆρχαν. Πότε βρισκόταν μιὰ βαθιά, φαγωμένη ἀπ' τὴν θάλασσα κουφάλα, πότε... ἔχει τόσα παράξενα καὶ θαυμαστὰ διάστηματα!

Κάποτε δημιούργησε τὸ «μικρό μας δελφίνι» χόρτασε τὴν θάλασσα καὶ τοῦ μπῆκε στὸ νοῦ νὰ γνωρίσῃ καὶ τὴν ξηρά. Μέρες διλόκληρες πάλευε νὰ διώξῃ τὴν καινούρια του ἐπιθυμία. Εἶχε ἀκούσει τόσες φορὲς τ' ἄλλα δελφίνια νὰ λένε: «Ἡ ξηρὰ εἶναι ἄλλος κόσμος, δὲν εἶναι γιὰ μᾶς». Μὰ τὸ μικρό μας δελφίνι δὲν μποροῦσε νὰ ἡσυχάσῃ. «Εἶναι ἄλλος κόσμος! Καλά, μὰ τί κόσμος;» ἀναρωτιόταν, καὶ τὸ μυαλουδάκι του δὲν μποροῦσε νὰ δώσῃ ἀπόκριση.

”Ηξερε ἀκόμα πὼς στὴν ξηρὰ βασίλευε ἔνα παντοδύναμο θηρίο, διάνθρωπος. Τὸ «μικρό μας δελφίνι», βέβαια, τὸν φοβόταν τὸν ἀνθρωπό, δημιούργησε τόσο πολὺ νὰ δῆ τὴν ξηρά! Καὶ μιὰ μέρα δὲν ἀντεξε ἄλλο. Κεῖ ποὺ ἔπλεε μ' διλόκληρο τὸ κοπάδι, ἀντίκρισε ἀπὸ μακριὰ μιὰν ἀμμουδιά. Καμώθηκε τότες πὼς κουράστηκε, ἔμεινε ἐπίτηδες ξοπίσω, τὸ κοπάδι σιγὰ σιγὰ ξεμάκραινε, κι ὅταν ἔφυγε ἀρκετὰ μπροστά, τὸ «μικρό μας δελφίνι» ὅρμησε σὰν τρελὸ

γιὰ τὴν ξηρά.

“Οταν ἔφτασε κοντά, ἔκοψε τὸ δρόμο του καὶ γλίστρησε νὰ κρυφτῇ πίσω ἀπὸ ἓνα βράχο. Τότε ἔβγαλε τὸ κεφάλι του ἀπ’ τὸ νερό. Τί ὅμορφη ποὺ ἦταν ἡ ξηρά! Οἱ βαρκοῦλες, κόκκινες, λουλακιές, ξαπόσταιναν τραβηγμένες στὴ στεριά, τὰ δίχτυα ἀπλωμένα στέγνωναν στὸν ἥλιο, στὸ βάθος μιὰ σειρὰ φρεσκοασβεστωμένα σπιτάκια.

Τὸ «μικρό μας δελφίνι» ξεθάρρεψε, ἄφησε τὸ σῶμα του ἐλεύθερο, κι ἓνα κύμα τὸ ἔβγαλε ἔξω στὴν ἀμμουδιά...

— Τί ἡσυχα ποὺ εἶναι δλα, μουρμούρισε.

Δυὸς τρεῖς ἄνθρωποι πιὸ κεῖ, καθισμένοι κατάχαμα, μπάλωναν τὰ δίχτυα τους. Σήκωσε τὸ δελφίνι μας τὸ κεφάλι του νὰ τοὺς δῆ. ”Αλλοι κουβέντιαζαν ὅσο δούλευαν, ἄλλοι σιγοτραγουδοῦσαν.

«΄Η μητέρα δὲ θὰ ξέρη καλά» σκέφτηκε τὸ δελφίνι καὶ πλησίασε πιὸ πολύ. Οἱ ἄνθρωποι εἶναι καλοί. Κι ἔπιασε νὰ κοιτάζῃ τριγύρω του ἀπληστα... Μὰ ξαφνικὰ ζαλίστηκε, σὰ νὰ μὴν ἔνιωθε καλά... Γιὰ μιὰ στιγμὴ τοῦ πέρασε ἀπ’ τὸ νοῦ νὰ φύγῃ, νὰ γυρίσῃ πάλι στὴ θάλασσα, μὰ δὲν μποροῦσε. Τὸ σῶμα του ἔγινε μεμιᾶς

βαρύ, τὸ κεφάλι του ἀντίθετα λαφρύ, κι ὅλο ἐλάφραινε, σὰ νὰ ἄδειαζε. Τότε τρόμαξε, σκέφτηκε τὴ μητέρα του, τὸ κοπάδι του, κι ἡ καρδιά του σφίχτηκε. Γύρω του ἄκουγε τώρα ἔνα βουητό, κι ἔνιωθε ἀπὸ πάνω του σκυμμένους πολλοὺς ἀνθρώπους. "Ανοιξε τὰ μάτια του μὲ κόπο. Εἶδε κόσμο μαζεμένο καὶ τὰ ξανάκλεισε. Ἡ καρδιά του πήγαινε νὰ σπάσῃ.

«Τώρα ἥρθε τὸ τέλος μου» σκέφτηκε «οἱ ἀνθρωποι, τὰ πιὸ μεγάλα θηρία, μὲ βρήκανε.» — Δέστε ἔνα δελφίνι, ἄκουσε μιὰ φωνὴ νὰ λέη κοντά του.

— Τί ὅμορφο ποὺ εἶναι, εἶπε μιὰ ἄλλη.

Κι ἔνα μικρὸ παιδάκι ἔσκυψε καὶ τὸ χάιδεψε στὴ ράχη.

— Ποῦ νὰ βρέθηκε;

— Μὰ θὰ πεθάνη, ἀν τὸ ἀφήσουμε. Ἀκόμα ζῆ. "Αντε δλοι μαζὶ νὰ τὸ σπρώξουμε στὴ θάλασσα.

"Επιασαν τότε δλοι μαζὶ οἱ ἀνθρωποι καὶ τὸ σύραν σιγὰ σιγὰ καὶ μαλακὰ στὸ νερό. Τὸ «μικρό μας δελφίνι» ἔνιωσε ἀμέσως καλύτερα, καὶ σὲ λίγο ἀκόμα καλύτερα, ὥσπου συνῆλθε ἐντελῶς. "Εβγαλε τότε τὸ κεφάλι του μιὰ στιγμὴ ἀπ' τὸ νερό, εἶδε τοὺς ἀνθρώπους στὴν

παραλία νὰ τὸ κοιτοῦν καὶ τοῦ ἥρθε νὰ κάνη δυὸ τρία πηδήματα γιὰ νὰ τοὺς χαιρετήσῃ. "Υστερα βυθίστηκε καὶ χάθηκε..."

Στ' ἀνοιχτὰ τῆς θάλασσας βρῆκε τὸ κοπάδι του. Ἡ μητέρα του κόντευε νὰ πεθάνη ἀπ' τὴν ἀγωνία της. Μόλις τὸ εἶδε, ἔτρεξε ἀπάνω του, κι οὕτε βρῆκε τὴ δύναμη νὰ τὸ μαλώσῃ.

— Ποῦ ἥσουνα πάλι; τὸ ρώτησε μόνο.

— Στὴν ξηρά, στοὺς ἀνθρώπους, ἀποκρίθηκε περήφανα τὸ «μικρό μας δελφίνι». Τὸ κοπάδι αὐτὴ τὴ φορὰ τά 'χασε. Ἀμέσως μαζεύτηκε τριγύρω του ν' ἀκούσῃ.

— Ναί, στοὺς ἀνθρώπους, ξανάπε «τὸ μικρό μας δελφίνι», καὶ ξέρετε τί ἔχω νὰ σᾶς πῶ, οἱ ἀνθρωποι δὲν εἶναι δύπως λέτε· εἶναι καλοί, πολὺ καλοί μάλιστα. Δὲν ἔχουν κακιὰ καρδιά, πονοῦν γιὰ τὸ πάθημα τοῦ ἄλλου καὶ ξέρουν νὰ τὸν βοηθοῦν.

Τὸ κοπάδι τῶν δελφινιῶν σάστισε ν' ἀκούη τέτοια λόγια καὶ τὸ «μικρό μας δελφίνι» κάθισε κειδὰ καὶ τοὺς διηγήθηκε τὴ μεγάλη περιπέτεια. "Οταν τέλειωσε, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ κοπαδιοῦ, τὸ πιὸ μεγάλο καὶ δυνατὸ δελφίνι, ἔδωσε ἔναν πῆδο καὶ βρέθηκε μὲς στὴ μέση. —'Αδέλφια μου, εἶπε, δσα μᾶς διηγήθηκε τὸ

«μικρό μας δελφίνι» εἶναι θαυμαστά. Ἐφοῦ λοιπὸν οἱ ἄνθρωποι ἔχουν τόσο καλὴ καρδιά, ἐμεῖς τὰ δελφίνια δὲν πρέπει νὰ ὑστερήσουμε· πρέπει νὰ τοὺς ἀνταποδώσουμε τὸ καλὸ ποὺ ἔκαναν, πρέπει νὰ τοὺς δείξουμε τὴν εὐγνωμοσύνη μας.

— Σωστὰ μιλᾶς, μὰ τί καλὸ μποροῦμε νὰ κάνουμε ἐμεῖς τὰ δελφίνια στὸν ἄνθρωπο; ἀπόρησε ἔνα δελφίνι.

— Μποροῦμε, εἶπε τότε ὁ ἀρχηγός, καὶ τὸ ὑφος του ἔδειχνε πῶς ἥξερε κιόλας τί θὰ πῆ.

Τότε ἔγινε μεμιᾶς ἀπόλυτη ἡσυχία.

— Νὰ εἰδοποιήσουμε ἀμέσως τ' ἀδέλφια μας σ' ὅλες τὶς θάλασσες. Ἀπὸ σήμερα, ὅποιο καράβι πλέει στὸ πέλαγος, νὰ τὸ ἀκολουθῇ πάντα ἔνα κοπάδι δελφινιῶν. “Οταν τυχαίνῃ καὶ πιάνῃ φουρτούνα καὶ πέφτουν οἱ ἄνθρωποι ναυαγοὶ στὴ θάλασσα, ὅπως εἴδαμε τόσες φορές, νὰ βρίσκωνται πάντα κοντά τους τὰ δελφίνια, νὰ τοὺς παίρνουν στὴ ράχη τους καὶ νὰ τοὺς βγάζουν στὴν ξηρά...”

Τὸ κοπάδι τῶν δελφινιῶν θαύμασε τὴν ὅμορφη ἴδεα τοῦ ἀρχηγοῦ τους, ἀμέσως δέχτηκε μὲ χαρὰ τὴν πρόταση καὶ μὲ μεγάλους πήδους σκόρπισε, νὰ πάη τὴν εἰδηση σ' ὅλα τὰ

δελφίνια τῆς θάλασσας.

”Ετσι τὸ «μικρό μας δελφίνι», μὲ τὴν περιέργειά του, ἔγινε ἀφορμὴ ν' ἀρχίσῃ ἀπὸ κείνη τὴν μέρα μιὰ ὅμορφη φιλία, ποὺ ἀκόμα κρατάει ὡς σήμερα. Γι' αὐτό, ὅταν ξανοιγόμαστε στὸ πέλαγος, βλέπουμε ἔνα κοπάδι δελφινιῶν ν' ἀκολουθῇ πιστὰ τὸ καράβι μας στὸ δρόμο του...“

(Απὸ τὸ βιβλίο *Τιστορίες σὰν παραμύθια*)

Νανουρίσματα

1.

”Υπνε, ποὺ παίρνεις τὰ παιδιά,
 ἔλα πάρε καὶ τοῦτο,
μικρὸ μικρὸ σοῦ τὸ 'δωκα,
 μεγάλο φέρε μού το·
μεγάλο σὰν ψηλὸ βουνό,
 ἴσιο σὰν κυπαρίσσι
κι οἱ κλῶνοι του ν' ἀπλώνωνται
 σ' ἀνατολὴ καὶ δύση.“

2.

Νάνι νάνι, νάνι νάνι
ϋπνον ἥσυχο νὰ κάνη.
Νὰ κοιμᾶται νὰ μερώνη,
νὰ ξυπνᾶ νὰ μεγαλώνη:
νὰ κοιμᾶται σὰν τ' ἀρνάκι,
νὰ ξυπνᾶ σὰν τ' ἀηδονάκι.
Μὴν πατᾶτε, μὴ βροντᾶτε·
τὸ παιδάκι μου κοιμᾶται...

3.

Νάνι, θά 'ρθη ἡ μάνα σου
ἀπ' τὸ δαφνοπόταμο
κι ἀπὸ τὸ γλυκὸ νερό,
νὰ σοῦ φέρῃ λούλουδα,
λούλουδα, τριαντάφυλλα
καὶ μοσκογαρούφαλα.

(Δημοτικά)

Πάπιες, χῆνες τοῦ γιαλοῦ

Πάπιες, χῆνες τοῦ γιαλοῦ,
πέρδικες τοῦ ποταμοῦ,
ἔχει ἡ γούρνα σας νερό,
νά 'ρθη ἡ κόρη μου νὰ πιῇ
κι ὕστερα νὰ στολιστῇ,
στὸ γιαλὸ νὰ κατεβῇ;

Χελιδονάκι μου γοργό!

- Χελιδονάκι μου γοργό
 - πού 'ρθες ἀπ' τὴν ἔρημο,
 - τί καλὰ μᾶς ἔφερες;
- Τὴν ὑγειὰ καὶ τὴν χαρὰ
καὶ τὰ κόκκινα αὐγά.

Μάρτη, Μάρτη βροχερὲ

Μάρτη, Μάρτη βροχερὲ
καὶ Ἀπρίλη δροσερέ,
τὰ πουλάκια κελαηδοῦν,
τὰ δεντράκια φύλλα ἀνθοῦν,
τὰ πουλάκια αὐγὰ γεννοῦν
κι ἀρχινοῦν νὰ τὰ κλωσοῦν.

(Δημοτικὰ)

Καλημερούδια

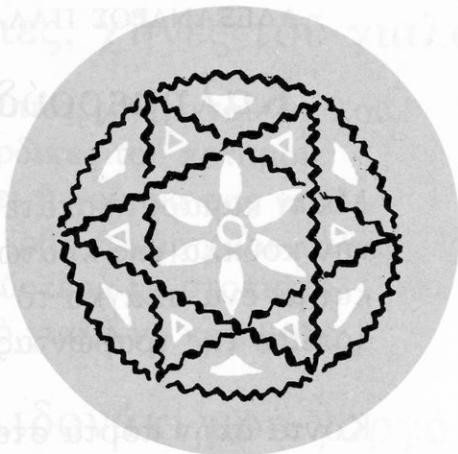
Μὲ τί καμάρι περπατεῖ
τὴν κούκλα της κρατώντας
καὶ μὲ ἔνα σπάγκο τὸ γατὶ¹
ξοπίσω της τραβώντας!

Κοντὰ στὴν πόρτα σταματᾶ
πρὶν πάη πιὸ παραπέρα,
καὶ τὰ πουλιά της χαιρετᾶ
μὲ μιά της καλημέρα.

Καλημερούδια σας, πουλιά,
καλημερούδια, χήνα...
Τὴν κούκλα λὲν Τρανταφυλλιὰ
καὶ τὸ γατὶ Ψιψίνα.

Κι ἀν μὲ ρωτᾶτε καὶ γιὰ ποῦ,
νωρὶς τί τάχα βγῆκα,
πάω νὰ προφτάσω τὸν παπποὺ
ποὺ μὲ φιλεύει σύκα.

(Απὸ τὸ βιβλίο *Κούφια καρύδια*)

ΜΑΡΙΑ ΚΟΥΒΑΛΙΑ-ΓΟΥΜΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

Τὸ παιδὶ καὶ τ' ἀστέρια

Λάμπουν τ' ἀστέρια
στὸν οὐρανό.

Τὸ φεγγαράκι
λάμπει κι αὐτό·

ἔνα παιδάκι
ἀκουμπισμένο
σὲ παραθύρι
μισανοιγμένο·

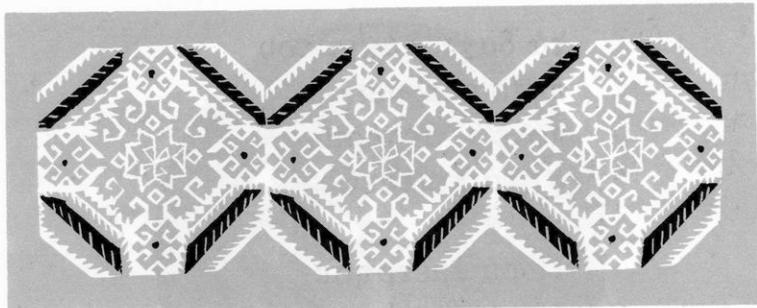
τὰ δαχτυλάκια του
πότε μετράει,
πότε τ' ἀστέρια
ψηλὰ κοιτάει.

Τώρα ἐμέτρησε
ώς τὰ ἐννιά,
μὰ εἴν' ἀκόμα
τόσα πολλά...

Ἐκεῖνο ἄραγε
τό χει μετρήσει;
ἄχ! πρέπει πάλι
νὰ ξαναρχίση...

Σὲ λίγο χώνεται
γλυκὰ γλυκὰ
μὲς στῆς μανούλας του
τὴν ἀγκαλιά.

Κι ώς τὸ χαϊδεύουνε
τὰ δυό της χέρια,
ξεχνάει καὶ μέτρημα,
ξεχνάει κι ἀστέρια...

ΒΑΣΑ ΣΟΛΩΜΟΥ-ΞΑΝΘΑΚΗ

Πῶς ὁ Λιὰς εἶδε κάτι
ποὺ οἱ ἄλλοι δὲν μποροῦσαν
νὰ δοῦν

ΙΑ μέρα, ὁ Λιὰς εἶδε θαῦμα! Μὴν ταράζεστε, παιδιά μου. Εἰν' ἀλήθεια πώς πολὺ σπάνια παρουσιάζονται θαύματα στὸν ἄνθρωπο, ἀλλὰ φαίνεται πώς ὁ Λιὰς θὰ ἥταν ἀπ' αὐτοὺς τοὺς σπάνιους ἀνθρώπους. Αὐτὰ τὰ πράγματα μποροῦμε νὰ τ' ἀκοῦμε, ποτὲ δμως νὰ τὰ κρίνουμε. Βουλὴ Θεοῦ, λοιπόν, ἥταν νὰ δῆ ὁ Λιὰς θαῦμα! Καὶ μάλιστα σ' αὐτὴ τὴν ἡλικία, μισή μερίδα ἀνθρωπος!

”Οχι, δὲν κοιμήθηκε τὸ βράδυ στὴν ἐκκλησιὰ γιὰ νά ’ναι ἀγιασμένος, οὕτε τοῦ ’χαν βάλει σκόρδο τὴν νύχτα κάτω ἀπ’ τὸ μαξιλάρι του. Εἶδε θαῦμα στὰ καλὰ καθούμενα, μέρα μεσημέρι, κατακαλόκαιρα, τὴν ὥρα ποὺ ὁ παπποὺς ροχάλιζε στὸ χαγιάτι. Κι ὅπως ἐσεῖς ξέρετε, ὅταν οἱ μεγάλοι ροχαλίζουν τὰ μεσημέρια στὸ χαγιάτι, οἱ μικροὶ ἔχουν χρέος νὰ τριγυρίζουν στὸν κῆπο ἢ στὰ κελάρια ἢ στὴν ἀνάγκη καὶ λίγο παραέξω, στὸ δρόμο, γιὰ νὰ δοῦν ἀν τὰ πράγματα εἶναι ὅλα στὴ θέση τους.

”Ετσι ὁ Λιάς ἔφτασε μέχρι τὸ κοτέτσι. Καὶ πραγματικά, ὅλα ἦταν στὴ θέση τους. Οἱ φωλιές εἶχαν τ’ αὐγά τους, κι ὁ κόκορας, κρατημένος στὸ ἔνα πόδι του, λαλοῦσε στὰ κεραμίδια. ”Ολα ἐν τάξει, ἐκτὸς ἀπὸ ἔνα. Στὴ μεγάλη καλάθα, ὅπου βρισκόταν ἡ πιὸ περιποιημένη φωλιά, στρογγυλοκαθόταν μιὰ κότα, καὶ μάλιστα μιὰ κότα ἀποφασισμένη νὰ μὴν τὸ κουνήση ἀπὸ κεῖ οὕτε ρούπι.

Νά τα μας! Εἴμαστε τώρα ὑποχρεωμένοι, σκέφτηκε ὁ Λιάς, νὰ σεβαστοῦμε καὶ τὴν κυρία κότα. Καὶ τί κάνει ἐδῶ, παρακαλῶ; Βέβαια, ἀν εἶχε λίγη εὐγένεια, ὁ Λιάς θά ’πρεπε νὰ σκεφτῇ πώς ἡ κυρία κότα, ζαλισμένη ἀπὸ τὸν

ηλιο, ἀπλῶς μεσημέριαζε. ‘Ο Λιάς ὅχι μόνο δὲν εἶχε τὴν εὐγένεια αὐτή, ἀλλὰ πῆρε κι ἔνα ξύλο καὶ ζουλοῦσε τὴν κότα στὰ φτερά. ”Ε, λοιπόν, τί καταλαβαίνετε! ‘Η μάχη ἦταν ἀναπόφευκτη, κι ὁ Λιάς δὲν ἔπρεπε νὰ παραποιέται γιὰ ὅ,τι εἶδε παραπέρα, μιὰ καὶ πήγαινε γυρεύοντας.

Τσίμπα ὁ Λιάς μὲ τὸ ξύλο, τσίμπα ἡ κότα μὲ τὸ ράμφος, τὸ πράμα ἔφτασε στὸ ἀπροχώρητο. Μὰ καὶ νὰ τὸ κουνήσῃ ἡ καλή σου ἀπὸ κεῖ ποὺ ἦταν, δὲν τό ’λεγε. Τὸ μόνο ποὺ ἄφησε στὸ Λιὰ νὰ δῆ σ’ ὅλη τὴ διάρκεια τῆς μάχης, ἦταν τὰ πολλὰ αὐγὰ ποὺ εἶχε ἡ φωλιὰ κάτω ἀπ’ τὴν κοιλιά της. Εἴδατε τόπο ποὺ βρῆκε ἡ ἀνάποδη γιὰ νὰ πάη νὰ μεσημεριάσῃ! Τί νὰ πῆ κανεὶς μὲ τὶς ἰδιοτροπίες μερικῶν μερικῶν.

Καὶ νά ’ταν αὐτὴ μόνο ἡ ἀναποδιά της! ’Ενῶ στὴν ἀρχὴ ριχνόταν μὲ μανία μιὰ στὸ ξύλο τοῦ Λιᾶ, μιὰ στὰ δάχτυλά του, ξαφνικὰ ἄρχισε νὰ τσιμπάῃ τ’ αὐγὰ τῆς φωλιᾶς.

‘Ο Λιάς κατατρόμαξε! Καὶ φυσικὰ δὲν ἐνδιαφέρθηκε γιὰ τ’ ἀσπράδια τῶν αὐγῶν, ποὺ θὰ πήγαιναν χαμένα, ὅσο γιὰ τοὺς κρόκους, ποὺ τοῦ ἄρεσαν. ‘Η κυρία κότα ὅμως ἥξερε τί ἔκανε. ’Επειδὴ μισοῦσε πολὺ τὸ Λιὰ ἐκείνη τὴ

στιγμή, ποὺ ἦταν τὸ πιὸ κακὸ παιδὶ τῆς ἡμέρας, ἥθελε νὰ τὸν ἐκδικηθῇ χύνοντας τὰ κροκάδια.

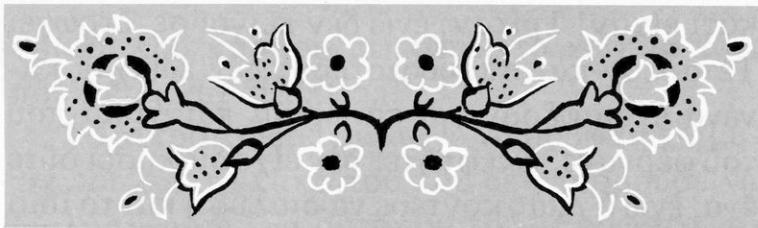
“Ομως, τότε ἀκριβῶς ἔγινε νὰ δῆ ὁ Λιὰς θαῦμα! ’Απ’ τὸ ἔνα αὐγό, ποὺ μὲ τὸ τσίμπα τσίμπα τό ’κανε θρύψαλα ἡ κυρία κότα, ἀντὶ νὰ χυθῇ ὁ κροκὸς ποὺ περίμενε ὁ Λιάς, ξεπήδησε ἔνα ὄλόκληρο πουλάκι! ’Αληθινό; Ρωτᾶτε; ’Αληθινότατο! ’Αφοῦ ἔκανε καὶ τσίου τσίου! Καὶ περπάτησε, καὶ τσίμπησε μὲ τὸ μουσούδι του ἔνα ψίχουλο, καὶ γιὰ πόδια του εἶχε δυὸ δόδοντο γλυφίδες!

‘Ο Λιὰς κουτρουβάλησε, σὰ νὰ κοιμόταν ὅρθος, ἔξω ἀπ’ τὸ κοτέτσι: Εἶδα θαῦμα! ”Ενα ὅμως δὲν καταλάβαινε, ποὺ κι ἐγὼ ἐπίσης δὲν τὸ καταλαβαίνω καὶ ποὺ καὶ σεῖς —θὰ δῆτε— θά ’χετε δίκιο νὰ μὴν τὸ καταλαβαίνετε. Πῶς τὸ θαῦμα παρουσιάστηκε στὸ Λιά, ποὺ ἦταν τὸ πιὸ κακὸ παιδὶ τῆς ἡμέρας, ἀφοῦ πείραζε τὴν κυρία κότα ποὺ μεσημέριαζε ἥσυχα; ’Εδῶ πιὰ ἔχουμε μπερδευτῆ ὄλοι μας. Στὰ κακὰ παιδιὰ καὶ περίεργα εἶναι σωστὸ νὰ παρουσιάζωνται τὰ θαύματα, ἡ στὰ καλὰ καὶ ὑπάκουα ποὺ κοιμοῦνται τὰ μεσημέρια; Βλέπω ἀδικία! Μεγάλη ἀδικία, παιδιά μου!

Τέλος πάντων ὁ Λιὰς ἔτρεξε παντοῦ νὰ πῆ πώς εἶδε θαῦμα. Τράβηξε τὸν παπποὺ ἀπ' τὸ μπαστούνι, τὴ μάνα ἀπ' τὴν ποδιά, τὴ θείτσα ἀπ' τὴ φουστάνα, καὶ τοὺς ἔσυρε στὴ φωλιά. Πράμα ὅμως περίεργο! Κανεὶς δὲν τὸν πίστευε πώς εἶδε θαῦμα. Καμάρωναν τὸ πουλάκι, χαμογελοῦσαν κοιτάζοντας ὁ ἔνας τὸν ἄλλο, ἄλλὰ νὰ πιστέψουν αὐτὸν ποὺ τοὺς ἔλεγε μπουρδουκλώνοντας ἀπ' τὴ βία τὰ λόγια του ὁ Λιάς, πώς δηλαδὴ τὸ πουλάκι βγῆκε ἀπ' τ' αὐγὸν μπροστά του, ἀδύνατον! Ἡ σειρὰ ἦταν πολὺ ἀπλή: Ἡ κότα μεσημέριαζε. Ὁ Λιάς σκάλισε τὴν κότα ποὺ μεσημέριαζε. Ἡ κότα θύμωσε. Ἡ θυμωμένη κότα τσίμπησε τ' αὐγὸν θέλοντας νὰ τοῦ χύσῃ τὸν κροκό. Ἀπ' τὸ τσιμπημένο ὅμως αὐγὸν βγῆκε ἔνα πουλί.

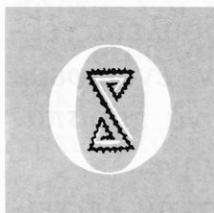
Αὐτὰ δόλα τὰ καταλάβαιναν, ἀφοῦ τοὺς τὰ ἐξηγοῦσε τόσο καθαρὰ ὁ Λιάς, μὰ δὲν τὰ πίστευαν, ἀφοῦ καθόλου δὲν ἀποροῦσαν. Δὲν ξέρω ἂν ἔκανε καλὰ ὁ Λιάς ποὺ ἐπέμενε νὰ τοὺς τὰ λέη καὶ νὰ τοὺς τὰ ξαναλέη. Ἔγὼ νομίζω πώς, ἂν ἔβλεπα θαῦμα, θὰ τὸ κρατοῦσα γιὰ τὸν ἔαυτό μου, καὶ πεντάρα δὲ θά ’δινα ἂν οἱ ἄλλοι μὲ πιστεύουν ἢ ὅχι.

(Ἀπὸ τὸ βιβλίο *Περιπέτειες τοῦ μικροῦ Λιᾶ*)

ΒΑΣΑ ΣΟΛΩΜΟΥ-ΞΑΝΘΑΚΗ

Πῶς ὁ Λιάς διάγνωσε μιὰ ἀρρώστια

ΛΙΑΣ ἄλλαξε τὴ γροθιὰ καὶ τὴν
ἔβαλε κάτω ἀπ' τὸ ἄλλο μάγου-
λο. Καὶ βέβαια, γιὰ νὰ τὸ σκε-
φτῇ ὁ Λιάς, παιδιά μου, σίγου-
ρα ὁ μικρὸς πρωτευούσιάνος θά
ταν ἔτσι ὅπως τὸν εἶπε —μακριὰ ἀπὸ μᾶς!
"Αλλωστε, ὁ Λιάς εἶχε τὰ ἐπιχειρήματά του.
Πρῶτον, δέκατον, ὅγδοον! Φοροῦσε ἢ δὲ φο-
ροῦσε ἀπ' τὸ πρωὶ τοῦ Θεοῦ μέχρι τὰ μαῦρα
μεσάνυχτα στὰ πόδια του παπούτσια; Κι ὅχι
παπούτσια τῆς προκοπῆς, ἀλλὰ παπούτσια
ὅλοκαίνουργα. Φῶς φανάρι πὼς τὰ πόδια του

κάτι εἶχαν! Τρίτον: ἐνῶ δὲν πεινοῦσε, ἔτρωγε.
Τέταρτον καὶ σπουδαιότερο: δὲν ἔδειχνε κα-
νένα ἐνδιαφέρον γιὰ τὰ ώραῖα παιγνίδια ποὺ
τοῦ φέρνανε. Σκεφτῆτε: δὲν εἶχε διαλύσει οὔτε
ἔνα, ἐνῶ ὁ Λιὰς κόντευε νὰ διαλύσῃ καὶ τὸ ἵδιο
του τὸ σπίτι.

Τοῦ Λιᾶ τοῦτο τὸ τελευταῖο τοῦ 'κανε πολ-
λὴ ἐντύπωση. Καί, καθὼς ἦταν ἄνθρωπος ποὺ
ἀπὸ φύση του ἥθελε νὰ σκορπάη κάθε δυνατὴ
γνώση γύρω του, προσπάθησε, ὅστερα ἀπὸ
λίγο καιρό, μὲ κάθε τρόπο, νὰ μάθῃ καὶ στὸ
μικρὸ πρωτευουσιάνο πῶς διαλύεται ἔνα αὐ-
τοκίνητο καί, στὴν ἀνάγκη, πῶς ξαναφτιάχνε-
ται. Τὸ δεύτερο βέβαια μέρος τῆς δουλειᾶς, ἐξ-
αιτίας ποὺ ἦταν ἀσήμαντο, δὲν ἐνδιέφερε
πολύ, κι ὅποιος ἥθελε μποροῦσε νὰ προσπα-
θήσῃ, ὅποιος βαριότανε, ἀς τ' ἄφηνε.

'Ο Λιὰς ὅμως, πάνω ἀκριβῶς στὴν ἐπιχεί-
ρηση, ὅταν σήκωσε τὸ κεφάλι του, ἔφριξε.
'Αντὶ νὰ τὸν εὐχαριστήσουνε γιὰ τὰ πολύτιμα
μαθήματά του —τὸν κορακοδάσκαλο, βλέ-
πετε, τὸν πληρώνανε!— ἀντὶ νὰ λάμψουν
πρόσωπα καὶ μύτες, ἀντὶ νὰ κατεβοῦνε ὅλες οἱ
μηχανές, τ' ἀεροπλανάκια, οἱ βάρκες, τὰ τάνκς
ἀπ' τὰ ντουλάπια, καὶ νὰ πάρουν μέρος στὴ

δράση τοῦ κόσμου, σηκώνει τὸ κεφάλι του,
ποὺ λέτε, καὶ τί βλέπει!

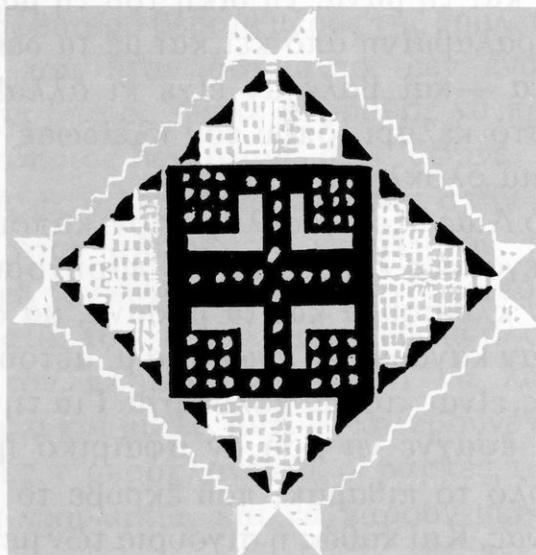
Τὸ μικρὸ πρωτευουσιάνο νὰ ρουφάη τὶς μύ-
τες του ἀπ' τὸ κακό του ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ
διαλύσῃ οὕτε ἔνα αὐτοκίνητο —ἄρρωστο, τὸ
καημένο!— καὶ νὰ ρίχνῃ δάκρυ κορόμηλο στὰ
όλοκαίνουργα παπούτσια του, τὴ «μαμάααα»,
στητὴ καὶ κρύα, σὰν τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἰωσὴφ
Ρογῶν στὴν πλατεία τοῦ χωριοῦ, νὰ τὸν ἀγγίζῃ
εὐγενικά, σὰ συναχωμένο μαντίλι, μὲ τὰ δυό²
της μόνο δάκτυλα —μὴ καὶ συναχωθοῦν καὶ
τὰ ὑπόλοιπα— καὶ νὰ τὸν μεταφέρῃ ὡς τὴν
πόρτα, καὶ τὴ μάνα, τὴ δική του τὴ μάνα, νὰ
τὸν παραλαβαίνῃ ἀπὸ κεῖ καὶ μὲ τὰ δέκα της
δάκτυλα —καὶ βάλε ἂν εἶχε κι ἄλλα!— ὡς
κάτω στὸ κελάρι, ὅπου τὸν κλείδωσε γιὰ τὰ
καλὰ μιὰ δλόκληρη μέρα.

“Αν ὁ Λιάς ἥξερε, τουλάχιστον, κάποιον ἀπ’
τοὺς μεγάλους ἐφευρέτες, θὰ παρηγοριότανε
γιὰ τὴν κλεισούρα καὶ τὰ βάσανα, μὰ δυστυ-
χῶς ὅταν κάνουμε τὴ γνωριμία μ’ αὐτοὺς τοὺς
κυρίους, εἶναι κιόλας πολὺ ἀργά. Γιὰ τὴν ὥρα,
ὁ Λιάς ἔψαχνε νὰ βρῇ ἂν σφαιρικὸ ἥταν ἥ
μακρουλὸ τὸ πιθαράκι ποὺ ἔκρυβε τὸ γλυκὸ
τῆς μάνας. Καὶ καθὼς ἥ σιγουριὰ τῶν μεγάλων

ἀνδρῶν δὲ δέχεται ἀργοπορίες, ὅταν μάλιστα εἶναι καὶ μισοσκόταδο, ὁ Λιὰς ἔχωσε τὸ χέρι του μέσα στὸ σφαιρικὸ πιθάρι κι ἔβγαλε μιὰ χούφτα, μὰ τί χούφτα, ντομάτα μπελτέ, ποὺ τὴν ἔφερε ὀλόισια στὸ στόμα.

Παρακαλῶ, μὴν ξινίζετε τὰ μοῦτρα σας! Στὸ κάτω κάτω ντομάτα ἥταν, δὲν ἥταν καὶ δη- λητήριο! Μόνο ποὺ ὁ Λιὰς ἀναγκάστηκε νὰ φτύνῃ μιὰ ὀλόκληρη βδομάδα.

(Απὸ τὸ βιβλίο *Περιπέτειες τοῦ μικροῦ Λιᾶ*)

ΒΑΣΑ ΣΟΛΩΜΟΥ - ΞΑΝΘΑΚΗ

Πῶς ὁ Λιὰς ἔσπαζε
τὸ κεφάλι του
γιὰ τὸ ποῦ θά βρισκε
ἡ μάνα του ψάρι

ΙΑ μέρα ὁ Λιὰς πέθανε. Ἄλήθεια σᾶς λέω, ἔτρεξε τόσο πολὺ αἷμα ἀπὸ τὸ γόνατό του ποὺ δὲν μποροῦσε παρὰ νὰ εἶχε πεθάνει, γιατὶ ποτέ του ὁ Λιὰς δὲν εἶχε δεῖ τόσο ποτάμι αἷμα νὰ χύνεται. Κι ἐπειδὴ φοβότανε μήπως τὸ δῆ κι ἡ μάνα του καὶ τὰ χάση κι αὐτὴ σὰν αὐτόν, κι ἀποπάνω τοῦ δώση καὶ κανένα γερὸ ξύλο ποὺ γκρεμοτσακίστηκε ἀπ’ τὴν ξένη μάντρα, ἔκανε τὸν ἀνήξερο καὶ δὲ μαρτυροῦσε πῶς ἦταν πεθαμένος.

Μποροῦσε, βέβαια, νὰ μὴν τό χῃ πληρώσει τόσο ἀκριβά. Οὕτε γιὰ νὰ κλέψῃ τίποτα

ἀνέβηκε στὴ μάντρα, οὕτε νὰ βγάλῃ τὴ γλώσσα του στὸ κοριτσάκι τῆς γειτόνισσας, οὕτε νὰ σημαδέψῃ τὶς γλάστρες στὰ παράθυρα, οὕτε κὰν νὰ χαζέψῃ τὴν κίνηση τοῦ ξένου σπιτιοῦ. Νά, ὁ γείτονας κούρευε τὰ πρόβατα, κι ὁ Λιὰς θέλησε νὰ δῆ πῶς γίνεται τὸ κούρεμα. Πρόβαλε λοιπὸν τὴν μούρη του στὴν κορυφὴ τῆς μάντρας —ἴσα ἵσα νὰ ἔξεχουν τὰ δυό του μάτια ποὺ χρειάζονταν, κι ὁ ὑπόλοιπος, ποὺ δὲν χρειάζονταν, ἔμεινε κρεμασμένος πίσω ἀπ’ τὴν μάντρα.

Τὸ πῶς ἔγινε τώρα καὶ ξεγλίστρησε, καὶ φύγανε τὰ πόδια του ἀπ’ τὰ στηρίγματα, καὶ βούλιαξαν ξαφνικὰ τὰ μάτια ἀπ’ τὴν κορυφὴ κορυφὴ τῆς μάντρας, οὕτε δὲν ιδιος τὸ κατάλαβε, οὕτε κανένας ἄλλος ποὺ νὰ μοῦ τὸ πῆ γιὰ νὰ σᾶς τὸ πῶ.

Πάντως ὁ Λιὰς δὲν εἶχε πόδι, καὶ φαίνεται δὲν εἶχε πιὰ οὕτε κεφάλι, γιατὶ κι ἀπὸ κεῖ ἐτρεχει λίγο αἷμα. "Οταν ὁ Λιὰς διαπίστωσε πῶς ἔχασε καὶ τὸ κεφάλι, καταέσκασε, γιατὶ ἡ μάνα του πάντα τοῦ ἤλεγε τὸ κεφάλι νὰ προσέχῃ καὶ ποτὲ δὲν τοῦ ἤλεγε νὰ προσέχῃ τὰ πόδια.

Καθὼς θυμήθηκε τὴ μάνα του, τὴν ἔφερε ξαφνικὰ δόλοζώντανη μπροστά του, τί κλάμα

καὶ κακὸ θά ’κανε ὅταν τὸν ἔβλεπε πόσο πολὺ^ν
ῆταν πεθαμένος, κι ὕστερα σκέφτηκε καὶ τὸν
παπποὺ ποὺ θὰ μασουλοῦσε τὰ μουστάκια του
γιὰ νὰ μὴ φανῆ ὅτι ἥθελε νὰ κλάψῃ, κι ἡ θείτσα
θά ’κλαιγε, κι οἱ γείτονες θὰ τσίριζαν, κι ὁ
πατέρας θά ’κοβε βόλτες... ἔ, ἐκεῖ πιὰ δὲν ἄν-
τεξε, παιδιά μου, μέσα σὲ τόσους θρήνους ὁ
Λιάς, ἔβαλε κι αὐτὸς τὰ κλάματα. Κι ὅχι κλά-
ματα μαλακά· κλάματα μεγάλα καὶ φωναχτά,
ὅπως ταιριάζει στὴν περίπτωση.

Αύτὰ τὰ διαφορετικὰ λοιπὸν κλάματα ἄ-
κουσε ὁ ἀγροφύλακας τοῦ χωριοῦ, καθὼς περ-
νοῦσε ἀπὸ κεῖ δίπλα, κι ἔτρεξε στὸ Λιά. Ὁ
Λιάς, ὅμως, καὶ τώρα ἀκόμα δὲ μαρτύρησε τί-
ποτα. Μόνο ποὺ καθὼς τὸν πῆρε στὰ χέρια του
ὁ ἀγροφύλακας, ὁ Λιάς κατάλαβε πῶς τὸ κε-
φάλι δὲν εἶχε φύγει ὀλωσδιόλου, μὰ κάτι κρα-
τοῦσε ἀκόμα ἀπ’ τὸ λαιμό. Καὶ καθὼς δὲν εἶχε
φύγει τὸ κεφάλι, δὲν εἶχε φύγει καὶ τὸ στόμα,
καὶ τὰ δόντια, κι ἡ γλώσσα, κι ὁ Λιάς ἀποφά-
σισε νὰ κάνη χρήση αὐτοῦ τοῦ μέρους τοῦ
προσώπου του, ἀν μποροῦσε. Ψιθύρισε λοιπὸν
στὸν ἀγροφύλακα, ὅσο ποὺ ἀκούστηκε, μιὰ
καὶ δὲ βρίσκονταν στὴ ζωή:
—”Οχι, ὅχι στὴ μάνα μου.

Θέλησε νὰ πῆ καὶ παρακάτω: πὼς δὲν ἥθελε νὰ τὸν δῆ ἡ μάνα του πεθαμένο, μὰ πάνω σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο λυπήθηκε τόσο πολὺ τὸν ἔαυτό του, ποὺ ἔβαλε ξανὰ τὰ κλάματα.

‘Ο ἀγροφύλακας τότε εἶπε:

— Καλά. Θὰ σὲ πάω ὅμως στὸ κοινοτικὸ γραφεῖο, γιατὶ σήμερα εἶναι Τρίτη, καὶ κάθε Τρίτη ἔρχεται ὁ ἀγροτικὸς γιατρός.

‘Ο Λιὰς κλότσησε, καὶ τότε κατάλαβε πὼς κλότσησε καὶ μὲ τὰ δυό του πόδια.

‘Ο ἀγροφύλακας ἔπρεπε νὰ ἀπαντήσῃ, γιατὶ ὅταν κάποιος κλοτσάει, δὲ συμφέρει νὰ μὴν τοῦ ἀπαντᾶμε, γιατὶ θὰ ξανακλοτσήσῃ. Εἶπε λοιπόν:

— Έκεῖ ποὺ ἔπεσες, ἦταν ὅλο κοπριές. ‘Ο γιατρὸς θὰ σοῦ κάνη ἔναν ἀντιτετανικὸ όρο.

‘Ο Λιὰς τά ’χασε. ‘Απ’ ὅ, τι ἥξερε, στοὺς πεθαμένους κάνουν ἄλλα πράματα κι ὅχι ἀπ’ αὐτὸ πού, πῶς τὸ λένε, εἶπε ὁ ἀγροφύλακας. ‘Ο ἀγροφύλακας ὅμως τὸν ἔστησε στὴν πόρτα τοῦ κοινοτικοῦ γραφείου κι οὕτε ἔδειχνε καμιὰ διάθεση νὰ τὸν κλάψῃ, μόνο εἶπε:

— Έγὼ βιάζομαι. Θὰ πᾶς μόνος σου στὸ γιατρὸ καὶ θὰ τοῦ πῆς: Νὰ μοῦ κάνης ἔναν όρὸ γιὰ τέτανο. Ξαναπές το.

— Νὰ μοῦ κάνης ἔναν ὄρὸ γιὰ τέτανο, ἐπανάλαβε ὁ Λιὰς ξεψυχισμένος.

— Μπράβο! Ξαναπές το ἄλλη μιὰ φορά, γιὰ νά' μαστε σίγουροι τί θὰ πῆς.

— Νὰ μοῦ κάνης ἔναν ὄρὸ γιὰ τέτανο, μουρμούρισε ὁ Λιάς.

Καὶ τώρα τά 'χε ὀλότελα χαμένα, καθὼς μάλιστα δὲν ἔβρισκε τί σχέση μποροῦσε νά 'χε ἡ μάντρα μὲ τὸν τέτανο —πῶς τὸν εἴπανε— κι ὁ γιατρὸς μὲ τὶς κοπριές. Ωστόσο ἀνέβηκε τὶς σκάλες κρατώντας τὸ μαντίλι τοῦ ἀγροφύλακα πάνω στὸ γόνατό του, ἐσπρωξε τὴν πόρτα κι εἶπε στὸ γιατρό, ἀκριβῶς ὅπως τοῦ εἶπε ὁ ἀγροφύλακας νὰ πῆ:

— Νὰ μοῦ κάνης ἔναν τέτανο γιὰ τὸν ὄρο.

Ο γιατρὸς ὅμως, φαίνεται, κατάλαβε πῶς τὸ παιδὶ ἦταν πεθαμένο καὶ πώς, σὰν τέτοιο, δὲ γίνεται νὰ θέλῃ τίποτα, κι ἔβαλε τὰ γέλια.

Ο Λιὰς θύμωσε. Δὲν ξέρω καὶ καλά, ἀλλὰ θαρρῶ πῶς θύμωσε κυρίως μὲ τὸν ἀγροφύλακα. Καὶ πάνω στὸ θυμό του, τὴν ὥρα ποὺ ὁ γιατρὸς ἔτοίμαζε τὸν τέτανο γιὰ νὰ μὴν πάθη ὄρο, ὅπως διάταξε ὁ ἀγροφύλακας, κατάλαβε ὅχι μόνο πῶς ἦταν μπίτ ξεγραμμένος ἀπ' τὸν κόσμο τοῦτο, μὰ πῶς ἦταν καὶ κρεμμύδι. Γιατὶ ὁ για-

τρὸς ἔβγαζε καὶ ἔβγαζε καὶ ἔβγαζε ροῦχα, γιὰ νὰ βρῆ τὸ μπράτσο τοῦ Λιᾶ, καὶ τελειωμὸ δὲν εἶχαν ὅσα ἔβγαζε. Στὸ τέλος, τὸν ξεφλούδισε δόλότελα. Στὸ βάθος βάθος ἀπ' τὶς φλοῦδες, δὲ γιατρὸς βρῆκε τὸ Λιά, ἀδυνατούλη κι ἀσπριδερὸ σὰν καθαρισμένο ἀμυγδαλάκι. Μαζὶ μὲ τὸ Λιά βρῆκε καὶ τὸ μπράτσο του, ποὺ τοῦ 'δωσε μιὰ μὲ τὴ βελόνα. "Υστερα τὸν ἔκανε πάλι κρεμμύδι, τοῦ 'δεσε καλὰ τὸ γόνατο νὰ μὴν τοῦ φύγῃ, καὶ τὸν ἔστειλε στὴ μάνα του, μ' ἄλλη διαταγὴ καὶ τοῦτος μὲ τὴ σειρά του.

— Κοίτα, πὲς στὴ μάνα σου νὰ μὴ σοῦ δώσῃ ψάρι λίγες μέρες.

‘Ο Λιὰς ἔφτασε στὸ σπίτι καὶ φώναξε στὴ μάνα του:

— 'Ο γιατρὸς μοῦ 'κανε τέτανο, κι ὁ ἀγροφύλακας θυμώνει μὲ τὶς κοπριές, ἐγὼ... ἐγὼ τὸ κούρεμα ἥθελα νὰ δῶ, δὲ πατέρας εἶναι ἐδῶ; πρέπει νὰ πάρης ψάρι, εἶπε ὁ ἀγροφύλακας, καὶ δὲν κάνει νὰ μοῦ δώσης ψάρι, καὶ ποῦ θὰ βροῦμε ψάρι;

— Σιγὰ σιγά, εἶπε ἡ μάνα, μοῦ τά 'κανες σαλάτα στὸ μυαλό μου. Πρῶτα πές μου ποῦ γκρεμοτσακίστηκες, κι υστερα, τί σοῦ 'κανε ὁ γιατρός.

‘Ο Λιάς ἀπάντησε σ’ ὅ, τι τὸν ρώτησε ἡ μάνα του, δῆμος πάρα πολὺ βιαστικά, γιατὶ ἀνησυχοῦσε ποῦ θὰ βρίσκανε ψάρι. ‘Η μάνα ἔπιασε καὶ μὲ τὰ δυό της χέρια τὸ κεφάλι.

— Μὰ ὁ γιατρὸς εἶπε πώς δὲν κάνει νὰ σοῦ δώσω ψάρι, κι ἐμεῖς εἶναι ζήτημα ἀν τρῶμε μιὰ φορὰ τὸ χρόνο ψάρι, γιατὶ θὲς ντὲ καὶ καλὰ τώρα νὰ βροῦμε ψάρι, δὲν καταλαβαίνω. “Η ὁ γιατρὸς σοῦ εἶπε νὰ σοῦ δώσω ψάρι;

— Οχι, ὁ γιατρὸς μοῦ εἶπε νὰ μὴ μοῦ δώσης ψάρι, ἀπάντησε ὁ Λιάς σκεφτικός, ἀλλὰ γιὰ νὰ μὴ μοῦ δώσης ψάρι, πρέπει νὰ μαγειρέψης ψάρι καὶ...

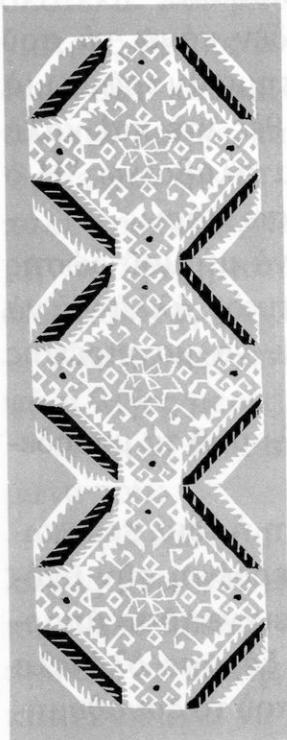
— Σταμάτα, εἶπε ἡ μάνα, πάλι μοῦ τὰ μπέρδεψες!

Κι ἔλυσε τὴν ποδιὰ νὰ πάη ἡ ἴδια στὸ κοινοτικὸ γραφεῖο γιὰ νὰ ξεμπερδέψῃ τὴν ὑπόθεση. Ὁ Λιάς στὸ μεταξὺ ἔδειχνε τόσο ἀπορροφημένος μὲ τὸ ψάρι, ποὺ ξέχασε ὅλότελα πὼς ἦταν πεθαμένος, κι οὕτε ποὺ τὸ ξαναθυμήθηκε στὴ ζωή του.

(Απὸ τὸ βιβλίο *Περιπέτειες τοῦ μικροῦ Λιᾶ*)

ρυθμὸν περιπλέοντά τι, δέ τοι πρότυπον εἶναι Οὐρανὸν
ανθρακίην γεράσιαν οὐδὲν μάλιστα οὐδὲν τραχύ, ματ
αρριτόνων διάβολον. Ήτος τοιούτοις πάνται στοιχεῖον εἶναι
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ

Ἡ Ξανθούλα

Τὴν εἶδα τὴν Ξανθούλα,
τὴν εἶδα ψὲς ἀργά,
ποὺ ἐμπῆκε στὴ βαρκούλα
νὰ πάη στὴν ξενιτιά.

Ἐφούσκωνε τ' ἀέρι
λευκότατα πανιά,
ώσαν τὸ περιστέρι
ποὺ ἀπλώνει τὰ φτερά.

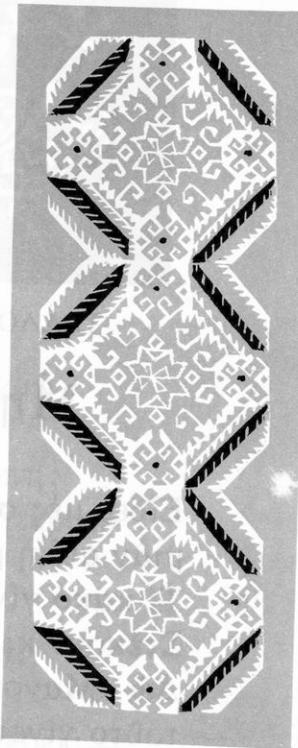
Ἐστέκονταν οἱ φίλοι
μὲ λύπη, μὲ χαρά,
καὶ αὐτὴ μὲ τὸ μαντίλι
τοὺς ἀποχαιρετᾶ.

— Σεγά στρατό, εἰ πατέρας οὐδὲν μάλιστα
λάτα στο μαλλό μου, μάλιστα στο πατέρα
μοτσακίστηκας, καὶ μάλιστα στο πατέρα
τρός.

Καὶ τὸ χαιρετισμό της
ἐστάθηκα νὰ ἴδω,
ῶσπου ἡ πολλὴ μακρότης
μοῦ τό ’κρυψε καὶ αὐτό.

Σ' ὀλίγο, σ' ὀλιγάκι
δὲν ἥξερα νὰ πῶ,
ἄν ἔβλεπα πανάκι,
ἢ τοῦ πελάγου ἀφρό.

Καὶ ἀφοῦ πανί, μαντίλι,
ἐχάθη στὸ νερό,
ἐδάκρυσαν οἱ φίλοι,
ἐδάκρυσα κι ἐγώ.

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

Μητέρα

Εἶδες μὲς στὴ γειτονιὰ
μιὰν αὐλὴ μὲ λεμονιά;
Τί κακὸ γίνετ’ ἐκεῖ!
Στέκουν κι οἱ περαστικοί...
Δῶ «Μανούλα!» κεῖ «Μητέρα!»
— τοῦτο γίνετ’ ὅλη μέρα.

Ποιὸς πεινᾶ καὶ ποιὸς πονεῖ,
κι ὅλοι βάνουν τὴ φωνή.
Ἐνα, νὰ τονὲ χτενίση,
ἄλλο, νὰ τὸν σαπουνίση.

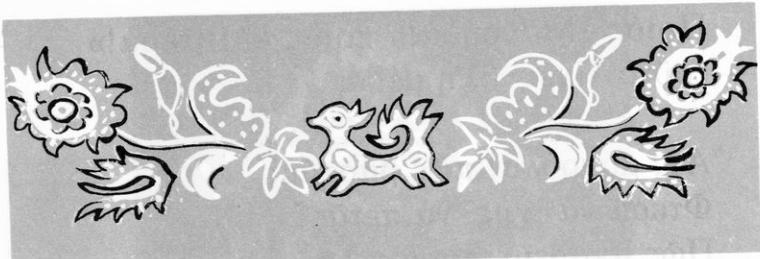
Ποιὸς «Μανούλα!» ποιὸς «Μητέρα!»
— τοῦτο γίνετ’ ὅλη μέρα.

”Αχ, μανούλα! πῶς βαστᾶς;
Φτερὰ νά ’χης, νὰ πετᾶς!
Πῶς μπορεῖς, παρακαλῶ,
καὶ δὲ χάνεις τὸ μυαλό;
Δῶ «Μανούλα!» κεῖ «Μητέρα!»
— τοῦτο γίνετ’ ὅλη μέρα.

”Εχεις κάποια πληρωμὴ
κι ἀπ’ τὰ χείλια σου στιγμὴ
τὸ χαμόγελο δὲ λείπει
καὶ δὲν τὰ σουφρώνει λύπη;
Δῶ «Μανούλα!» κεῖ «Μητέρα!»
— τοῦτο γίνετ’ ὅλη μέρα.

Πάνω, κάτω: στὴ δουλειά,
στὴ βοήθεια, στὰ φιλιά.
Φαίνεται —ποιὸς τὸ πιστεύει;—
πῶς ὁ κόπος λιγοστεύει,
σὰ σὲ κράζουν ὅλη μέρα
ποιὸς «Μανούλα!» ποιὸς «Μητέρα!»

(Απὸ τὸ περιοδικό Ἡ Διάπλασις τῶν Παίδων)

ΖΩΡΖ ΣΑΡΡΗ

Τὸ γαῖτανάκι

M

ΙΑ φορά, δὲν πάει καιρός, ζοῦσε σ' ἔνα μικρὸ χωριό, κάπου ἐδῶ κοντά, ἔνας ἄνθρωπος πολὺ σοφὸς καὶ πολὺ γέρος. Ἡ πλάτη του ḥταν σκυφτή, τόσο σκυφτή, ποὺ ἡ ἄσπρη του γενειάδα ἄγγιζε τὴ γῆ. Εἶχε διαβάσει τὰ βιβλία ὅλου τοῦ κόσμου καὶ εἶχε μάθει τὶς γλῶσσες ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Ζοῦσε ἀπόμερα, σ' ἔνα μικρὸ σπιτάκι, ὅλομόναχος. Στὸν κῆπο του φύτρωναν κι ἄνθιζαν ὅλων τῶν λογιῶν τὰ λουλούδια: τριαντάφυλλα, τουλίπες, μαργαρίτες, κυκλάμινα, ζουμπούλια κι ὅμορφα κατακόκκινα γαρίφαλα.

Οἱ συχωριανοί του πολὺ τὸν ἀγαποῦσαν κι

δλοι τὸν φώναζαν: ὁ κὺρ Νικόλας ὁ Γαρίφαλος. Κάποιο δειλινό, ὅταν ὁ ἥλιος καλησπέριζε τὴν νύχτα ποὺ σκαρφάλωνε πίσω ἀπὸ τὸ βουνό, τρία κοριτσάκια πέρασαν μπροστὰ ἀπὸ τὸν κῆπο τοῦ κύρ Νικόλα, τραγουδώντας τοῦτο τὸ ὅμορφο τραγούδι:

“Αν ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς γῆς
πιάναν γερὰ τὰ χέρια
κορίτσια ἀγόρια στὴ σειρὰ
καὶ στήνανε χορὸ
ὁ κύκλος θὰ γινότανε
πολὺ πολὺ μεγάλος
κι ὄλοκληρη τὴ Γῆ μας
θ’ ἀγκάλιαζε θαρρῶ.

Ο γερο-σοφός, κείνη τὴν ὥρα, πότιζε τὰ λουλούδια του. Σήκωσε τὸ κεφάλι καὶ χαμογέλασε στὰ παιδιά. Τὸ γέρικο ρυτιδιασμένο χέρι του τοὺς ἔγνεψε φιλικά.

— Καλησπέρα, κύρ Νικόλα, τοῦ φώναξαν τὰ κοριτσάκια, καὶ χάθηκαν στὴ στροφὴ τοῦ δρόμου.

“Οταν τέλειωσε τὸ πότισμα, ὁ κύρ Νικόλας μπῆκε στὸ σπίτι του καὶ κάθισε στὸ γραφεῖο

του. Μιὰ στοίβα χοντρὰ βιβλία τὸν περίμενε.
”Επρεπε νὰ τὰ διαβάση... Τί παράξενο ὅμως,
ἐκεῖνο τὸ βράδυ, ὅσο κι ἀν πάσχιζε νὰ συγκεν-
τρωθῇ, δὲν τὰ κατάφερνε. Ὁ λογισμός του
ἔτρεχε ἀλλοῦ: στὰ τρία κοριτσάκια, στὸ τρα-
γούδι τους.

Χρόνια τώρα ζοῦσε εὐτυχισμένος μὲ τὰ βι-
βλία του, τὰ λουλούδια του, δλομόναχος, καὶ
ξάφνου ἡ μοναξιὰ τοῦ φάνηκε ἀβάσταχτη.
Κατάλαβε πῶς ἡ ζωή του ἔφτανε στὸ τέρμα
της, νοστάλγησε τὰ νιάτα του.

”Ηταν πολὺ λυπημένος ἐκεῖνο τὸ βράδυ ὁ
καλὸς κὺρ Νικόλας. Κουνοῦσε τὸ χιονισμένο
του κεφάλι καὶ μιλοῦσε δυνατά: «Εἶμαι μόνος,
κανένας δὲν μπορεῖ νὰ μὲ βοηθήσῃ, κανέναν
δὲν μπορῶ νὰ βοηθήσω μὲ τὶς χίλιες γνώσεις
μου. Εἶμαι ἄχρηστος. ”Ας ἥμουν τουλάχιστο
νέος, ἀς εἶχα τὴ δύναμη νὰ ξανάρχιζα τὴ ζωή
μου, θὰ μποροῦσα...».

Μονομιᾶς τὸ πρόσωπο τοῦ κὺρ Νικόλα φω-
τίστηκε. Σηκώθηκε ἀπὸ τὴν πολυθρόνα κι ἄρ-
χισε νὰ χώνη βιαστικὰ κι ἀνάκατα μέσα σὲ μιὰ
βαλίτσα τὰ πράματά του. Λίγα ροῦχα, τὸ χτένι
του, τὸ σαπούνι, ἔνα ζευγάρι μάλλινες κάλ-
τσες, τὶς παντόφλες του...

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωί, οἱ χωριανές, ἀνοίγοντας τὰ παραθυρόφυλλά τους, εἶδανε ξαφνιασμένες τὸν κύρο Νικόλα, ποὺ ποτὲ δὲν εἶχε βγῆ τόσο νωρίς, νὰ κατευθύνεται πρὸς τὸ σταθμὸ τοῦ τρένου.

«Ποῦ νὰ πηγαίνῃ ὁ γερο-Γαρίφαλός μας;» ἀναρωτήθηκαν.

‘Ο σταθμάρχης τὸν χαιρέτησε μὲ σεβασμὸ καὶ τὸν βοήθησε ν’ ἀνέβη στὸ βαγόνι. ’Ακούστηκε ἔνα σφύριγμα, ἡ ἀτμομηχανὴ ξεφύσηξε δυνατά, κι οἱ τεράστιες ρόδες ἄρχισαν νὰ κυλᾶνε πάνω στὶς σιδερένιες ράγες. ™Ωρες πολλές, τσάφ-τσούφ-τσάφ-τσούφ, καὶ τὸ τρένο ἔφτασε στὴ μεγάλη πόλη μὲ τοὺς πολλοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ πολλὰ αὐτοκίνητα. ‘Ο γεροσοφὸς σάστισε, ζαλίστηκε ἀπὸ τὴ φασαρία καὶ τὴν κίνηση, ἀλλὰ δὲν κοντοστάθηκε. Τράβηξε κατευθεῖαν γιὰ τὸ σπίτι τοῦ ξακουσμένου γιατροῦ Ξανανιώνη. Καθόταν στὸ γραφεῖο του, φορώντας τὴν κάτασπρη μπλούζα του. “Ητανε νέος καὶ ὅμορφος.

— Γιατρέ, τοῦ εἶπε ἀμέσως ὁ κύρο Νικόλας, δὲν εἶμαι ἄρρωστος. Εἶμαι γέρος, πολὺ γέρος. “Ἐρχομαι σὲ σᾶς γιὰ νὰ μοῦ δώσετε τὰ χάπια «Νεοζίλ», ποὺ δίνουν ξανὰ νιάτα καὶ δύναμη.

Θέλω νὰ ἔξαφανιστοῦν οἱ ρυτίδες μου, θέλω τὸ κορμί μου νὰ γίνη εἰκοσάχρονο.

‘Ο γιατρὸς ἔσμιξε τὰ φρύδια.

— Αὐτὰ τὰ χάπια εἶναι σπάνια καὶ κοστίζουν ἀκριβά. Ἐχετε τόσα πολλὰ χρήματα γιὰ νὰ τ’ ἀγοράσετε;

— Γιατρέ μου, εῖμαι ἀπένταρος, κι ὅμως τὰ θέλω. Θὰ σᾶς ἔξηγήσω ἀμέσως γιατί τὰ θέλω. Χτὲς τὸ βράδυ, ἔτσι ξαφνικά, μιὰ θαυμαστὴ Ἰδέα γεννήθηκε στὸ μυαλό μου. Ἡ Γῆ μας εἶναι στρογγυλὴ μὲ 40.000 χιλιόμετρα περιφέρεια. Κάπου τρία δισεκατομμύρια ἄνθρωποι τὴν κατοικοῦν. Ἔκανα ἔνα μικρό, ἀπλὸ ὑπολογισμό: “Αν ὅλοι οἱ νέοι ὅλου τοῦ κόσμου, ἀγόρια καὶ κορίτσια, δώσουν τὰ χέρια μιὰν ὁρισμένη μέρα, σὲ μιὰν ὁρισμένη στιγμή, μποροῦν νὰ φτιάξουν ἔνα γαϊτανάκι γύρω ἀπὸ τὴν Γῆ, κι ὅλοι μαζί, ἀγαπημένοι, νὰ τραγουδήσουν καὶ νὰ χορέψουν. Πρέπει νὰ γίνω νέος καὶ δυνατός. Θὰ κάνω τὸ γύρο τοῦ κόσμου καὶ θὰ μιλήσω σ’ ὅλους γιὰ τὴν Ἰδέα μου καὶ εῖμαι σίγουρος πὼς θὰ τὴν καταλάβουν καὶ θὰ τὴν δεχτοῦν.

‘Ο γιατρὸς ἄκουσε προσεχτικὰ τὸ γερο-Νικόλα, ὕστερα σηκώθηκε, ἄνοιξε μιὰ μεγάλη

ντουλάπα γεμάτη γιατρικά κι ἔβγαλε ἔνα μικρὸ κουτί.

—Ορίστε, τοῦ εἶπε, σᾶς χαρίζω τὰ «Νεοζίλ». Ἡ Ἰδέα σας μοῦ ἀρέσει. Πάει τόσος καιρὸς ποὺ δὲν τραγούδησα, δὲ χόρεψα. Πολλοὶ οἱ ἄρρωστοι, πολλὲς οἱ ἔγνοιες. Τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ γίνη τὸ γαϊτανάκι, εἰδοποιῆστε με, θά θελα κι ἐγὼ νὰ μπῶ μὲς στὸ χορό.

Ο κύρ Νικόλας, κρατώντας σφιχτὰ τὸ πολύτιμο κουτί, εὐχαρίστησε τὸν καλὸ γιατρὸ καὶ βγῆκε στοὺς δρόμους τῆς πολύβουης πόλης. Ἔνιωθε χαρούμενος καὶ τοῦ φαινόταν

πώς ὅλοι οἱ περαστικοὶ τοῦ χαμογελοῦσαν καλοκάγαθα, λὲς καὶ μάντευαν τὶς φωτεινὲς σκέψεις του.

Μπῆκε σ' ἔνα ξενοδοχεῖο, ζήτησε νὰ τοῦ δώσουν ἔνα δωμάτιο καί, πρὶν ξαπλώσῃ, κατάπιε τρία χάπια, πίνοντας ἔνα μεγάλο ποτήρι νερό, κι ἀποκοιμήθηκε...

Τὴν ἄλλη μέρα ἔύπνησε ἀπὸ τὰ χαράματα. Ἔνιωσε καλοδιάθετος, θέλησε νὰ χαϊδέψῃ τὰ γένια του. Τὸ χέρι του ὅμως ἄγγιξε ἔνα δροσερὸ μάγουλο.

Πήδηξε μεμιᾶς ἀπὸ τὸ κρεβάτι καὶ κοιτάχτηκε στὸν καθρέφτη. Τί μεταμόρφωσῃ! Ἡταν νέος κι ὅμορφος. Τοῦ ἥρθε νὰ φωνάξῃ ἀπὸ χαρά.

Σήκωσε μὲ τὸ χέρι μιὰ καρέκλα, πήδηξε πάνω στὸ τραπέζι, σβέλτα ξανακατέβηκε, ἔδωσε μερικὲς μπουνιές στὸν ἄέρα. Ἡταν νέος καὶ δυνατός, τί τὸν ἔνοιαζαν τὰ ἑκατό του χρόνια!

Ο κύρ Νικόλας ταξίδεψε σὲ πολλὰ μέρη καὶ ἀντάμωσε ἀνθρώπους ἀπὸ ὅλες τὶς φυλὲς τῆς γῆς. Οἱ πιὸ πολλοὶ τὸν δέχτηκαν μὲ χαρὰ καὶ ὑποσχέθηκαν νὰ πάρουν μέρος στὸ χορὸ σὰ θά ρθη ἡ ὥρα. Βρῆκε ὅμως καὶ σκληροὺς ἀνθρώπους, ποὺ τοῦ φέρθηκαν ἄσχημα. Ἐνας μάλιστα κακὸς ἀρχηγὸς μᾶς μεγάλης χώρας τὸν ἔκλεισε δεκαπέντες μέρες στὴ φυλακή, γιατὶ τὸν νόμισε ἐπικίνδυνο γιὰ τὴν ἡσυχία τῆς χώρας του.

“Οταν βγῆκε ό κύρος Νικόλας ἀπὸ τὴν φυλακή, βιάστηκε νὰ κερδίσῃ τὸ χαμένο καιρό. Δούλεψε σκληρὰ γιὰ νὰ βγάλῃ τὰ χρήματα ποὺ χρειάζονταν γιὰ ὅλα τὰ τηλεγραφήματα ποὺ ἔστειλε σὲ ὅλον τὸν κόσμο γιὰ νὰ ἀναγγείλῃ τὴν μέρα καὶ τὴν ὥρα ποὺ θὰ γινόταν τὸ γαῖτανάκι.

Παντοῦ ἔστειλε μηνύματα, στὶς ἄκριες τῆς σφαιρᾶς.

«Θὰ χορέψουμε καὶ θὰ τραγουδήσουμε ὅλοι μαζί, στόπ. Τὴν πρώτη μέρα τῆς ”Ανοιξης, στόπ. Δῶστε τὰ χέρια, στόπ.»

Δὲν ξέχασε κανέναν, οὕτε κι αὐτοὺς ποὺ τοῦ εἶχαν πετάξει πέτρες. Ποιὸς ξέρει, ἵσως τὴν τελευταία στιγμὴ νὰ μετάνιωναν καὶ νά διναν κι αὐτοὶ τὸ χέρι.

Ἐπιτέλους ἔφτασε ἡ πρώτη μέρα τῆς ”Ανοιξης! Ἡ Γῆ στολισμένη τὴν περίμενε. Τὰ λουλούδια εἴχανε ντυθῆ μὲ χίλια χρώματα καὶ τὰ πουλιὰ τραγουδούσανε τὰ πιὸ ὅμορφα τραγούδια τους. Ὁ οὐρανὸς ἦταν ἀσυννέφιαστος κι ὁ ἥλιος ἔλαμπε μ' ὅλη τὴν δύναμή του, φωτίζοντας τὶς ὁμορφιές τῆς πλάσης.

Μὲ μιὰ κίνηση, κορίτσια κι ἀγόρια ἀπὸ λλες τὶς χῶρες, ἀπ' ὅλες τὶς φυλές, δῶσαν τὰ

χέρια κι ἄρχισαν νὰ χορεύουν τραγουδώντας:

”Αν ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς γῆς
πιάναν γερὰ τὰ χέρια
κορίτσια ἀγόρια στὴ σειρὰ
καὶ στήνανε χορὸ
ὅ κύκλος θὰ γινότανε
πολὺ πολὺ μεγάλος
κι ὀλόκληρη τὴ Γῆ μας
θ' ἀγκάλιαζε θαρρῶ.

‘Ο Νικόλας κοιτοῦσε μὲ μάτια θαμπωμένα
ἀπὸ τὰ δάκρυα. Χιλιάδες νέοι περνοῦσαν
μπροστά του. Τοὺς εἶχε συναντήσει στὰ ταξί-
δια του. Γαλανομάτηδες μὲ ξανθὰ μαλλιά, με-
λαχρινοὶ μὲ μαῦρα μάτια, νέγροι μὲ κάτασπρα
δόντια, Κινεζοῦλες μὲ τραβηγμένα μάτια, ἐρυ-
θρόδερμοι μὲ πολύχρωμα φτερὰ δίνανε τὰ χέ-
ρια σ’ αὐτὸ τὸ γαϊτανάκι ποὺ ἀγκάλιαζε τὴ Γῆ.
Τοὺς ἄκουγε νὰ τραγουδᾶνε, νὰ μιλᾶνε, νὰ γε-
λᾶνε καὶ νὰ φωνάζουν. ‘Ο Γιόχαν ἔσφιγγε τὸ
χέρι τοῦ Γιάννη καὶ ἔλεγε: «Πόσο κουτοὶ
ἡμασταν νὰ μὴ μιλᾶμε ὁ ἔνας στὸν ἄλλον.
Μοιάζεις τοῦ ἀδελφοῦ μου». ‘Ο Γιάννης
ἔλεγε: «Δὲ θὰ εῖμαι πιὰ μόνος τὰ βράδια τοῦ

χειμώνα, θὰ κάνουμε παρέα καὶ θὰ λέμε ἴστορίες».

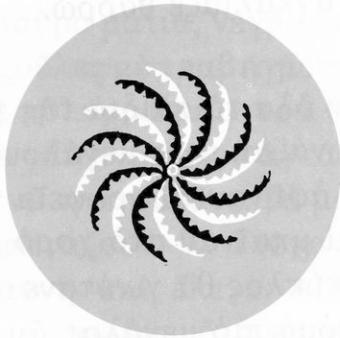
Οἱ φωνὲς τῶν νέων ἦταν τόσο δυνατὲς ποὺ γκρέμισαν τοὺς τοίχους ὅλων τῶν φυλακῶν καὶ οἱ φυλακισμένοι ξεχύθηκαν λεύτεροι καὶ πιάσαν τὸ χορὸν καὶ τὸ τραγούδι μὲ τοὺς ἄλλους νέους τῆς Γῆς.

”Αν ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς γῆς
πιάναν γερὰ τὰ χέρια
κορίτσια ἀγόρια στὴ σειρὰ
καὶ στήνανε χορὸν
ὅ κύκλος θὰ γινότανε
πολὺ πολὺ μεγάλος
κι ὁλόκληρη τὴ Γῆ μας
θ' ἀγκάλιαζε θαρρῶ.

”Αν ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς γῆς
φωνάζαν τοὺς μεγάλους
κι ἀφῆναν τὰ γραφεῖα τους
καὶ μπαῖναν στὸ χορὸν
ὅ κύκλος θὰ γινότανε
ἀκόμα πιὸ μεγάλος
καὶ δυὸ φορὲς τὴ Γῆ μας
θ' ἀγκάλιαζε θαρρῶ.

Θάτι Θὰ ῥχόνταν τότε τὰ πουλιὰ
Θὰ ῥχόνταν τὰ λουλούδια
Θὰ ῥχότανε κι ἡ ἄνοιξη
νάκρινὰ μπῆ μὲς στὸ χορὸ
κι ὁ κύκλος θὰ γινότανε
ἀκόμα πιὸ μεγάλος
καὶ τρεῖς φορὲς τὴ Γῆ μας
θ' ἀγκάλιαζε θαρρῶ!

(Απὸ τὸ βιβλίο *Τὸ γαῖτανάκι*.
Τὸ ποίημα είναι τοῦ Γιάννη Ρίτσου)

*Eἴπαμε πολλὰ καὶ σώνει,
ἄς λαλήσῃ κι ἄλλο ἀηδόνι.*

Θα ἔργαται τόπος της πολιτείας
ούτε ἔργονται τα δένδρα της,
θα ἔργαται καὶ οὐκέτι η
αγροτική μετατροπή,
καὶ οὐκέτι θα γίνεται απόστρατη
άκρου πολιτεία,
καὶ τρέχει τοποθετημένη
θ' αγκυρωμένη πόλη.

„Ανάθεσις ίδια μάλιστα αναπτύξαντα
πιθανόν ολλανδική μορφήν της“

΄Απαντήσεις στὰ Μαντέματα

΄Από τὴ σελίδα 82:

1. Τὸ χελιδόνι.
2. Ὁ ψύλλος.

΄Από τὶς σελίδες 97-98:

1. Τὸ καντήλι.
2. Ὁ πετεινός.
3. Ἡ κουβαρίστρα.
4. Τὰ δόντια καὶ ή γλώσσα.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Οι έργασίες γιὰ τὴ σύνθεση τοῦ «'Ανθολογίου γιὰ τὰ παιδιὰ τοῦ Δημοτικοῦ» ἄρχισαν τὸ φθινόπωρο τοῦ 1974, ἐπὶ ύπουργίας Νικολάου Κ. Λούρου. Ἡ ἐκτύπωση καὶ τῶν τριῶν τόμων ἔγινε ἐπὶ ύπουργίας Παναγιώτη Ζέπου.

Ο κάθε ἔνας ἀπὸ τοὺς τόμους τοῦ 'Ανθολογίου προορίζεται νὰ χρησιμοποιηθῇ σὲ δύο τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ. Ὁ πρῶτος εἶναι γιὰ τὴν Α' καὶ Β' τάξη, ὁ δεύτερος γιὰ τὴ Γ' καὶ Δ', καὶ ὁ τρίτος γιὰ τὴν Ε' καὶ ζ'.

Οἱ τόμοι εἶναι ἀφιερωμένοι, μὲ τὴ σειρά, στὴ μνήμη τριῶν σπουδαίων λογοτεχνῶν, ποὺ ἀσχολήθηκαν μὲ τὴν παιδικὴ λογοτεχνία καὶ ἔχουν διαπαιδαγωγήσει γενεὲς Ἑλληνοπαίδων μὲ τὸ ἔργο τους: τὸν Ζαχαρία Παπαντωνίου, τὸν Γρηγόριο Ξενόπουλο καὶ τὴν Πηνελόπη Δέλτα.

Ἐγίνε προσπάθεια ὥστε τὸ 'Ανθολόγιο νὰ εἶναι προσαρμοσμένο στὶς πνευματικὲς ἀνάγκες τῶν παιδιῶν τοῦ Δημοτικοῦ. Μέσα στοὺς τόμους του δὲν ἐπιδιώκεται —καὶ οὐτε ἡταν, ἀλλωστε, κατορθωτό— νὰ δοθῇ ἀντιπροσωπευτικὴ εἰκόνα τῆς Νέας Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας. Οἱ Νεοέλληνες συγγραφεῖς, ἀκόμα καὶ οἱ καλύτεροι, ποὺ δὲν διέθεταν κείμενα κατάλληλα γιὰ τὴν παιδικὴ ἡλικία, δὲν περιλαμβάνονται ἐδῶ. Πάντως, ἡ εὐθύνη τῆς τελικῆς ἐπιλογῆς τῶν κειμένων βαρύνει δλόκληρη τὴν Ἐπιτροπὴ τοῦ 'Ανθολογίου.

Τέλος, τὸ 'Ανθολόγιο αὐτὸ δὲν ἔγινε γιὰ νὰ ύποκαταστήσῃ τὰ βιβλία τῶν 'Αναγνωστικῶν, ἀλλὰ γιὰ νὰ προσφέρῃ στοὺς μικροὺς μαθητὲς μιὰ σειρὰ ἀπὸ γνήσια λογοτεχνικὰ κείμενα, ποιητικὰ καὶ πεζά, ποὺ θὰ τοὺς φέρουν σὲ μιὰ πρώτη ἐπαφὴ μὲ τὴ Νέα Ἑλληνικὴ Λογοτεχνία, θὰ τοὺς βοηθήσουν σημαντικὰ νὰ καλλιεργήσουν τὸν προφορικὸ καὶ γραπτὸ λόγο τους καὶ θὰ τοὺς κάνουν νὰ ἀγαπήσουν ἀκόμα περισσότερο τὸ βιβλίο καὶ τὸ διάβασμα.

ΖΗΠΟΥΤΤΙΝΑ ΣΗΤ ΛΑΜΠΙΔΗΝΗΣ

— πλι ότι μήτ ποιγύδια ήβε για την πράξη σαν να αποφέρει 10
Ιερά ΜΕΡΙΔΑ ήσας ορθότατη σε αυτή την περίπτωση να πάρει νόμος
νότι μεταξύ της Ε. πορτοκάλι. Η φυσικότερη λύση θα είναι
το πάλι μεταγενέστερη φαίνεσθαι την κανάλια πορτοκάλια που αποδέονται πολλούς χρόνους στην Ελλάδα.
Ο Δοκίτος ήδη διαλέγει ότι σε βάση αυτών των συμβάσεων, είναι πάταγος. Τι για διάρκεια σαν η περιόδος της φαίνεται έτσι μεταξύ της Ε. πορτοκάλια που αποδέονται στην Ελλάδα.
Είτε έτσι μεταξύ της Ε. πορτοκάλια που αποδέονται στην Ελλάδα.
Είτε μεταξύ της Ε. πορτοκάλια που αποδέονται στην Ελλάδα.
Είτε μεταξύ της Ε. πορτοκάλια που αποδέονται στην Ελλάδα.
Είτε μεταξύ της Ε. πορτοκάλια που αποδέονται στην Ελλάδα.
Είτε μεταξύ της Ε. πορτοκάλια που αποδέονται στην Ελλάδα.
Είτε μεταξύ της Ε. πορτοκάλια που αποδέονται στην Ελλάδα.
Είτε μεταξύ της Ε. πορτοκάλια που αποδέονται στην Ελλάδα.
Είτε μεταξύ της Ε. πορτοκάλια που αποδέονται στην Ελλάδα.
Είτε μεταξύ της Ε. πορτοκάλια που αποδέονται στην Ελλάδα.
Είτε μεταξύ της Ε. πορτοκάλια που αποδέονται στην Ελλάδα.
Είτε μεταξύ της Ε. πορτοκάλια που αποδέονται στην Ελλάδα.
Είτε μεταξύ της Ε. πορτοκάλια που αποδέονται στην Ελλάδα.
Είτε μεταξύ της Ε. πορτοκάλια που αποδέονται στην Ελλάδα.
Είτε μεταξύ της Ε. πορτοκάλια που αποδέονται στην Ελλάδα.
Είτε μεταξύ της Ε. πορτοκάλια που αποδέονται στην Ελλάδα.
Είτε μεταξύ της Ε. πορτοκάλια που αποδέονται στην Ελλάδα.
Είτε μεταξύ της Ε. πορτοκάλια που αποδέονται στην Ελλάδα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Γιὰ σένα ποὺ πῆρες αὐτὸ τὸ βιβλίο (<i>Πρόλογος</i>)	11
Προσευχὴ (<i>ποίημα</i>)	13
(Δημοτικό. Συλλογὴ <i>Κούνια-μπέλα</i> , λαϊκὰ παιχνίδια καὶ τραγούδια γιὰ πολὺ μικρὰ παιδιά, διαλεγμένα ἀπὸ τὴ Φανὴ Σαρεγιάννη, Ἀθήνα 1950)	
Φεγγαράκι μου λαμπρό! (<i>ποίημα</i>)	13
(Δημοτικό. Συλλογὴ <i>Παιχνίδια καὶ τραγούδια λαϊκά</i> , Ἀθήνα 1957)	
Κικιρίκου! νά ἡ αὐγή!	14
(‘Αλφαβητάρι μὲ τὸν ἥλιο)	
‘Ο γερο-Βαγγέλης, δ τσαγκάρης	15
(‘Αλφαβητάρι μὲ τὸν ἥλιο)	
Καλύτερα βρεμένος παρὰ φορτωμένος	17
(‘Αλφαβητάρι μὲ τὸν ἥλιο)	
Τὸ πουλάκι	19
(‘Αλφαβητάρι μὲ τὸν ἥλιο)	
Τὸ πουλάκι (<i>ποίημα</i>)	20
(‘Αλφαβητάρι μὲ τὸν ἥλιο)	
Μπροστὰ στὴ θάλασσα	21
(‘Αλφαβητάρι μὲ τὸν ἥλιο)	
Τραγουδάκια γιὰ τὸ μωρὸ (<i>ποιήματα</i>)	23
(Δημοτικά. Νεοελληνικὴ Βιβλιοθήκη, Παράρτημα ἀριθ. 1. <i>Νανορίσματα, Ταχταρίσματα, Παιχνιδάκια</i> . Ἀνθολόγημα μὲ σημειώσεις Φανῆς Σαρεγιάννη, Ἀθήνα 1953)	
Μὴν τὸ κάνης αὐτό, μητέρα	24
(Δημοσθένη Ἀνδρεάδη, ‘Αλφαβητάριο τὸ <i>Νέο</i> . Μέρος Β’, Ἀθήνα, Ἐκδοτικὸς Οἰκος Δημητράκου)	

Τὸ πρωινὸν ντύσιμο	26
(Γεωργίας Ταρσούλη, Στῆς Μαμᾶς τὴν ἀγκαλιά. Ἐκδόσεις Μ. Πεχλιβανίδης καὶ Σία Α.Ε., Ἀθῆναι)	
Ντίλι-ντίλι-ντίλι... (ποίημα)	28
(Δημοτικό. Παιχνίδια καὶ τραγούδια λαϊκά)	
Τί ὄνειρο εἶδε ἡ Δαφνούλα γιὰ τὸν ἥλιο	33
(Ἐπ. Γ. Παπαμιχαήλ, Ἀλφαβητάριο. Μέρος Β', Ἀθῆναι, ἐκδότης Δ. Δημητράκος, 1917)	
Δυὸς κατσίκες σ' ἔνα γεφύρι	38
(Ἄρ. Π. Κουρτίδη, Ἰστορίες. Ἀναγνωστικό Β' Δημοτικοῦ, ἐκδοση 18η. Ἐν Ἀθήναις, ἐκδ. Ἰωάννης Δ. Κολλάρος καὶ Σία, 1932)	
Πῶς ἔνα ἄλογο κι ἔνας σπουργίτης βοηθοῦν ὁ ἔνας τὸν ἄλλο	39
(Άρ. Π. Κουρτίδη, Ἰστορίες)	
Ο γνωστικὸς βάτραχος	42
(Άρ. Π. Κουρτίδη, Ἰστορίες)	
Μαργαρίτα (ποίημα)	44
(Μιχ. Δ. Στασινόπουλου, Ἀρμονία. Ποιήματα γιὰ τὰ παι- διά, Ἀθήνα)	
Ἡ πεταλούδα (ποίημα)	45
(Ζαχαρία Παπαντωνίου: ἀπὸ τὸ βιβλίο Ζαχ. Λ. Παπαντω- νίου - Γεωργίου Ε. Λαμπελέτ, Παιδικὰ τραγούδια)	
Τὸ γλυκὸν	47
(Ἐλένης Θεοχάρη-Περράκη, Σκανδαλιές τῆς Σουβλίτσας)	
Πυροσβεστικὴ (ποίημα)	52
(Μαρίας Γουδέλη, Ζωγραφιές καὶ τραγούδια. Δίφρος)	
Μαστόροι (ποίημα)	53
(Μαρίας Γουδέλη, Ζωγραφιές καὶ τραγούδια)	
Ἡ γιαγιά ἄρχισε τὸ παραμύθι	54
(Ἀλφαβητάρι μὲ τὸν ἥλιο. Μέρος Β', Ἐκδοση 19η, 1938, Ἄρχαιος Ἐκδοτικός Οίκος Δημητράκου, Α.Ε.)	
Γλωσσοδέτες	61
(Δημοτικά. Παιχνίδια καὶ τραγούδια λαϊκά)	

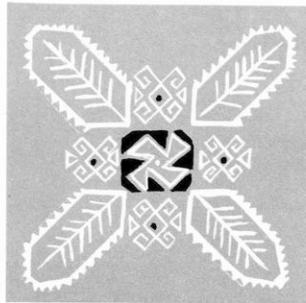
Τὸ ἄσχημο βασιλόπουλο	62
(Γαλάτειας Καζαντζάκη, <i>Oι τρεῖς φίλοι, Ἀναγνωστικό Β'</i> Δημοτικοῦ, Ἀθῆναι 1917)	
Ἡ σάλπιγγα (<i>ποίημα</i>)	70
(Παιδικὴ βιβλιοθήκη. Τὰ πρῶτα βήματα — ποιήματα διὰ παιδιά — ὑπὸ Ἰωάννου Πολέμη. Ἐν Ἀθήναις, Κατάστημα τοῦ Συλλόγου 1904)	
Καντηλάκι (<i>ποίημα</i>)	71
(Στέλιου Σπεράντζα, <i>Μικρὲς φωνές</i> . Μ. Πεχλιβανίδης καὶ Σία, Ἀθῆναι 1962)	
Τρεῖς κοτούλες (<i>ποίημα</i>)	72
(Χάρη Σακελλαρίου, <i>Χαρούμενες φωνές</i> . Ι. Βασιλείου, 1962)	
Μοῦ ’λεγε ἡ μάνα μου (<i>ποιήματα</i>)	73
(Δημοτικά. Νεοελληνικὴ βιβλιοθήκη. <i>Νανουρίσματα, Τα- χταρίσματα...</i>)	
Ο κουλουράς (<i>ποίημα</i>)	74
(Γιώργη Κρόκου, <i>Παιδικὰ χαμόγελα</i> . Ι. Σιδέρης, 1963)	
Λύκος, ἀλεποὺ καὶ γάδαρος (<i>λαϊκὸ παραμύθι</i>)	76
(Ἐλληνικὰ Παραμύθια, Ἐκλογὴ Γ. Α. Μέγα. Βιβλιοπωλεῖον τῆς «Ἐστίας», Ἰωάννου Δ. Κολλάρου καὶ Σίας Α.Ε.)	
Τὰ βγάζουμε; (<i>ποίημα</i>)	79
(Δημοτικό [λάχνισμα]. <i>Παιχνίδια καὶ τραγούδια λαϊκὰ</i>)	
Ἡ ἀλεποὺ καλόγρια (<i>ποίημα</i>)	80
(Γεωργίου Δροσίνη, <i>Παραμύθια</i> . Ἐν Ἀθήναις, ἐκδότης Γεώργιος Κασδόνης, 1889)	
Μαντέματα	82
(Δημοτικά. <i>Παιχνίδια καὶ τραγούδια λαϊκὰ</i>)	
Ἐνα τσαμπὶ σταφύλι	83
(Μαρίας Κουβαλιᾶ-Γουμενοπούλου, <i>Πές μου κάτι, Μα- νούλα</i> . Ἐκδόσεις «Ἐλαφος», Ἀθῆναι 1971)	
Ξύπνημα (<i>ποίημα</i>)	87
(Βασίλη Ρώτα, <i>Αὐγούλα</i> , τραγουδάκια, στιχοπαίγνιδα, μύ- θοι. Ἀθήνα 1974)	
Γέλια καὶ κλάματα (<i>ποίημα</i>)	88
(Βασίλη Ρώτα, <i>Αὐγούλα</i>)	

Τὸ πιὸ μεγάλο (ποίημα)	89
(Βασίλη Ρώτα, Αόγούλα)	
Ἡ Σουσουράδα	90
(Κυρα-Μάρθας, Περιοδικό Ἡ Διάπλασις τῶν Παιδῶν, 21 Ἰανουαρίου 1917)	
Τὸ χρυσόψαρο (λαϊκὸ παραμύθι)	94
(Ελληνικὰ Παραμύθια, ἐκλογὴ Γ. Α. Μέγα)	
Τὰ καβούρια κάνουν γάμο (ποίημα)	96
(Δημοτικό. Παιχνίδια καὶ τραγούδια λαϊκά)	
Μαντέματα	97
(Δημοτικά. Παιχνίδια καὶ τραγούδια λαϊκά)	
Τ' ἀρνίτσι-μπίτσι	98
(Γεωργίας Ταρσούλη, Τὰ παραμύθια ποὺ ἀγαπῶ. Ἐκδόσεις Μ. Πεχλιβανίδης καὶ Σία Α.Ε., Ἀθῆναι)	
Ἡ Ἀννιώ (ποίημα)	105
(Γιάννη Κουγιούλη. Ρένου Ἡρακλῆ Ἀποστολίδη, Ἀνθο- λογία τῆς Νεοελληνικῆς Γραμματείας — Ἡ Ποίηση. Τὰ Νέα Ἐλληνικά, Ἀθῆναι)	
Μπαλόνια (ποίημα)	106
(Γ. Κοτζιούλα, Ἀπαντα, τόμ. Γ'. Δίφρος 1959)	
Σπιτόγατος	107
(Κ.Α. Σφαέλου, Τὰ Ἀπομνημονεύματα ἐνὸς γάτου. Δωρικὸς)	
Τὸ τραγούδι τῆς Ψιψίνας (ποίημα)	120
(Λίνας Κάσδαγλη, Περιοδικό Ἡ Ὀδηγός, Σεπτέμβριος- Ὀκτώβριος 1952)	
Οἱ καλύτεροι μου φίλοι (ποίημα)	121
(Ρένας Καρθαίου, Χαρταετοὶ στὸν οὐρανό, Ἀθήνα 1973)	
Γύρω γύρω δλοι (ποίημα)	122
(Ρένας Καρθαίου, Χαρταετοὶ στὸν οὐρανὸ)	
὾ Σιαννάκης καὶ ὁ Φλόξ	124
(Γεωργίας Ταρσούλη, Τὰ παραμύθια ποὺ ἀγαπῶ)	
Μαλλιαρὸς (ποίημα)	131
(Αλέξανδρου Πάλλη [Λέκα Ἀρβανίτη], Κούφια καρύδια. Λίβερπουλ 1915)	

Τρία χτυπήματα στήν πόρτα	133
(Χρυσούλας Χατζηιαννιοῦ, "Ηλιε μον, ηλιε μον, μικρές ιστορίες γιὰ μικρὰ παιδιά, Ἀθῆνα 1973)	
Οἱ ἄνεμοι	136
(Χρυσούλας Χατζηιαννιοῦ, "Ηλιε μον, ηλιε μον")	
Πουλάκι τοῦ χειμώνα (ποίημα)	139
(Μιχ. Δ. Στασινόπουλου, Ἀρμονία)	
Τὸ ποταμάκι (ποίημα)	140
(Ζαχαρία Παπαντωνίου: ἀπὸ τὸ βιβλίο Ζαχ. Λ. Παπαντω- νίου - Γεωργίου Ε. Λαμπελέτ, Παιδικὰ τραγούδια, Ἐκδοτι- κὸς Οἶκος Δημητράκου, Ἀθῆναι 1931)	
Ἡ μερμηγκοφωλιὰ	141
(Μαρίας Κουβαλιᾶ-Γουμενοπούλου, Πές μον κάτι, Ma- νούλα)	
Ο Ἡλιος καὶ ὁ Ἄέρας (ποίημα)	148
(Γεωργίου Δροσίνη, Παραμύθια)	
Γιατὶ τὰ σκυλιὰ κυνηγᾶνε τὶς γάτες καὶ οἱ γάτες τοὺς ποντικοὺς	150
(Φανῆς Παπαλουκᾶ, Ἰστορίες σὰν παραμύθια, Ἐκδοτικὸς Οἶκος Ἄστήρ, Ἀλ. καὶ Ε. Παπαδημητρίου, Ἀθῆναι)	
Ο Ποντικούλης (ποίημα)	157
(Ζαχαρία Παπαντωνίου, Παιδικὰ τραγούδια)	
Τὸ ρολόι (ποίημα)	159
(Μιχ. Δ. Στασινόπουλου, Ἀρμονία)	
Τὸ ξένο αὐγὸ	161
(Ἐλένης Βαλαβάνη, Κύκλος τοῦ Ἑλληνικοῦ Παιδικοῦ Βι- βλίου, Τὸ χρυσό ρόδο. Σύγχρονη ἐλληνικὴ παιδικὴ λογοτε- χνία, Ἀθῆναι 1974)	
Κοῦκος (ποίημα)	168
(Τέλλου "Ἄγρα, Περιοδικὸ Η Διάπλασις τῶν Παιδῶν, 18 Ιανουαρίου 1936)	
Οἱ τρεῖς συμβουλὲς	169
(Λότης Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου, 17 ἐλληνικὰ λαϊκὰ παραμύθια διασκευασμένα γιὰ παιδιά. Οἱ Ἐκδόσεις τῶν Φίλων, Ἀθῆνα 1973)	

Τὸ γεφύρι τ' οὐρανοῦ	176
(Γεωργίας Δεληγιάννη-Αναστασιάδη, Ὁ Νάνος Τραλαλάς, β' ἑκδοση, «Μίνωας»)	
Τὰ παιδιά τῆς γῆς (ποίημα)	184
(Λίνας Κάσδαγλη, Περιοδικό Ἡ Ὀδηγός, 1952)	
Ο Κουτόγιαννος	187
(Έλιζας Χατζιδάκη, Πιρλιπίνος Μικρούτσικος κι ἄλλα πα- ραμύθια, Ἀθήνα 1972)	
Ο Πιτσιρίκος	198
(Δανάης Τσουκαλᾶ, Τὰ παραμύθια τῆς Νεφέλης. Δεύτερη ἑκδοση συμπληρωμένη. Ικαρος)	
Τὰ δελφίνια	207
(Φανής Παπαλουκᾶ, Ιστορίες σὰν παραμύθια)	
Νανουρίσματα (ποίημα)	214
(Δημοτικά. Νεοελληνική Βιβλιοθήκη, Νανουρίσματα, Τα- χταρίσματα...)	
Πάπιες, χῆνες τοῦ γιαλοῦ (ποίημα)	216
(Δημοτικό. Παιχνίδια καὶ τραγούδια λαϊκά)	
Μάρτη, Μάρτη βροχερὲ (ποίημα)	216
(Δημοτικό. Παιχνίδια καὶ τραγούδια λαϊκά)	
Καλημερούδια (ποίημα)	217
(Άλεξανδρου Πάλλη, Κούφια καρύδια)	
Τὸ παιδὶ καὶ τ' ἀστέρια (ποίημα)	218
(Μαρίας Κουβαλιᾶ-Γουμενοπούλου, Τὸ κουκὶ καὶ τὸ ρεβύθι. Ἐκδόσεις «Δαμασκός»)	
Πῶς ὁ Λιάς εἶδε κάτι ποὺ οἱ ἄλλοι δὲν μποροῦσαν νὰ δοῦν	220
(Βάσας Σολωμοῦ-Ξανθάκη, Περιπέτειες τοῦ μικροῦ Λιᾶ, «Κασταλία»)	
Πῶς ὁ Λιάς διάγνωσε μιὰ ἀρρώστια	225
(Βάσας Σολωμοῦ-Ξανθάκη, Περιπέτειες τοῦ μικροῦ Λιᾶ)	

Πῶς ὁ Λιὰς ἔσπαζε τὸ κεφάλι του γιὰ τὸ ποῦ θά 'βρι- σκε ἡ μάνα του ψάρι	229
(Βάσας Σολωμοῦ-Ξανθάκη, Περιπέτειες τοῦ μικροῦ Λιᾶ)	
Ἡ Ξανθούλα (ποίημα)	236
(Διονυσίου Σολωμοῦ, "Ἀπαντα, τόμος πρῶτος, Ποιήματα, ἐπιμ. Λίνου Πολίτη, Ἰκαρος, Ἀθήνα 1948)	
Μητέρα (ποίημα)	238
(Τέλλου "Αγρα, Περιοδικὸ Ἡ Διάπλασις τῶν Παιδῶν, 9 Ιανουαρίου 1937)	
Τὸ γαῖτανάκι	240
(Ζώρζ Σαρρῆ, Τὸ γαῖτανάκι, παραμύθι γιὰ παιδιά. Ἀθῆναι 1973, ἐκδόσεις «Κέδρος». Τὸ ποίημα είναι τοῦ Γιάννη Ρί- τσου)	
Ἀπαντήσεις στὰ Μαντέματα	252
Σημείωμα τῆς Ἐπιτροπῆς	253

Για την Ελληνική Σοσιαλιστική Δημοκρατία
RSS , η οποία διερχόμενα χρόνια, παρέβασε πολιτικά και
εθνικά θέματα στην πολιτική σκηνή, αλλά και στην πολιτική
λέσχη της, που είναι μια από τις πιο σημαντικές λέσχες της Ελλάδας.
Ο Κομιτάς της RSS παρέτασε στην παρούσα παραγράφη:
ΕΕΣ , την έκθεση της Επιτροπής για την πολιτική προστασίας της Ελλάδας για την πολιτική προστασίας της Ελλάδας.
Ο Πρωτεύοντας της Επιτροπής για την πολιτική προστασίας της ΕΕΣ ,
Ανδρέας Γερασίμης, παρακαλεί την πολιτική προστασία της ΕΕΣ
προβλέποντας στην παρούσα προστασία της Ελλάδας, να διατηρήσει την πολιτική προστασίας της Ελλάδας.
Το διάφορα θέματα που θα αφηγηθούν στην προστασία της Ελλάδας,
(Φανταςία Πολιτικού),
Εξέταση της πολιτικής προστασίας της Ελλάδας, που προβλέπεται στην παρούσα προστασία της Ελλάδας.

Πρότυπος για την πολιτική προστασίας της Ελλάδας

Επίσημη προστασία της Ελλάδας

Έκδοση Α' 1975 (VII). Έντιτυπα 530.000
Σύμβαση 2601/30.5.1975

Έκτύπωση-βιβλιοδεσία: “Εκδοτική Ελλάδος” Α.Ε.,
Φιλαδελφείας 8, Αθήνα
Έξώφυλλο και κοσμήματα: Λουίζα Μοντεσάντου
Διόρθωση δοκιμίων: Γιάν. Η. Χάρης
Τυπογραφική έπιμέλεια: Εμμανουήλ Χ. Κάσδαγλης

000.012 πεπτύχια (Πάντη) ή προστάτη
της χώρας του 1985 προΐσταται

ΔΚΑ "ΖΩΑΛΙΣΤ" ρυθμούς" απόδειξη-παραδειγμάτων
καρφών. Το σημείο είναι ότι
παντόποτα μέλη της ΔΚΑ παραδέχονται
την πράξη. Η νέα έκδοση παραδέχεται
τη διάδοση της Κληρονομιάς" πατέρων γραπτών

